

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

88'inci Birleşim 29 Nisan 2026 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	623
II.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	627,628
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	627,628:630
1.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, 2025 yılında Mersin ekonomisine ve 2026 yatırımlarına ilişkin gündem dışı konuşması	627
2.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, yurt dışında yaşayan vatandaşların sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	628:629
3.- Şırnak Milletvekili Arslan Tatar'ın, Türkiye'nin yükselen gücüne ilişkin gündem dışı konuşması	629:630
III.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	628,638,644,649,660,665,666
<i>A) ÇEŞİTLİ İŞLER</i>	628,638:639,644,660,665,666
1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Başkent Üniversitesi Hukuk ve Diplomasi Topluluğu öğrencilerine "Hoş geldiniz." denilmesi	628

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Ankara Üniversitesi İletişim Topluluğu öğrencilerine “Hoş geldiniz.” denilmesi	638:639
3.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Uşak’tan gelen muhtarlar ve vatandaşlara “Hoş geldiniz.” denilmesi	644
4.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Türkiye Gençlik Vakfı İstanbul hanımlar ekibinden gelenlere “Hoş geldiniz.” denilmesi	660
5.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Uşak Barosu Başkanı ve yönetimine “Hoş geldiniz.” denilmesi	665
6.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Karadeniz Teknik Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Kulübü, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Deneyim Akademisi Topluluğu ile ODTÜ Kimya Mühendisliği öğrencilerine “Hoş geldiniz.” denilmesi	666
<i>B) TEZKERELER</i>	649
1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan Kurtulmuş ve beraberindeki Parlamento heyetinin Finlandiya Parlamentosu Başkanı Jussi Halla-aho ve İsveç Parlamentosu Başkanı Andreas Norlen’in vaki davetlerine icabetle Finlandiya’ya 2-3 Haziran 2026, İsveç’e 3-5 Haziran 2026 tarihlerinde resmî birer ziyarette bulunması hususuna ilişkin tezkeresi (3/1352)	649
IV.- AÇIKLAMALAR	630,639,644,655,673,704
1.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz’ın, diyaliz hastalarının tedaviye erişimde yaşadıkları mağduriyete ilişkin açıklaması	630:631
2.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır’ın, ABD’li Valentina Gomez’in açıklamasına ilişkin açıklaması	631
3.- Malatya Milletvekili İnanç Sıraç Kara Ölmeztoprak’ın, Malatya’da 26 Nisanda etkili olan dolu yağışına ve Altay Kışlası alanında kurulan yeni sanayi sitesine ilişkin açıklaması	631
4.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu’nun, cuma günü açılan Rize Yeşilay Yaşam Merkezine ilişkin açıklaması	631
5.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal’ın, DEM PARTİ Eş Genel Başkanının dünkü grup toplantısında sarf ettiği sözlerle ilişkin açıklaması	632
6.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara’nın, ağır tonajlı tırlara uygulanan cezai işlemlere ve Hatay’da 6 Şubat depremleri sonrasında çekilen TOKİ kuralarına ilişkin açıklaması	632
7.- Erzurum Milletvekili Fatma Öncü’nün, dünyada ve Türkiye’de çocukların karşı karşıya olduğu tabloya ilişkin açıklaması	632
8.- Zonguldak Milletvekili Muammer Avcı’nın, Kutulamare Zaferi’nin yıl dönümüne ilişkin açıklaması	632:633
9.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp’ın, Hakkâri’de çöken yola ilişkin açıklaması	633

10.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Taşova Boğalı dağında başlatılan maden sondajlarına ve Gümüşhacıköy'de verilen maden ruhsatlarına ilişkin açıklaması	633
11.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, KHK'lerle işten çıkarılanlara ilişkin açıklaması	633
12.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, kademeli emekliliğe ilişkin açıklaması	633
13.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'da üniversiteye devrolan E tipi kapalı cezaevine ilişkin açıklaması	634
14.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, ekonomiye ilişkin açıklaması	634
15.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl'nın, staj ve çıraklık sigortası mağdurlarına ilişkin açıklaması	634
16.- Hatay Milletvekili Servet Mullaoglu'nun, Şırnak Milletvekili Arslan Tatar'ın yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve adalet istediklerine ilişkin açıklaması	634:635
17.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, bu hafta oynanacak Iğdır-Amedspor maçına ilişkin açıklaması	635
18.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Mazlum İçli'ye ilişkin açıklaması	635
19.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Balıkesir'de devlet hastanelerinin yerlerinin satıldığına ilişkin açıklaması	635
20.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Erzincan'da çiftçilere destek verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması	635:636
21.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum Sungurlu Aşağıfındıklı köyünün sorunlarına ilişkin açıklaması	636
22.- İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'nın, uzun süre güneş ışığına maruz kalan pet şişe ve ambalajlara ilişkin açıklaması	636
23.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Trabzon'daki Ahi Evren Kalp ve Damar ile Yavuz Selim Kemik Hastalıkları Hastanelerine ilişkin açıklaması	636
24.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, staj ve çıraklık sigortası mağdurlarına ilişkin açıklaması	636:637
25.- İstanbul Milletvekili İsmail Emrah Karayel'in, geçen günlerde Güney Kıbrıs Rum Yönetimi topraklarında yaşanan provokasyona ilişkin açıklaması	637
26.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, Ceza İnfaz Kurumu personeline ilişkin açıklaması	637
27.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, İstanbul TOKİ kurasına ilişkin açıklaması	637
28.- Isparta Milletvekili Hasan Basri Sönmez'in, Eğirdir'de temeli atılan Sema-Hüseyin Erdoğan Fen Lisesine ilişkin açıklaması	638

29.- Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak'ın, Kutulamare Zaferi'nin yıl dönümüne ilişkin açıklaması	638
30.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, emeklilerin bayram ikramiyesine ilişkin açıklaması	638
31.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Kutulamare'nin 110'uncu yıl dönümüne, bir holdinge bağlı madencilik şirketine ve işçilerine, Enerji Bakanının açıklamalarına ve maden işçilerinin mağduriyetlerine, Mecliste süreli sözleşmeli çalışanlara, Beykoz'da yıkılan tarihî çeşmeye, Beyoğlu'ndaki özel bir İtalyan lisesinde çalışan Türk öğretmenlere ilişkin açıklaması	639:641
32.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Enerji Bakanının açıklamasına ve MAPEG'in toplantı raporuna, bir madencilik firmasına, Recep Tayyip Erdoğan'ın açıklamalarına ilişkin açıklaması	641:643
33.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, maden işçilerinin haklarını alarak eylemlerini sonlandırmalarına, 29 Nisan 1916'da kazanılan Kutulamare Zaferi'ne, Doğu Türkistan'ın davasını savunan Osman Batur'a ilişkin açıklaması	643:644
34.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, bir madencilik şirketine ve işçilerine, örgütlü mücadeleye, ekolojik krize ve verilen maden ruhsatlarına, Halfeti Belediyesine ve kayyumlara, TÜİK'in açıkladığı işsizlik rakamına ilişkin açıklaması	644:646
35.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Kutulamare Zaferi'nin 110'uncu yıl dönümüne ve bu zaferin önemine, "terörsüz Türkiye" sürecine ilişkin açıklaması	646:648
36.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'ın YENİ YOL grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	655
37.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'ın YENİ YOL grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	655
38.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'ın YENİ YOL grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	655
39.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, Afyonkarahisar Milletvekili Hasan Arslan'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	673
40.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, TOKİ kuralarına, TÜİK'in açıkladığı işsizlik rakamlarına, Mecliste tartışılması gereken konulara, Cumhurbaşkanının grup toplantısındaki açıklamalarına ilişkin açıklaması	673:676
41.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, yapılan tartışmalarda söz konusu olan madencilik şirketinin bağlı olduğu holdinge ve Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun 250 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	704:705

42.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	705
43.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	705
44.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	705:706

V.- ÖNERİLER**649,656,661,665,667****A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

649:655,656:660,661:665,

665:666,667:673

1.- YENİ YOL Grubunun, İstanbul Milletvekili Elif Esen ve 19 milletvekili tarafından, çocuklarda kurşun kimyasalı ve pestisit maruziyetine yol açan çevresel, gıdasal ve ürün kaynaklı risklerin tespit edilmesi; bu maddelerin çocuk sağlığı, bilişsel gelişim, öğrenme kapasitesi ve eğitimde fırsat eşitliği üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi; yoksulluk, gıda güvencesizliği ve beslenme yetersizliğinin çocukların kimyasal risklere karşı kırılganlığını artıran yönlerinin araştırılması amacıyla 29/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Nisan 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

649:655

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, katma değer vergisi (KDV) sisteminin uygulamasında ortaya çıkan iade sorunlarının işletmeler üzerindeki ekonomik etkilerinin incelenmesi, KDV iade mekanizmasının işleyişindeki aksaklıkların tespit edilmesi ve bu alanda kalıcı çözümlerin geliştirilmesi amacıyla 8/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Nisan 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

656:660

3.- DEM PARTİ Grubunun, Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan ve arkadaşları tarafından, iş sağlığı ve güvenliğinin önündeki engellerin ve çözüm yollarının araştırılması amacıyla 29/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Nisan 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

661:665,665:666

4.- CHP Grubunun, Bursa Milletvekili Kayıhan Pala ve arkadaşları tarafından, mülkiyeti hazineye, kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan toplam 126 taşınmazın satışının sağlık hizmetleri üzerindeki olumsuz etkileri ile rant odaklı yaklaşımların önlenmesi amacıyla 29/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Nisan 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

667:673

**VI.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN
DİĞER İŞLER**

677,706

A) KANUN TEKLİFLERİ

677:704,706:720

1.- Hatay Milletvekili Adem Yeşildal ve Ardahan Milletvekili Kaan Koç ile 72 Milletvekilinin Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3466) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 250)

677:704,706:720

VII.- KOMİSYONLAR BÜLTENİ

720

1.- 01/01/2024-30/06/2024 tarihleri arasında komisyonlara gelen, komisyonlardan çıkan ve 30/06/2024 tarihinde komisyonlarda bulunan Cumhurbaşkanlığı teklifleri, kanun hükmünde kararnameler ve milletvekili teklifleri ile tezkereler (III)

720

VIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

721

1.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, yolsuzlukla mücadeleyle dair çeşitli verilere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/43073)

721:723

2.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, elektrik ve doğal gazla yapılan zamlara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/43466)

724:726

3.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, THY yöneticilerinin atanma süreçleriyle ilgili iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/43468)

727:729

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.03'te açılarak altı oturum yaptı.

Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik, Ağrı'nın sorunlarına,

Malatya Milletvekili Veli Ağbaba, Malatya'da yaşanan dolu olayına,

Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu, Kahramanmaraş'ta meydana gelen menfur okul saldırısına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ, Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır,

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya,

Muş Milletvekili Sezai Temelli,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez,

Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'nun yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Erzurum Milletvekili Fatma Öncü, Erzurumspor'a,

Mersin Milletvekili Havva Sibel Söylemez, 27 Nisan e-muhtırasına,

Tokat Milletvekili Kadim Durmaz, Tokat'taki vahşi madencilige,

İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları, Mors alfabesinin mucidi Samuel Morse'un doğum gününe,

Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp, 3 Mayıs'ta düzenleyecekleri Engelliler Onur Yürüyüşü'ne,

Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz, Cumhuriyet gazetesi yazarı Mine Kırıkkanat'ın sosyal medyada dolaşan bir videodaki sözlerine,

Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar, on ikinci yargı paketine ve kayyumlara,

Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmaz, Şırnak ve ilçelerinde uyuşturucu kullanımının ve satışının yaygınlaştırılmasına,

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu, Esra Işık'a,

İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal, faili meçhul cinayetlerin dosyalarını yeniden incelemeye alma kararına,

Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar, Oğraş ailesi adına talep ettiklerine,

Uşak Milletvekili Ali Karaoba, Uşak Ulubey ilçesinde görevleri başında saldırıya uğrayan polislerle ve TÜİK verilerine göre Uşak'ın suç oranına,

Burdur Milletvekili İzzet Akbulut, Burdur'un Karamanlı ilçesindeki mermer ocağına,

Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu, maden işçilerine karşı yaklaşıma ve FC Anadolu Kulübüne,

İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya, Gümüşhane Köse ilçesinde yapımı devam eden havalimanına,

Şanlıurfa Milletvekili Abdurrahim Dusak, İsrail'in Lübnan'a yönelik saldırılarına,

Kayseri Milletvekili Aşkın Genç, trafik cezalarına,

Gaziantep Milletvekili Melih Meriç, araç muayene istasyonlarına,

Kars Milletvekili İnan Akgün Alp, 24 Nisan tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan özelleştirme kararına,

Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş, Giresun'daki vahşi madencilige,

Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan, İpek Yolu'na ve dün muhalefet sıralarındayken bugün iktidar sıralarına geçenlere,

Mersin Milletvekili Gülcan Kış, staj ve çıraklık sigortası mağduriyetine,

Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan, deprem bölgesindeki mağduriyetlere,

Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan, Halfeti'nin talebine,

İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım, birleşimi yöneten Başkan Vekili Bekir Bozdağ'a,

Kırşehir Milletvekili Metin İlhan, esnafa,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, pamuk ekimine,

Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren, İstanbul'da 1 Mayıs öncesinde gerçekleştirilen operasyonlara,

Düzce Milletvekili Talih Özcan, Ankara'da eylem yapan maden işçilerine,

Tunceli Milletvekili Ayten Kordu, ekokırım suçunun giderek yayılmakta olduğuna,

Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ, Ayşe Hafsa Sultan'a ve Manisa'da coşkuyla kutlanan festivale; Trump'a, Netanyahu'ya ve Tom Barrack'a; Tele1'in satışa sunulmasına, Mehmet Metiner'e, Ankara'ya gelen maden işçilerine ve Bodrum'da bir otelin grev yapan işçilerine,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, 24 Nisan tarihinin önemine, bir madencilik şirketinde yaşananlara ve o şirketin bağlı olduğu holdinge, yaptığı çağrıya,

Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç, Kırsalda Bereket, Küçükbaşa Destek Projesi'ne ve 3 Mayıs Milliyetçiler Günü'ne,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, bu sabah gerçekleşen şafak operasyonuna, barış ve demokratik toplum çağrısına, madencilerin haklarını gasbenden maden şirketine, 28 Nisan Dünya İş Sağlığı ve Güvenliği Günü'ne, tüm emekçileri 1 Mayıs alanlarına davet ettiklerine ve Türkiye'deki adalete,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, bir holdinge bağlı maden şirketine ve işçilerine, hastanelerin satılacak olmasına, Esra Işık'a, Celal Karatüre'ye ve Türkiye gerçeğine,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, 22'nci ve 23'üncü Dönem Milletvekili Mehmet Mustafa Açıklalın'a, işçilerin yanında olduklarına; dünyanın yaşadığı sürece, bu süreçte Türkiye'ye ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a,

Ankara Milletvekili Vedat Bilgin, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ, İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden;

Karaman ili Kazımkarabekir ilçesinden gelen muhtarlara,

Almanya Hamburg'dan gelen gurbetçilere,

Kocaeli Üniversitesi İdeal Hukuk Kulübü üyelerine,

"Hoş geldiniz." denildi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanı Adil Karaismailoğlu ve beraberindeki heyetin 17-22 Mayıs 2026 tarihleri arasında Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de gerçekleştirilecek olan 13'üncü Dünya Şehircilik Forumu'na katılımı hususuna ilişkin tezkeresi kabul edildi.

YENİ YOL Grubunun, 28/4/2026 tarihinde Ankara Milletvekili Mesut Doğan ve 19 milletvekili tarafından, Türkiye'de madencilik sektöründe yaşanan ekonomik sömürünün, ücret güvencesizliğinin

ve ücret ödeme sistemindeki denetim açıklarının belirlenmesi, maden emekçilerinin ücret, tazminat, çalışma koşullarına ilişkin haklarının güvence altına alınması, sendikal örgütlenmenin korunması ve yapılması gereken yasal düzenlemelerin tespiti amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

İYİ Parti Grubunun, 28/4/2026 tarihinde Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, Doruk Madencilik A.Ş. işçilerinin ödenmeyen ücret, ikramiye, tazminat ve diğer alacaklarıyla ilgili hak gasplarının, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından tespit edilen idari para cezalarının, TMSF devri sonrası yaşanan sorunların ve Türkiye'deki madencilik sektöründeki genel sorunların, madencilik sektöründeki iş cinayetlerinin, güvencesiz çalışma koşullarının tüm boyutlarıyla incelenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

DEM PARTİ Grubunun, 28/4/2026 tarihinde Hakkâri Milletvekili Öznur Bartin ve arkadaşları tarafından, Van-Hakkâri güzergâhında ulaşım hakkının sağlanması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 28/4/2026 tarihinde Sivas Milletvekili Ulaş Karasu ve arkadaşları tarafından, insan onuruna uygun yaşam isteyen maden işçilerinin sorunlarının ve çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 28 Nisan 2026 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

AK PARTİ Grubunun, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan 268 ve 223 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin yine bu kısmın sırasıyla 7’nci ve 8’inci sıralarına alınmasına ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun 5, 6, 7, 12, 13, 14, 20, 21 Mayıs ile 2, 3 ve 4 Haziran 2026 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesine ve Genel Kurulun çalışma saatlerine ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edildi.

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır’ın AK PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül’ün sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun’un, (2/2597) esas numaralı Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi’nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Şanlıurfa ve Kahramanmaraş’ta Okullarda Meydana Gelen Olaylar ile Çocukların Dijital Ortamlarda Karşılaştıkları Riskler ve Olumsuz Etkilerin Tüm Yönleriyle Ele Alınarak Araştırılması, Çözüm Önerileri Geliştirilmesi ve Benzer Olayların Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu üyeliklerine AK PARTİ, CHP, DEM PARTİ, MHP, İYİ Parti ve YENİ YOL gruplarınca aday gösterilen milletvekilleri seçildiler.

Başkanlıkça, Şanlıurfa ve Kahramanmaraş’ta Okullarda Meydana Gelen Olaylar ile Çocukların Dijital Ortamlarda Karşılaştıkları Riskler ve Olumsuz Etkilerin Tüm Yönleriyle Ele Alınarak Araştırılması, Çözüm Önerileri Geliştirilmesi ve Benzer Olayların Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yapmak üzere toplanacağı gün, saat ve yere ilişkin duyuruda bulunuldu.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Hatay Milletvekili Adem Yeşildal ve Ardahan Milletvekili Kaan Koç ile 72 Milletvekilinin Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3466) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 250) görüşmelerine başlanarak tümü üzerindeki görüşmeler tamamlandı, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, Mardin Milletvekili George Aslan'ın 250 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

Mardin Milletvekili George Aslan, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, Mardin Milletvekili George Aslan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Alınan karar gereğince, 29 Nisan 2026 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere 22.41'de birleşime son verildi.

Bekir BOZDAĞ

Başkan Vekili

Adil BİÇER

Kütahya

Kâtip Üye

Nurten YONTAR

Tekirdağ

Kâtip Üye

29 Nisan 2026 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.05

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), Adil BİÇER (Kütahya)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 88'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Şimdi gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

İlk söz, 2025 yılında Mersin ekonomisi ve 2026 yatırımları hakkında Mersin Milletvekili Levent Uysal'a aittir.

Sayın Uysal, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

II.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, 2025 yılında Mersin ekonomisine ve 2026 yatırımlarına ilişkin gündem dışı konuşması

LEVENT UYSAL (Mersin) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; güçlü, huzurlu ve güvenli Mersin'in devlet yatırımları, ticari potansiyeli konusunda sizlerle bazı rakamları paylaşmak isterim efendim.

Çok şükür, 1 trilyon lira üretim hedefimize ulaşmış bulunmaktayız. Bu başarı, üreticimizin gayretinin, yatırımcımızın cesaretinin, çalışanlarımızın alın terinin ve devlet iradesinin kararlı, ortak sonucudur. Yeni hedefimiz 2 trilyon lira üretimle Mersin'imizi en büyük 5 il arasına taşımaktır.

Değerli milletvekilleri, devletimiz 2025 yılında toplam bütçesi 250 milyar lira olan 400 projeye bütçe ayırmıştır ve Mersin'e 37 milyar lira yatırım harcamasında bulunmuştur ve 100 proje tamamlanmıştır. Evet efendim, 2025 yılında 100 proje tamamlanmıştır. 2026 yılının ilk üç ayında yatırımlarımız devam etmektedir. DSI'nin 3 sulama, Karayollarının 5 kilometre yol ve 1 tünel, Millî Eğitim Müdürlüğümüzün 5 okul güçlendirme ve 2 yeni okul projesi tamamlanmıştır ve şu anda 65 sulama tesisi, 50 okul inşaatı, 25 trafo santrali, 15 hastane, 5 toplu konut projesi ve 5 sosyal hizmet merkezi yatırımı çalışmaları hızla devam etmektedir. Bu yatırımlarla şehrimizin altyapısı, sosyal hayatı ve üretim kapasitesi güçlenecektir efendim.

Mersin ekonomisinin güçlenmesinde özel sektörün rolü de çok büyüktür. Mersin, 2025 yılında Türkiye ekonomisine 8 milyar dolar ihracat geliri sağlamış ve artı olarak serbest bölge ticaret hacmini de 4 milyar dolara ulaştırmıştır. 3 bin yeni istihdam sağlayacak 28 milyar lira bütçeli 200 yatırım teşvik projesiyle Mersin sanayisi de canlanacaktır.

Sonuç olarak, 2025 yılında Mersin, Türkiye bütçesine 125 milyar lira net kazanç sağlamıştır. Ayrıca, İŞKUR da 35 bin kardeşimize iş bulmuştur ve 2025 yılında kolluk güçlerimizin özverili çalışmaları sayesinde güvenli, huzurlu bir Mersin'de yaşıyoruz. Bu başarılı çalışmalardan dolayı Sayın Valimize, Emniyet Müdürlüğüme, Jandarma Komutanımıza, il, ilçe müdürlerimize, belediye başkanlarımıza, muhtarlarımıza, oda ve borsa başkanlarımıza, STK temsilcilerine sizlerin huzurunuzda teşekkür ediyorum efendim. Bu anlayışla, herkesi 9-17 Mayıs tarihleri arasında Mersin'de düzenlenecek Kültür Yolu Festivali'ne bekliyoruz. Ayrıca Mersin'in daha fazla büyümesi, gelişmesi için -burası çok önemli efendim- 2/B arazilerinin mevcut kullanıcılara satılmasına veya kiralanmasına, çiftçilerimize indirimli -evet efendim, indirimli- su ve enerji sağlanmasına, çiftçi kadınlarımıza yıpranma payı ve sigorta prim desteği verilmesini talep ediyoruz. Lütfen bu talebimizi dikkate alınız efendim. Gündemimiz hep Mersin, hedefimiz her zaman güçlü Türkiye.

Teşekkür ederim.

Saygılarımla efendim. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ünsal, teşekkür ediyorum.

III.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) ÇEŞİTLİ İŞLER**

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Başkent Üniversitesi Hukuk ve Diplomasi Topluluğu öğrencilerine “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Başkent Üniversitesi Hukuk ve Diplomasi Topluluğundan bir grup öğrenci misafir locamızda bizleri izliyor. Kendilerine hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

II.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)**A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)**

2.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, yurt dışında yaşayan vatandaşların sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN - İkinci söz talebi, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın sorunları hakkında söz isteyen Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'na aittir.

Sayın Altaca Kayışoğlu, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen yurt içindeki ve yurt dışındaki değerli vatandaşlarımız ve soydaşlarımız; hepinizi yüce Meclisten saygı ve sevgilerimle selamlıyorum.

Bugün yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız ve soydaşlarımızın sorunlarına değinmek istiyorum ve yaklaşık 8 milyon, belki de aslında buraya tekrar geri dönmüş olan kişileri de düşününce 10 milyon insandan bahsediyoruz.

Öncelikli, görevim nedeniyle sık sık yurt dışına gittiğimi ve orada vatandaşlarımızın sorunlarıyla fazlasıyla karşılaştığımı belirtiyim. Temel sorunlardan bir tanesi, özellikle, tabii, dünyanın her yerinde artan ırkçılık, ayrımcılık ve İslamofobi nedeniyle yaşanan sorunlar. Bizler, gittiğimiz yerlerde hem kardeş partilerimizin yöneticileri hem yerel yöneticilerle görüştüğümüzde bu sorunu gündeme getiriyoruz ve çözümü noktasında da taleplerimizi iletiyoruz. Hükümetin de bu konuda gerekli çalışmaları yapması gerekiyor.

Diğer sorunlardan bir tanesi yabancı plakalı araçlar. Vatandaşlarımız oradaki araçlarıyla Türkiye'ye geldiğinde maalesef sadece iki yıl kullanabiliyorlar, sonra çıkış yapmaları gerekiyor. Aslında AKP 2023 seçimlerinde söz vermiş olmasına rağmen bu süreyi uzatacağına dair bu sözünü yerine getirmedi. Yine, başka bir konu da bu yabancı araç kimin adına kayıtlıysa onun mutlaka Türkiye'de bulunması gerekiyor ki yakınları kullanabilsin. Örneğin, dışardaki bir vatandaşımız eşinin adına kayıtlı olan aracı Türkiye'de kullanamıyor. Bu hakikaten çok saçma bir durum. Bu sorunun mutlaka çözülmesi gerekiyor çünkü zaten o mal ortaktır eşler arasında. Eşi burada değil diye aracı kullanamamak gibi bir haksızlık söz konusu olamaz.

Diğer sorunlardan bir tanesi yine herkesin bildiği gibi telefon. Şimdi, vatandaşlarımız buraya geldiklerinde -diyelim ki emekliler, işte dört beş ay kalacak, altı ay kalacak- bu telefonu yüz yirmi gün sonra kapandığı için kullanamıyor ve IMEI kaydı yapması gerekiyor ki onun da harçları çok yüksek. Bu sürenin uzatılması gerekiyor. En azından yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız telefonlarını Türkiye'ye getirdiklerinde kullanabilmeliler, kapanma sorunuyla karşı karşıya kalmamalılar. Bazı ülkelerde otomatik bilgi paylaşımı nedeniyle vatandaşlarımız, buradaki malı mülkü, hesapları nedeniyle çifte vergi ödemek zorunda kalıyor. Bu sorunun çözülmesi lazım.

Yine, diğer bir sorun ehliyet sorunu. Burada aslında birçok sorun var ama birkaç tanesine değineceğim. Örneğin, ehliyet kriterlerimiz AB ülkelerindeki eğitim standartlarıyla örtüşmediği için buradan giden, özellikle son dönemdeki beyin göçü nedeniyle giden vatandaşlarımız, orada tekrar tekrar uzun eziyetlerle ehliyet almak zorunda kalıyorlar. Bu kriterlerin AB'yle örtüşür hâle getirilmesi gerekiyor. Mesela, bir ülkede, yenileme tarihi Türkiye'de ehliyetin üzerine yazdığı için, ilk alınma tarihi yazmadığı için süre hesaplanırken yenileme tarihî esas alınıyor. Orada da başka sorunlar yaşanıyor. Yine, AB veya işte Avrupa ülkelerinden ehliyet almış vatandaşlarımız buraya gelip buradan

ehliyet alırken o ehliyetlerini buraya vermek durumunda kalıyorlar ve dolayısıyla tekrar Avrupa'ya gittiklerinde oradaki ehliyetleri ellerinde olmamış oluyor.

Diğer bir sorun sağlık hizmetleri, özellikle emeklilerimizin yaşadığı bir sorun bu. Acil durumlarda sağlık hizmetlerinden faydalanıyolar fakat maalesef yine, burada uzun süre kalmak isteyen emekli yurttaşlarımız sağlık hizmetlerinden faydalanamıyorlar.

Diğer bir konu, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız seçme hakkını kullanıyorlar ama seçilme konusunda, temsiliyet konusunda şikâyetleri var. Biz daha önce bu kanunu gündeme getirmiştik Mecliste; yurt dışı seçim bölgesi ilan edilmeli ve yurt dışı milletvekilliği gündeme getirilmeli, hayata geçirilmeli, bununla ilgili bir değişiklik yapılmalı dedik ama bu da bugüne kadar yapılmadı.

Yine, AKP'nin verdiği sözler arasında çifte vatandaşlıkla ilgili çalışmalar vardı, askerlikle ilgili ikili anlaşmalar yapılması söz konusuydu. En çok yaşanan sorunlardan bir tanesi ve gençlerin de ülkemizle bağını koparan sebeplerden, sorunlardan bir tanesi askerlik ücreti. Bugün 8 bin euro olmuş. Bir aile dedi ki bana: "Benim 3 oğlum var. Ben bu parayı nasıl ödeyeyim?" 8.000x3=24.000 euro; ödeyemeyince mecburen oğullar, evlatlar, gençler Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığından çıkma yolunu tercih ediyorlar ki bana gelen bilgilere göre de 8 bin eurodan sonra...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kayışoğlu, lütfen tamamlayın.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Devamla) - Tamamlıyorum.

8 bin euro ücretinden sonra vatandaşlıktan çıkma oranlarının da üzücü bir şekilde arttığı söz konusu. Bunun makul bir hâle getirilmesi ve diğer ülkelerle yapılacak ikili anlaşmalarla orada gerçekleştirilen askerliğin burada sayılması söz konusu olmalıdır.

Diğer bir konu: Evet, yaz geliyor; vatandaşlarımız, gurbetçilerimiz elbette ki Türkiye'ye gelip hem vatan hasreti gidermek hem tatil yapmak isteyeceklerdir. Ama tatil dönemlerinde uçak biletlerinin fiyatı 3'e katlanıyor. 4 kişilik bir aile maalesef tatile uçakla gelemiyor. Uçakla gelemediği için, fırsatçılık yapıldığı için, o dönemlerde fiyatlar arttığı için kara yoluyla gelmek zorunda kalıyorlar ve sıla yolu çile yoluna dönüşüyor. Uzun seyahat süreleri, kapılarda yaşanan bekletilmeler vesaire gibi çok sayıda sorunlar yaşıyorlar.

Teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Altaca Kayışoğlu, teşekkür ediyorum.

Üçüncü söz talebi, Türkiye'nin yükselen gücü hakkında Şırnak Milletvekili Arslan Tatar'a aittir.

Sayın Tatar, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- *Şırnak Milletvekili Arslan Tatar'ın, Türkiye'nin yükselen gücüne ilişkin gündem dışı konuşması*

ARSLAN TATAR (Şırnak) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bugün Gazi Meclisimizde bir çağın sancılarını, bir milletin direnişini ve bir ülkenin yeniden doğuş hikâyesini anlatmak, tarihe not düşmek için söz almış bulunuyorum.

Dünya, evet, dünya bugün zor bir eşikten geçiyor. Adaletin sustuğu, vicdanın yara aldığı, mazlumların gözyaşının artık sessiz çığlıklara dönüştüğü bir çağın içindeyiz. Gazze'de çocuklar ölüerken, Doğu Türkistan'da kimlikler silinirken, Afrika'da açlık kader gibi sunulurken insanlık kendi vicdanıyla imtihan edilmektedir ve böyle bir dünyada bir ülke var ki sadece kendi sınırlarını değil insanlığın onurunu da koruma iddiasındadır. İşte o ülke Türkiye'dir arkadaşlar.

Değerli milletvekilleri, son yıllarda Almanya'dan Polonya'ya, Suriye'den Irak'a kadar birçok ülkede gerçekleştirdiğim temaslarda çok önemli bir hakikati bir kez daha gördüm: Dünya yeniden adalet arıyor, dünya yeniden güven arıyor ve dünya yeniden samimi bir kardeşlik dili arıyor. Avrupa'nın merkezinde, Almanya'da ve Polonya'da refah içinde olan ama yalnızlık yaşayan toplumları gördük, farklı kimliklerin birlikte yaşama konusunda ciddi sınavlar verdiğine şahit olduk; Orta Doğu'da, Suriye'de ve Irak'ta ise savaşın yorduğu şehirleri, parçalanmış hayatları ama hâlâ dimdik ayakta duran bir insan onurunu gördük ve tüm bu coğrafyalarda şu gerçeği daha net anladık: Kardeşlik bir tercih değil zorunluluktur. Adalet bir seçenek değil insanlık temelidir. Türkiye işte tam da bu noktada farklıdır. Türkiye, farklılıkları çatışma sebebi değil zenginlik olarak gören bir medeniyetin mirasçısıdır. Bizler

Türk'üyle, Kürt'üyle, Arap'ıyla, Sünni'siyle, Alevi'siyle bu topraklarda yüzyıllardır birlikte yaşayan büyük bir milletiz ve bugün terörsüz Türkiye hedefiyle verdiğimiz mücadele bu kardeşliği kalıcı hâle getirme iradesidir; bu birliğin, dirliğin, ortak geleceğin inşasıdır. Biz millet olarak tarih boyunca yalnızca toprak değil umut taşıdık. Ecdadımız kılıcını zulüm için değil adalet için kuşanmıştır ve bugün o tarihsel mirasın omuzlarımızdaki sorumluluğuyla yol yürüyoruz. Memnuniyetle ifade etmek isterim ki artık bu topraklarda yeni bir hikâye yazılıyor. Şırnak'ta, Hakkâri'de, Diyarbakır'da, bir zamanlar silah seslerinin yankılandığı dağlarda artık çocuklarımızın sesi var.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Yok, yok; yanılıyorsunuz; iş makinelerinin sesi var, iş makinelerinin.

ARSLAN TATAR (Devamla) - Analardan ağıt değil umut yükseliyor.

Değerli milletvekilleri, terörün gölgesinin çekildiği Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da bugün bambaşka bir iklim doğmaktadır.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Yollar bile kapalı!

ARSLAN TATAR (Devamla) - Bir zamanlar yatırımcının tereddüt ettiği, gençlerin umudunun başka şehirlerde arandığı bu topraklar artık üretimin, kalkınmanın ve yeniden dirilişin merkezi hâline gelecektir inşallah. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Onun için ulaşımın olması gerekiyor. Hakkâri'ye on beş gündür ulaşım yok.

ARSLAN TATAR (Devamla) - Organize sanayi bölgelerinden yükselen fabrikalar, bereketle buluşan tarım arazileri, keşfedilmeyi bekleyen eşsiz turizm potansiyeli ve her geçen gün artan istihdam imkânlarıyla bu bölge Türkiye'nin büyüme hikâyesinin en güçlü sayfalarından birini yazmaktadır.

Türkiye artık kabuğunu kırmış bir ülkedir arkadaşlar. Savunma sanayisinden enerjiye, diplomasiden insan yardımına kadar her alanda söz söyleyen, oyun kuran bir Türkiye vardır. Bugün Türkiye, bölgesinde ve küresel ölçekte denge kuran, kriz çözen, barış inşa eden bir aktördür. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Karadeniz'de barışı konuşan da Türkiye'dir, Afrika'da su kuyusunu açan da Türkiye'dir, mazlum coğrafyalara umut olan da yine Türkiye'dir. Bu yükseliş milletimizin duasının, liderliğin kararlılığının ve güçlü bir vizyonun eseridir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Tatar, lütfen tamamlayın.

ARSLAN TATAR (Devamla) - Biz büyük bir milletiz ve büyük milletler büyük hedeflerle yürür arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü ve vizyoner liderliğiyle bizim hedefimiz sadece güçlü bir Türkiye değil aynı zamanda adil bir dünya inşa etmektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Çünkü biz biliyoruz ki dünya 5'ten büyüktür ve Türkiye hakikatin en gür sesidir.

Sözlerime son verirken şunu da ifade etmek istiyorum: Bu topraklar nice zorlukları aşmış, nice badirelerden geçmiş bir milletin evidir ve biz ne yaşarsak yaşayalım birlikten, kardeşlikten ve bu aziz vatanın sevdasından asla vazgeçmeyeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Çünkü biz diz çökenlerden değil tarih yazanlarız.

Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Tatar, teşekkür ediyorum.

Şimdi söz isteyen 30 milletvekilimize yerlerinden birer dakika söz vereceğim.

İlk söz Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'a ait.

Sayın Durmaz, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, diyaliz hastalarının tedaviye erişimde yaşadıkları mağduriyete ilişkin açıklaması

KADİM DURMAZ (Tokat) - Sayın Başkanım, ülkemizde diyalize giren insan sayısı 80 bindir, her yıl da 10 bin artmaktadır. Sağlık Bakanlığı, 2026 yılı için diyaliz merkezi ihtiyacı bulunmadığını açıklamıştır. Özellikle yaz aylarında diyaliz hastaları gittikleri yerlerde tedaviye erişimde sorun

yaşamaktadır. AK PARTİ iktidarının TEKEL Sigara Fabrikasını kapatmasıyla ülkemizin en çok göç veren ilk 10 ili arasında yer alan Tokat ve civar illerden Sivas, Amasya, Samsun, Ordu, Giresun gibi yazın kırsala dönüşlerin arttığı illerde de diyaliz mağduriyeti yaşanmaktadır. Haftada üç gün diyalize bağlı yaşayan insanların yaz aylarında mağdur olmamaları için Sağlık Bakanlığı mutlaka bir çözüm için çalışma yapmalı ve insanlara umut olmalıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Sami Çakır...

2.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, ABD'li Valentina Gomez'in açıklamasına ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Sayın Başkan, İslam karşıtı eylem ve söylemleriyle tanınan ABD'li sözde siyasetçi Valentina Gomez, katıldığı bir programda "Dünyada çok fazla Müslüman var, 1 köpeği 100 milyon Müslüman'a tercih ederim." ifadesiyle pespaye ve adice, İslam'a ve Müslümanlara kin kusmaya devam ediyor. Daha önce Kur'an-ı Kerim'i yakan, dünyadaki tüm Müslümanları katil ve tecavüzcü olarak yaftalayan, Gazze'nin bombalanması esnasında "Patlamış mısır aldım, şov başlasın." diyen bu müptezeli, düşmanı olduğu Kur'an-ı Kerim "belhum adal" "aşağılık mahluk" cümlesiyle en veciz şekilde tanımlıyor.

Müslüman, kendisinin ne olduğunu bilir, kendisine bakana ayna vazifesi gördüğünü bilir. Hakaretleriyle aynada kendisini gören sefil yaratığa söyleyeceği "İyi ki cehennem var ve cehennem dahi lüzumsuz değil." cümlesidir diyor, Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Malatya Milletvekili İnanç Sıraç Kara Ölmeztoprak...

3.- Malatya Milletvekili İnanç Sıraç Kara Ölmeztoprak'ın, Malatya'da 26 Nisanda etkili olan dolu yağışına ve Altay Kışlası alanında kurulan yeni sanayi sitesine ilişkin açıklaması

İNANÇ SIRAÇ KARA ÖLMEZTOPRAK (Malatya) - Sayın Başkanım, 26 Nisanda Malatya'mızda etkili olan dolu yağışı sonrası bazı ilçelerimizde tarım alanlarında lokal düzeyde etkilenmeler meydana gelmiştir. İlk tespitler yaklaşık 20 bin dekar alan üzerinde yüzde 5 ile 40 arasında değişen etkilenmelere işaret etmektedir ancak bu durum kesinlikle il geneline yayılmış bir tablo değildir. Sahada teknik ekiplerimiz çalışmalarını tamamlamıştır, kesin tespitler kısa süre içerisinde netleşecektir.

Diğer taraftan, Malatya'mızda asrın afetini asrın ihyasına dönüştürme gayreti ve üretimi yeniden ayağa kaldırma iradesiyle Altay Kışlası alanında kurulan yeni sanayi sitesi şehrimiz için önemli bir kazanımdır. 714 iş yeri teslim edilmiş, 192 iş yerinin daha temeli atılmış, 600'ün üzerinde yeni dükkânın planlaması sürmektedir. Çiftçilerimizin ve esnafımızın emeğini korumak için var gücümüzle süreci kararlılıkla takip ediyoruz. Bakanlıklarımız, bürokrasimiz, komisyonlarımız, belediyemiz ve Sayın Valimizle iletişim ve koordinasyon içerisinde çözüm odaklı yaklaşım ve adımlarla gayret göstermeye devam ediyoruz.

BAŞKAN - Rize Milletvekili Harun Mertoğlu...

4.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, cuma günü açılan Rize Yeşilay Yaşam Merkezine ilişkin açıklaması

HARUN MERTOĞLU (Rize) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bağımlılıkla mücadele meselesi aileyi, gençliği ve milletimizin geleceğini koruma meselesidir. Cumhurbaşkanımızın kıymetli eşi Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi'nin himayelerinde 2026 yılının Bağımsızlık Yılı ilan edilmesi bu alandaki kararlılığımızın açık göstergesidir. Bu anlayışla, Türkiye'de bir ilk olma özelliği taşıyan Yeşilay Yaşam Merkezi cuma günü İçişleri Bakanımızın katılımıyla Rize'de hayata geçirilmiştir. Rize Yeşilay Yaşam Merkezi, bir rehabilitasyon merkezinin ötesinde, umutların yeniden yeşerdiği, ailelerin yeniden güç bulduğu önemli bir yaşam alanıdır. Gençlerimizi bağımlılığın karanlığından uzak tutup eğitime, spora, üretime ve güçlü yarınlara yönlendirmekte kararlıyız. Cumhurbaşkanımızın ifadesiyle: "Güçlü toplum güçlü aileyle, güçlü aile ise bilinçli ve sağlıklı nesillerle yükselir."

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal...

5.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, DEM PARTİ Eş Genel Başkanının dünkü grup toplantısında sarf ettiği sözlerle ilişkin açıklaması

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) - Dünyada kurulmaya çalışılan yeni bir düzenin sancıları bölgemizde de hissedilirken binlerce yıldır kader birliği yaptığımız ve bu toprakların vatan kalması mücadelesinde omuz omuza verdiğimiz kadim millet yapımızı dağıtmaya yönelik stratejiler de hız kesmeden devam etmektedir. Kırk yıldır başımıza musallat edilen terör belasından topyekûn kurtulmak amacıyla devletimizin ortaya koyduğu samimi yaklaşım ısrarla suistimal edilmekte ve ağır tahrik saldırıları ortaya konulmaktadır. DEM PARTİ Eş Genel Başkanının dünkü grup toplantısında sarf ettiği “İktidar ipe un sermemeli, teyit-tespit tekerlemesine sarılarak puslu bir hava üretmemelidir.” şeklindeki yaklaşımı bunun açık kanıtıdır.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Yüz yıldır aynı nakarat.

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) - Devletin söylemlerini bir tekerleme olarak anlayan bu zihniyet Orta Doğu coğrafyasının emperyalist paylaşımından kendilerince pay kapma gayretiyle mealen “Biz silahları teslim etmiyoruz; gücünüz yetiyorsa gelin, alın.” demektedir. Türkiye bu tahrikle tuzağa düşmeyecektir, o silahlar teslim edilmedikçe de terör yandaşları kaderlerini yaşamaya devam edecektir.

BAŞKAN - Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara...

6.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, ağır tonajlı tırlara uygulanan cezai işlemlere ve Hatay'da 6 Şubat depremleri sonrasında çekilen TOKİ kuralarına ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ediyorum.

Dörtüyl, Erzin, Payas ilçelerimizde özellikle bazı firmaların ağır tonajlı tırları denetim noktalarındaki lokasyonlardan geçerken herhangi bir cezai işleme maruz kalmazken bazı tır şoförleri ise her gün cezai işleme maruz kalıyorlar. Buradan ifade ediyoruz ki yol güzergâhındaki denetimler herkes için eşit ve adil bir şekilde yapılmalıdır.

Yine, Hatay'da 6 Şubat depremleri sonrasında TOKİ kuraları çekildi biliyorsunuz ancak hak sahibi olan teslim edilmiş konut ile kurası çekilmiş konut birbiriyle aynı değil. Şimdi kira desteklerinin sonlandırıldığına ilişkin birçok şikâyet ve talep alıyoruz. Eğer kira desteğini kestiyseniz neden kestiniz? Ne zaman kestiniz? Bunların açıklanmasını bekliyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Erzurum Milletvekili Fatma Öncü...

7.- Erzurum Milletvekili Fatma Öncü'nün, dünyada ve Türkiye'de çocukların karşı karşıya olduğu tabloya ilişkin açıklaması

FATMA ÖNCÜ (Erzurum) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

UNICEF İcra Direktörü, 2026 ilk periyotta 130'dan fazla ülkede 200 milyon çocuğun insani yardıma muhtaç olduğunu ve çocukların şimdiye kadarki en ağır tabloyla karşı karşıya olduğunu açıkladı. Nitekim Birleşmiş Milletler 2026 Gıda Krizleri Raporu 35 milyon çocuğun yetersiz beslenmeyle, 10 milyon çocuğun ölüm riskiyle karşı karşıya olduğunu teyit etmiştir. Dünya bu acı tabloyla boğuşurken Türkiye'de 567.546 çocuk için 2026'da 5,86 milyar destek sağlanmıştır, koruyucu aile sayısını yirmi üç yılda 20 kat büyütürken 10.732'ye ulaştırmıştır. Ayrıca, 2017'den bugüne 325.760 çocuk için aile odaklı hizmetlerden yararlanma oranı yüzde 39'dan yüzde 93'e taşınmıştır. Küresel ölçekte artan risklere karşı çocuklarımızı koruyan devlet anlayışının mimarı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Zonguldak Milletvekili Muammer Avcı...

8.- Zonguldak Milletvekili Muammer Avcı'nın, Kutulamare Zaferi'nin yıl dönümüne ilişkin açıklaması

MUAMMER AVCI (Zonguldak) - “Arslanlarım, bütün Osmanlılara şeref ve şan, İngilizlere kara meydan olan şu kızgın toprağın güneşli semasında şehitlerimizin ruhları sevinçle gülerek uçarken ben de hepinizin pak alınlarından öperek cümlelerinizi tebrik ediyorum.” Kutulamare kahramanı Halil Paşa'nın bu cümlelerle duyurduğu, tarihimizin şan ve şeref dolu sayfalarından biri olan Kutulamare zaferini yıl dönümünde büyük bir gururla kutluyorum. Britanyalı tarihçi Jan Morris'in Britanya askerî tarihindeki

en aşağılık şartlı teslimi olarak tanımladığı, Halil Kut Paşa'nın "İşte, Osmanlı sebatının İngiliz inadını kırdığı birinci zaferi Çanakkale'de, ikinci zaferi burada görüyoruz." dediği bu kutlu zaferde şehadete yürüyen kahramanlarımızı rahmet ve şükranla yâd ediyoruz.

BAŞKAN - Kars Milletvekili İnan Akgün Alp...

9.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Hakkâri'de çöken yola ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Sayın Başkanım, geçen sene ben Erzurum'dan Artvin'e arabayla gittim; 22 tünel, 9 köprüden geçtim; maşallah, Erzurum'u Karadeniz'e bağlamışlar.

FATMA ÖNCÜ (Erzurum) - İyi yapmışız.

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) - Peki, Erzurum bizim vilayetimizdir de Hakkâri bizim vilayetimiz değil mi? Hakkâri'de yol çöktü, on gün ulaşım kapandı, devlet Hakkâri'ye on gün giremedi. Hangi vilayette olsa taş üstünde taş bırakmazlardı, bırak bölge müdürüne, Hakkâri Karayolları şube şefine bile niye "Bu işin sorumlusu sen değil misin?" diye soran olmadı? Ben Bakanı göreve çağırıyorum, Hakkâri'ye de selam ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Amasya Milletvekili Reşat Karagöz...

10.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Taşova Boğalı dağında başlatılan maden sondajlarına ve Gümüşhacıköy'de verilen maden ruhsatlarına ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Taşova Boğalı Dağı'nın 14 ayrı noktasında başlatılan maden sondajları toprağımızı, suyumuzu ve yarınlarmızı doğrudan tehdit ediyor. Taşova'dan Erbaa'ya kadar can damarı olan bu havzada içme ve tarımsal su kaynakları şirket faaliyetlerinin gölgesinde yok olma riskiyle karşı karşıya bırakılıyor. Muhtarlarımız, STK'lerimiz, siyasi parti temsilcileri ve yöre halkı bir bütün şekilde bu talanın önüne geçmek için mücadelesini sürdürüyor. Geçtiğimiz ay Gümüşhacıköy'de binlerce hektarlık alana verilen ruhsatlar ve bugün Boğalı Dağı'nda yürütülen çalışmalar, Amasya'nın doğasının Taşova'dan Gümüşhacıköy'e kadar maden şirketlerinin tasfiyesine bırakıldığını gösteriyor. Hem bu faaliyetlerin önünü açanlar hem de maden şirketleri iyi bilsin ki memleketimizin havasını, suyunu ve toprağını korumak bizler için vatan borcudur. Bir karış toprağımızın bile katledilmesine izin vermeyeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez...

11.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, KHK'lerle işten çıkarılanlara ilişkin açıklaması

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - KHK'lerle işten çıkarılan kamu emekçilerinin maruz kaldığı hukuksuzluk ve belirsizlik süreci, çözümsüz bırakılan toplumsal bir sorun olarak kanlı canlı karşımızda durmaktadır. İşkenceye dönüşen bu bekletilme hâlini kabul etmiyoruz. Türkiye'nin demokratikleşmesi ve toplumsal barışın tesisi için bu zulmün derhâl sonlandırılması gerekiyor.

KHK'ler nasıl siyasi bir saikle hayata geçirildiyse çözüm de aynı şekilde siyasi iradeyle sağlanmalıdır. İktidarın, bu insani, hukuki ve politik sorumluluktan kaçışı yoktur çünkü bu haksızlığın bizzat sorumlusu iktidarın ta kendisidir. Mağdur edilen binlerce emekçinin işlerine iade edilmesi, gasbedilen haklarının geri verilmesi ve adaletin tesisi, KHK'lilerin bir nebze de olsa huzur bulması için artık kaçınılmazdır.

Teşekkürler.

BAŞKAN - Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın...

12.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, kademeli emekliliğe ilişkin açıklaması

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bir gün farkla geç emeklilik kabul edilebilir bir durum değildir; bu, apaçık bir adaletsizliktir. Aynı prim gününü doldurmuş, aynı emeği vermiş insanlar arasında sadece gün farkıyla yıllar süren mağduriyetler oluşmaktadır. Primini ödeyen, yükümlülüğünü yerine getiren vatandaşımız hakkı olan emekliliğe ulaşamıyorsa burada ciddi bir sistem sorunu vardır. Çözüm, prim esaslı, kademeli emekliliktir.

Emek veren ve kazanılmış hakkı olan vatandaşlarımızın mağduriyeti ortadan kaldırılmalı, kademeli emeklilik bir an önce hayata geçirilmelidir diyor, tüm mağdur emekçilerimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Burdur Milletvekili İzzet Akbulut...

13.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'da üniversiteye devrolan E tipi kapalı cezaevine ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Burdur'da E tipi kapalı cezaevi vardı, üniversiteye devr oldu ve şu anda sadece yüksek güvenlikli bir cezaevi var, onda da sadece terör suçluları kalabiliyor.

Şimdi, hâl böyle olunca, bizim Burdurlu mahkûmların birçoğu etraftaki illere sevk oldular. Tabii, Isparta'ya gidenler kısmen daha şanslı ama Afyon, Denizli, Antalya biraz daha uzak olduğu için aileleri çok şikâyet ediyor. Tabii, görüş günlerine gitmeleri için o mesafeyi katetmeleri gerekiyor ve bu yol paralarıyla alakalı da bir sıkıntı yaşıyorlar. Birçoğunun, Isparta'ya gelmekle ya da Burdur'a Burdurlu mahkûmların da kalabileceği bir cezaeviyle alakalı bir talepleri var.

Ayrıyeten, bu cezaevinin bölgesini -eski cezaevinin yani- üniversite almıştı. Üniversite de şimdi oraya anaokulu, ilkokul, ortaokul, lise gibi bir şey yapmayı düşünüyor. Biz zaten yeni bir fakülte gelsin, oraya bir değer kazandırsın derken bu fikrin de gözden geçirilmesini talep ediyorum.

BAŞKAN - Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun...

14.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, ekonomiye ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Teşekkür ederim Başkanım.

Ekonomi, sırat köprüsünden geçiyor; yılbaşından bu yana dolar yüzde 4,45; avro yüzde 4,49 arttı; enflasyon ise üç ayda yüzde 10,04 arttı. Orta vadeli planda güncelleme yolda. Bakan Şimşek, 2026 yılında petrol fiyatlarının ortalama 80 dolar olmasıyla enflasyonda yüzde 2,8 ila 3,5 aralığında bir güncelleme olacağını söylüyor. Şimşek, ekonomik programlarının iyi olmadığını âdetâ itiraf ederek "Program mükemmel değil ama Türkiye'yi korudu, sonuç verdi." diye masal anlatmaya devam ediyor. Herkes krizde; enflasyon güncelleniyor, emekli maaşı ve ikramiyesi ise güncellenmiyor. Enflasyonun arttığı yerde emekliyi nasıl açlığa mahkûm edersiniz? Kurban Bayramı'nda emekli ikramiyesinin 4 bin lira olarak kalması emeklinin tabutuna son çiviye çakmaktır. Yazıklar olsun size!

İflas ve konkordato da patladı. Ücret garanti fonundan yararlananların sayısı 13 bine yükseldi. On iki ay sonrası enflasyon beklentisi piyasa için yüzde 23,39; reel sektör için yüzde 33,70; hane halkı için de yüzde 51,56'ya çıktı. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl...

15.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl'ın, staj ve çıraklık sigortası mağdurlarına ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Staj ve çıraklık sigortası mağdurları beklemede. Genç yaşta meslek öğrenmek için iş hayatına atılan evlatlarımız yıllarca üretimin içinde yer aldı. Ancak o dönemlerde yapılan sigorta ne yazık ki bugün emeklilik hesabına dâhil edilmiyor. Soruyoruz: Çalışılan bir dönem nasıl yok sayılabilir, verilen emek nasıl görmezden gelinebilir? Bu mesele sadece teknik bir düzenleme değildir; bu mesele emeğin karşılığını bulmasıdır, bu mesele sosyal adaletin tesis edilmesidir. Staj ve çıraklık dönemlerinin sigorta başlangıcı olarak kabul edilmesi yüz binlerce insanımızın hakkının teslim edilmesi anlamına gelecektir. Kimse ayrıcalık talep etmiyor, talep edilen tek şey adalet. Staj ve çıraklık sigortası başlangıç sayılana kadar bu konunun takipçisi olacağız çünkü bu mesele görmezden gelinecek bir mesele değildir diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Hatay Milletvekili Servet Mullaoğlu...

16.- Hatay Milletvekili Servet Mullaoğlu'nun, Şırnak Milletvekili Arslan Tatar'ın yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve adalet istediklerine ilişkin açıklaması

SERVET MULLAOĞLU (Hatay) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

AKP Şırnak Vekili Sayın Tatar demin konuşmasında çok doğru bir cümle kullandı, adaletin insanlığın temeli olduğunu ifade etti. Gerçekten de öyledir, sadece devletin değil insanlığın da temelidir adalet ve biz adalet arıyoruz, adalet istiyoruz. "Yüzyılın yolsuzluğu" denilen yargılamada aslında

gizli tanıkların tanık olmadıkları, tamamen dedikodu ve iftira ettikleri mahkemeye net olarak sabit olduktan sonra arkadaşlarımızın tutsak kalmasını kabul etmiyoruz. Orada kendilerine değil ailelerine zulmediliyor, sadece kendileri değil demokrasi esaret altında; bunun bir an önce sonlandırılması lazım.

Ayrıca, Kur'an-ı Kerim'in Hûd suresinin 113'üncü ayetinde "Zulmedenlere meyletmeyin yoksa ateş sizi de yakar." diye buyrulmuştur. Zulmeden olmayın, zulmedenlerin yanında olmayın.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren...

17.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, bu hafta oynanacak Iğdır-Amedspor maçına ilişkin açıklaması

SERHAT EREN (Diyarbakır) - Sayın Başkan, Diyarbakır halkının ve sporseverlerin gözü kulağı bu hafta oynanacak Iğdır-Amedspor maçında olacak. Süper Lig'e yükselmesini özlemleri beklediğimiz Amedspor'umuzun Iğdır'da oynayacağı bu kritik karşılaşmaya başta Diyarbakır halkı olmak üzere Türkiye'nin dört bir yanından taraftarlar gitmek istiyor ancak bu futbol şölenine, sadece 650 Amedspor taraftarına izin verilmesi gölge düşürmüştür. Futbol, dolu tribünler önünde coşkuyla ve eşitlik içinde güzeldir. Iğdır Valiliğini, İl Spor Müdürlüğünü ve İl Güvenlik Kurulunu; kısacası, bu kararda sorumluluğu bulunan tüm kurumları bu kararı yeniden gözden geçirmeye davet ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan...

18.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Mazlum İçli'ye ilişkin açıklaması

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Mazlum İçli vardı on iki yıldır tutuklu olan, hani olmadığı yerde, işlemediği cinayetten tutuklu olan Mazlum, cinayet olduğunda bambaşka bir yerde müzik çalan Mazlum, cinayet saatinde cinayet mahalline 140 kilometre uzaklıkta olan Mazlum ama katil gerekiyordu, garibandı ve 14 yaşındaydı. Geciken adaletin adalet olmadığını herkes bilir ama bunu en iyi hukukçular bilir. Anayasa Mahkemesi bunu gözeterek Mazlum İçli başvurusunu bir an önce gündemine almalı ve karar vermelidir. Bu mağduriyetin geç de olsa bir an önce giderilmesi elzemdir.

BAŞKAN - Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı...

19.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Balıkesir'de devlet hastanelerinin yerlerinin satıldığına ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Balıkesir'de devlet hastanelerimizin yerleri Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle satılıyor. Yalnız, Balıkesir'deki hâlihazırda devam eden inşaatların ne yazık ki ödenek kesintisi sebebiyle arzu edildiği sürede bitirilmesi mümkün değil; Balıkesir Devlet Hastanesinin, Edremit Devlet Hastanesinin 2030 yılını bulacağı öngörülmüyor. Ne yazık ki bu hastaneler daha bitirilmeden hastanelerin yerlerinin satılmasını doğru bulmuyoruz. Edremit Devlet Hastanesi binasıyla beraber satılığa çıkarıldı, yeni devlet hastanesinin bitmesi belki üç dört yılı bulacak. Bu hastalar özel hastanede mi hizmet alacaklar; şaşkınlıkla izliyoruz. Kepsut Devlet Hastanesi arazisi binasıyla satılıyor, bu arazi vatandaş tarafından hastane yapılmak üzere şartlı bağış yapılmış bir arazi. Gözü nasıl dönmüşse iktidarın, bütün kamu varlıklarını satmayı tercih etmekte. Manyas'ta hastane yeri satılıyor, yeni hastane için daha inşaat temeli bile atılmış durumda değil. Sındırgı Hastanesinin yeri satılıyor, biten hastane bir yıldan beri açılabilmiş durumda değil. Derhâl bu eksikliklerin giderilerek sağlık sisteminin Balıkesir'de güncellemesini talep ediyoruz.

BAŞKAN - Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül...

20.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Erzincan'da çiftçilere destek verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) - Sayın Başkan, can Erzincan bereketli topraklarıyla Türkiye'nin göz bebeğidir. Çiftçimiz üretirse can Erzincan kazanır. Alın teri ve emeğin değerini mutlaka bilmeliyiz, can Erzincanlı çiftçilerimizin yanında olmalıyız. O nedenle, can Erzincan'da çiftçilerimize mazot desteği, gübre desteği, tohum desteği ve ilaç desteği vermeliyiz. Bu noktada, Niğde Milletvekilimiz

Ömer Fethi Gürer Bey'i mutlaka dinlemeliyiz. Tarım varsa gelecek var. Sayın Başkan, tarımı hor görürsek yarını inanın ki zor görürüz. Can Erzincanlı sığağa dayanır, soğuga dayanır ama haksızlığı asla dayanamaz. Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında can Erzincan'da çiftçimiz güçlenecek, Erzincan kazanacak, Türkiye kazanacak. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız...

21.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum Sungurlu Aşağıfındıklı köyünün sorunlarına ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, Çorum Sungurlu Aşağı Fındıklı köyümüzün yolları perişan, internet çekmiyor. En önemlisi de Aşağı Fındıklı Tarımsal Sulama Barajı 2010 yılında 5,5 milyon TL bedelle ihale edildi, 620 bin metreküp su kapasitesiyle 1.680 dekar tarım arazisini sulayacak fakat yaparsa AKP yapar, onu da yanlış yapar. Aşağı Fındıklı Barajı tamamlandı, 2019 yılından itibaren su tutulmaya başlandı ama zeminde derin çatlaklar olduğundan dolayı yedi yıldır su tutulmuyor. Gerekli seviyeye ulaşamadığı için de Aşağı Fındıklı Barajı'ndan tarım arazilerine maalesef su verilemedi. Devlet Su İşleri yedi yıldır bu sorunu çözmediği için tarım arazileri sulanamıyor hem devlet kaynakları heba oluyor hem de çiftçilerimiz düşük verime mahkûm ediliyor. Tarım ve Orman Bakanına soruyorum: Baraj su kaçırıyor, araziler su bekliyor, siz hâlâ izliyorsunuz. Aşağı Fındıklı Barajı'nı Sungurlu halkı balık tutsun diye mi yaptınız? Birçok köyümüzün ortak sorunu, bozuk yollar, olmayan içme suyu, yarım kalan tarımsal sulama; internet yok, haberleşme yok, okul yok, sağlık ocağı yok.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya...

22.- İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'nın, uzun süre güneş ışığına maruz kalan pet şişe ve ambalajlara ilişkin açıklaması

MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Özellikle su ve sıvılarda kullanılan pet şişe, damacana ve ambalajlar uzun süre güneş ışığına maruz kaldığında içindeki kimyasallar su ve diğer ürünlere karışarak insan hayatı için son derece zararlı hâle gelebilmektedir. Uzmanlara göre, bu kimyasallar başta kanser gibi hastalıkların yanı sıra, çocuklar ve bebeklerde gelişim problemleri, hiperaktivite sorunu, üreme bozuklukları, kalp rahatsızlıkları ve bağışıklık sisteminin zayıflamasına neden olabilmektedir. Esnafımız bu noktada gerekli hassasiyeti göstermelidir. Ayrıca, güneş gören açık alanlarda satılan pet şişelerle ilgili bir düzenleme acilen hayata geçirilmelidir. İnsan sağlığı her şeyin önündedir. Yaz aylarına girerken başta yetkililer olmak üzere herkesi bu konuda uyarıyor; Sağlık Bakanlığını gerekli adımları atmaya, toplumu bilinçlendirmeye davet ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez...

23.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Trabzon'daki Ahi Evren Kalp ve Damar ile Yavuz Selim Kemik Hastalıkları Hastanelerine ilişkin açıklaması

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, seçim bölgem Trabzon'da Ahi Evren Kalp Damar ve Yavuz Selim Kemik Hastaneleri özelleştirme kapsamında satılığa çıkarılmaktadır. Her iki alan da Trabzon'un en değerli alanlarıdır. Bu hastaneler aynı zamanda şehrimizin tarihi ve kültürel hafızalarıdır. Sağlık alanı olarak ayrılması ve kullanılan bu yerlerin satışını kabul etmiyoruz. Hastaneler rantta kurban edilemez. Halkın hastaneleri kamu yararına aykırı olarak satılamaz. Daha yeni, Trabzon Büyükşehir Belediyesi, Ahi Evren Hastanesi arazisinde 160 yataklı engelsiz yaşam merkezi sözü vermişken bu hastanenin özel sektöre satışı yerel yönetim ile merkezi yönetimin birbirinden haberleri olmadığını göstermektedir. CHP olarak hastane ve hastane alanlarının özelleştirilmesine karşıyız. Bu nedenle, satış kararının iptali için Danıştayda dava açacağız. Bütçe açığını kamu mallarını satarak kapatmaktan vazgeçin.

BAŞKAN - Uşak Milletvekili Ali Karaoba...

24.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, staj ve çıraklık sigortası mağdurlarına ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Emeğin yok sayıldığı çok önemli bir sorunu sürekli dile getiriyoruz. Staj ve çırak olarak ülkemizin üretimine katkı sağlayan gençlerin emeklerini yok saymak, sigortaları olmalarına rağmen emeklilik

haklarını vermemek çok büyük bir haksızlıktır. Binlerce genç Türkiye'nin kalkınması için fabrikalarda, atölyelerde, iş yerlerinde alın teri döküyor. Staj ve çıraklık sigortasının emeklilik hesabında dikkate alınması talebi bir lütfü değil, bir haktır. Meclisten bir kez daha sesleniyoruz: Staj ve çıraklık mağdurlarının sesini duyun, çalıştıkları günleri emekliliklerine sayın, adaleti tesis edin, emek ve alın terini yok saymayı artık bırakın. Bu taleplerin gelecek nesillerin imkânlarından çalmak bahanesiyle yok sayılması kabul edilemez. AKP sayesinde Türkiye'de sorun kaynak değil kaynakların eşit paylaşılmama sorunudur. Staj ve çıraklık mağdurları mutlaka hakkını alacak, sonuna kadar arkalarındayız.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili İsmail Emrah Karayel...

25.- İstanbul Milletvekili İsmail Emrah Karayel'in, geçen günlerde Güney Kıbrıs Rum Yönetimi topraklarında yaşanan provokasyona ilişkin açıklaması

İSMAİL EMRAH KARAYEL (İstanbul) - Sayın Başkan, geçtiğimiz günlerde Güney Kıbrıs Rum Yönetimi topraklarında Türk Bayrağı'nın, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bayrağı'nın ve önceki dönem Millî Savunma Bakanı Sayın Hulusi Akar'ın fotoğraflarının yakılması kabul edilemez bir provokasyondur. Bu eylemler, milletimizin değerlerine doğrudan yönelmiş açık bir saygısızlık ve düşmanlık göstergesi olduğu gibi adada barış, huzur ve istikrarı hedef alan tehlikeli bir zihniyetin ürünüdür. Öte yandan, Avrupa Parlamentosunun bazı üyelerinin bu konuyu Avrupa Parlamentosuna taşıma girişimi Rum yönetiminin Avrupa Birliği'ni arkasına alarak gerilimi tırmandırma çabasının açık bir göstergesidir. Avrupa Parlamentosunu bu zihniyeti kınamaya çağırıyorum. Hulusi Akar Paşa'mızın cümlelerini bağlamından koparıp kendi habis emellerini dile getirenler; Türk milletine yön çizmeye, Türk devletine sınır tayin etmeye kalkanlar tarihin tozlu sayfalarında iz bırakmadan silinen gafillerdir. Milletimiz kadim vatanımızın her bir karışını şehitlerimizin kanıyla, canıyla ve milletçe bir mücadeleyle kazanmıştır. Hâlâ masa başında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Bolu Milletvekili İsmail Akgül...

26.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, Ceza İnfaz Kurumu personeline ilişkin açıklaması

İSMAİL AKGÜL (Bolu) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ben bugün, herkes tutsaklarından bahsederken ceza infaz kurumlarında alın teri döken Anadolu'nun evlatlarından bahsetmek istiyorum. Ceza infaz kurumu personelimiz gece gündüz demeden yüksek risk altında büyük bir sorumlulukla görev yapmaktadır; sadece bir güvenlik görevi değil, aynı zamanda adaletin sahadaki en önemli temsilcileri olarak görevlerini icra etmektedirler. Bu ağır yükün karşılığında çalışma şartları ve özlük hakları noktasında ciddi iyileştirmelere ihtiyaç duyulmaktadır. Ceza infaz kurumu personelimizin mali haklarının güçlendirilmesi, çalışma şartlarının iyileştirilmesi ve görev tanımlarına uygun bir statüye kavuşturulması yönünde haklı beklentileri bulunmaktadır. Yeni göreve başlayan Adalet Bakanımızın ve Ceza Tevkifevleri Genel Müdürümüzün bu konunun farkında olduğunu biliyor, bu dönemde gerekli düzenlemelerin hayata geçirileceğine inanıyor ve güveniyoruz. Sayın Adalet Bakanımıza ve Genel Müdürümüze, tüm ceza infaz kurumu personelimize görevlerinde başarılar diliyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu...

27.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, İstanbul TOKİ kurasına ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; bu kura ve sınavlarınız neden sürekli şaibe kokuyor? KPSS, mülakatlar, Millî Piyango derken şimdi de İstanbul TOKİ kurası... 1 milyon 70 bin başvuru var, kazanan 100 bin kişinin tamamı o 1 milyonun içinde çünkü hepsi 6 haneli numaralara sahip. Peki, 7 haneli 70 bin başvurudan neden bir tek kişi bile çıkmıyor? Bu durum, hem matematiğe hem de vicdana aykırıdır. "Canlı yayınladık." diyorsunuz. Mesele görüntü değil sisteme girilen komutlardır. Daha önce yaşanan örnekler ortadayken bu süreç de güven vermemektedir. Millet artık adil, şeffaf, denetlenebilir süreç istiyor. Bu şaibeli TOKİ kurasıyla ilgili mutlaka kamu vicdanının rahatlatılması lazım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Isparta Milletvekili Hasan Basri Sönmez...

28.- Isparta Milletvekili Hasan Basri Sönmez 'in, Eğirdir 'de temeli atılan Sema-Hüseyin Erdoğan Fen Lisesine ilişkin açıklaması

HASAN BASRİ SÖNMEZ (Isparta) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; göller bölgesinin incisi Eğirdir ilçemizde eğitim adına gurur verici bir gelişmeyi sizlerle paylaşmak istiyorum: Eğirdir ilçemizde hayırsever iş insanı Sayın Hüseyin Erdoğan'un katkılarıyla inşa edilen Sema-Hüseyin Erdoğan Fen Lisesinin temel atma törenini 18 Nisan 2026 tarihinde gerçekleştirdik. Sayın Hüseyin Erdoğan'un öncülüğünde hayata geçirilen Sema-Hüseyin Erdoğan Fen Lisesinin 200 öğrenci kapasiteli yurt ve kapalı spor salonundan oluşan bu kıymetli kompleksi ilimize, gençlerimize, ülkemizin yarınlarına yapılmış olan büyük bir yatırımdır. Bu anlamlı yatırım yalnızca bir okul binası değil aynı zamanda da gençlerimizin hayallerine açılan bir kapı, bilimle ve bilgiyle donatılacak nesillerimizin yetişeceği bir yuva olacaktır.

Sayın Hüseyin Erdoğan ve ailesinin bu örnek davranışı, toplumsal dayanışmanın ve eğitime verilen değer in güzel göstergelerinden biridir. Kendisine bu anlamlı katkısından dolayı şükranlarımı sunuyorum, bu tür hayırseverlik örneklerinin artarak devam etmesini temenni ediyor, ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum, saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak...

29.- Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak'ın, Kutulamare Zaferi'nin yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ABDÜRRAHİM DUSAK (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Bugün ordumuzun İngilizlere karşı kazandığı önemli zaferlerden biri olan Kutulamare Zaferi'nin 110'uncu yıl dönümüdür. 29 Nisan 1916'da kazanılan şanlı zafer sadece cephede kazanılmış bir başarı değil, aynı zamanda milletimizin Türk-Arap omuz omuza vererek sergilediği bağımsızlık karakterinin dünyaya ilanıdır. Kutulamare Çanakkale'dir, Kutulamare 1453'tür, Kutulamare 1071'dir, Kutulamare 11 Nisandır, Kutulamare birlik ve beraberliğin neler yapabildiğinin göstergesidir ancak ne acıdır ki tarih bu zaferden, bu destandan bahsetmemekte, unutturmak istemektedir. Bugün bizlere düşen görev bu büyük mirası unutmamak, aynı ruh ve kararlılıkla geleceğe yürümektir. Orta Doğu'da da çözümün, huzurun anahtarı Türk-Arap kardeşliğidir. Geçmişten güç olan Türkiye, yarınlara daha emin adımlarla ilerlemektedir. Türkiye sadece bölgesinde değil tüm dünyada huzuru, barışı istemekte ve sağlamaktadır.

BAŞKAN - Niğde Milletvekili Ömer Fethi Güler...

30.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Güler'in, emeklilerin bayram ikramiyesine ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜLER (Niğde) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarları döneminde emeklilere zulmediliyor, emeklilerin maaşı açlık sınırının altında kaldı. Ramazan Bayramı'nda olsun emeklilerin bayram ikramiyesi artırılsın dedik ancak artırılmadı, şimdi de Kurban Bayramı geliyor, 4 bin lira bayram ikramiyesinin en az asgari ücret seviyesine çıkarılması gerekir. Bakınız, 2018 yılında bin lira olan bayram ikramiyesiyle Diyanet İşleri Başkanlığının vekâletle kesim ücreti 860 lira olduğu için bir koyun alınabiliyordu, şu anda Diyanet İşleri Başkanlığı 18 bin lira olarak vekâletle kurban ücretini açıkladı ama bayram ikramiyesi 4 bin lirada kaldı yani bir budu dahi alınamıyor. Emeklilere en azından kurban alabilecek kadar bir bayram ikramiyesinin verilmesi sağlanmalıdır. Adalet ve Kalkınma Partisi döneminde emeklilerin yaşadığı zulüm sona ermelidir.

III.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) ÇEŞİTLİ İŞLER (Devam)

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Ankara Üniversitesi İletişim Topluluğu öğrencilerine "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Ankara Üniversitesi İletişim Topluluğu üyesi bir grup öğrenci misafir locamızda Genel Kurulumuzu izlemektedir, kendilerine hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

Şimdi siyasi parti Grup Başkan Vekillerimizin söz taleplerini karşılayacağım. Ancak CHP Grup Başkan Vekili Sayın Ali Mahir Başarır'ın söz talebini grup önerilerinin görüşülmesinden sonra karşılayacağımı ifade etmek isterim.

Şimdi ilk söz talebi, YENİ YOL Partisi Grup Başkan Vekili ve Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'a aittir.

Sayın Özdağ, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Kutulamare'nin 110'uncu yıl dönümüne, bir holdinge bağlı madencilik şirketine ve işçilerine, Enerji Bakanının açıklamalarına ve maden işçilerinin mağduriyetlerine, Mecliste süreli sözleşmeli çalışanlara, Beykoz'da yıkılan tarihi çeşmeye, Beyoğlu'ndaki özel bir İtalyan lisesinde çalışan Türk öğretmenlere ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Osmanlı İmparatorluğu yedi yüz yıl yaşadı, dünyanın en uzun imparatorluğu ve imparatorlukların ömrü üç yüzyıldı. İbni Haldun'un deyişiyle “Her kemalin bir zevali, her zevalin de bir kemali vardır.” ve bir zeval tecelli etti; bilgiden uzaklaşmanın, aynı zamanda teknik ve teknolojiye uzaklaşmanın, bir noktada stratejik olarak da derinliği okuyamamanın sonucunda Osmanlı İmparatorluğu geri çekilmeye başladı. Yedi cephede dövuştük, Kutulamare'de, Kop Geçidi'nde ve Çanakkale'de zaferi elde etmiştik, yetmedi; Osmanlı Sevr'le beraber yıkıldı. Biz, Sakarya önlerinde Türkiye'nin talih ve tarih sarkacağını Gazi Mustafa Kemal Atatürk'le beraber tekrar diriltmenin yollarını araştırdık ve dirilttik. Kutulamare'nin 110'uncu yıl dönümü ve aynı zamanda Halil Kut Paşa'yı ve oradaki askerleri de rahmetle anıyorum. Önemli olan buralardan ders çıkarabilmek, tarihe doğru gözle bakabilmektir.

Diğer bir konuya gelince değerli arkadaşlar; biliyorsunuz, Yıldızlar Holding Türkiye'nin gündeminde. Nedir bu? Madencilik ve yaklaşık on aydır maaşlarını alamayan madenciler Ankara'ya yürüdüler 187 kilometre ve burada on altı gündür diploması yürüttüler, aynı zamanda da açlık grevleri yaptılar, oturma eylemleri yapmak istediler, Anayasa'nın kendilerine vermiş olduğu hakları kullanmak istediler ama kullandırmadınız. Türkiye'nin bir hukuk devleti olduğunu söylemekle beraber hukuk devleti olmadığını, Türkiye'nin bir polis devleti görüntüsünü bütün dünyaya takdim ettiniz. Bakın, bu Yıldızlar Holdinge ilgili olarak da İçişleri Bakanlığında Çalışma Bakanı, Enerji Bakanı, sendikalar ve işçilerden de birkaç kişi bir toplantı yaptılar. Peki kardeşim, bade harabül Basra, Basra harap olduktan sonra niye yaptınız bunu, niye öngöremediniz siz bunları? Yani Türkiye'de şu mesajı mı vermek istiyorsunuz: Hak verilmez, hak alınır, o nedenle siz direnin, direndikçe kazanırsınız. Günlerdir oradaki vatandaşlarımız, işçilerimiz “Maaşlarımızı alamıyoruz, özlük haklarımızı elde etmek istiyoruz.” diye bağırdılar, duymadınız. Sonra 17'nci gün çok şükür duyular ve bu işin takipçisi olacaklarını söylüyorlar, maaşlarının ödeneceğini söylüyorlar ve Sayın Enerji Bakanı da diyor ki: “Bu şirket zaten sabıkalıymış, sicili bozukmuş.” Bak, ben söyleyeyim size Sayın Bakan, siz ne yapmışsınız? Bak, 2011, Gümüşhane Yıldız Bakır İşletmesi; madenin açıldığı 2011 yılından bu yana maaş ödemeleri eksik ve düzensiz yapılmış, işçiler rıza dışı şekilde ücretsiz izne gönderilmiş, işten çıkarılmakla tehdit edilmişler. 2014, Çankırı Kurşunlu Söğütsen Seramik; fabrikada yedi ay boyunca ücretlerini alamayan işçiler yol kapatma eylemi yapmış, eylem sırasında Holding, işçileri “Fabrikayı kapatırız, hepiniz çoban olursunuz.” diyerek tehdit etmiş.

Daha da önemlisini söyleyeyim: Sayın Bakan dün ne diyordu? “Bir daha bu şirkete ben kesinlikle ruhsat vermem.” diyordu değil mi? 28 Nisan günü Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına bağlı Taşınmaz Komisyonu maden işletmek için Çankırı'nın Orta ilçesinde bulunan kömür ocağı için Yıldızlar SSS Holdinge ruhsat verdiğini duyurdu. Aynı gün aynı saatte yapmış bunu arkadaşlar; bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu demeyelim mi?

Sayın Bakan, bakın, verdiğiniz ruhsatlardan bile haberiniz yok. Sizin adınız “Bakan” ama nereye bakacağınızı görüyorsunuz, bakılmayacak olan yerlere de bakmıyorsunuz, bakılacak yerlere de kör muamelesi yapıyorsunuz kendiniz.

Bilecik Söğüt Seramik; ücret ve tazminat sorunlarının uzun süre devam ettiği işletmede 1.150 işçi iş bırakmış, kent meydanında eylemler düzenlenmiş, iş bırakan işçiler onayları alınmaksızın ücretsiz izne çıkarılmış.

2018 -tek tek söylememe gerek yok, vaktim kısıtlı- Çankırı Kurşunlu Söğütsen Seramik; bin işçi uzun süre mağdur edilmiş, maaşları verilmemiş.

Kütahya Eti Gümüş, 2019; yine aynı şekilde yapmış bu şahıs.

Çanakkale, 2020, Yenice maden işletmesi; aylardır maaşını alamayan işçiler, sendikalı oldukları için atılan 11 işçinin de aralarında olduğu grup maden ocağını işgal etmiş, yedi gün süren direnişin ardından Valilik ve Kaymakamlığın sözüyle madenden çıkan işçiler şirket tarafından “ahlaksızlık” anlamına gelen Kod 29 maddesiyle tazminatsız olarak işten atılmış.

2022, Eskişehir Mihalıççık Doruk Madencilik, Yunus Emre Termik Santrali; yine aynı şekilde işçilerin mağduriyetleri, yine kanunsuzluk, yine keyflik.

2023, Eskişehir Mihalıççık, şimdiki, bu gündemde olan ve ardından da baktınız ki 1 Mayıs geliyor ve de Türkiye’de çok ciddi şekilde işçiler, sivil toplum kuruluşları hak arama yapacaklar. Emek bayramında bunu birleştirmemek adına böyle bir anlaşma yaptınız ve Sayın Bakan, bunları bildiğinizi söylüyorsunuz, lütfen, niye işçilerden yana olmadınız? Ya, bir de yandaş sermayedarlardan değil işçilerden yana olun, emekçilerden yana olun, emeklilerden yana olun, memurlardan, işsizlerden yana olun; siz bunların Hükümeti olmanın yollarını araştırın.

2025, Trabzon Yomra, Sürmene, NESKO Maden, yine aynı şekilde, Çanakkale Yenice; işten çıkarılan 70 işçi tazminatlarını alamamışlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, lütfen tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Şimdi, bizim buradan bir araştırma önergesi vermemiz lazım, AK PARTİ, MHP, CHP, İYİ Parti, DEM ve YENİ YOL olarak hep beraber bu şirket üzerine özel çalışma yapmamız lazım; bu şirket kimlerin kıdem tazminatlarını vermemiş, ne kadar sermayeye sahip olmuş, hangi ihaleleri ne şekilde almış... Ama yapmayacaksınız, biz bunları da biliyoruz. Bu şekilde sabıkalı olan ne kadar şirket var, bunları araştırmamız lazım. Yarınki araştırma önergemizi de yarın da kamuoyu öğrenmiş olacak ve göreceksiniz ki yeni şeyler ortaya çıkmış olacak.

Bir diğer taraftan, Mecliste sözleşmeli, süreli çalışan elemanlar var, biliyorsunuz, süreli sözleşmeli çalışanlar. Girdi-çıktı yapıyor Meclis bunlara. Niye? Kıdem tazminatlarını vermemek için. Ya, bir Meclis, kanun çıkaran yer, “Türkiye kanun devleti ve hukuk devleti olsun. Bu hukuk adaletle tanışsın ve şahıhalaşsın.” denilen bir yerde süreli sözleşmeli çalışanlara girdi-çıktı yaparak kıdem tazminatlarını vermemenin yolunu araştırıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Teşekkür ederim.

Aynı zamanda, bir diğer konu da ağır vergi dilimleri var, biliyorsunuz. Bu, Türkiye’nin genel sorunu yani bir maaş artmışsa eğer, orada vergi dilimleri de artıyor, vergi dilimleri artınca da birkaç ay sonra maaşlar aşağı düşüyor. Yapmayın o zammı o zaman kardeşim. Kaldırılmalı bu vergi dilimlerini. Niye getirdiniz bunu? Neden bu insanları mağdur ediyorsunuz? Hem bir yandan Mecliste çalışanları mağdur ediyorsunuz hem de Türkiye’de yüksek derecede maaş alanlarla ilgili olarak da böyle bir uygulama yapıyorsunuz.

Diğer bir konuya gelince değerli arkadaşlar, Türkiye’de Beykoz’da biliyorsunuz, yıkılan bir çeşme var ve muhtar çıktı dedi ki: “Biz onu eski olduğu için yıktık.” Beykoz’da, I. Mahmut döneminde, 1741 yılında Gümrük Eminî İshak Ağa tarafından yaptırılan tarihî çeşmenin yok edilmesi basit bir ihmal değildir, düpedüz bir kültürel kıyımdır. “Eskiye de yıktık, yerine pırıl pırıl yenisini yaptık.” diyen şahıs hakkında hangi işlem yapılmıştır? Bu konuda mazisi zaten tartışmalı olan Kültür ve Turizm Bakanlığı nerede? Vakıflar Genel Müdürlüğü ne yapmaktadır?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, son kez uzatıyorum.

Lütfen...

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Teşekkür ederim efendim.

Yerel yönetimler bu Vandallığa göz yummuş mudur? Kurumlar arası sorumluluk paslaşmasını derhâl bırakın. Bu ayıbın hesabını hem Kültür ve Turizm Bakanlığı hem de Hükûmet olarak vermek mecburiyetindedir.

Son olarak şunu söylemek isterim: Beyoğlu'nda özel bir İtalyan Lisesi var. Bu İtalyan Lisesinde 450 öğrenci var; 420'si Türk, 30'u yabancı öğrenci. Burada Türk öğretmenler var ve 50 bin lira, 60 bin lira maaşla geçiniyorlar. Bunlar burada sendikal haklarını kullanmak istediler, Millî Eğitim Bakanlığı grev kırıcılığı yaptı, bu insanlar şu an işten çıkarılmak üzere. İtalyan Hükûmeti kendi öğretmenlerinin hakkını korurken bizim Hükûmetimiz burada çalışan Türk vatandaşlarının hakkını ve hukukunu korumak mecburiyetindedir çünkü burası Türkiye'dir, bunlar Türkiye Cumhuriyeti devletinin vatandaşlarıdır. Hakları da... Sendikal olmaktan dolayı haklarını istiyorlar, toplu sözleşmeye oturmak istiyorlar ama burada İtalyan Büyükelçiliğiyle beraber anlaşmalarına rağmen fakat sonradan okul müdürlüğü bu anlaşmayı bozmuştur. Millî Eğitim Bakanı da buraya sözleşmeli öğretmenler göndermiştir, dersler de yapılmamaktadır. Bu konuda hassasiyet göstermenizi temenni ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, teşekkür için açtım.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Peki, şimdi ikinci söz talebi, İYİ Parti Grup Başkan Vekili ve Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'e ait.

Sayın Çömez, buyurun.

32.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Enerji Bakanının açıklamasına ve MAPEG'in toplantı raporuna, bir madencilik firmasına, Recep Tayyip Erdoğan'ın açıklamalarına ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

“Doruk Madencilik firması nereye gitse maalesef problem; her işlerinde böyleler, dört beş ay maaş ödemiyorlar. Ben bu firmaya bir daha ruhsat falan vermem.” Kim söyledi bunu? Bu ülkenin Enerji Bakanı söyledi. Peki, ne zaman söyledi? Dün söyledi. Yani aylardan beri sorunu bilen Bakan “Zaten hep böyleler.” diyor, “Bundan sonra ruhsat falan vermem.” diyor. E, önceden de zaten böyleydi, biliyordunuz; neden bugüne kadar bunu söylemediniz? “Vermeyeceğim.” dedi. Baktık MAPEG'in sitesine, Sayın Bakan bu lafları ederken MAPEG toplantı hâlinde. MAPEG'in toplantı raporu burada, diyor ki: “Bir karar verdik, Komisyon kararını açıkladık.” Baktık Komisyon kararına ne varmış diye. Sayın Bakanın “Borcunu ödeyemeyen, her zaman problem çıkaran bu firmaya bir daha ruhsat vermem.” dediği saatlerde, Sayın Bakanın Bakanlığındaki Komisyon toplanıyor ve bu firmaya, bakın, bu firmaya 48 numaralı Karar'la yeniden ruhsat veriyor. Nerede veriyor? Çankırı Orta'da ruhsat veriyor. Allah aşkına ya, siz bu milletle dalga mı geçiyorsunuz? Bu milletin aklıyla ve vicdanıyla alay mı ediyorsunuz yoksa devlet kurumları nasıl yönetilir, devlet nasıl idare edilir ondan mı haberiniz yok?

Bakın, bu firmaya siz -dün de söyledim, bir kere daha söyleyeceğim, Meclis kayıtlarına geçmesi için söyleyeceğim- tam 2.364 adet ruhsat vermişsiniz. 2.364 adet ruhsat vermişsiniz, toplam alan 29.694 kilometrekare, Ankara'dan büyük, bu ülkenin başkentinden büyük; bütün alanların ruhsatlarını götürüp bir yanda şirkete, bir zamanlar kol kola olduğunuz şirkete tahsis etmişsiniz, o da işçinin hakkını tarumar etmiş. Balıkesir'de de var aynı örnekler, trilyonluk arazileri var Balıkesir'de. Nasıl ele geçirdiğini tarih yazacak, gün gelecek bunların hepsinin dosyaları açılacak. Oradaki işçilere de para vermiyor.

Yanı sıra ne olmuş, onu da söyleyeyim. Bakın, TEİAŞ kendisine 131 milyon liralık bir teşvik vermiş. 2022-23-24, bu dönemde bu firma kurumlar vergisi ödemiş ama küçücük bir vatandaş olsa, köylü olsa, işçi olsa, esnaf olsa yakasına yapıyorsunuz. Allah aşkına bu devleti doğru düzgün yönetin; bu milletin aklıyla, vicdanıyla, duygularıyla alay etmeyin. Sayın Bakanı da bu ruhsatı iptal etmeye çağırıyorum. Söz verdin Sayın Bakan “Ben bir daha vermem.” dedin. “Vermem.” dediğin gün MAPEG toplandı ve bu adama, senin “Aylardır işçinin maaşını ödeyemiyor.” dediğin adama, “Her işi

problemlî” dediğın adama yeniden ruhsat vermişsin; inanılmaz, kömür ocakları vesaireleriyle ilgili ruhsat vermişsin. Bu ruhsatı geri al diyorum ve vazifenizi doğru düzgün yapmaya davet ediyorum.

Değerli milletvekilleri, Ekim 2018, Sayın Erdoğan diyor ki: “Yeniden diriliş ve şahlanış döneminin arifesindeyiz.” Bundan yaklaşık altı yıl önce bir şahlanış müjdesi veriyor Sayın Erdoğan. İki ay sonra, Aralık 2018’de oturmuş Sayın Erdoğan bir kere daha açıklama yapmış, demiş ki: “Türkiye’nin şahlanışını durduracak hiçbir fânî güç yok.” Bekliyoruz, bakalım Türkiye ne zaman şahlanacak? 2020’nin hemen Ocak ayında demiş ki: “Yeni bir şahlanış döneminin kapılarını açıyoruz.” Türkiye’de şahlanış döneminin kapıları açılacaktı. 2021, yine Sayın Erdoğan diyor ki: “2021 senesini ülkemiz ve milletimiz için bir şahlanış senesine dönüştüreceğiz.” Gelelim 2023’e, yine diyor ki: “14 Mayıs Türkiye için bir şahlanış dönemi olacak.” 2024, diyor ki Sayın Erdoğan: “Önümüzdeki dönem yeni bir şahlanış dönüm noktası hâline getireceğiz.” Gelelim 2025’e, diyor ki: “Önümüzdeki dönem bir şahlanış dönemi olacak.” Gelelim 2026’ya, diyor ki Sayın Erdoğan: “Türkiye için aşkla çalışmaya devam ediyoruz. Bu yıl reform ve şahlanış yılı olacak.” Oturdum, bakalım... Sayın Erdoğan bu lafları ettikten sonra Türkiye’de neler şahlanmış, bu ülke nasıl şahlanmış? Oturdum bugün, UYAP’tan icra dosyalarına baktım, korkunç, inanılmaz rakamlar; bugünün rakamını veriyorum: 1 Ocaktan itibaren bugüne kadar gelmiş olan icra dosyası sayısı 3 milyon 313 bin 812. Bir daha söylüyorum: 3 milyon 313 bin 812; patlamış icra dosyaları, resmî rapor bunlar, UYAP’ın resmî raporları. Demek ki biz icra dosyalarında şahlanmışız, demek ki verdikleri müjde buymuş(!)

Ondan sonra oturdum, takipteki kredilere baktım, korkunç bir noktaya ulaşmış takipteki krediler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çömez, lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bakın, takipteki kredilerde inanılmaz artışlar var. Bireysel kredilerde 284 milyar, ticari kredilerde 408 milyar; batıyor memleket. Burada da şahlanmışız yani batışla ilgili korkunç bir şahlanmayla karşı karşıyayız.

Şirketlere baktım, 2023’te 70 milyar dolar, şimdi 200 milyar dolarlık bir döviz açığı var şirketlerin; şirketler de şahlanmış(!)

Oturdum “Çiftçinin durumu nedir?” diye çiftçiye baktım. Siz iktidara geldiğinizde çiftçinin 5 milyar lira borcu vardı, dün itibarıyla resmî rakamlara baktım, 1 trilyon 323 milyar lira borcu var çiftçinin; çiftçinin borcunu da şahlandırmışsınız(!)

Peki, başka nerede şahlanmışız? Yine, son altı ayda 1 milyon kişi işini kaybetmiş, sigortalı çalışan sayısı son altı ayda 1 milyon 57 bin kişi azalmış; bunda da şahlanmışsınız(!)

Başka şahlandığınız neler var? Onları da söyleyeyim sizlere.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkanım, bitireceğim.

BAŞKAN - Evet, lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Başka nerede şahlanmışız? Milletten aldığınız vergide şahlanmışsınız. Bir saat içerisinde bu ülkede milletten topladığımız vergiyi hesapladım tek tek, 1 milyar 555 milyon lira yani şu Meclis toplantısında, bütün parti gruplarının, Grup Başkan Vekillerinin yaptıkları konuşma esnasında bu milletten 1 milyar 555 milyon lira vergi topluyorsunuz. Peki, vergi topluyorsunuz da millet rahat mı ediyor? Hayır ama çalıştığınız tefeciler var. Peki, tefeciye ne kadar faiz ödüyorsunuz? Onun da rakamlarını çıkardım. Ocak, şubat, mart 867 milyar lira faiz ödedik tefeciye; korkunç bir faiz mekanizmasından bahsediyoruz ve her bir gün 10 milyar lira, her bir saatte de 400 milyon liraya yakın faiz ödüyoruz.

Değerli arkadaşlar, Türkiye, Sayın Erdoğan’ın dediği gibi şahlanmıyor; fakirlikte şahlanıyor, açlıkta şahlanıyor, sefalette şahlanıyor, borçta şahlanıyor ama...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Teşekkür için bir dakika rica ediyorum.

BAŞKAN - Evet, lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - ...yani sıra, yandaşları, etrafınızdaki insanları ve çeteleri beslerken, onlar da şahlanıyor(!) Onun için diyorum, bakın, çıkın sahaya, milletle görüşün, milletin

derdini dinleyin, çarşı pazara çıkın, milletle konuşun, köylüyle konuşun, esnafla konuşun, hayvan yetiştiricisiyle konuşun, sanayiciyle konuşun; millet kan ağlıyor, Türkiye derin bir sefaletin pençesinde.

Bakın, 1994 yılında bu ülke bir kriz yaşadı, o zaman kurumlar borçluydu ve toparlandı. 2001 yılında kurumlar ve bankalar borçluydu, yine toparlandı, dışarıdan gelen sıcak para doğru kullanıldı ve toparlandı. Bugün ise halkımız borçlu, bugün ise küçük esnafımız borçlu, bugün ise maalesef şirketler borçlu ve bugün Türkiye derin bir borç batağı içerisinde ve toplum derin bir sefaletin pençesinde. Bırakın millete yaldızlı sözlerle, elinize geçirdiğiniz medya gücüyle, elinize geçirdiğiniz propaganda gücüyle “Şahlanıyoruz, uçuyoruz, kaçıyoruz.” demeyi; bu rakamlara cevap verin. Şahlanan şey sadece bu milletin derinleşen ekonomisi diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Çömez, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili ve Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'a ait.

Sayın Kılıç, buyurun.

33.- *Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, maden işçilerinin haklarını alarak eylemlerini sonlandırmalarına, 29 Nisan 1916'da kazanılan Kutulamare Zaferi'ne, Doğu Türkistan'ın davasını savunan Osman Batur'a ilişkin açıklaması*

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri takip eden yüce Türk milleti; madenci kardeşlerimizin günlerdir süren ve bizim de yakından takip ettiğimiz hak arayışının İçişleri Bakanımız Sayın Mustafa Çiftçi'nin devreye girmesiyle çözüme kavuşması hepimizin yüreğine su serpmiştir. İşçilerimizin taleplerinin karşılık bulması ve haklarını alarak eylemlerini sonlandırmaları son derece kıymetlidir. Biz, Milliyetçi Hareket Partisi olarak, meseleye en başından beri şu pencereden baktık: Ekmeğini taştan çıkarmanın alın teri kurumadan hakkı eksiksiz teslim edilmelidir. Devletimiz ile işçimizi karşı karşıya getirmek isteyenlere hiçbir fırsat verilmeden meselenin karşılıklı anlayış ve mutabakatla çözülmesinden büyük bir memnuniyet duyuyoruz. Yerin metrelerce altında rızkını arayan tüm işçi kardeşlerimize ve ailelerine hayırlı olsun diyor, bir daha bu tür olayların meydana gelmemesi için gerekli tedbirlerin alınması hususunda üzerimize düşen ne varsa yapmaya hazır olduğumuzu bir kez daha belirtmek istiyorum.

Sayın milletvekilleri, 29 Nisan sıradan bir gün değildir bizim için, gelip geçici bir yirmi dört saat hiç değildir. Bir yanda kavurucu çöl kumlarına kazınan sarsılmaz bir irade, diğer yanda Altayların dondurucu ayazında yankılanan bir hürriyet çığlığı gizlidir bu tarihte; çöl ve dağ. Kutulamare ve Doğu Türkistan, 2 farklı coğrafya, 2 büyük destan ve boyun eğmeyi reddeden tek bir ruh. 1916'nın o amansız baharını bir düşünün, Dicle kıyılarında hastalıkla, yoklukla ve mühimmat eksikliğiyle boğuşan bir ordu, karşıda ise üzerinde güneş batmaz kibriyle donanmış, dönemin en modern silahlarına sahip İngiliz birlikleri ancak o mağrur kibrin hesap edemediği bir şey vardı: Türk askerinin göğsündeki sönmek bilinmeyen istiklal ateşi. Halil Paşa komutasındaki Mehmetçik Kutulamarede sadece bir orduyu kuşatıp teslim almadı, “yenilmez” denilen orduyu kumlara gömerek yedi düvele unutamayacağı bir ders verdi. 29 Nisan 1916'da kazanılan bu zafer zifiri karanlıkta bile bağımsızlık meşalesini yeniden yakabilmenin, “bitti” denilen yerden yeniden dirilişin en somut destanıdır.

Zaman ileri sarar, yıl 1951 olur; coğrafya değişir, düşman değişir ama o esaret kabul etmeyen başı dik duruş zerre kadar değişmez. Binlerce kilometre ötede, Altay Dağları'nda bir yiğit çıkar ortaya: Osman Batur. Zulme karşı at sırtında elinde mavzeriyle bir milletin namusunu, Doğu Türkistan'ın davasını savunur. İdam sehpasına yürürken bile zalimin gözünün içine o hiç kırpmadığı gök rengi gözleriyle bakar. Bedeni o gün o sehpa da toprağa düşmüş olabilir ama yaktığı meşale Altay Dağları'ndan taşıp milyonların yüreğine düşmüştür. O “Ya istiklal ya ölüm!” yeminini kanıyla imzalayanlardan biridir.

Neden bugün bu iki hatırayı aynı nefeste, aynı gururla anıyoruz biliyor musunuz sayın milletvekilleri? Çünkü çölleri dar eden o çelik irade ile Altaylar'da ölümü gülümseyerek karşılayan o asil kan bugün hâlâ aynı damarlarda akıyor. Biz bu gücü geçmişin tozlu raflarında, tarih kitaplarının sararmış sayfalarında bırakmadık. O miras, bugün geleceğe attığımız her adımın arkasında duran güç

oldu. Bugün Türk ve Türkiye Yüzyılı'ndan bahsediyorsak, gökyüzünü yırtan KAA'ın motor sesinde, mavi vatani aşan TCG ANADOLU'nun heybetinde, dünyanın öbür ucunda oyunbozan o çelik kanatlı SİHA'larımızda aslında bu ecdadın ruhu var. Dün var olmak için, vatani savunmak için can verenlerin çocukları, bugün dünyada oyun kurmak için ter döküyor, teknoloji üretiyor, akıl koyuyor. Artık kendi kabağuna çekilmiş, bekleyen, başkalarının yazdığı senaryolarda figüranlık yapan bir Türkiye yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kılıç, lütfen tamamlayın.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Köklerini Malazgirt'e, Kutulamare'ye dayayan, ufkunu ise küresel bir güce dönüştürmüş tam bağımsız bir devlet var. Osman Batur'un hayali, Kutulamare kahramanlarının duası bugün ete kemiğe bürünüyor. Bu yüzden 29 Nisanda sadece geçmişe bakıp iç çekmiyoruz, ecdada selam durup yepyeni bir yüzyılı kendi ellerimizle inşa etmenin haklı gururuyla geleceğe yürüyoruz. Yolumuz açık, bu kutlu şahlanışımız ebedi olsun diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kılıç, teşekkür ediyorum.

III.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) ÇEŞİTLİ İŞLER (Devam)

3.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Uşak'tan gelen muhtarlara ve vatandaşlara "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Şu anda misafir locamızda Uşak'tan gelen bir grup muhtarımız ve vatandaşımız var, Genel Kurulu izliyorlar. Kendilerine hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Muş Milletvekili Sayın Sezai Temelli'ye ait.

Sayın Temelli, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

34.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, bir madencilik şirketine ve işçilerine, örgütlü mücadeleye, ekolojik krize ve verilen maden ruhsatlarına, Halfeti Belediyesine ve kayıumlara, TÜİK'in açıkladığı işsizlik rakamına ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, evet, Doruk Madencilike bağlı işçiler uzun süre direnerek, mücadele ederek haklarına kavuştular, gecikmeli olsa da kavuştular; bu önemliydi. Burada bir şeyi çok iyi gördük ki evet, örgütlü mücadele, sendikal mücadele emekçiler için vazgeçilmez bir mücadele hattıdır. Bu mücadele hattını korumak, geliştirmek, güçlendirmek büyük önem taşıyor. O yüzden de diyoruz ki: Bütün işçiler, örgütlenin, dayanışmayı güçlendirin ve sendikal hak mücadelesini mutlaka hayata geçirin. Yoksa mesele, fotoğraflarda gördüğünüz gibi -İşçileri Bakanı oturmuş, sanki güvenlik toplantısı yapıyorlar gibi- çözülmemiştir; mesele mücadeleyle çözülmüştür. İşçileri Bakanı yanına Savunma Bakanını da alsaydı, nedir bu? Siz o parkta o insanlara gaz sıkıttınız, saldırdınız, sonra da çıkmışsınız "Meseleyi biz çözdük..." Hayır, meseleyi siz çözmediniz, meseleyi orada direnen, mücadele eden işçiler, işçilerle dayanışma gösteren sosyalistler, devrimciler çözdü. Bu bir kere böyle geçsin kayıtlara çünkü siz çözmek isteseydiniz bu şirkete hâlâ ruhsat vermezsiniz. Bu şirket talancı. Bu şirket sadece doğayı talan etmiyor; işçinin hakkına köktüyor, emekçinin hakkına köktüyor hatta olduğu yerde o bölgedeki esnafın da hakkına köktüyor. Dolayısıyla da dönüp baktığımızda, aslında bugün doğaya karşı işlenen bu suçlar sadece bir ekolojik kriz yaratmıyor; onun dışında, işte, emekçinin, o bölgede yaşayan insanların bütün haklarını topyekûn gasbediyor. Şimdi, mesela dönüp Türkiye'ye baktığımızda, Karadeniz Bölgesi, Trakya, Güney Ege, Kürt illeri; gerçekten, bütün bölgelerde inanılmaz bir doğa talanı var; çok ciddi bir ekolojik kriz söz konusu ve giderek derinleşiyor. Mesela, "Gabar'da petrol çıkardık." dediniz, burada sabahtan akşama kadar Gabar petrolüyle övündünüz, Gabar'da petrol çıkarmaya başladığınızda motorin 35 liraydı, şimdi motorin 70 lira; Gabar'ın doğasını katlettiniz. Hakkâri'nin her yeri maden sahası, bütün endemik bitkileri mahvediyorsunuz. Diyadin'de altın madenciliği yapıyorsunuz, Diyadin'i mahvettiniz, Muş Ovası'nı da mahvettiniz. Dersim gibi doğa harikası bir yerin her yerine maden ruhsatı verdiniz.

Bitmiyor, işte, Akbelen, gelin Güney Ege'ye, Akbelen, orada insanlar zeytinini, ağacını savundu diye Esra Işık şu anda cezaevinde, Akbelen'i katlettiniz. Trakya, bugün Türkiye'nin en kirli havzası; evet, Trakya yaşam alanı olarak aslında büyük bir tahribatla karşı karşıya. Karadeniz'e gelince, Karadeniz'de çok güçlü bir ekoloji mücadelesi var Zonguldak'tan Ardahan'a kadar; Meclise geldiler, görüştük, meseleyi anlattılar fakat bütün bu mücadeleye rağmen Karadeniz'e çok ciddi bir saldırı var, doğaya saldırı, insanlara saldırı var. En son, Ordu'da, özellikle Turnalık Obası'nda, Perşembe Yaylası'nın olduğu yerde bir maden ruhsatı verilmiş. Halk toplanmış, mahkemeye gitmiş; yürütmeyi durdurma kararı var, yürütmeyi durdurma kararından sonra da 8 Mayıs'ta, bu senenin 8 Mayıs'ında bilirkişi orada inceleme yapacak. Siz ne yapıyorsunuz? Siz jandarmayı alıyorsunuz, gidiyorsunuz, sondaja başlamaya kalkıyorsunuz, bilirkişiyi bile beklemiyorsunuz. Ben merak ediyorum: Bu jandarma kimin jandarması? Bu jandarma şirketlerin özel güvenlik birimi mi ki ne zaman şirketler sondaja gitse bu jandarma halka saldırıyor, halkın karşısına çıkıyor, yerlerde sürüklüyor, gözaltına alıyor. Bu jandarma bir kolluk gücü mü, kamu yararı için mi var yoksa şirketlerin özel güvenlik birimi mi? İçişleri Bakanı çıksın, bunu bir açıklasın, bunu bilelim. Ordu'da halka saldırmak nedir? Giresun'da Sekü... Evet, Giresun Sekü'de de aynı şey yaşanıyor, tıpkı Akbelen'de olduğu gibi. İnsanlar doğasını koruyor, toprağını koruyor, geleceğini koruyor. Siz üç tane şirket için doğayı katletmeye devam ediyorsunuz. "Üç tane" dediğime bakmayın, şu anda 25 bin ruhsat vermişsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Yani ülkede ruhsat vermediğiniz yer kalmamış; ne tarım arazisi ne orman arazisi ne yaşam alanı... Hiçbirini kale almadan, suyun kirliliğini kale almadan bu ruhsatları vermeye devam ediyorsunuz; buna son verme zamanı gelmiştir. Madenler acilen Adil Geçiş Programı çerçevesinde rehabilite edilmeli, yeni maden ruhsatları verilmemeli, gerçekten yaklaşan bu büyük ekolojik krize karşı önlem mutlaka alınmalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; doğayı talan ediyorsunuz da halkın kaynaklarını etmiyor musunuz? Onu da talan ediyorsunuz. Onun da en önemli yöntemlerinden biri kayyumlar.

Bakın, Halfeti Belediyesi... Halfeti'yi bilirsiniz, Urfa'nın en küçük ilçesi, 40 bin nüfusu var fakat Halfeti'de öyle bir soygun olmuş ki akıl sır buna ermez, milyonlarca liralık bir soygun var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Yıllardır orada kayyum var. Belediyeyi 2024 yılında kazanır kazanmaz geldik, bir komisyon kurduk "Bu yolsuzluklar araştırılsın." diye, hemen kayyum atadınız ve o kayyum soymaya devam etti ve şimdi o kayyumu tutuklamak zorunda kaldınız hem de 29 kişiyle beraber; tam organize bir şebeke.

Ha, bu işler sadece Halfeti'de mi var? Hayır. İşte, siyasi iradeyi gasbedip kayyum atadığınız her yerde sadece siyaseti darbelemiyorsunuz, orada yaşayan insanların, yerelin tüm kaynaklarına bir çökme mekanizması geliştiriyorsunuz.

Sadece Halfeti'de mi var? Yok, Van'da var. Van'ı bir düşünün, yıllardır Van kayyumun elinde, Van'ın borcu 9 milyar lirayı geçmiş; kimse sormuyor ya sen bu borcu niye yaptın diye. Mardin'de var, Dersim'de var, kayyum atadığınız her yerde var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - 2016'dan bugüne kadar bütün kayyumlar acilen incelemeye alınmalıdır. Kayyum döneminin aslında gerçekten bu ülkede bir araştırılması gerekiyor.

Bakın, Halfeti Belediyesi'ne dava durumuna dair bir rapor... Bu rapora baktığımızda zaten ne kadar haklı olarak bu öneriyi dile getirdiğimizi anlamış olacaksınız. Kayyum demek talan demektir, kayyum demek gasp demektir çünkü neden biliyor musunuz? Bir seçilmiş belediye başkanı bu suç işleyemez, bu kadarını yapamaz. Seçilmişler de bazen suç işliyor ama bu kadarını yapamaz, neden? Çünkü yereldeki o halk gider hesap sorar fakat kayyum o binadan içeri girince ne yapıyor biliyor

musunuz? Bütün belediye binasının önünü bariyerlerle kapatıyor; polisi, jandarmayı çağırıyor, kimse içeri giremiyor. İşte, kimsenin içeri giremediği yeri böyle soyarsınız, böyle de soymaya devam ettiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Teşekkür için açıyorum, lütfen tamamlayın.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - O yüzden, bir an önce bu kayyum anlayışına son vermemiz gerekiyor. Raflarda bekleyen kanun teklifimizin bir an önce gündeme alınıp bu kayyum rezaletini sonlandırmayı ivedilikle diye getiriyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son olarak, TÜİK yine büyük bir başarıya imza attı, enflasyonu düşürdüğü gibi işsizliği de düşürmüş, dolayısıyla “İşsizlik 8,1’e geriledi.” diyor. Bu işsizlik rakamı OECD ülkeleri arasında ilk 5’e giriyor bu arada. Diğer taraftan, Türkiye’de işsizlik gerçek anlamda düşmüyor, geniş tanımlı işsizlik oranı yüzde 31,5 ama TÜİK’e sorsanız işsizlik de düştü. Hazine ve Maliye Bakanı diyor ki: “Katma değer vergilerini düşürecek.” Hâlâ sermayeye vergi kolaylığı sağlama peşinde. Bence, sermayenin vergilerini düşürmek yerine sermayeden vergi alıp bir kamu istihdam politikası yaratarak bu işsizlikle mücadele edemeyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Çünkü işsizliğin bu kadar yüksek olduğu bir ülkede, şunu bilin ki o ülkede çok ciddi bir yoksulluk sorunu vardır, çok derinleşmiş, yaygınlaşmış bir yoksulluk sorunu vardır. Yoksullukla mücadelenin de en önemli adımı işsizlikle mücadeleden geçiyor yoksa TÜİK’in yapmış olduğu bu sahtekarlıktan değil.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Temeli, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili ve Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül’e ait.

Sayın Gül, buyurun.

35.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül’ün, Kutulamare Zaferi’nin 110’uncu yıl dönümüne ve bu zaferin önemine, “terörsüz Türkiye” sürecine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri, aziz milletimiz; ben de hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Bugün büyük bir zaferin, tarihimizin çok önemli zaferlerinden biri olan Kutulamare’nin 116’ncı yıl dönümünü kutlamanın büyük bir bahtiyarlığını yaşıyoruz. Tarihimizde çok önemli zaferlerden biri. Kutulamare Zaferi’nde kahramanlık gösteren komutanından askerine kadar, şehitlerine, bu ülkenin bize bu toprakları emanet eden tüm ceddimize, ecdadımıza rahmet diliyorum.

Kutulamare’yi anlamak için o dönemi ve o tarihi hatırlamak gerekir. Birinci Dünya Savaşı’na girerken Balkanlar’dan başlayan toprak kaybıyla beraber Osmanlı’nın çok büyük bir travma içerisinde olduğu bir dönemde, Rumeli’nin artık elimizden kayıp gittiği ve imparatorluk üzerinde kara bulut gibi bir Balkan dramının travmaya dönüştüğü bir tarihte çok önemli bir zafer. “Bitti.” denilen bir milletin büyük bir kahramanlıkla, büyük bir cesaretle nasıl var olduğunu gösteren çok önemli bir destandır. Çanakkale’de, Kafkasya’da, Galiciya’da, Irak cephesinde verilen tüm mücadeleler bu azmin, direnişin en somut göstergeleri. İşte, Çanakkale gibi, o zorlu dönemde bu milletin nasıl zaferle karşılaştığını gösteren çok önemli bir destan. İmanın gücünün nelere galebe çeceğini ve bir halkın inancının, bir halkın değerlerinin nasıl bir galibiyet destanı yazacağını gösteren çok önemli bir zaferdir. Milletimizin de varlığını, dirliğini bir kez daha ortaya koyan “Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım/ Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!” anlayışıyla hiçbir zaman esir olmamış ve hiçbir zaman sömürgecilik faaliyetinde bulunmamış bir tarihe sahibiz. Bu topraklarda hiçbir zaman işgale uğramamış, bağımsızlığını yitirmemiş ve hiçbir toprağı da emperyalist bir şekilde işgal etmemiş bir milletten bahsediyoruz. Bu, tarihinde, geçmişinde böyle bir mazisi olan bir millet değildir. Bu anlamda, her zaman adaletin, her zaman birliğin teminatı, kardeşliğin teminatı olmuş bir tarihin vücut bulduğu anı bir kez daha hatırlıyoruz.

Kutulamare bu toprakların yine ortak ruhunun bir tezahürünü hatırlatması bakımından da çok önemlidir. Türk'üyle, Kürt'üyle, Arap'ıyla o dönemde bir araya gelerek varlığını sürdüren çok önemli bir birliğin, aynı zamanda aynı siperde, aynı toprak için, aynı vatan için, aynı ideal için bu vatani nasıl bizlere emanet ettiğini gösteren çok tarihi bir gerçekliktir. Şunu da göstermektedir ki bu coğrafyada bir ve beraber olduğumuz zaman yenemeyeceğimiz hiçbir güç yoktur ve bu topraklarda bir oldukça her zaman sonuç daima başarıyla, zaferle sonuçlanmıştır; bunu da bir kez daha hatırlatan, emperyalistlere “Biz ‘Bitti.’ demeden bu vatan, bu varlık, bu tarihimiz asla sona ermez.” diyen bir haykırış adıdır. Ben bu vesileyle Halil Kut Paşa başta olmak üzere, yine, cumhuriyetimizin banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere Millî Mücadele'nin tüm kahramanlarını, tüm vatan şehitlerini rahmetle, minnetle yâd ediyorum. Bu zafer bize ayrıca şunu da hatırlatıyor: Bu zaferler bizim tarihimizin bir bütün olduğunu, 2 bin yıllık, binlerce yıllık bir tarihin tevarüsü içerisinde yaşadığımızı bizlere hatırlatıyor. Kopmaz, devam eden, tevarüs eden, süregelen bir tarihin içerisinde olduğumuzu hatırlatan bir realiteyle karşı karşıyayız. Cumhuriyetten Osmanlı'ya, Osmanlı'dan Selçuklulara varıncaya kadar bu topraklar bizlere miras kalmış topraklardır. Türkiye Cumhuriyeti nevezuhur bir devlet değildir; Türkiye Cumhuriyeti, bu topraklarda, bu kadim topraklarda her zaman varlığıyla, tarihiyle, bir devlet aklıyla, millet aklıyla, ferasetiyle, medeniyet birikimiyle var olmuştur, kıyamete kadar da ay yıldızlı bayrağıyla var olmaya devam edecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gül, lütfen tamamlayın.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Bugün, Meclis-i Mebusan'la birlikte kurulan Gazi Meclis, oradan gelen milletvekillerinin de yine varlığıyla, mevcudiyetiyle, millet iradesiyle tevarüs eden, devam eden bir anlayıştır. Dolayısıyla maziye sırtını dönerek, geçmişe sırtını dönerek bir istikbal inşa edilemez. O yüzden, Selçuklu da bizim, Osmanlı da bizim, cumhuriyet de bizim, ortak değerlerimiz, bunlar bizim ortak geçmişlerimiz. Dolayısıyla biz kendi tarihine, kendi kültürüne, kendi mehterine, anlayışına, kendi mücadelesine, istiklal, istikbal mücadelesine sırtını dönen anlayışın bu ülkede, bu topraklarda asla kalıcı bir anlayış içerisinde olmadığını, münferit bir yaklaşım içerisinde olduğunu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Milletimizin ortak anlayışı geçmişine de sahip çıkarak geleceğe güçlü adımlarla yürüme ve bu anlamda, mazisinden alacağı güçle ve tarihi de okuyarak; eksiklerini, oradaki yetersizlikleri daha da azaltarak geleceğe güçlü bir şekilde, ortak bir şekilde ilerleme arzusunun ve iradesinin ortaya konmasıdır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; özellikle, Mecliste kurulan bir komisyon... Terörsüz Türkiye süreciyle ilgili bir komisyon kuruldu malumunuz Meclis Başkanımız Sayın Numan Kurtulmuş Başkanlığında. Bu Komisyon çalışmalarını tamamladı. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın Ahlat'ta yaptığı çağrılar, Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli'nin bu konuda güçlü destekleriyle çok önemli bir netice elde ettik ve kamuoyuna da bu rapor sunuldu. Bundan sonraki aşamada bir millet projesi olarak milletin ortak aklı, siyasal mutabakatıyla ortaya çıkan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gül, teşekkür için açıyorum. Lütfen tamamlayın.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - ...Türkiye'nin terörden arınarak, terörsüz bölgeye kavuşarak yoluna emin adımlarla ilerlemesi, Türk siyasetinin, milletimizin ortak talebidir ve bu anlamda da çok önemli bir mutabakat vardır, olumlu bir hava vardır. İnanıyorum ki Gazi Meclisimizde oluşturulacak yasal süreçlerle ortaya çıkan politika çerçevesiyle birlikte; Türk'üyle, Kürt'üyle, Arap'ıyla, Sünni'siyle, Alevi'siyle 86 milyonun birinci sınıf ortak payda içerisinde bulunduğu bir geleceğe doğru çok önemli bir reformun ve çok önemli bir sürecin başarıyla tamamlanacağına olan inancım var.

Bu duygu ve düşüncelerle, ben tekrar, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde tüm bu süreçlerin başarıya ulaşacağını, terörsüz Türkiye'nin de terörsüz bölgenin de gerçek manasıyla kurulacağını ve

geleceğe de emin adımlarla, 2028’de de Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde tüm bu hedefleri gerçekleştireceğimize inanıyorum.

Tekrar Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum

Kapanma Saati: 15.37

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Nurtan YONTAR (Tekirdağ), Adil BİÇER (Kütahya)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 88'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Şimdi gündeme geçiyoruz.

III.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) TEZKERELER

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan Kurtulmuş ve beraberindeki Parlamento heyetinin Finlandiya Parlamentosu Başkanı Jussi Halla-aho ve İsveç Parlamentosu Başkanı Andreas Norlen'in vaki davetlerine icabetle Finlandiya'ya 2-3 Haziran 2026, İsveç'e 3-5 Haziran 2026 tarihlerinde resmî birer ziyarette bulunması hususuna ilişkin tezkeresi (3/1352)

BAŞKAN - Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

Tezkereyi okutuyorum:

29/4/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Profesör Doktor Numan Kurtulmuş ve beraberindeki Parlamento heyetinin Finlandiya Parlamentosu Başkanı Jussi Halla-Aho ve İsveç Parlamentosu Başkanı Andreas Norlen'in vaki davetlerine icabetle Finlandiya'ya 2-3 Haziran 2026, İsveç'e 3-5 Haziran 2026 tarihlerinde resmî birer ziyarette bulunması hususu 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN - Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tezkere kabul edilmiştir.

YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

V.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- YENİ YOL Grubunun, İstanbul Milletvekili Elif Esen ve 19 milletvekili tarafından, çocuklarda kurşun kimyasal ve pestisit maruziyetine yol açan çevresel, gıdasal ve ürün kaynaklı risklerin tespit edilmesi; bu maddelerin çocuk sağlığı, bilişsel gelişim, öğrenme kapasitesi ve eğitimde fırsat eşitliği üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi; yoksulluk, gıda güvencesizliği ve beslenme yetersizliğinin çocukların kimyasal risklere karşı kırılganlığını artıran yönlerinin araştırılması amacıyla 29/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Nisan 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

29/4/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 29/4/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Selçuk Özdağ

Muğla

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili Elif Esen ve 19 milletvekili tarafından, çocuklarda kurşun kimyasalı ve pestisit maruziyetine yol açan çevresel, gıdasal ve ürün kaynaklı risklerin tespit edilmesi; bu maddelerin çocuk sağlığı, bilişsel gelişim, öğrenme kapasitesi ve eğitimde fırsat eşitliği üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi; yoksulluk, gıda güvencesizliği ve beslenme yetersizliğinin çocukların kimyasal risklere karşı kırılganlığını artıran yönlerinin araştırılması amacıyla 29/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 29/4/2026 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, İstanbul Milletvekili Elif Esen'e söz veriyorum. Sayın Esen, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Grubu adına kürsüye çıkmış bulunuyorum ve bir soruyla bu kürsüye çıkmış bulunuyorum: Bir çocuk okula gidiyor, sıraya oturuyor, tahtaya bakıyor ama öğrenemiyor, konsantre olamıyor; neden? Cevap çoğu kez şu oluyor: Tembel ya da ailesi ilgilenmiyor. Peki, kimse şunu sormuyor mu: Bu çocuk neyle besleniyor, kanına ne karışıyor? Önümüze gelen çok değerli bir raporun kanıtladığı üzere çocuklarımızın kanına kurşun kimyasalı yoğun bir şekilde karışıyor. Değerli vekiller, kurşun bir kimyasal, dolayısıyla görünmüyor, rengi yok, kokusu yok. Mutfak kabında, duvardaki boyada, musluk suyunda bizleri bekliyor bu tehlike. Çocuğun kabına giriyor, tabağına giriyor, kanına karışıyor, beynine ulaşıyor ve orada kalıcı bir iz bırakıyor. Bilimsel literatür açık, kurşuna maruz kalmanın güvenli bir seviyesi yok. En düşük dozlarda bile IQ kaybına, dikkat bozukluğuna, öğrenme güçlüğüne yol açıyor ne yazık ki. Oysa bu durum önlenabilir. Dünyada birçok ülkenin de yaşadığı ve çözdüğü bir sorun bu kurşun kimyasalı meselesi. Ancak 21'inci yüzyılda görmezden gelinen bir halk sağlığı sorunu olarak ne yazık ki bizim ülkemizde hâlen devam ediyor bu sorun. Gıda Mühendisi Doktor Bülent Şık Hocamızın hazırladığı ve bizi de geçtiğimiz hafta bir ziyaretle bilgilendirdiği BAYETAV bünyesinde yayımlanan Kurşuna Karşı Bir Öğün Raporu bu meseleyi bütün boyutlarıyla ortaya koyuyor. UNICEF ve Pure Earth'ün 2024'te yürüttüğü araştırmaya göre Türkiye'de metal gıda kaplarının yüzde 67'sinde, seramik kapların yüzde 53'ünde, duvar boyalarının ise yüzde 70'inde, oyuncakların yüzde 29'unda referans düzeyin üzerinde kurşun tespit -kurşun kimyasalı- edilmiş durumda. Bu oyuncaklar çocukların elleri, bu kaplar onların tabakları, bu boya onların odaları, evlerinin içi.

Sonuç olarak, Türkiye'de çocuklara yönelik düzenli bir kan kurşun kimyasalı düzeyi izleme programı hâlâ bulunmuyor. The Lancet Planetary Health'in tahminleri 6 milyon çocuktan söz ediyor, daha muhafazakâr modeller 650 bin çocuktan bahsediyor; her iki rakam da acil harekete geçmek için aslında yeterli. Dediğim gibi, dünyanın da bir sorunu kurşun kimyasalı ve küresel tablo çok çarpıcı. 5 yaşın altındaki çocuklar 2019'da kurşun kimyasalı maruziyeti nedeniyle yalnızca o yıl içinde 765 milyon IQ puanı kaybetmiş. Dünya Bankası kurşunun neden olduğu öğrenme kaybının yoksul ülkeler ile zengin ülkeler arasında eğitim uçurumunun beşte 1'inden fazlasından sorumlu olduğunu kanıtlıyor bizlere ama ben burada sizi rakamlarla değil, bir mantıkla ikna etmek istiyorum. Bu sorun eşitsizliklerin üstüne inşa ediliyor. Yoksul mahalleler, eski binalar, kurşunlu tesisatlar, kirletici tesislere yakınlık, bunlar çocukları rastgele bulmuyorlar, yoksul çocukların daha çok maruz kaldığı etkenler bunlar. Zaten dezavantajlı olan yoksul çocukları buluyorlar ve o çocuklarda demir eksikliği, kalsiyum eksikliği daha yaygın hâle geliyor. Yine, Doktor Bülent Şık'ın raporu bunu çok net açıklıyor bizlere. Beslenme

yetersizliği kurşunun bağırsaktan emilimini artırır, aç bir çocuk aynı miktardaki kurşunu tok bir çocuğa kıyasla çok daha yüksek oranda bünyesine alır. Yoksulluk böylece bedenin içinde biyolojik bir hasara sebep olur. Bu noktada ücretsiz okul yemeği meselesi, bizim de uzun zamandır üzerinde durduğumuz, savunduğumuz bir konu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Esen, lütfen tamamlayın.

ELİF ESEN (Devamla) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bu mesele, ücretsiz okul yemeği meselesi, bir sosyal yardım tartışması olmaktan çıkmalı, bir halk sağlığı meselesi olarak ele alınmalı. Geçen yıl bu kürsüde mahkemenin “Devletin ücretsiz yemek sağlamak gibi pozitif bir yükümlülüğü yoktur.” kararına itiraz etmiştim. O konuşmamda şunu sormuştum: Bu ülkenin çocuklarının açlık riskinden kim sorumlu? Bugün bu soruya bilimsel bir katman daha ekliyorum, açlık ve yetersiz beslenme yalnızca bir sosyal sorun değildir sayın vekiller, o çocukların kurşuna karşı biyolojik savunmasını da eriten bir faktördür. Bir öğün salt kalori değil zehrin emilimini yavaşlatan biyolojik bir zırhtır çocuk için. Okul öğünü konusu 2027 bütçesi için bir kez daha mutlaka dikkatle gündemimize almamız gereken bir konudur.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Esen, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz, İYİ Parti Grubu adına Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'na aittir. Sayın Türkoğlu, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; kısa adı “UNICEF” olan Birleşmiş Milletler Çocuk Fonunun son araştırmasına göre, Türkiye’de metal gıda kaplarının yüzde 67’sinde, seramiklerin yüzde 53’ünde, duvar boyalarının yüzde 70’inde, oyuncakların yüzde 30’unda, plastik kapların yüzde 20’sinde, baharatların yüzde 25’inde, ürünlerin tamamında referans değerinin üzerinde kurşun var. Bu, çocuklarımızın evlerin içinde bile risk altında olduğu anlamına geliyor. Dünyanın en saygın yayınlarından Gezegensel Sağlık dergisinde ise ülkemiz için diyor ki: Çocuklarımızın kanında ortalama kurşun seviyesi tam 3,23 mikrogram/desilitre ve yaklaşık 6,3 milyon çocuğumuzun kanındaki kurşun bu kritik eşiğin üzerinde. Peki, olması gereken ideal değer ne? Aslında, sıfır. Efendim, tarım bölgelerinde ise pestisit maruziyeti yani tarımsal üretimde kullanılan kimyasal maddeler nedeniyle çocuklarda nörolojik gelişim sorunları da artıyor ve en acı tablo şu, maalesef bu risk çocuklarımıza eşit dağılmıyor, düşük gelirli ailelerin çocukları en büyük risk grubunda çünkü daha eski evlerde yaşıyor, daha ucuz ve denetimsiz ürünleri, gıdaları kullanıyorlar. Şimdi buradan soruyorum okuluna giden çocuklarımızın sağlığından sorumlu çakma Profesör Yusuf Tekin’e: Türkiye’de kaç çocuğun kan kurşun düzeyini düzenli olarak ölçtünüz? Hangi okul yemeğini veya çocuklara satılan gıda ürünlerini ağır metal ve pestisit açısından denetlediniz? Tabii ki hayır. Özetle, YENİ YOL Grubunun önergesini destekliyoruz.

Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; bir de kısa bir kutlama yapmak istiyorum müsaadenizle. Türkiye profesyonel futbol 2. Lig’de, hiçbir şaibeye bulaşmadan, alınının aklıyla şampiyon olarak 1. Lig’e yükselen şanlı Bursaspor’u milletin Meclisinden yürekten kutluyorum. Sadece sahada değil özellikle de tüm dünyanın takdirini kazanan kendine has tribün şovlarıyla örnek olan büyük taraftarımızla da gurur duyuyorum. Bursaspor taraftarı millî duyguları yüksek, ülkesinin birliği ve bütünlüğü söz konusu olduğunda anında kenetlenen bir duruşun da adıdır. Bu başarıda emeği olan genç ve dirayetli Başkan Enes Çelik’e, yönetimine, teknik heyete, futbolcularımıza ve fedakâr yeşil beyazlı taraftarlarımıza çok teşekkür ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu, lütfen tamamlayın.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Tamamlıyorum, tabii.

İnanıyoruz ki Bursaspor 1. Lig’de de şampiyon olarak Süper Lig’deki yerini önümüzdeki yıldan sonra alacaktır. Ayrıca, dadaşlar diyarı Erzurum’un güzide takımı Erzurumspor’u Süper Lig’e yükselme başarısı gösterdiği için tebrik ediyor, Batman Petrol Spor’u da tebrik ediyor, başarılar diliyorum.

Heyeti saygıyla selamlarken Bursa ve Bursaspor'a "Anlayan anladı." diyerek buradan selam gönderiyorum.

Heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu, teşekkür ediyorum.

İkinci söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'na ait.

Sayın Gergerlioğlu, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Değerli vekiller, bu konu neden önemli? Bakın, çocuklarda dikkat eksikliği ve hiperaktivite pik yapmış durumda. Bunun nedenleri kurşun ve pestisitler. Geçen hafta Maraş'taydım, katliamı yapan çocuk hakkında araştırma yaptım. Ailesi onu üniversiteye -fakülteye- götürmüş Maraş'ta; "Dikkat eksikliği ve hiperaktivite var, bu çocuğu çocuk psikiyatristine götürün." demişler ve aile "Çocuğum damgalanmasın." diye götürmemiş.

Arkadaşlar, şimdi, ailelere işi biz bırakamayız; devlet bu konuda gereken önlemleri almalı, kurşun ve pestisit taramasını yapmalı. Yani yapmıyor, mesele aileye yansıyor ve aile gizliyor, ondan sonra katliamlar ardı ardına geliyor ve -Allah korusun- bunlar devam edebilir. O yüzden, biz diyoruz ki: Türkiye'de kurşun ve pestisit tarama testi yapılıyor mu kardeşim? Bakanlığa soruyoruz, bakın, sordum, burada var, 8 Aralık 2025'te sormuşum; burada adaşım, Ömer Vekilim de var, o da sorup duruyor: Ya, aflatoksin, pestisit taramaları yapılıyor mu? Bir sürü, 10 tane soru sormuşum arkadaşlar, Bakanlık bana cevap vermiş, size de gösterebilirim. Benim sorularımın hiçbirinin cevabı yok; mevzuat yazmış, mevzuat ya! Ya, Sayın Tarım Bakanı, ben sana diyorum ki: Mevzuatı niye uygulamıyorsunuz? Mevzuatla ilgili niye uygulamadığına dair, nasıl uygulanması gerektiğine dair sorular soruyorum; bana mevzuat yazıp gönderiyorsun. Bakın, kaç tane böyle soru önergesiyle sormuşum midye zehirlenmesi meselesiyle ilgili, "Biz aldık, baktık; midyelerde bir şey çıkmadı." Kardeşim, aldık, baktık, millet ölmüş; yani suç midyede de çıkmadı, başka bir şeyde çıktı. Peki, bunun spekülasyonları yapıldı, midyeciler hedefe kondu; şudur, budur. Bu konuda sen gereken tarama testlerini yapmazsan işte hâl böyle olur.

Şimdi, sevgili arkadaşlar, meseleyi bir hekim olarak araştırdığımda, bir kere, ilk önce, çevresel faktörler var, kurşunla ilgili önemli bir çevresel maruziyet var. İkincisi, beslenme. Bu, aslında devlet hizmetleriyle ilgili büyük bir sorun. Çünkü yani kurşun ve pestisit zehirlenmeleri nerede oluyor biliyor musunuz? Fakir semtlerde oluyor. Çünkü kurşun zaten şımarık bir element, vücut tarafından bağırsaklar hemen emiyor onu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gergerlioğlu, lütfen tamamlayın.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamlı) - Fakat kalsiyum, demir ve vitamin D eksikliği olduğunda kurşun daha çok emiliyor ve kurşun düzeyi aslında bir devletin durumunu, vatandaşına reva gördüğü sağlık durumunu yansıtıyor, olay bu aslında. Soruyoruz: "Bir tarama yapıyor musunuz?" "Yok." "Yavaş bir şiddet" deniliyor buna. Bakın, bu konuda sevgili akademisyen -ki onu da KHK'yle ihraç ettiniz, biliyorsunuz, bakın, böylesine bilimsel çalışmalar yapan Bülent Şık, BAYETAV bunu yayınladı, önemli bir kurşun ve pestisit raporu- "sıfır kurşun" diyor çünkü kurşun değeri az olduğu zaman bile vücutta zararlı etkileri olabiliyor arkadaşlar. Nörolojik durum geri dönüşümsüzdür yani çocukta bir nöron harabiyeti olduğu zaman bunu artık geri döndüremiyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamlı) - Bunun için önceden önlemleri almalı. Binalar, bakın, fakir semtlerdeki eski binalar büyük risktir. İki: Su tesisatları, eski su tesisatları yenilenmiyor; büyük risktir. Boyalarda büyük risk var. Oyuncak, bakın, çocuk oyuncaklarının yüzde 29'unda kurşun tespit edilmiş arkadaşlar. Bu işi kaynağında tespit etmezseniz, taramazsanız kurşun zehirlenmeleri ve bundan mütevellit dikkat eksikliği ve hiperaktivite çocuklarda artar ve sonra bu okullardaki felaketleri önleyemezsiniz.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Gergerlioğlu, teşekkür ediyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Avrupa Birliğinin 476 tane geçen yıl ürün iadesi var.

BAŞKAN - Üçüncü söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'ya ait.

Sayın Sarı, buyurun. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

YENİ YOL Grubunun çocukların kurşun ve pestisit maruziyetinin araştırılması üzerine vermiş olduğu önerge üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu konu, siyasi partilerin ayrıştıracığı bir konu başlığı değil. Söz konusu çocuklarımız olduğunda, siyasetüstü bir konu olduğu gerçeğini ortaya koyarak bunun üzerinden tartışmamız gerekmekte. Gerçekten ülkemizde çocuklarımız risk altında, beslenme riski altında, eğitim riski altında, sağlık riski altında, yaşam riski altında hayatlarını idame ettirmeye çalışıyorlar. Çocuklarımıza eğer sağlıklı bir beslenme ortamı, güvenli bir eğitim ortamı yaratamazsak ne yazık ki bu ülkenin geleceğini aydınlık bir geleceğe taşımamız da çok mümkün olmayacak. Bugün, çocuklarımızın, 10 çocuğun 4'ü yoksulluk riskiyle karşı karşıya. OECD verilerine baktığımızda her 5 çocuktan 1'i haftada bir gün okula aç gitmek zorunda kalıyor. Bugün, AKP iktidarının vermiş olduğu seçim arifesinde bir söz vardı; okula giden çocuklara bir öğün öğle yemeği, sağlıklı bir yemek verme sözü vardı ama velakin seçimler bittikten sonra sözler de unutuldu; ekonomik gerekçeler gösterilerek ne yazık ki çocuklarımıza vad edilen bu öğünden de mahrum bırakılmış oldu. Sosyal devlet bilinciyle eğer bu ülkeyi yönetmemiz gerekiyorsa çocuklarımızın beslenmesine, sağlıklı suya ulaşmasına, güvenli bir ortamda eğitim almasına da özen göstermek zorundayız. Buradan iktidara çağrıda bulunuyorum: Çocuklarımızın sağlıklı besine ulaşması için en azından günde bir öğünü okullarda verelim. Okullarda içme suyunu karşılayalım ki devlet olduğumuzu görsün çocuklarımız, bu ülkenin geleceğine sahip çıkan bir Meclis olduğunu çocuklarımıza göstermiş olalım. (CHP sıralarından alkışlar)

Bugün, çocuklarımız yoksullukla karşı karşıya. Çocuk yoksulluğunda Kosta Rika'dan sonra sondan 2'nci sıradayız. Bu anlamda kalıcı adımlar atmak durumundayız. Eğer gerçekten kalıcı adımlar atmazsak çocuklarımızın sağlığını, eğitimini ve geleceğini güvence altına alamayız. Şu anda 3,2 milyon çocuk ne yazık ki okula gitmiyor, 5 ila 17 yaş arasında 3,2 milyon çocuk eğitimden kopmuş durumda, akran zorbalığıyla karşı karşıyalar. Ağır metaller, pestisitler, kurşun gibi minerallere maruz kalmak çocuklarımızın IQ seviyesinin düşmesine sebebiyet veriyor, hiperaktivitenin artmasına sebebiyet veriyor, çocuklar hırçınlaşıyor ve okulda birbirlerine zorbalık yapma gibi bir durumla karşı karşıya kalıyor. Bu sebeple de bu anlamda gıda güvenliği çok çok önemli. Burada kurulacak bir komisyonla... Biraz önce bahsedilen birçok maddede, yaşamımızın içinde olan birçok maddede ağır metaller ve kurşun yaygın bir şekilde bulunmakta. Ayrıyeten, yurt dışına ihraç edilen ürünler pestisit varlığı sebebiyle gümrükten geri dönüyor ama bu ürünler ne yazık ki piyasaya, sahaya sürülmek durumunda kalıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Sarı, lütfen tamamlayın.

SERKAN SARI (Devamla) - İşte, bu ürünleri de ekonomik gelir seviyesi düşük ailelerin çocukları tüketiyor. Biz çocuklarımızın yaşamını güvence altına alamazsak ne yazık ki bu çocuklarımız suça itilmekle karşı karşıya kalacaklar. Bugün, cinayete kurban çocuk sayısı 1.270, uyuşturucu satan çocuk sayısı 17 bin ve çocukları artık cinayette, 18 yaş altında çocuklar daha az ceza alıyor diye cinayet işlemede kullanıyor suç örgütleri. Bugün, çocuklarımız beslenemiyor, çocuklarımız güven altında değil. Eğer bu sağlıklı ortam yaratılmazsa çocuklarımız genç yaşta, küçük yaşlarda çalışmak durumunda kalıyor. Sadece 2025 yılında 94 çocuğumuz, çocuk işçi yaşamını yitirdi. Son on üç yılda 806 çocuk çalışırken iş yerinde yaşamını yitirdi.

Buradan çağrıda bulunuyorum: Gelin, çocuklarımızı siyasetüstü bir konu olarak ele alalım, çocuklarımızın sağlıklı beslenmesi için el birliğiyle burada bir çözüm üretelim ve sağlıklı gıdayı bütün topluma ulaştıracak tedbirler almamız gerektiğini de vurgulamak isterim. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sarı, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'a ait.

Sayın Erdoğan, buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) - Kıymetli Başkanım, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Çocuklarımızın sağlığı, gelişimi ve güvenliği hepimizin ortak meselesi. Kurşun, pestisit ve benzeri kimyasal maddelerin çocuklar üzerindeki etkileri bedensel gelişimden bilişsel kapasiteye, öğrenme performansından fırsat eşitliğine kadar geniş bir alanda dikkate alınması gereken bir husus. Bu konuda hepimiz aynı hassasiyeti paylaşıyoruz ancak meseleye yaklaşırken ülkemizde bu alanda yürütülen mevcut çalışmaları da hakkaniyetle değerlendirmemiz gerektiğini düşünüyorum. Bugün, Tarım ve Orman Bakanlığımız tarafından tarımsal üretimde pestisit kalıntılarına ilişkin numune alma, laboratuvar analizi, mevzuata aykırılık hâlinde yaptırım süreçleri düzenli şekilde işletilmektedir. Limitüstü kalıntı tespit edilen ürünlere idari işlem uygulanmakta, ürünlerin piyasaya arzı engellenebilmektedir.

Yine, Ticaret Bakanlığımız tarafından çocukların doğrudan temas ettiği oyuncak, kırtasiye ve çocuk bakım ürünleri başta olmak üzere çok sayıda ürün grubuna piyasa gözetimi ve denetimi yürütülmekte, mevzuata aykırı ve güvensiz ürünler hakkında toplatma, yasaklama, idari yaptırım mekanizmaları işletilmektedir ki 2025 yılı içinde bu kapsamda milyonlarca ürün denetlenmiş, aykırılık tespit edilen ürünlere ciddi idari yaptırımlar uygulanmıştır. Bu tablo bize şunu gösteriyor: Devletimizin denetim mekanizmaları işliyor ancak mesele denetimle kalmamalı, doğru; denetimlerin şeffaflığı ve kurumlar arası veri paylaşımının daha etkin bir şekilde ortaya konulması gerekiyor ki hem Sağlık Bakanlığımız hem Tarım Bakanlığımız bu konuda önemli projeler üzerinde çalışıyor.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sayın Vekil, neden bahsediyorsun; kurşun tarama sistemi yok, pestisit tarama sistemi yok.

ASUMAN ERDOĞAN (Devamla) - Mesela, bölgesel risk haritalarının oluşturulması, biyolojik izlem çalışmalarının güçlendirilmesi; okul çevresi içme suyu ve çocuk ürünlerinde izleme kapasitesinin artırılması konusunda bizzat önemli projeler üzerinde çalışılıyor ve sonuçlarını da görüyoruz. Kamuoyuna düzenli ve şeffaf bilgi sunulması; evet, bu konuda gerçekten daha dikkatli ve daha etkin bir çalışma sergilenebilir ve bunun takipçisi olmak tabii ki bizlerin görevidir. Biz çocuk sağlığının günlük siyasetin değil bilimsel verilerin, kamu politikalarının ve devlet sorumluluğunun konusu olduğunu düşünüyoruz. Bu nedenle, meseleye yeni bir komisyon kurma perspektifinden değil mevcut denetim ve izleme mekanizmalarının bilimsel veriler ışığında daha etkin, daha şeffaf ve daha koordineli hâle getirilmesi konusunda sonuç odaklı hareket etmemiz gerektiğini düşünüyoruz. Devletimizin ilgili kurumlarının yürüttüğü çalışmalar üzerine odaklanmamız ve desteklenmemiz gerektiğini düşünüyoruz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Dikkat eksikliği ve hiperaktivite niye artıyor? Kurşun ve pestisit taraması niye yapılmıyor?

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Dinle! Dinle!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Soruyoruz!

ASUMAN ERDOĞAN (Devamla) - Evet, bu milletin en kıymetli emaneti, yarınlarımızın umudu, medeniyetimizin en değerli varlıkları yavrularımız, çocuklarımız; bu konuda hemfikiriz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Erdoğan, lütfen tamamlayın.

ASUMAN ERDOĞAN (Devamla) - Bu vesileyle, aslında, Kahramanmaraş ve Şanlıurfa'da yaşanan acı olayları bir anne ve bir öğretmen olarak acıyla izledik ve Rabb'im inşallah bir daha böyle acılar yaşatmasın milletimize diyorum. Özellikle hayatını kaybetmiş yavrularımıza Allah'tan rahmet diliyorum, yaralı kardeşlerimize de acil şifalar diliyorum. Bu konuda tek taraflı, tek basit şeylerle değil de daha derinine incek yani sadece bir pestisit ya da kurşun olayından yola çıkarak değil çok daha geniş kapsamlı, inşallah, çalışılması gerektiğini de düşünüyorum.

Aynı zamanda, bugün çok büyük bir mücadele var Gazze'de; Gazzeli çocuklar, kahraman çocuklar büyük bir mücadele veriyorlar. Gazze ve Gazze gibi birçok savaş bölgesinde hayatta kalmaya çalışan yavrularımıza da buradan selamlarımı göndermek istiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Aynı zamanda, Kutulamare Zaferi'nin seneidevriyesini de kutlamak istiyorum. Cesaret ve sarsılmaz iradesiyle bu büyük zaferi kazandıran Halil Paşa ve kahraman askerlerimizi buradan saygı ve minnetle selamlıyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Erdoğan, teşekkür ediyorum.

YENİ YOL Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Temelli, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

36.- *Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'ın YENİ YOL grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, tutanaklara geçsin diye söyleyeceğim. Sayın Erdoğan konuşmasında tüm konuşmaları bilim dışılıkla suçladı ama bütün muhalefet bilimsel verilerle konuştu, bir tek kendi konuşması bilim dışıydı. Tutanağa geçsin çünkü rapor ortada.

Teşekkür ederim.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Çömez, buyurun.

37.- *Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'ın YENİ YOL grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

AK PARTİ'nin sayın temsilcisi konuşurken RASFF'in sitesine girdim yani Türkiye'den yurt dışına, Avrupa Birliği ülkelerine ihraç edilen ürünleri denetleyen resmî site, Avrupa Birliğinin resmî sitesi. Yılbaşından beri 185 parti mal geri gönderilmiş çünkü üzerinde toksik atıklar, zehirler, pestisitler bulunmuş. Bunu geçen yıl da gündeme getirdik, bu konunun çok ciddi bir mesele olduğunu geçen yıl da ifade ettik. Talep edilen komisyonlar reddedildi burada ama bugün yine bu konuyu konuşuyoruz aynı saatlerde ve yılbaşından bugüne kadar tam 185 parti mal, Türkiye'den ihraç edilen mal geri dönmüş.

Bunu sizlerin takdirine sunuyorum.

Teşekkür ederim.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Evet, duyunuz mu? AK PARTİ'liler, duyunuz mu? Bakın, bilimsel bir veri söyledi Sayın Çömez.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - 2025 yılında 476.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Özdağ, buyurun.

38.- *Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'ın YENİ YOL grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Bizim grup önerimiz bilgiye dayalı bir grup önerisiydi ve biz dedik ki pestisitli gıdalar yani kimyasallar kullanılıyor sebze ve meyvede. Bunlar yurt dışına gittiği zaman tekrar geri gönderilme ihtimalleri çok yüksek oluyor, Türkiye'de ise böyle bir kontrol yok, bir rantabl random usulü yok; yapamıyorlar, yapamıyorsunuz.

Sonra, bir diğer husus: Burada konuşmacımız "Bu fakir çocuklara yani beslenme zafiyeti içinde bulunan gençlere, çocuklara bir öğün yemek verin." dedi. Bunun bilimsellik ne alakası var? Bunun insanlıkla alakası var, bunların gelecek nesillerle alakası var. O nedenle, daha makul, daha düzgün, bizim grup önerimize "evet" oyu verebilecek bir grubu karşımızda görmek istiyorduk ama konuşmacı ise bizim bütün konuşmalarımızın bilim dışı olduğunu söyledi. Oysaki konuşmalarımız ortada, bilim adamları da burada takdirlerini mutlaka ki sunacaklar. O nedenle, biz istiyoruz ki bir öğün yemek verin; veremeyeceksiniz biz biliyoruz ama konuşmaya devam edeceğiz.

V.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, katma değer vergisi (KDV) sisteminin uygulamasında ortaya çıkan iade sorunlarının işletmeler üzerindeki ekonomik etkilerinin incelenmesi, KDV iade mekanizmasının işleyişindeki aksaklıkların tespit edilmesi ve bu alanda kalıcı çözümlerin geliştirilmesi amacıyla 8/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Nisan 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - Şimdi İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

29/4/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 29/4/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Turhan Çömez

Balıkesir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Grup Başkan Vekili, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, katma değer vergisi (KDV) sisteminin uygulamasında ortaya çıkan iade sorunlarının işletmeler üzerindeki ekonomik etkilerinin incelenmesi, KDV iade mekanizmasının işleyişindeki aksaklıkların tespit edilmesi ve bu alanda kalıcı çözümlerin geliştirilmesi amacıyla 8/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 29/4/2026 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Balıkesir Milletvekili Burak Dalgın'a söz veriyorum.

Sayın Dalgın, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURAK DALGIN (Balıkesir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizi şahsım ve İYİ Parti Grubu adına saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, bu hafta Hükûmet “Türkiye Yüzyılı Yatırım İçin Güçlü Merkez Programı” isimli bir teşvik programı açıkladı. Bu teşvikler genel olarak iyi şeylerdir de birazcık bizim durumumuz, size borcu olan bir kişinin borcunu ödemek yerine “Gel sana bir yemek ısmarlayayım.” demesine benziyor. Birazcık açalım çünkü Balıkesir'deki, Konya'daki, Ordu'daki, Antalya'daki, Erzurum'daki KOBİ'miz, esnafımız diyor ki: “Arkadaş, devlet teşvik vermeden önce bana olan borcunu bir ödesin.” Devletin işletmelerimize çok ciddi bir KDV borcu var, bunun trilyon lirayı aştığına dair rakamlar var ama gerçek rakamlar henüz şu anda izah edilmiş değil. Nasıl oluyor bu? Siz bir ürünü aldığınızdaki KDV oranı ile sattığınızdaki KDV oranı farklıysa devletten bir alacağınız oluşuyor, sonra devlet size bu alacağı üç ay, beş ay ödemiyor; siz bunu, bu alacağınızı finanse etmek zorundasınız, hele de mevcut faizlerle her ay yüzde 4'lük bir finansman maliyetine katlanmak zorundasınız çünkü bu nakit sizde değil, siz bedavaya hazineyi finanse eder hâldesiniz. O bakımdan, hazine “Teşvik vereceğim, vergi almayacağım.” falan gibi şeyler söyleyene kadar önce KOBİ'ye, sanayiciye olan borcunu bir ödesin; hem piyasaya bir para girmiş olur hem ilave maliyet yaratmadan ciddi bir teşvik programı yapmış olursunuz. Ama tabii, bu cilalı laflara gelecek bir şey değil; bu, gerçek bir iş yapmak. İlk adımı böyle atmasını tavsiye ediyorum. Yetmez, bir adım daha var en azından, esnafın ve KOBİ'nin çok ciddi bir SGK ve vergi borcu oluşmuş durumda. Bunlar keyfiyetten değil ekonominin hâinden. Sadece istihdam verilerine

bakarsanız ekonominin hâlini zaten görürsünüz. Sayın Şimşek'in rasyonel programının başlamasından bugüne kadar Türkiye istihdam kaybetti. Bakın, işsizlere iş bulmadı, iş aramaktan vazgeçen vatandaşa iş bulmadı, yeni iş hayatına giren vatandaşa iş bulmadı; mevcut istihdamı geriye doğru kaybetti. Yapılması gereken açıktır, makul faiz oranlarıyla ve makul bir ödeme programı çerçevesinde esnafa ve KOBİ'ye SGK ve vergi borcunu ödeme imkânının sunulması gerekir. Ha, bunu yaparken bugüne kadar bu primlerini ve vergilerini tam ve zamanında ödeyenlere de bir "bonus" verilmesi icap eder, bir teşvik verilmesi icap eder. Böylelikle hem hakkaniyeti sağlamış oluruz hem reel sektörü korumuş oluruz. Yani böyle bir bol keseden, aftan değil gerçek bir yapılandırmadan ve bugüne kadar yükümlülüklerini yerine getiren vatandaşlarımıza bir ödül verilmesinden bahsediyoruz.

Bitti mi? Bitmedi. Bakın, KOBİ'deki, esnadaki durum teknoloji girişimcisi için de geçerli. Bahsedilen teşvik programı teknoloji girişimleri etrafında da konuşuldu. Geçen hafta ODTÜ Teknokente gittim, hakikaten pırıl pırıl bir yer; 400'ün üzerinde firma, 1 milyar dolar ciro, çok ciddi bir ihracat. Hakikaten tam istediğimiz katma değerli üretim ve ihracat üslerimizden bir tanesi. Arkadaşlarla konuşurken ne duydum dersiniz? Geçen seneden kalma teknoloji teşviklerini daha alamamışlar. Bir senelik süreden bahsediyoruz, resmî rakamlara göre yüzde 30 enflasyondan bahsediyoruz, dövizin değer kazanmasından bahsediyoruz. Yani siz geçen sene insanlara 100 lira verecekseniz bugün devdiğiniz 100 lira zaten 70 liraya düştü, onların da cebinden para almış oldunuz. Yani "katma değerli üretim" "ihracat" "teknoloji" falan gibi laflar söylemek kolay da insanların teşviklerini ödemek zor. Üstüne üstlük, bu teşvikleri getiriyorsunuz, "Yurt dışından insanlar buraya gelsin." diyorsunuz ama yurt dışından gelen girişimci neyi görecektir? Türkiye'de uluslararası ödeme sistemlerinin çalışmadığını görecektir. Bazı çok kullanılan sistemler Türkiye'de yok, dünyada 170 ülkede uygulanan sistemleri yasakladınız. Bunu yasakladıktan sonra para dağıtmanın yönteminin bir önemi yok.

Çözüm nedir? Çözümü tekrar bir hatırlayalım. Birincisi; devletin KOBİ'ye, sanayiciye borcunu ödemesidir, ikinci adım budur. İnsanların üzerine bir nakit ve finansman maliyeti yüklememektir, birincisi budur; borcunuzu ödeyin. İkincisi, ciddi bir SGK ve vergi yapılandırması sunun; makul taksitlerle, düşük faizlerle insanlara ödeme imkânını sağlayın. Bugüne kadar yükümlülüğünün yerine getirmişlere de bir prim verin, doğru davranışı ödüllendirin. Üçüncüsü; teknoloji ve ihracat teşviklerinde, bilhassa hizmet ihracatında ödememiz gereken teşvikleri anında ödeyin ki bu firmalar büyüyebsinler, o can suyunu düzgün kullanabilsinler. Ve en son, Türkiye'deki anlamsız yasakları kaldırın ki girişimcinin prangalarını gerçek anlamda çezebilelim.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Dalgın, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'a ait.

Sayın Çalışkan, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biliyorum, bu önerge de reddedilecek çünkü iktidar yeminli, muhalefetten bu milletin yararına her ne şey gelirse gelsin kata "evet" demeyecek.

Belki sıradan bir sorun gibi görünüyor; bugün, iş insanlarının yaşadığı en büyük sorunların başında KDV iadeleri geliyor. Bir taraftan "Teşvik vereceğiz, destekleyeceğiz, vergi indirimi yapacağız." uçaacağız, kaçaacağız; şunu yapacağız, bunu yapacağız diyorsunuz ama dilimizde bir söz var, der ki atasözü: "Gölge etme, başka ihsan istemem." Siz iş insanlarına KDV'lerini zamanında ödeyin, başka bir şey istemez.

Malum olduğu üzere KDV aslında esnafın devlet adına beleş hamallığı, tahsildarlığıdır. İş insanları, esnaf bir ürünü satarken devlet adına tahsildarlık yapar ama öyle bir tahsildarlıktır ki "Rabbena, hep bana" tahsildarlığı. Kamu kendi alacağına gelince şahin kesiliyor, söke söke, canından bezdirircesine, ciğerini sökünceye kadar alacağını tahsil ediyor ama kendisinin ödemesi gereken rakamlara yani ihracat yapan insanın KDV alacağına gelince bin dereden su getiriyor ne yazık ki.

Bakın, yapay zekâ çıktı gündeme; sanayi ülkeleri bunu hayatın konforunun artışında, sanayinin gelişmesinde kullanıyor. Türkiye'de yapay zekâyı kim kullanıyor? Maliye Bakanlığı, o da "Acaba

başka bir yerde bir kaçak var mı, onu nasıl önleriz?” diye ama iş kendi yükümlülüğünü yerine getirmeye gelince her şeyi unutup. Devlet ciddiyet ister. Eğer siz tahsilatla ilgili herhangi bir hususta baştan sona tarihlendirme yapmış, takvim koymuşsanız, “Şu ödeme bugün yapılır, şu kadar gecikebilir, fazlasına her gün şu kadar faiz alırsınız, ceza keseriz.” diyorsanız aynı şeyi kendi üzerinize düşen yükümlülükler için de yapmak zorundasınız. Burada baş ağrıtabilecek değilim, belki teknik bir konu, muhasebecileri ilgilendiren, belli insanları ilgilendiren bir sorun ama bu sorun gerçekten ülkemizde milyonlarca mükellefin muzdarip olduğu bir sorun. Bu sorun, acilen çözülmesi gereken, herkese görevini hatırlatan bir sorun. Allah aşkına, “Gelir İdaresi Başkanlığı” diye bir Kurum var, bu Kurumun bu memlekete ne hayrı var?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çalışkan, lütfen tamamlayın.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Bu Kurumun tek derdi, âdeti bu millete düşmanlık edercesine, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarını, alın teriyle çalışan, üreten, kazanan insanları, reel sektörü sanki eroin kaçakçısı, silah kaçakçısı gibi görerek düşmanca bir tavır sergilemek; başka hiçbir işle ne yazık ki uğraşmıyor. Evet, kamu adına iş yapanlar, bu ülkeye gelir elde etmekle yükümlü olduğu kadar, bu ülkeye vergi ödeyen insanların sorunlarını çözmek de onların görevidir. Bir taraftan KDV ödemeleri gecikmişse günlük faiz uygula, yanlışlıkla senin memurunun hatasından dolayı bir esnafa fazla KDV ödenmişse vergi ziyai cezası kes ama bir taraftan da kapanmayan ihracat dosyalarından...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - ...yüzde 2 komisyon ödeyerek yıllarca teminat mektubuna iş insanlarını mahkûm etmek gerçekten büyük bir zulümdür. Hiç olmazsa bir defa bizi şaşırtın, buna “evet” deyin. Siyasi bir konu değil, AK PARTİ’ye bir leke de gelmeyecek bu sorunu çözerseniz. İşte fırsat!

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çalışkan, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü’ye ait.

Buyurun Sayın Hülakü. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, esnaftan, yurttaştan, şirketten, kooperatiflerden vergiyi kaynağından alıyorsunuz ama iş iadesine geldiği zaman bunları iade etmek aylar sürüyor. Bu ne demek oluyor? Devlet, küçük esnafın KDV iadesini geç ödeyerek esnafı yüksek faizle borçlanmaya mecbur bırakıyor ama kendisi iadesini yapmadığı KDV miktarını faizsiz kredi gibi kullanma lüksüne sahip oluyor. Bakın, önergede yazıldığı gibi yaklaşık 1,2 trilyon liralık KDV iade alacağı Maliye Bakanlığının kasasında duruyor; 1,2 trilyon. KDV iadesi süreçlerinin ortalama sonuçlanma süresi beş ile on iki ay arasındadır, hadi biz buna altı ay diyelim; Merkez Bankasının gecelik faiz getirisi bugünkü rakamla yüzde 35,5’tir. Esnafa, çiftçiye, üreticiye vermediği 1,2 trilyon liranın bir gecelik getirisi 1 milyar 200 milyon TL’dir, altı aylık getirisi yaklaşık 220 milyardır. Bu rakam yaklaşık 1 milyon esnafın bir yıllık kazancına denktir. Bu sistem Mehmet Şimşek’in örtülü ÖTV sistemidir. Nasıl ki bir yurttaş araba alırken 1 arabayı da devlete alıyorsa, bir esnaf da bir çiftçi de bir KOBİ de bir yıllık kazancına denk bir miktarı KDV iade alacağından devlete zorunlu bir ödeme yapmış oluyor.

Değerli milletvekilleri, çiftçi batarken, esnaf iflas ederken, bilmem hangi şirket emekçileri işten çıkarmak zorunda kalırken Mehmet Şimşek vergi alacağının faiziyle bütçede açtığı delikleri tıkamaya çalışıyor. Halkın parasını ya faize yatırılıyorsunuz ya da yandaşınıza finans sağlamak istiyorsunuz. Yani bu iktidar, devleti yönettiğini iddia etse de çarkı döndüren yine halkın parasıdır, halkın parasının faizidir, halkın parasının sermaye olarak kullanılmasıdır; bu yöntemi kabul etmiyoruz.

Araştırma önergesini desteklediğimizi tekrar ifade ediyorum. Bu vesileyle, yapılması gerekenleri tekrar hatırlatmak istiyorum: KDV iade süreçlerinin acilen gözden geçirilmesi gerekiyor. KDV iadeleri için yasal süre sınırlaması getirilmelidir. Geciken iadeler için otomatik faiz uygulanmalı, küçük

işletmeler için incelemesiz hızlı iade sistemi kurulmalı, yeminli mali müşavir zorunluluğu kaldırılmalı ya da kamu tarafından karşılanmalıdır.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Hülakü, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Karabük Milletvekili Cevdet Akay'a aittir.

Sayın Akay, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CEVDET AKAY (Karabük) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum ben de.

Söz konusu önerge Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına bizim tarafımızdan da destekleniyor, İYİ Partinin önergesi. Gerçekten haksız KDV iadeleriyle ilgili durumlar var veya KDV iadelerini zamanında alamayan işletmeler var, esnaflar var. Bir taraftan devlette ciddi alacakları birikirken bir taraftan da ödemek zorunda olduğu vergiler, SSK primleri ve işletmesini döndürebilmesi için gerekli olan işletme sermayesi açıyorlar. İadeler zamanında yapılmayınca da -benden önceki konuşmacılar da bahsetti- bankalardan kredi kullanılması gerekiyor, kredi kullanmaları gerekiyor. Buradaki faiz oranları da belli yüksek tutarlarda. Bir taraftan da esnaf zaten hayatını devam ettirmeye çalışırken bir taraftan da faiz yükü altında maalesef eziliyor ve işletme sermayesi açığını gidermek için mecburen kredi kullanmak zorunda kalıyor. Kapatılan esnaflar, dükkânlar var, konkordato ilan eden şirketler var ama bir taraftan da devlette bekleyen 1,2 trilyonu bulan bir KDV'yle ilgili alacak var.

Şimdi, esnaf ayda 3 kere, yılda 12 kere denetleniyor Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından, izaha davet ediliyor. Yani vergi alabilmek için esnaflarda, dükkânlarda, kuaförlerde, bakkallarda, marketlerde sürekli inceleme elemanları duruyor. E bir taraftan da KDV'yle ilgili de bu esnafların alacakları duruyor, bunlar ödenmiyor. Bir de yüzde 20 stopaj ödemek zorunda bunlar kiraladıkları yerle ilgili, iş yerleriyle ilgili. E iş yerlerindeki bu stopajı zaten ödemesi gereken kişi mülk sahibiyken bu da esnaf üzerinde kalıyor. Şimdi, esnaf çifte vergi ödemek zorunda kalıyor bu vesileyle.

Şimdi, bir taraftan haksız KDV iadeleriyle ilgili de ben bu önergede özellikle araştırma yapılması gerektiğini vurgulamak istiyorum. Şimdi, 2026 yılı bütçesinde 13,6 trilyonluk bir vergi geliri hedefleniyor, aşağı yukarı da 4 trilyon 42 milyarlık da bir KDV tahsilatı öngörülüyor yani yüzde 29'u. Dâhilde alınan KDV'nin yüzde 43'ü de iadeye tabi hususlar. Uygulamada haksız KDV iadelerini görüyoruz değişik sektörlerde. Bu konuyla ilgili de muhtelif operasyonlar yapılıyor demir çelik sektöründe, akaryakıt sektöründe; buradan yüzde 25 tasarruf sağlasak 380 milyarlık bir tutar yapıyor değerli milletvekilleri, bu 380 milyarlık tutarla da esnaf desteklenebilir; önümüz bayram, Kurban Bayramı, her bir emekliye 23 bin TL ikramiye ödenebilir. Bununla ilgili de bu araştırmada, İYİ Parti'nin önergesinde bu hususların da mutlaka araştırılmasında fayda var diye düşünüyorum.

Öneriler kısmına geldiğimiz zaman da uygulamada mevcut aksaklıkların giderilmesi için KDV iade sistemi otomatik ve süreye bağlı hâle getirilmeli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akay, lütfen tamamlayın.

CEVDET AKAY (Devamla) - Toparlayayım ben.

Şimdi, belirli sürede yapılmayan iadelere devlet faiz ödesin. Şimdi, devlet, alacaklarıyla ilgili olarak kanuni faiz tahakkuk ettiriyorsa işletmelere, KOBİ'lere, kendi geç ödemeleriyle ilgili de kanuni faizin tatbik edilmesini gerekir. Kanuni faiz de şu anda çok yüksek değerli milletvekilleri. Neden yüksek? Oran yüzde 24 ama Cumhurbaşkanı kararıyla, Sayın Cumhurbaşkanınız 2 kat yetkisini kullanarak yüzde 48 olarak tatbik ediyor. Bir taraftan enflasyon oranının yüzde 30-31 olduğunu düşündüğünüz bir ortamda kanuni faizin de tekrar güncellenmesi, indirim konusunda da yetkisinin Sayın Cumhurbaşkanı tarafından kullanılması gerektiğini ifade ediyorum.

Bu önergeyi destekliyoruz. Az önce de ifade ettiğim gibi, haksız KDV iadeleriyle ilgili de detay bir araştırmaya ihtiyaç olduğunu bir kez daha vurguluyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akay, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kütahya Milletvekili Mehmet Demir'e ait.

Sayın Demir, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET DEMİR (Kütahya) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubunun KDV iadeleriyle ilgili vermiş olduğu araştırma önergesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu uyarınca KDV mükelleflerinin tam istisna, indirimli oran ve KDV tevkifatına tabi işlemlerinin bulunması hâlinde KDV Genel Uygulama Tebliği'nde belirtilen usul ve esaslar dâhilinde KDV iadesi talep etme hakları bulunmaktadır. KDV iadeleri mevzuatın öngördüğü bilgi ve belgelerin tam, eksiksiz ve doğru olarak sunulmasına ve gerekli kontrollerin yapılmasına bağlı olarak gerçekleştirilmektedir. KDV iadesinin hızlı yapılması kadar doğru yapılması, bir başka anlatımla, herhangi bir usulsüzlüğe, yanlışlığa imkân vermeyecek şekilde gerekli kontrollerden geçirildikten sonra yapılması büyük önem arz etmektedir.

KDV Kanunu gereğince yapılan nakden veya mahsuben iade taleplerinin, iade talebine özgü ilgili mevzuat ve diğer düzenlemelerde belirtilen sürelerde sonuçlandırılması gerekmektedir. Bu bağlamda, genel kural KDV iadelerinin, mükellef tarafından tamamlanması gereken bilgi ve belgelerin eksiksiz ibraz edilmesi, tarihinden itibaren üç ay içerisinde sonuçlandırılması şeklindedir. Mevcut durumda KDV iadeleri ortalama otuz iki gün içerisinde tamamlanmaktadır. Hazine ve Maliye Bakanlığı KDV Kanunu'nda kendine verilen yetkiler çerçevesi içerisinde mükelleflerin uyum düzeylerini dikkate alarak iade süreçlerini kolaylaştıran ve aynı zamanda kısaltan birçok yeni yöntem geliştirmiştir. Örneğin, hızlandırılmış iade sistemi, uyum düzeyi yüksek mükelleflerden teminat ve inceleme raporu ya da yeminli mali müşavir raporu alınmadan beş iş günü içerisinde iade gerçekleştirilmektedir. Teminat mektubuyla yapılan iadelerde KDV iadesi kontrol raporunun üretilmesinden sonra on iş günü içerisinde yerine getirilmektedir. İndirimli teminat uygulamasında uyumlu mükelleflere iade yapılırken yüzde 4 ila yüzde 8 gibi düşük oranda teminatlar alınarak iade yapılabilir. Artırımlı teminat uygulamasında iade tutarlarının yüzde 120'sine kadar teminat veren mükelleflere beş iş günü içerisinde iadeleri yapılmaktadır. Ön kontrol raporuna dayalı iade uygulamalarında yine uyumlu mükellefler için sınırlı kontroller yapılarak iadesinin yarısı on iş günü içerisinde yapılmakta, kalan kısmının yeminli mali müşavir raporu üzerinden iadesi yapılmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Demir, lütfen tamamlayın.

MEHMET DEMİR (Devamla) - Ayrıca, sektör ayrımı yapılmaksızın imal ettikleri malları doğrudan ihracat yapan imalatçılar ihracat teslimine ilişkin olarak yüklendikleri KDV tutarlarına bakılmaksızın ihracat bedelinin yüzde 10'u kadar devreden KDV'si sınırlı olarak iade talebi edebilmektedirler.

Gelir İdaresi Başkanlığımız KDV iade süreçlerinin hızlı ve doğru tamamlanmasında teknolojik gelişmelerden azami ölçüde istifade etmektedir. Bu bağlamda, 2025 yılında toplam 1,2 trilyon TL KDV iadesi yapıldığı, bunun ortalama otuz iki günde tamamlandığı bilinmektedir. Uyumlu mükellefler için Hızlandırılmış İade Sistemi, indirimli teminat uygulaması, artırılmış teminat uygulaması gibi birçok alternatif yöntem geliştirildiği, ayrıca yaşanan gecikmelerde ağırlıklı olarak başvurudaki eksikliklerden kaynaklandığı dikkate alınmalıdır. KDV iade süreçlerinde sistemsel bir aksaklık söz konusu değildir.

Bu gerekçelerle, konu hakkındaki Meclis araştırmasına gerek bulunmadığını değerlendiriyor, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Demir, teşekkür ediyorum.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

III.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) ÇEŞİTLİ İŞLER (Devam)

4.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Türkiye Gençlik Vakfı İstanbul hanımlar ekibinden gelenlere "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Gençlik Vakfı İstanbul hanımlar ekibinden bir grup hanımefendi Genel Kurulumuzu dinleyici locasından takip etmektedir, kendilerine hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

V.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

3.- DEM PARTİ Grubunun, Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan ve arkadaşları tarafından, iş sağlığı ve güvenliğinin önündeki engellerin ve çözüm yollarının araştırılması amacıyla 29/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Nisan 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - Şimdi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

29/4/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 29/4/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai Temelli

Muş

Grup Başkan Vekili

Öneri:

29 Nisan 2026 tarihinde Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan ve arkadaşları tarafından, iş sağlığı ve güvenliğinin önündeki engellerin ve çözüm yollarının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan 17654 grup numaralı Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 29/4/2026 Çarşamba günü birleşimde yapılması öngörülmüştür.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'a söz veriyorum.

Sayın Tanhan, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA KAMURAN TANHAN (Mardin) - Ben de cezaevinde bizleri izleyen yoldaşlarımızı sevgiyle, saygıyla selamlayarak başlamak istiyorum.

Bu toprakların en derin yarası olan yaşam hakkı krizi için söz almış bulunuyorum. Bakın, “iş sağlığı ve iş güvenliği” diyor; işçiyi incelemeyen, işçinin herhangi bir şekilde güvenliğini incelemeyen bir durumdan bahsediyoruz. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Genel Müdürlüğü de var, “iş sağlığı ve iş güvenliği” diyor; işçi sağlığını, işçi güvenliğini hiçbir zaman önemsemeyen bir durumdan bahsediyoruz.

2026 yılının ilk üç ayında ne oldu? Veriler önümüzde duruyor. İlk çeyrekte can kaybı 432'ye ulaştı. Bu, sermayeyi insan hayatının önüne koyan bir anlayışın faturasıdır aslında. Yine, iş cinayetlerinde cezasızlık örnekleri en önemli sorunların başında gelmektedir. Gayrettepe’de 29 işimizi kaybettiğimiz o günün, o büyük acının üzerinden iki yıl geçti ancak ailelerin adalet arayışı hâlen karşılık bulamamış. Yine, İliç’te olduğu gibi, bilirkişi raporlarıyla gerçek sorumlular gizlenmeye çalışılıyor, korunmaya devam ediyor. Daha da acısı, bu sömürü düzeninin dişlileri arasına çocuklar atılıyor. Siyasi iktidar... MESEM uygulamaları çocukların ucuz ekmek depolarına dönüştürülmüştür. Yine, 2013’ten bugüne 852 işçi çalışırken hayatını kaybetmiştir. Sadece Haziran 2023’ten bu yana 218 çocuk canını kaybetmiş, hayatını kaybetmiş. Aynı şekilde göçmen işçiler de bu düzenin en güvensiz halkasını oluşturuyor. Kayıt dışı, ağır ve tehlikeli işlerde sömürülen göçmen emeği mart ayında en az 15 can aldı. Antalya’da bir konteyner yangınında hamile bir kadın ve 5 çocuğunun ölümü bu sömürünün en utanç verici belgesidir aslında.

Peki, işçiler bu gidişata “Dur.” demek için ne yapıyor? Böyle bir istekle geldiklerinde neyle karşılaşıyorlar? Baskıyla tabii ki, gözyaşıyla, gözaltıyla, tutuklamayla karşılaşıyorlar ve bu ölenlerin

yüzde 98'i sendikasız; bu da önemli bir tespit çünkü iktidar sendikalaşmanın önünde bir engel. En son, yine, hak arayan BİRTEK-SEN Genel Başkanı Mehmet Türkmen örneğinde olduğu gibi, sendikacılar hâlen tutuklanmaya devam edilmektedir bu ülkede. Ve şu tespiti yapmak gerekiyor: Yargılanmayacağını, ceza almayacağını bilen suçlu işlemeye devam ediyor aslında. Eğer insan haklarıyla ilgiliyseniz, eğer insan haklarıyla uğraşıyorsanız, eğer insan hakları ihlallerini önlemek istiyorsanız cezasızlık problemini ortadan kaldırmamız lazım; cezasızlık problemini halletmeden insan hakları ihlallerini, insan hakları sorunlarını da ortadan kaldıramazsınız. Cezasızlıktan söz ederken büyük bir insan hakkı sorunundan söz ediyoruz aslında. Ortada bir suç var, suçlu işleyenler var, çoğunlukla da bu suçun kimin tarafından işlendiği biliniyor ve ortada büyük bir ıstırap var ama korunan da var, iktidar tarafından bunlar korunuyor; nasıl? Ona da bir bakalım. Bunu yapamadığı sürece ıstırap artarak devam ediyor ve gittikçe büyüyor; sadece bireysel olarak değil aynı zamanda devleti de çürütüyor bu cezasızlık tıpkı faili meçhul cinayetlerde, kadın katliamlarında, çocuk işçileri iş cinayetlerinde olduğu gibi. Cezasızlık kültürü bu ülkenin temel bir hukuku olmuştur. Büyük bir adaletsizlik duygusuna yol açıyor bu durum ve tabii ki yakınların ıstırap duyması devam ediyor, bu yara kapanmadığı sürece aileler ıstırap çekiyor.

Hem iş cinayetleri davalarında hem kadına yönelik şiddet ve cinayet davalarında, ilgili süreçlerde gözlemlenen temel bir kavram var: “Travma.” Yoğun bir travmanın yaşanması ve bazen bu travmanın iyileşebilmesi için ona sebep olan kurum ve kişilerin etkili bir şekilde soruşturulması ve yargı önüne çıkarılması gerekmektedir, gerekenlerin yapılacağına dair bir güven verilmesi gerekmektedir ama bugün, ülkede yargı önüne çıkarılan neredeyse hiçbir kamu görevlisi yok, hiç kimsede böyle bir anlayış gelişmemiş; her mağdur olan kişi hak aramak için adliye önünde, Meclis önlerinde, valilik önlerinde oturma eylemleri yapmak zorunda kalıyor. Hak arama bilinci geliyor ama bu hakkı ararken de kolluk şiddetiyle karşı karşıya geliyor. Aslında devletin yapamadığı, yapmadığı, iktidarın göz yumduğu alanlara kişiler kendi mücadeleleriyle, kişisel mücadeleleriyle ulaşmaya çalışıyor. Tıpkı Şenyaşar ailesinde olduğu gibi, tıpkı Gülistan Doku’da olduğu gibi, tıpkı diğer örneklerde olduğu gibi adalet aramak zorunda bırakılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Tanhan, lütfen tamamlayın.

KAMURAN TANHAN (Devamla) - İşte, ülkenin temel hukuk prensibi bu. Dolayısıyla son olarak tanık olduğumuz cezasızlık mağdurlarına bakın, kimlermiş; onlara bir bakersak “Fabrikadan çıkardılar, üç aylık maaşımı alamadım.” diyen Ali Usta, “Çekçeğimi aldılar, gizli gizli çuvala kâğıt topluyorum.” diyen Ferit. Cezasızlık sosyal yardım merkezlerinde, belediye kapılarında, İŞKUR kapılarında, erzak ve kömür kuyruklarında, pazarda kalan sebzeleri almak için akşam saatini beklemektir. Cezasızlık tarlalara, meralara, ormanlara, gecekondulara, okullara, tapulu evlere, sahillere, yaylalara, yasalara ek maddeler eklenerek, yönetmelikler ve genelgeler çıkartılarak göz dikmektir. Bitmeyen istekler, ihalelere doymayanlardır, doymayanlardır ve neredeyse ölümsüz olduklarını ilan edecek bir avuç insanın zenginleşmesiyle derinleşen yoksulluğa neden olanlardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMURAN TANHAN (Devamla) - İnsan hakları temelli bir politika ortaya konulmadan, insan haklarını öncelemeden bu yoksulluğu önceleyemeyiz; iktidarın da insan haklarını önceleyen bir politikası olmadığına göre yoksulluk bu ülkenin kaderi olarak yaşanmaya devam edecektir. (DEM PARTİ, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Tanhan, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün’e ait.

Sayın Silkin Ün, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ Grubunun iş güvenliği önlemlerine dair verdiği önergeyi her ihtimalin bir hayata mal olduğu tecrübesiyle desteklediğimizi ifade ederek başlamak istiyorum. Aslında iş güvenliği konusunu bu Mecliste çokça kez konuştuk ama uygulamada görüyoruz ki sorunlar hâlâ devam ediyor, her gün canlarımızı kaybetmeye devam ediyoruz; demek ki yeterince konuşmıyoruz, yeterince tedbir alamıyoruz, yaşamlar gitmeye devam ediyor.

İktidarın bir sorunu var arkadaşlar; yetki-sorumluluk ilişkisi. Elim bir hadise yaşıyor, yetkisi olan iktidar sorumluluk almıyor, iş güvenliği uzmanlarını hedefe koyuyor. Yetkisi var mı peki ya bu insanların? Hayır, iktidarın aksine yetkileri yok ama sorumlulukları var; her konuda karşımıza bu çıkıyor. Kimse bilmiyor, mesela yasaların kendilerine verdiği hangi yetkiyi kullanmıyor bu insanlar da yetkisiz sorumlular oldukları hâlde ağır hapis cezalarıyla muhatap oluyorlar. Kamuoyunun tepkisini dindirmek için bu insanlar günah keçisi ilan ediliyorlar, yetkililer üzerlerinden sorumluluğu atmak için kurban arıyorlar, hemen onları buluyorlar. Peki, sorunlar ortadan kalkıyor mu? Hayır, olduğu gibi devam ediyor. Artık “cinayet” olarak ifade ediyoruz bu kazaları çünkü denetim eksikliği ve yetersiz yaptırımlar zemin hazırlıyor bu ölümlere. Vaktinde yapılmayan her denetim bir gün Dilovası, bir gün Gayrettepe, bir gün Hendek, bir gün Soma, bir gün Kartalkaya olarak karşımıza çıkıyor ve işçilerimizin canlarına mal oluyor. Her gün ortalama 6 işçimizin hayata veda ettiğini görüyoruz maalesef.

Meslek hastalıklarının gerçek boyutlarını -ölçümü zor olduğu için- ortaya en yetkili kurumlar bile koyamıyorlar. Eğer o tespit ediliyor olsa bugün karşımıza öyle rakamlar çıkacak ki şaşıracağız çünkü dünyada yaşanan ölümlerin yüzde 85’inin meslek hastalığı temelli olduğuna dair raporlar var. Biz bu konuda ne durumdayız, hiç bilmiyoruz bile, yüzde 15’lik bir dilimi konuşuyoruz sadece ölümlerde.

Özel sektörde, toplu sözleşme kapsamında sendikalı olarak çalışan işçi oranımız sadece yüzde 6 civarında. İŞİG Meclisi verilerinden biliyoruz ki iş cinayetlerinde hayatını kaybedenlerin yüzde 98’i sendikasız işçiler. Bu veri bize çok açık bir şey söylüyor, işçi ölümlerinin en önemli nedenlerinden biri sendikasızlık. Ülkemizde sendikalılık oranı her yıl düşmeye devam ediyor ve son on iki yılın en düşük seviyesine geldi 2025’in sonunda.

METAL-İŞ Sendikası yakın zamanda bir araştırma yaptı -yeni bir boyut açacağım kadın olduğumuz için- araştırma diyor ki: “İş güvenliğine dair tedbirler kadınlar için ne söylüyor?” Kişisel koruyucu olan donanımlar kadın işçileri görmezden geliyormuş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) - Tabii Sayın Başkanım.

Kişisel koruyucularda standartlar, ölçümler erkek işçileri referans aldığından kadın bedenine yönelik yeterli koruma sağlamıyor, iş kazası riskini artırıyor, çalışma konforunu düşürüyor, meslek hastalıklarına sebep oluyor ve işçilerimizin, kadın işçilerimizin ölümüne giden bir yolu açıyor.

Araştırma, kadın ekipmanlarına erişimde ciddi sorunlar yaşandığını da ortaya koyuyor. Mesela, barete erişimde, ihtiyacı olan erkeklerin erişememe oranı yüzde 3,7’ye kadınlar da bu oran yüzde 17,8 arkadaşlar. Aslında uluslararası standartlar da şunu söylüyor: “Önce riski ortadan kaldır, bu mümkün değilse azalt, en son aşamada kişisel koruyucu kullan.” Ama sahaya bakıyoruz, bunun tam aksini söylüyor çünkü bu, işverenin sorumluluğunu hafifletiyor, riski normalleştiriyor. Aslında, baştan söylediğim o sorumluluk ilişkisi burada da karşımıza çıkıyor: İşvereni koruyan, işçiye sorumluluk atan bir anlayış var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) - Bu anlayışı ortadan kaldırmak için, bertaraf için bu Meclisin daha fazla vakit kaybetmeden inisiyatif alması gerekir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Silkin Ün, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşçı’ya ait.

Sayın Taşçı, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN TAŞÇI (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye’de genelde işleneceğini herkesin bildiği velakin kimsenin önlemeye yeltenmediği siyasi cinayetleri konuşurken atıf yapıyoruz Kırmızı Pazartesi’ye oysa tevafuk, 1 Mayıs’tır romanın ilk yayım tarihi. Kırmızı Pazartesi, aslında en çok, bir gün mutlaka işleneceğini herkesin bildiği, önlenbilir olduğu hâlde -en acı yanı da budur- önlenmeyen kaza maskeli iş cinayetlerini sembolize etmeli aslında. Zira, işçi ölümlerinde Avrupa’da 1’inci, dünyada 3’üncü sırada olan bir ülkede, yönetenler bu istatistiği, bu utanç şampiyonluğunu borçlu oldukları nedenlerin birinde bile iyileştirmeye gitmek

ihtiyacı duymuyorsa eğer; aldığımız nefesin, aklımızdan geçenin, niyetlerimizin bile kayıt altına alınabildiği bir düzende her 4 işçiden 1'i hatta her 3,5 işçiden 1'i kayıt dışı çalışıyorsa, çalışabiliyorsa hâlâ; sendikalar sararmakla kalmıyor, sendikasılaşma darbe dönemlerini bile aratıyorsa; iş güvenliği ekipmanları gereksiz maliyetse işveren için, ekipman olsa çalışanın onu bilinçli kullanabileceği eğitim yoksa, denetim yoksa, ceza yoksa; çok işe az ücret yerleşikleşmiş, insanlar insani olmayan süreçlerde insani olmayan hızda çalışmaya zorlanıyorsa; toplu sözleşmeler zam oranına kilitleniyor ve iş güvenliği önlemleri bir türlü şart hâline gelemiyorsa; 1 Mayıs arifesinde her biri ayrı bir cinayet aracı da olan bütün bu sorunların çözümü yerine hangi yolların kapatılacağına, hangi seferlerin iptal edileceğine kafa yoruluyorsa; çünkü madencileri konuşurken de -dediğim gibi- tebaaysa, aslında cumhuriyetin hak sahibi vatandaş kıldığı insanımız kul ise yönetenler nazarında; bizim hakaret saydığımız monarşi onların hevesinin, hedefinin adıyla ve bunca ayıptan, suçtan, vebalden muaf olmak için en azından fâni dünyada tek kelime yetiyorsa; kâğıt üzerinde modern olan ama uygulamada örfileşmiş hukukun dahi eli kolu bağlanıyorsa o tek kelimenin, “fitrat”ın karşısında bütün pazartesileri kırmızı olmaya mahkûmdur bu ülkenin işçilerinin, çalışarak yoksullaşan emekçilerinin.

Anmadan bitirmek istemiyorum. İş Kanunu'muza göre 15 yaşını doldurmamış çocukların çalıştırılması yasaktır, suçtur. Buna rağmen, Niğde'de geri dönüşüm tesisinde çalıştırılan Abdurrahman Özkul 14 yaşında kolunu makineye kaptırdı ve öldü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Taşçı, lütfen tamamlayın.

SELCAN TAŞCI (Devamla) - MESEM öğrencisi Arda Tonbul okulunun yönlendirdiği iş yerinde çalışırken 14 yaşında öldü. Ankara'da oto tamircisinde çalışan Harun Yıldız 13 yaşında yük asansörünün altında kaldı, öldü. 11 yaşında, Adana'da bir tekstil atölyesinde çalıştırılan Ahmet Haskiro asansör ile duvar arasına sıkışarak öldü; patronu yargılanmadı bile, 11 yaşında ölmüş bir çocuğun kendi üstüne kaldı cinayeti. Batman'da 9 yaşındaki -devamını getirmeye gerek bile yok aslında, buraya kadar olan kısmı yeter başımızı öne eğmeye- çocuk tarım işçisi traktörün altında kaldı ve öldü. Ben bugün buradan, bu çocukların neden öldüğünü ve onları nasıl yaşatabileceğimizi ortaya koyacak bir irade çıkmayacağını biliyorum. Dolayısıyla Allah sebep olanları da affetmesin, seyirci kalanları da affetmesin diyorum sadece.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Taşçı, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'e ait.

Sayın Gürer, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde 16 milyon işçi var, yalnızca 2 milyon sendikalı; sorunun başlangıcı da burası. Örgütlü olmayan toplumların yaşadıkları zulmü, eziyeti karşılamaya da güçleri yetmez. Bakınız, ülkemizde yalnızca 23 yılda 35 bin iş cinayeti işlendi, kimsenin kılı kıpırdamadı, bununla ilgili hâlihazırda alınan önlem de yok. Bakıyorsunuz, yazılı metinlerde denetimlerle ilgili bir sürü ifade var; uygulamaya gelince, uygulamada işveren ne derse o oluyor, işçinin ölümü seyrediliyor çünkü sendikalı olmadıkları gibi kayıt dışılar. Son üç yılda iş cinayetinde ölen çocuklarımızın sayısı 218, iş cinayetinde ölenlerin yüzde 98'i sendikasız. Böyle olunca da ülkemizde çalışma yaşamı bir yerde modern köleliğe döndüğü gibi insanın yaşamının da garantisi yok. Bir de buna meslek hastalıklarını ekleyin, Türkiye'de son dönemlerde meslek hastalıkları da patladı. Bir yanda iş cinayeti, bir yanda meslek hastalığı, bir yanda sakat kalanlar ve çalışma yaşamı içinde düşük ücretle sömürülenler. Onun için, bu uygulamayı doğru biçimde Meclisin ele alıp bir araştırma komisyonuyla “Ne oluyor?”a bakmak lazım. Mevzuat tamam, mevzuatta sorun yok ama uygulamada sorun var. İş denetimleriyle ilgili sistem değiştirildi. Müfettişlik kavramı en önemli birimlerden biri Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığındaydı ama öyle hâlâ getirildi ki yaşanan eziyetin, yaşanan sorunun, yaşanan işten atılmanın, yaşanan sahipsizliğin yaratıcısı bu siyasi iktidar oldu.

Arkadaşlar, her alanda olduğu gibi çalışma yaşamının içindeki sorunları da çözmek, vicdanen bu işlere bakarken insanın da kul hakkının yenmesinin önüne geçmek her yurttaşın sorumluluğu,

milletvekili olmaya bile gerek yok ama Türkiye’de acımasız bir sömürü var, serbest piyasa ekonomisi serbest soygun ekonomisi olarak yürüyor. Orada haksız kazancı kendisi için meslek edinenler, insanların canını, insanların yaşamını önemsemiyor. Ölenin arkasından bir iki demeç veriliyor, unutulup gidiyor. Öyle olunca da ülkede bu bağlamda ciddi bir sorun var. Bunun Meclis tarafından araştırılmasıyla ilgili getirilen önergeyi destekliyoruz. Dünyada 3’üncü, Avrupa’da 1’inciyiz. Ya, bu ayıp bize yeter arkadaşlar yani emekçilerin bu içine düşürüldüğü durum ve iş cinayetleriyle ortaya çıkan sorunlar acı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Güler, lütfen tamamlayın.

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) - Bu arada, bildiğiniz gibi, çıracık ve staj olarak 18 yaşından önce Millî Eğitim Bakanlığı ve YÖK tarafından staj zorunlu kılınarak çalıştırılan, sömürülen kardeşlerimiz var. Bunlar işe başlatılıyor, Sosyal Güvenlik Kurumu yalnızca kaza sigortası yapıyor ama bunların emekliliğe esas yaşlılık sigortası başlatılmıyor. Bu da büyük bir haksızlık. Çalışma yaşamına başladığı gün emekliliğe esas yaşlılık sigortası mutlak surette başlamalı.

Cuma günü 1 Mayıs; işçinin, emekçinin bayramı, 1 Mayısı kutlayacağız ama Taksim’le ilgili engellemeler nedeniyle her yıl olayların oluşumuna da yol açan bir anlayış var. 1 Mayısta işçiler Taksim’de olsa ne olacak? Bayram olacak. Niye bu bayramı engelliyorsunuz? Onun için, tüm emekçilerin bayramını kutluyorum. 1 Mayıs Taksim’de kutlanmalı ve 1 Mayıs adına yakışır biçimde tüm çalışanların bayramı olmalı diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Güler, teşekkür ediyorum.

III.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) ÇEŞİTLİ İŞLER (Devam)

5.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Uşak Barosu Başkanı ve yönetimine “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Uşak Baro Başkanı ve yönetimi misafir locamızda Genel Kurulumuzu izlemektedir. Kendilerine hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

V.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan ve arkadaşları tarafından, iş sağlığı ve güvenliğinin önündeki engellerin ve çözüm yollarının araştırılması amacıyla 29/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Nisan 2026 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Şimdi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Orhan Yegin’e söz veriyorum.

Sayın Yegin, buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA ORHAN YEGİN (Ankara) - Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aziz milletimizi ve onu temsil eden Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Hayatın bazı alanları var ki her ne yaparsanız yapın, ne kadar önlem alırsanız alın arzu ettiğiniz hedefe ulaşmakta zorlandığınız, tek başına, aldığınız önlemlerin, koyduğunuz kuralların, belirlediğiniz çerçevenin yetmediği durumlar olabiliyor, trafik kazalarındaki kayıplarımız gibi. Bu da -belki o kadar olmasa da- o alana biraz benziyor. En nihayetinde hepimizin arzu ettiği seviyelere ulaşmakta zorlandığımız, her birimizin de belki baktığımız pencereden, çerçeveden, yerden kuracağımız cümlelerde haklılık paylarımızın olacağı hususlarla karşı karşıya kalıyoruz tıpkı bu konuda olduğu gibi ama şunu söylemek isterim: Bugün, dünyada, çalışma hayatında 3 milyarın üzerinde insan var ve yaklaşık her yıl 2,5 milyonun üzerinde insan ölümlü iş kazalarında hayatını kaybetmekte ve dünyanın

da üzerinde çok çalıştığı ve arzu ettiği seviyeye gelemediği bir durum. Belki biz bu dünya örnekleriyle kıyaslandığımızda dünya ortalamasını, gelişmiş ülkelerin yakaladığı seviyeyi henüz yakalayamamış olabiliriz ama özellikle 2012 yılından itibaren çıkarılan kanunla beraber özellikle işverene bu anlamda çok ciddi bir şekilde önlemler alması ve bu süreçlerde kendi sorumluluğunun netleştirilmesi yönünde çok ciddi düzenlemeler yaptık. Tabii, burada, herkes kendi baktığı pencereden biraz haklı olabiliyor dedim ama “cezasızlık kültürü” yakıştırmaları yapıldı. Bunun doğru olduğunu söylemek mümkün değil.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Soma davası, Davutpaşa...

ORHAN YEGİN (Devamla) - Çünkü yapılan düzenlemelerle gerçekten işverene, buna sebep olanlara, denetim yetersizliğinde bulunanlara dönük ciddi cezaları ortaya koyduğumuz düzenlemeler yaptık.

KAYIHAN PALA (Bursa) - Hangi işveren ne kadar ceza aldı Sayın Hatip?

ORHAN YEGİN (Devamla) - Çalışma hayatında sermaye birikimini insan hayatının önüne koyan bir anlayış olmakla yaftalandık. Asla, zinhar bunu kabul etmemiz mümkün değil çünkü biz “insanı yaşat ki devlet yaşasın” anlayışıyla hayata bakan, yönetim anlayışını, felsefesini bunun üzerine oturtan ve buna dönük hizmetler ve mevzuatlar geliştirmeye çalışan bir iktidarıdır.

MESEM’ler, çocukları ucuz ve güvencesiz emek depolarına dönüştürmüş yerler olarak suçlandı. Her zaman eğitim ile iş hayatının çakışmasıyla ilgili sorunların oluştuğu, bunun yaygınlaştırılması gerektiğine ilişkin hep buralarda çıkıp konuşmalar yaptınız ki MESEM’lerde esas nedir? Bir günü örgün eğitimde, dört günü de iş yerinde geçirerek çocukların mesleki kabiliyetlerini geliştirebileceği ortamlar oluşturmaktı. Evet, bunlar da olduğu zaman maalesef üzücü hadiselerle karşılaşılıyor ama bunları da aşmak için, bunları da minimize etmek için, sıfıra indirmek için elimizden gelen bütün çabayı ortaya koyuyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yegin, lütfen tamamlayın.

ORHAN YEGİN (Devamla) - “Göçmen işçilerin tamamına yakını kayıt dışı.” denildi, kabul etmek mümkün değil. Bütün göçmen işçilerle ilgili yasal mevzuatlarımızı yaptık, onlar da Türkiye’deki sigortalara tabi koşullarla çalışmak zorundalar; bunların mevzuatları, yönetmelikleri yapıldı. Kayıt dışılık, ülkemizde azaltılmış olsak da hâlâ bir vakıadır; bu vakıa elbette göçmen işçileri de kapsamaktadır.

Yani “Sendikaların, hak arayan sendikaların tutuklanması...” “Sendikacılığı engelleyen iktidar.” denildi. Arkadaşlar, rakamları verip kafanızı şişirmeyeyim.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Evet, sendika başkanını tutukladınız siz, BİRTEK-SEN...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Doğru, doğru; onlar doğru. O kısma girme.

ORHAN YEGİN (Devamla) - İktidarımız döneminde sigortalı sayısı da ciddi anlamda artmıştır. Bu sigortalılar içerisinde sendikalı oranı da artmıştır. Arzu edilen düzeyde midir? Değildir.

Özetle şunu söylemek istiyorum: Monarşi hayranlığının olduğu, vatandaşın kul sayıldığı ülke yakıştırmaları yapıldı. Siyasal yakıştırmaların sizin açınızdan bir yeri olabilir lakin bazı konular siyasetin ironik yaklaşımlarla motiflenmiş sözlerinin üzerinde acılar ihtiva eder. Biz bu ihtiva etmiş acıların üzerinde özenle konuşmak zorundayız diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yegin, teşekkür ediyorum.

Şimdi öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

III.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) ÇEŞİTLİ İŞLER (Devam)

6.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Karadeniz Teknik Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Kulübü, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Deneyim Akademisi Toppluluğu ile ODTÜ Kimya Mühendisliği öğrencilerine “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Karadeniz Teknik Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Kulübü, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Deneyim Akademisi Toppluluğu ile ODTÜ Kimya Mühendisliği öğrencileri Genel Kurulumuzu misafir locamızdan izliyorlar, kendilerine hoş geldiniz diyoruz. (Alkışlar)

V.- ÖNERİLER (Devam)*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

4.- *CHP Grubunun, Bursa Milletvekili Kayıhan Pala ve arkadaşları tarafından, mülkiyeti hazineye, kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan toplam 126 taşınmazın satışının sağlık hizmetleri üzerindeki olumsuz etkileri ile rant odaklı yaklaşımların önlenmesi amacıyla 29/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 29 Nisan 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi*

BAŞKAN - Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

29/4/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 29/4/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Ali Mahir Başarır

Mersin

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Bursa Milletvekili Kayıhan Pala ve arkadaşları tarafından, mülkiyeti hazineye, kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan toplam 126 taşınmazın satışının sağlık hizmetleri üzerindeki olumsuz etkileri ile rant odaklı yaklaşımların önlenmesi amacıyla 29/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (1862 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 29/4/2026 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'ya söz veriyorum.

Sayın Pala, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA KAYIHAN PALA (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biliyorsunuz, Sayın Cumhurbaşkanı 17 Mart tarihinde bir Cumhurbaşkanlığı kararıyla 27 ildeki 55 taşınmazı özelleştirme kapsamına alarak satılığa çıkardı. Biz buna Cumhuriyet Halk Partisi olarak itiraz ettik ve Danıştayda bir dava açtık. Biz bu karardan geri dönülmesini beklerken maalesef 24 Nisan günü Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın imzasıyla yeni bir Cumhurbaşkanlığı kararı daha yayınlandı, burada da 32 ildeki 71 taşınmaz özelleştirme kapsamına alınarak satılığa çıkarılıyor. Toplam 43 ilde 126 taşınmaz satılıyor. Bunlar arasında nereler var, birazdan söyleyeceğim ama şunu söylemek isterim: Biz bunlar satılmasın, bunlar yanlışır derken bazı iktidar milletvekilleri “Yok böyle bir şey, nereden çıkarıyorsunuz?” falan diyorlar. Bakın, herhâlde Sayın Cumhurbaşkanının imzası olan kararı okumamışlar. Biz bu karardaki yerleri belirtilmiş arsa, bina ve benzeri yapılar üzerinden bunların satılığa çıkarıldığını söylüyoruz okumamış olan varsa. Buradan Sayın Bakana sesleniyorum, o da bir daha okusun çünkü Sayın Bakan buraların atıl yerler olduğunu iddia ediyor.

Bakın, ben kendimin gittiği yerleri söyleyeceğim. Pazartesi günü Bursa Mustafakemalpaşa Tepecik Mahallesi'ndeki aile sağlığı merkezini ziyaret ettik. Şu anda, aile sağlığı merkezinin listesine kayıtlı 1.600'den fazla yurttaş var ve fiilen aktif 1 aile hekimi, 1 hemşire ve diğer personel çalışıyor. Dün Beştepe Devlet Hastanesine gittim -Beştepe'yi sanırım buradaki milletvekillerinin hepsi biliyorlar- Beştepe Devlet Hastanesi günde binden fazla hastanın muayene olduğu bir hastane, üstelik de bir hafta önce yeni bir MR cihazı bile almışlar, kardiyooloji dışında bütün branşlarda hizmet sunuyorlar ve toplumun da ciddi memnuniyeti var. Dün, bu sefer, Ankara'da Topraklık'ta bulunan -burada fotoğrafını

gördüğünüz- Ağız ve Diş Sağlığı Merkezini ziyaret ettim. Söylenene göre 180'den fazla personel var, Ankara'da en fazla ağız ve diş sağlığı hizmetinin sunulduğu yerlerden bir tanesi; kamuya ait, çok ciddi bir şekilde hizmet sunuyor. Buradan sorulm Sayın Bakana: Bunlar atıl sağlık tesisleri mi? Her gün binlerce insanın hizmet aldığı yerler. Nasıl bunlara "atıl sağlık tesisleri" diyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar)

Üstelik, Bursa'dan örnek vereyim: Bursa'da daha önce Fatih Sultan Mehmet Bulvarı üzerindeki çok önemli bir hastane alanını özelleştirme kapsamına almışlardı, itiraz ettik. Eski fakülteyi özelleştirme kapsamına aldılar, diş hastanesini özelleştirme kapsamına aldılar ve bunlarla yetinmediler, 1868'de Türkiye'nin ilk memleket hastanesi olarak ortaya konan, inşa edilen Bursa Muradiye'deki devlet hastanesini ve yanındaki onkoloji hastanesini satılığa çıkardılar. Pazartesi oradaydık. Bunlar mı atıl hizmet sunan yerler? Üstelik de Muradiye Devlet Hastanesi 2019'da Bursa Şehir Hastanesi açılırken kapatıldı ve 2019'dan bu yana her yıl Sağlık Bakanlığı bütçesine ödenek konularak tadilat gören ve bir süre sonra açılacağı eski Sağlık Bakanı ve Bursa Milletvekilleri tarafından sürekli dile getirilen bir yer. Şimdi, siz bu tadilat paralarını orayı -Bursa'da söylendiği gibi- otel yaptırmak amacıyla mı kamudan oraya aktararak birilerine peşkeş çekiyorsunuz?

Bakın, buradan çok net söylüyorum: Bunlar asla kabul edeceğimiz kavramlar değil. Zaten Türkiye'de sağlık hizmetlerine erişim açısından ciddi sorunlar varken hem şu anda hizmet sunan yerleri hem de gelecekte hizmet sunma ihtimali olan yerleri satmak ne anlama geliyor? Koşuyolu Hastanesinin eski kampüsünü satıyorsunuz. Eskişehir'de Hava Hastanesini satıyorsunuz. Ya, bunlar gerçekten akıllı insanların karar vereceği şeyler mi? Sizlere soruyorum: Böyle bir şey nasıl kabul edilebilir?

ÖMER FETHİ GÜNER (Niğde) - Rant var.

KAYIHAN PALA (Devamlı) - Üstelik biz Sayın Bakan Şimşek'e bir yazılı soru önergesi verdik, dedik ki: Bunların satışından ne kadar gelir elde etmeyi planlıyorsunuz? Tabii, yanıt vermedi. Ben söyleyeyim size: Sağlık Bakanlığı bütçesi içerisinde bu yıl 130 milyardan fazla parayı şehir hastanelerine ayırdınız. Şehir hastaneleri Sağlık Bakanlığı bütçesini rehin aldı dediğimizde "Hayır efendim, olur mu öyle şey?" diyorsunuz. Bu 126 taneyi satsanız şehir hastanelerinin bir yıllık kira ve hizmet bedellerini ödeyemeyeceksiniz. Böyle şey olur mu ya? Halkın mallarını satarak mirasyedi mantığıyla sağlık yatırımı yapmak için kaynak ayırma yaklaşımı gerçekten kabul edilecek bir yaklaşım mı? (CHP sıralarından alkışlar) Bunu bırakın biz, siz kabul edebilir misiniz? "Satarak kaynak yaratacağım, satarak yatırım yapacağım." yaklaşımı kabul edilebilir mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Pala, lütfen tamamlayın.

KAYIHAN PALA (Devamlı) - Bakın, bu konuda çok uzun konuşmaya ihtiyaç yok. Biz ilk karardakileri mahkemeye götürdük, hem yürütmenin durdurulması hem iptal istemimizi ilettik, şimdi 2'nci kez tekrar Danıştayda dava açacağız. Ama bu yanıştan dönün. Halkın sahip olduğu sağlık alanlarını satmanın kimseye yararı olmaz. Muradiye Devlet Hastanesini satarak ne elde edeceğinizi düşünüyorsunuz? O bölgede hiçbir hastane yokken, insanlar taksit parası bulup şehir hastanesine gitmekte zorlanırken şehir içindeki devlet hastanelerini ortadan kaldırarak kendi yandaşlarının sahip olduğu özel hastaneleri mi destekliyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar) Bu, asla kabul etmeyeceğimiz bir şey. Şu kadarını söyleyelim: Buradan eğer bunları satın alma heveslisi olanlar varsa sakın satın almayın. Genel Başkanımızın dediği gibi, en geç iki yıl sonra iktidarız ve iktidara gelir gelmez bunların hepsini geri alacağız, halkın olanı halka geri vereceğiz; ne yaparsanız yapın, bunların satılmasına izin vermeyeceğiz.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Pala, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz, YENİ YOL Grubu adına Adana Milletvekili Sadullah Kısacık'a ait.

Sayın Kısacık, buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SADULLAH KISACIK (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

17 Mart 2026 tarihinde yayınlanan Cumhurbaşkanlığı kararıyla 55 adet taşınmaz, 24 Nisan 2026 tarihinde yayınlanan yine Cumhurbaşkanlığı kararıyla 71 adet taşınmaz olmak üzere toplam 126 adet taşınmaz özelleştirme programı kapsamına alındı. Şimdi, bu son yayınlanan Cumhurbaşkanlığı kararında 71 adet taşınmaza baktığımız zaman, 1'inci sırada ilim Adana'da, yine benim ilçem olan Karataş'ta bulunan hastanenin satışı var, burada. Şimdi ben size bu hastanenin hikâyesini bir anlatayım, belki buradaki siyasi partideki Adana Milletvekillerimiz bilmiyorlardır: Bu hastanenin -100 yataklı bir hastane- projesi yapılıyor 1990 yılında ama Karataş ilçesinde arsa bulunamıyor. 19'uncu Dönem Milletvekili, Doğru Yol Partisi Milletvekili -Allah rahmet eylesin- Turgut Tekin diyor ki: "Siz hastane mi yapacaksınız?" "Evet." Milletvekili kendisi, diyor ki: "Gelin, ben size arsamı vereceğim, tarlamı vereceğim, hastaneyi yapın." Allah razı olsun, nur içinde yatsın. O, ailesini de ikna ediyor, 16 dönüm araziye hastane yapımı için bağışlıyor ve tapuya da şerh düşüyor, diyor ki: "Bu hastane yapılırsa sadece hastane için bu geçerlidir ve hastaneye de babam Abdullah Tekin'in ismi verilmelidir." Bu şekilde hastane uzun dönem yapılamıyor, uzun sürüyor, sürüyor, sürüyor; neyse, daha sonra hastane 100 yataklı olarak tamamlanıyor ama hiçbir zaman bu 100 yataklı olarak bir türlü faaliyete geçmiyor. Şu anda Abdullah Tekin Devlet Hastanesi aktif olarak çalışıyor, acil hizmeti var, poliklinik hizmeti yapılıyor ve ilçedeki tek hastane. Şu anda bu hastaneyi özelleştireniz, satsanız yeni hastane yok, başka hastane yok. Karataş ilçesi 25 bin nüfuslu bir ilçe, Adana'nın denize kıyısı olan ilçesi, Adana'nın denize açılan kapısı yani Adanalıların yazlığının olduğu yer, yazın nüfusu 100 bin. Şimdi, diyorsunuz ki: "O ilçede bulunan tek hastaneyi biz özelleştirip satacağız." Ya, değerli arkadaşlar, siz kimin malını kime satıyorsunuz ya; neyi satıyorsunuz siz şu anda, neyi satıyorsunuz? (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar) Zaten buranın arsasını o dönemin milletvekili vermiş ya, 16 dönüm devlete yer bağışlamış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kısacık, lütfen tamamlayın.

SADULLAH KISACIK (Devamla) - 16 dönüm yer bağışlamış. Şimdi, siz o milletvekilinin bağışladığı arsaya yapılan hastaneyi satıyorsunuz. Şunu net söyleyeyim: Karataşlılar olarak, Adanalılar olarak biz bu hastaneyi sat-tır-ma-ya-ca-ğız! Gücünüz yetiyorsa gelin satın diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kısacık, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'a ait.

Sayın Akalın, buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu önergeyle görüşeceğimiz konu, Resmî Gazete'de yayımlanan kararlarla toplam 126 taşınmazın özelleştirme kapsamına alınması kamu maliyesi ve hizmet planlaması açısından ciddi sorunlar doğurmaktadır.

Öncelikle şunu iyi anlamak gerekmektedir: Kamuya ait varlıkların satışı istisnai bir araç olmalıdır, rutin bir finansman yöntemi olarak kullanılmamalıdır. Son yıllarda ekonomik sıkışıklık dönemlerinde benzer uygulamaların arttığını görüyoruz, mesela aynı şeyi köprü ve otoyollarda yapıyorsunuz. Bu, kısa vadede gelir üretse de orta ve uzun vadede kamu kapasitesini zayıflatma riski taşır. Bu önerge özelinde dikkat çeken husus ise özelleştirme kapsamına alınan taşınmazların önemli bir bölümünün sağlık hizmetleriyle ilişkisi olmasıdır. Burada temel soru şudur: Sağlık hizmeti için ayrılmış ya da ileride bu amaçla kullanılabilecek alanların elden çıkarılması kamu hizmeti planlamasıyla ne kadar uyumludur? Sağlık yatırımları anlık ihtiyaçlara göre değil nüfus artışı, şehirleşme, afet riski ve erişilebilirlik gibi kriterlere göre uzun vadeli planlanır. Bugün atıl görülen bir alan, yarın birinci basamak sağlık hizmeti ihtiyacını karşılayacak kritik bir yatırım alanı olabilir. Benzer şekilde, şehir hastaneleri sürecinde kapatılan bazı hastanelerin arazilerinin de satış kapsamına alınması planlama bütünlüğü açısından ayrıca değerlendirilmelidir.

Bir diğer konu da kamu maliyesi açısından sürdürülebilirliktir. Eğer kamu düzenli olarak varlık satarak finansman sağlamaya yönelirse bu durum yapısal bir soruna işaret eder. Bu yaklaşım gelir üretmeyen bir varlığın değerlendirilmesinden ziyade bütçe açığını kapatma aracına dönüşür. Aynı yaklaşımı farklı alanlarda da gözlemliyoruz. Mesela, tarımda üretim yerine ithalatla denge sağlamaya

çalışıyorsunuz. Yine, eğitimde kamu yatırımlarının yetersiz kalması sonucu özel sektörün ağırlığının artırılması gibi alanları da görüyoruz. Mesela, yine, kentsel planlamada uzun vadeli kamu yararı yerine kısa vadeli değer artışlarının öne çıkarılmasını görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akalın, lütfen tamamlayın.

MEHMET AKALIN (Devamla) - Bunların tamamı politika tercihlerinde kısa vadeli bakış açısının ağırlık kazandığını göstermektedir. Oysa kamu yönetiminde esas olan öngörülebilirlik ve sürekliliktir.

Biz, İYİ Parti olarak kamu varlıklarının yönetiminde şeffaflık, hesap verebilirlik ve uzun vadeli planlama ilkelerinin esas alınması gerektiğini düşünüyoruz. Bu çerçevede, önergeyi yerinde buluyor ve destekliyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akalın, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'e ait.

Sayın İrmez, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA MEHMET ZEKİİRMEZ (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Öncelikle, ekranları başında bizleri izleyen tüm Türkiye halklarını ve şu an hapishanelerde alıkonulan tüm tutsak yoldaşlarımı saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Araştırma önergesi her ne kadar sağlık hizmetleriyle doğrudan bağlantılı taşınmazların özelleştirmesini konu alsa da açıkça, üstüne basa basa söylüyoruz ki hiçbir gerekçeyle veya ekonomik nedenle iktidarın kamu kaynaklarını, kamu işbirliklerini, hastanelerini, köprülerini, havaalanlarını, otoyollarını yani mülkiyeti Türkiye halklarına ait olan aklınıza gelebilecek her türlü kamusal nitelik taşıyan taşınırın veya taşınmazın devredilmesini veya satılmasını hiçbir suretle kabul etmiyoruz, bunun hiçbir şekilde kabul edilmesi de mümkün değil. Bu iktidar başa geldiği günden bugüne, neredeyse yirmi dört yıldır aktif bir şekilde kamunun ne kadar değerli kurumu, şirketi varsa adım adım sattı, özelleştirdi. Her özelleştirme hamlesinde ya ekonomik krizler bahane edildi ya “yatırım ihtiyacı” kılıfı uyduruldu ya da “Halk daha kaliteli, nitelikli hizmet alacak.” vaatleri birer nakarat gibi tekrarlandı. Ancak bugün geldiğimiz noktada görüyoruz ki bu gerekçelerin tamamı birer safsatadan ibaret. İktidarın bu özelleştirme sevdası asla sonlanmadı, iktidarda oldukları süre boyunca da büyük ihtimalle sonlanmayacak çünkü önergeye konu olan taşınmazların özelleştirilmesi dışında en güncel özelleştirme hamleleri hangileri? Köprü ve otoyolların satışı. Geçen hafta basına da yansıdı. İktidar, yabancı danışmanlık şirketleri aracılığıyla kamu kaynaklarını peşkeş çekme turlarına çıkmış. İktidar, özellikle Özelleştirme İdaresi Başkanlığı yetkilileriyle bu konu için Portekiz'e de gitmiş. Bizim için kapitalistin yerlisi, yabancısı, sermayedarın millisi, gayrimillisi fark etmez; bunların hepsi kan emicidir, halkın kaynaklarını ucuz yolla mülkiyetine geçirmek için elinden geleni yapanlardır. Mevcut iktidar, uyguladığı bu politikalarla halkın öz kaynaklarını korumak yerine sermaye odaklarına yeni alanlar açmaya ve kamu kaynaklarını hiç uğruna dağıtmaya devam ediyor çünkü sermayedar bir başkası değil iktidarın ta kendisidir, niyetleri sadece otoyollar ve köprülerle de sınırlı değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın İrmez, lütfen tamamlayın.

MEHMET ZEKİİRMEZ (Devamla) - Bakınız, Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunun 2023-2024 denetimleri başladı, ben de bu Komisyonun bir üyesi olarak denetimlerde iktidarın neyi kurguladığını gayet net görebiliyorum. Bugün kamu işbirliklerinin tamamına yakını borç batağına sürüklenmiş durumda. Planlı bir strateji var ortada, kurumlar bile isteye zarar ettiriliyor çünkü özelleştirmeler için zemin hazırlanması gerekiyor çünkü yandaşlar parasına para katacak. Tekrar tekrar ifade ediyorum; halka ait olanları satmak, özelleştirmek bu halka yapılabilecek en büyük kötülüktür. Biz her daim bu satışların karşısında durmaya ve mücadele etmeye devam edeceğiz, tabii ki bu araştırma önergesini de elbette ki destekleyeceğiz ve “evet” oyu veriyoruz.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın İrmez, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Afyonkarahisar Milletvekili Hasan Arslan'a ait.

Sayın Arslan, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 16 Mart 2026 ve 23 Nisan 2026 tarihli Cumhurbaşkanlığı kararlarıyla toplam 126 adet taşınmazın özelleştirme kapsam ve programına alınması nedeniyle bu önerge verildi, bunun üzerinde konuşacağız. Bu kararların en kritik yönü söz konusu taşınmazların değerlendirilmesinden elde edilecek gelirlerin kullanım amacının açık bir şekilde belirlenmiş olmasıdır. Kararlar uyarınca elde edilecek gelirler, münhasıran Sağlık Bakanlığı tarafından yürütülecek yenileme yatırımları ile sağlık tesislerinin finansmanında kullanılacaktır. Bu gelirler başka herhangi bir alana yönlendirmeyecek, özel bir hesapta izlenecek ve doğrudan sağlık yatırımlarına tahsis edilecektir. Böylelikle özellikle yarım kalmış sağlık yatırımlarının tamamlanması ve yeni projelerin hayata geçirilmesi hedeflenmektedir. Söz konusu taşınmazların programa alınmasının arkasında güçlü teknik ve kamu yararı temelli gerekçeler bulunmaktadır. Deprem güvenliği başta olmak üzere mevcut yapıların fonksiyonelliğini yitirmesi, hizmet ağındaki değişimler, mali sürdürülebilirlik ihtiyacı ve kamu hizmetinin etkin sunumu bu sürecin temel motivasyonlarını oluşturmaktadır.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Vallahi, Trabzon'dakilerin hiç alakası yok bunlarla.

HASAN ARSLAN (Devamla) - Bu kapsamda, atıl durumda bulunan, ekonomik ömrünü tamamlamış ya da üzerindeki yapı için yıkım kararı verilmiş taşınmazlar envanter çalışmalarıyla tespit edilmiştir, edilmeye de devam edilmektedir.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Çorum'un devlet hastanesini kapattınız, sekiz yıldır kapalı, hâlâ bitmedi.

HASAN ARSLAN (Devamla) - Amaç, deprem hazırlık seviyesini artırmak, afet ve salgın yönetimlerinde kesintisiz sağlık hizmeti sunumunu güvence altına almak, can ve mal güvenliğini korumak ve sağlık altyapısını daha dirençli hâle getirmektir. Aynı zamanda, güncel ihtiyaçlara cevap verebilecek modern sağlık tesislerinin farklı lokasyonlarda devreye alınması da hedeflerin içerisinde. Bu çerçevede, Bakanlığa tahsisli bazı taşınmazların ekonomiye kazandırılması stratejik bir araç olarak değerlendirilmektedir. Sürecin uygulama boyutunda ise Özelleştirme İdaresi Başkanlığı önemli bir rol üstlenmektedir. Biliyorsunuz, bu, yakın zamanda Özelleştirme İdaresine verilen bir yetkiyle oluştu.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - 100 fabrika sattınız, kaç yıl kapısı açık kaldı Hocam?

HASAN ARSLAN (Devamla) - İdare, hazineye ait taşınmazların değerlendirilmesi suretiyle kamuya gelir sağlarken aynı zamanda kamu yararını gözeten bir planlama yaklaşımı benimsemektedir.

KAYIHAN PALA (Bursa) - Burada kamu yararı yok.

HASAN ARSLAN (Devamla) - Bu doğrultuda, taşınmazların bulunduğu çevreyle uyumlu fonksiyon kararları ve yapılaşma şartlarını içeren imar planı çalışmaları yürütülmektedir. Önümüzdeki süreçte söz konusu taşınmazlara ilişkin detaylı teknik incelemeler yapılacak, imar planları hazırlanacak, hâlen kamu hizmetinde kullanılmaya devam edilecek olan taşınmazlar bu kapsamdan ayrıştırılacaktır değerli arkadaşlar, bunu bilmenizi isterim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Kararı alındıktan sonra...

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - İnşallah bu konuşmanızı unutmazsınız. Rant için yapıyorsunuz. İnşallah yüzünüz kızarmaz.

HASAN ARSLAN (Devamla) - Sonuç olarak, bu süreçte sağlık altyapısının güçlendirilmesi için gelirlerin doğrudan sektöre kazandırılması amaçlanmaktadır. "Hastaneler satılıyor ya da özelleştiriliyor, rant odaklı yaklaşımda bulunuluyor." diye korku siyaseti yaparken biz o kaynaklarla yarım kalmış projeleri tamamlıyor, sağlıkta devrim yapmaya devam ediyoruz. (CHP sıralarından gürültüler)

Değerli arkadaşlar, burada, özelleştirme kapsamına alınması demek, özelleştiriliyor ya da satılıyor demek değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEYİT TORUN (Ordu) - Satmadığınız yer kalmadı.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Özelleştirilen kamu varlıkları ne durumda şimdi, hiç incelediniz mi?

BAŞKAN - Evet Sayın Arslan, lütfen tamamlayın.

HASAN ARSLAN (Devamla) - Özelleştirme İdaresinin bu kapsamda çalışma yapması, yapabilmesi için bu kapsama alındığı belirtiliyor. Burada “Özelleştirme kapsamına alınan bütün arsalar direkt, doğrudan satışa geçecek.” diye bir husus yok.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - “Satışı” diyor zaten, kendisi diyor zaten, “karar” diyor.

HASAN ARSLAN (Devamla) - Ben, gelmeden önce, daha doğrusu, bu mevzuat çıktığı zaman da ilgililerle görüştüm, Bakanlıkla görüştüm, Özelleştirme İdaresi Başkanıyla görüştüm. Eminim sizler de görüşmüşsünüzdür, sizlere de aynı cümleleri kurmuşlardır.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Cumhurbaşkanının kararının üstünde mi Özelleştirme İdaresinin kararı?

HASAN ARSLAN (Devamla) - Kesinlikle hastaneler özelleştirilmiyor, kesinlikle hastaneler satılmıyor.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sata sata devlet malı kalmadı ki zaten ya!

HASAN ARSLAN (Devamla) - Sadece atıl olacak, sağlık hizmetinde kullanılmayan ya da kullanılmayacak olan hastaneler konusunda tasarrufta bulunulacaktır. Bu da dönüşümün, değişimin gerekçesidir. Sağlıkta olumlu yönde ilerlemeye inşallah devam edeceğiz değerli arkadaşlar.

Hepinizi saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Kılıfı yanlış bulmuşlar, kılıfı. 100 fabrika 60 milyara satıldı.

KAYIHAN PALA (Bursa) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Şimdi öneriyi oylarınıza sunuyorum...

KAYIHAN PALA (Bursa) - Sayın Başkan, satışa var.

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

KAYIHAN PALA (Bursa) - Satışa var, bir dakika.

BAŞKAN - Öneri kabul edilmemiştir.

KAYIHAN PALA (Bursa) - Sayın Başkan...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Satışmadan dolayı...

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - İsme hiç bir şey söylemedim ama.

BAŞKAN - Evet, Sayın Pala...

KAYIHAN PALA (Bursa) - Satışa var.

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - İsim yok Sayın Başkanım, isme satışa yok.

BAŞKAN - Ne satışması?

KAYIHAN PALA (Bursa) - Biz “Özelleştirme var.” diyoruz, sayın hatip “Özelleştirme yok.” diyor; lütfen izin verin, bunu göstereyim çünkü satışa var.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Satışa yok ki Başkanım, satışa yok burada, satışa yok.

KAYIHAN PALA (Bursa) - Bizim söylediğimizin doğru olmadığını iddia ediyor, lütfen...

BAŞKAN - Efendim, burada bir satışa yok. Siz “Var.” diyorsunuz, o “Yok.” diyor.

KAYIHAN PALA (Bursa) - Ama bakın Sayın Başkan...

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Halk anlasın var mı, yok mu Başkanım.

KAYIHAN PALA (Bursa) - Sayın Başkan, biz “Özelleştirme altında satılıyor.” diyoruz, sayın hatip “Hayır, öyle bir şey yok.” diyor.

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Satışa değil ki bu, satışa yok.

BAŞKAN - Kimin ne söyleyeceğine biz karışamayız ama sizin şahsınıza dönük...

KAYIHAN PALA (Bursa) - Bunu göstermem lazım.

BAŞKAN - Efendim, gördük zaten. Sayın Pala, sizin şahsınıza dönük herhangi bir ima dahi yok.

KAYIHAN PALA (Bursa) - Ama benim söylediğimin doğru olmadığını söylüyor.

BAŞKAN - Efendim, o da tersini söylüyor.

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Başkanım, yanlış yorum var, onu belirttim.

KAYIHAN PALA (Bursa) - Bakın, burada çok net bir şey var.

BAŞKAN - Yani sizin söylediğinizi söylemek zorunda değil.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Özelleştirme İdaresi yanlış okumuş kararı Sayın Başkan.

BAŞKAN - Herkes ne söyleyeceğine kendi karar verir ama lütfen, burada bir satışma yok, istirham ediyorum.

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Yanlış yorum var Kayıhan Bey.

KAYIHAN PALA (Bursa) - Sayın Başkanım, izin verin bir şey söyleyeyim, sonra kararınızı verin.

BAŞKAN - Efendim, söylediniz zaten.

KAYIHAN PALA (Bursa) - Bakın, ben şunu söylemeye çalışıyorum: Burada şahsıma dair bir satışma olmadığının farkındayım ve elbette her hatip kendisi konuşur...

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Satış da yok, satış da söz konusu değil.

KAYIHAN PALA (Bursa) - ...ancak burada “Özelleştirme ve satış yok.” dediği zaman buradaki Sayın Cumhurbaşkanının altında imzası olan metinden farklı bir şey söylüyor, bunu gündeme getirmek için satışma olduğu iddiasını söylüyorum.

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Çalışma başlatılıyor, inceleme var.

BAŞKAN - Efendim, zapta geçti zaten söyledikleriniz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Başkanım, şöyle...

BAŞKAN - Sayın Başkan...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Başkanım, tek bir şey söyleyeyim: Bakın, 69 açıklama hakkı, bir dakika yerinden... Çünkü dediğinin doğru olmadığını, aksini söylüyor; yerinden bir dakika cevap versin.

BAŞKAN - Buyurun, yerinizden size söz vereyim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - 100 fabrika 60 milyara satıldı, bugün bir tanesi 60 milyara yapılamaz.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Aynen öyle!

BAŞKAN - Sayın Pala, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

39.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, Afyonkarahisar Milletvekili Hasan Arslan'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

KAYIHAN PALA (Bursa) - Sayın Başkan, bakın, 24 Nisan 2026 Cuma günü Resmî Gazete’de Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın altında imzası olan karar metni çok açık. Burada özelleştirme işlemleri yapılacağından, satış, kiralama, gelir ortaklığı modeli ve işin gereğine uygun sair hukuki tasarrufların söz konusu olduğundan ve buradan elde edilecek gelirler sağlık yatırımlarında kullanılacağından Sayın Cumhurbaşkanının imzasıyla söz ediliyor. “Burada özelleştirme yoktur, satış yoktur.” demek doğru değil çünkü bu kararın 2’inci maddesi “satış” diye başlıyor, burada nasıl satış yok diyebiliriz? Bu listedeki 71 taşınmaz daha önceki listedeki 55 taşınmaz Sayın Cumhurbaşkanının kararıyla satılığa çıkartılmıştır ve bunların tamamına yakını sağlık alanındadır; bunu özellikle vurgulama ihtiyacı duyuyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Yorum hatası var.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Başarır, Grup Başkan Vekilleri adına söz talebinizi ertelemiştim, grup önerilerinin arkasına. Şimdi söz talebinizi karşılayacağım, size söz veriyorum.

Buyurun.

40.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, TOKİ kuralına, TÜİK'in açıkladığı işsizlik rakamlarına, Mecliste tartışılması gereken konulara, Cumhurbaşkanının grup toplantısındaki açıklamalarına ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, şimdi TOKİ’de bir kura rezaleti tuhaflığı var. Bugün de bir tartışma var: Siyasette ahlaki üstünlük. Siyasette ahlaki üstünlük nasıl kazanılır? Bana göre toplumsal güvenle,

toplumun bir siyasi partiye ya da iktidara duyduğu güvenle anlaşılabilir. Şimdi, toplum ne kadar güveniyor? Bakın, LGS sınavı oluyor, milyonlarca çocuk sınava giriyor ama ne acı ki sınav devam ederken soruları biri paylaşıyor. Yazık değil mi o çocuklara? İsyân ediyoruz, hiç ses yok. Polis koleji sınavları; aynı şey, iptal ediliyor. Şimdi, TOKİ’de toplam, bakın, 1 milyon 72 bin 660 kişi kuraya giriyor, başvuru yapıyor ama 955 bin 067...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Evet, buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yalnız bir dakika, bir dakika açtığı için bir sıkıntı olabilir Başkanım.

BAŞKAN - Bir dakika değil, kendiliğinden kesildi.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yok bir dakika, bir dakika açıyor.

BAŞKAN - Kendiliğinden kesildi Sayın Başkan, buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Efendim bende burada kırk beş saniye gözüktüyor.

BAŞKAN - Efendim, siz buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bunu beş dakika olarak açarsanız...

BAŞKAN - Siz buyurun, süreniz beş dakika açıldı, buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım, süre önümde, baştan başlatsın bari.

BAŞKAN - Efendim orada gözükebilir, bir teknik hata, buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Baştan başlatır mısınız?

BAŞKAN - Buyurun, siz buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Evet, 955 bin 067’den sonra kimseye kura çıkmıyor yani 117 bin 593 kişi kurada yok. Şimdi, saray İletişim Başkanlığı ile Dezenformasyonla Mücadele Merkezi açıklama yapıyor, “Bir algı.” diyor. Matematikte bunun gerçekleşebilmesi için 2.281 tane sıfır, sıfır, sıfır koyup önüne 1 koymamız lazım, imkânsız; şimdi durum bu. Ama siyasette itibar nasıl kazanılacak? TOKİ’deki kuralarda -maalesef ki insanlar- “Hile yapıldı.” deniliyor. Geliyorum, Polis okulu sınavlarında “Hile yapıldı.” deniliyor. LGS sınavlarında aynı rezalet yaşanıyor, milyonlarca çocuk mağdur oluyor.

Bu arada, yine sürem bitiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Konsantre olamıyor.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yani ben doğru söylüyorum da o arkadaş...

Bu şekilde konuşamam.

BAŞKAN - Peki, efendim, devam edin, açık mikrofonunuz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım, bakın, anlatayım ben.

BAŞKAN - Başlattım sürenizi, açık mikrofonunuz diyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bir dakika, bir şey söyleyeyim: Beş, artı, iki dakika süre veriyorsunuz ya...

BAŞKAN - Aynısını yaptım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hayır, bir dakika, bir dakika oluyor, kesiliyor, konuşamıyorum bakın.

BAŞKAN - Efendim, burada teknik bir hata var; bir sıkıntı yok, siz konuşun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım, şimdi başladı süre. Anlatamıyorum, bakın, gerçekten...

BAŞKAN - Peki.

Bir kasıt yok, yazılımda bir problem var.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hayır ama üçüncü kez niye oluyor ki bu, arkadaşım?

BAŞKAN - Yahu, bir kasıt yok.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Düzeltir misin, başlatır mısın süreyi?

BAŞKAN - Yazılımda teknik bir hata var, teknik hatadan dolayı kasıt aramak doğru değil, düzeltiliyor.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Zaten bu ülkenin başına ne gelirse teknik hatalardan geliyor, ben de teknik bir hatayı anlatmaya çalışıyorum.

BAŞKAN - Tamam, anlatın.

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Orada da teknik hata, burada da teknik hata, TOKİ’de de teknik hata, LGS’de de teknik hata, teknik hata, teknik hata, teknik hata; her şey teknik hatadan geliyor başımıza. Neyse, neyse...

Ne yazık ki ülkede “adalet” diye bir şey yok, utanç verici manzaralarla karşı karşıyayız.

Bakın, değerli arkadaşlar, eğer ki bir toplum bir ülkede yapılan sınavlara, çekilen kuralara itibar etmiyorsa; LGS sınavlarında hile yapılıyorsa, polis koleji sınavlarında hile yapılıyorsa -ne yazık ki- Adıyaman’da TOKİ konutları, 3+1 konutlar Menzil tarikatının yakınlarına çıkıyorsa, bu ülkede yapılan atamalarda sınav sonuçları hiçe sayılıyorsa bu olmaz, bu rezalettir; birisi çıkıp bunu açıklamalı.

Burada ne yapacaksınız? Şimdi, niye sosyal konut yapıyorsunuz? Oy almak için ama görüyoruz ki bir rezalet var “hata, teknik bir hata.” diyor sizin gibi. Yaklaşık olarak 150 bin kişiye yakın insan kuraya giremiyor ve bu kuraya giremedikleri için de hak kaybı. Şimdi, ya bu insanlara evlerini vereceksiniz ya da “Kurayı yenileyeceğiz.” diyeceksiniz. Peki, kurayı yenilerseniz kurada hak sahipleri ne olacak? Hepsı çıldıracak. Burada yapmanız gereken şey başvuran herkese bu hakkı vermeniz. Böyle bir rezalet olmaz; bu, utanç verici bir durumdur.

TÜİK işsizlik rakamlarını açıkladı, 2 milyon 873 bin kişi işsiz durumda. Bakın, gerçek işsizlik 13 milyona dayanmış ama büyüyen bir ekonomiden bahsediyoruz. Değerli arkadaşlar, ekonomi kâğıtta büyümeyiz, kalemlerle büyümeyiz; ne yazık ki ülkede azalan bir istihdam var. Büyüyen bir ekonomide nasıl istihdam azalıyor? Türkiye’de çalışabilir yaştaki nüfus 553 bin artarken istihdam 382 bin kişi azalıyor; Meclisteki telefonlar kilitlenmiş, cep telefonlarımız kilitlenmiş ve ortada bir felaket var, bunu konuşmuyoruz. Herkes iş arıyor, gerçek anlamda bir işsizlik var; büyük fabrikalar, işletmeler iflas ediyor, konkordato ilan ediyor ama maalesef ki pembe tablo çiziliyor. Siyasi itibar ya da ahlaki üstünlük; işsizlik buysa, sefalet bu noktadaysa bir iktidarın ahlaki üstünlüğü yoktur, olamaz, siyasi üstünlüğü kaybedilmiştir.

Asgari ücret 28.075 lira oldu, üç ayda 2.819 lirası gitti. Neyi konuşuyoruz biz? Emekli aynı şekilde, emekli zammının yüzde 15’i, 20’si ortadan kalktı, kaybıldı. Şimdi, Kurban Bayramı geliyor, Bakan açıklama yapıyor “Bayram ikramiyesi 4 bin lira olacak.” yani 4 kilo kıyma alamayacak insanlar. Biz bunu mu konuşuyoruz? Bakın, iki ay sonra Meclis kapanacak, milletvekilleri tatile gidecek. Ara zam yapılacak mı, yapılmayacak mı? Yazı o insanlar -emekli, işçi- ekime kadar nasıl geçirecek? Bunu konuşmak zorundayız, bu Meclisin konuşması lazım, bu Mecliste tartışılması lazım. Bakın, ekim ayına kadar Meclis tatil olacak, haziran sonunda herkes tatile çıkıyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - ...ama Bakan da iktidar da “Emekliye, asgari ücretliye, memura ek zam yok.” diyor; enflasyon ortada, sefalet durumu ortada. İnsanların bu durumunu görmeden tatile çıkmak hiçbir milletvekiline, partiye, gruba yakışmaz; bunu mutlaka ki bu iki aylık süreçte çözmeliyiz. Bizim görevimiz saraydan gelen sipariş yasalara el kaldırıp indirmek değil milletin gerçek sorunlarını burada konuşmak, bunu tartışmak.

Bugün Cumhurbaşkanı yine “Türkiye artık çok sesliliğe kavuşmuştur.” dedi grup toplantısında. Cezaevinden mi kavuştu? İsmail Arı gerçek haberleri yaptığı için bugün cezaevinde otuz sekiz gündür. Alican Uludağ gerçek haberleri yaptığı için cezaevinde. Çok sesliliğe kavuştuğumuz için mi Fatih Altaylı tutuklandı, Merdan Yanardağ cezaevinde?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Son cümlem.

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın, buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Çok sesliliğe kavuştuğumuz için mi, basın özgürlüğü olduğu için mi iddianame yazılmadan, Merdan Yanardağ'ın savunması alınmadan kanalı satışa çıkarıldı? Ama çok sesliliğe kavuştuk ya, Adnan Hoca binlerce yıl ceza aldı, hâlâ malı satışa çıkarılmadı Adnan Hoca'nın; arabaları, evleri, villaları. Böyle bir adalet olabilir mi?

Cumhurbaşkanı iki şeyden bahsetti: Ahlaki üstünlük, ekonomik veriler. TOKİ kuraları, LGS sınavları, atamalar... Bu ülkedeki işsizlik ortada. Bir de “çok sessizlik” dedi, “çok seslilik.” aslında doğrusunu söyledim, çok sessizlik var bu ülkede, fazlasıyla sessizlik var bu ülkede. Baskı var, kelepçe var, zulüm var bu ülkede. Cezaevlerinde gazeteciler var bu ülkede, çok seslilik falan yok.

O yüzden, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak tüm gazetecilerin yanındayız, arkasındayız ve sonuna kadar onları savunacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, son kez uzatıyorum sürenizi.

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - “Adalet” diyoruz, bakın, adalet diyoruz, adalet! Cengiz İnşaata yine teşvik verilmiş, Seydişehir Eti Alüminyum tesislerinin bulunduğu 2.650 dönümlük alan özel endüstri bölgesi olarak ilan edilmiş, beyefendiye verilmiş. Ne kadar güzel bir adalet(!) 86 milyon çalışsın, dizlerini dövsün, üç beş tane şirkete yerin altındaki ve üstündeki tüm varlıklar rezerv edilsin. Adalet, ahlaki üstünlük Cengiz İnşaata verilen arsalar kadar bu ülkede. Ahlaki üstünlük emekliye, işçiye verilen zam kadar bu ülkede. Gerçekten ben 86 milyonun takdirine sunuyorum bunları. Türkiye'deki işsizlik rakamları, enflasyon, her şey ortada; kimse bunları çözmeden ahlaki üstünlükten bahsetmesin.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.59

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.17

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Nurtan YONTAR (Tekirdağ), Adil BİÇER (Kütahya)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 88'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyör, gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Hatay Milletvekili Adem Yeşildal ve Ardahan Milletvekili Kaan Koç ile 72 Milletvekilinin Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

VI.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**A) KANUN TEKLİFLERİ**

1.- Hatay Milletvekili Adem Yeşildal ve Ardahan Milletvekili Kaan Koç ile 72 Milletvekilinin Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3466) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 250)¹

BAŞKAN - Komisyon? Yerde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 250 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin maddelerine geçilmesi kabul edilmişti.

Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 16'ncı maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerindeki grupların söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz, İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Buğra Kavuncu'ya söz veriyorum.

Sayın Kavuncu, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine İYİ Parti adına söz almış bulunuyorum. Yüce kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken şunu açıkça ifade etmek istiyorum: Bugün burada sadece bir kanun teklifini değil aynı zamanda nasıl kanun yaptığımızı yani yasama anlayışımızı tartışıyoruz çünkü önümüzdeki metin klasik bir düzenleme değil yine her zaman olduğu gibi tam anlamıyla bir torba kanun örneğidir. Geçen haftalarda da aynısını konuştuk. Bakın, geçen hafta öyle bir kanun teklifi getirdiniz ki içinde dijital oyunlar, sosyal medya, doğum izni gibi birbiriyle hiç alakası olmayan, tamamen birbiriyle zıt konuları bize burada iki günlük süre içerisinde tartıştırmaya kalktınız. Bir ülkenin kanun yapma mantığını ne hâle getirdiniz, hakikaten utanılacak bir durumdur. Arkadaşlar, torba kanun sürekli uygulanacak bir araç değildir. Yasama kalitesini düşüren, denetimi zayıflatan ve şeffaflığı ortadan kaldıran bir yöntem hâline getirildi bu torba kanun sizin iktidarınız tarafından. Birbiriyle ilgisiz çok sayıda düzenlemenin tek bir metne sıkıştırılması Meclisin asli fonksiyonu olan müzakereyi de fiilen ortadan kaldırdı.

Bugün önümüzde duran teklif de tam olarak bunu yapıyor. 14 farklı kanunda değişiklik öngören, mülkiyet hakkından çevre düzenlemelerine, yerel yönetimlerden idari yaptırımlara kadar uzanan geniş bir alan tek bir metin içine sıkıştırılmış durumda. Milletvekilleri getirdiğiniz kanun teklifini Komisyona

¹ 250 S. Sayılı Basmayazı 28/4/2026 tarihli 87'nci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

gelmeden sadece altı gün önce görebildi, böyle kanun çıkarıyorsunuz, Türkiye Büyük Millet Meclisini baypas eden bir akla, bir zihniyete sahipsiniz. Bu ne anlama geliyor biliyor musunuz? Hiçbir konuda tartışmayacağız, hiçbir maddeyi bütüncül olarak değerlendirmeyeceğiz, Meclis denetim görevini yerine getirmeyecek. Burada sizlerin atladığı şöyle bir husus var: Bir kanunun meşruiyeti sadece içeriğinden değil nasıl yapıldığından da gelir. Eğer bir kanun, etki analizi yapılmıyorsa, söylediğiniz tali komisyonlara gönderilmiyorsa, milletvekillerine son anda sunuluyorsa artık orada sadece teknik bir eksiklik değil demokratik bir sorundan söz ederiz ve bugün de bu kanunda, bu görüşmelerde biz tam olarak bunu yaşıyoruz.

Usule ilişkin bu temel sorunun ötesinde, teklifin içeriğine baktığımızda da çok ciddi sorunlarla karşı karşıya kalıyoruz. Burada, bu kanun metninin ruhu şu: İdarenin yetkisini genişletmek, vatandaşın güvencesini daraltmak yani devletin takdir alanı büyürken hukuki belirlilik ve öngörülebilirlik zayıflatılıyor. Hukuk devletin temel ilkelerine tamamen darbe vuran bir anlayış bu.

“Hukuk devleti” ne demek? İlgilenmiyorsunuz ama gene de biz size anlatalım. Hukuk devleti, sadece kuralların olduğu değil, o kuralların öngörülebilir, denetlenebilir ve sınırlı olduğu bir sistem demek. Oysa bu teklif, tam tersine, belirsiz kavramlarla idareye geniş bir hareket alanı tanıyor. Somutlaştıralım, mesela, teklifte getirmişsiniz “atıl taşınmaz” yani kullanılmayan mülk gibi ifadelere yer vermişsiniz. Peki, bu kavramın sınırı nedir? Kim belirleyecek bir taşınmazın atıl olup olmadığını? Hangi ölçütlere göre, hangi denetim mekanizmasına göre? Bu soruların hiçbirinin net bir cevabı yok. İşte, sorun da tam olarak burada başlıyor. Belirsiz kavramlar hukukta sadece teknik bir eksiklik değil, aynı zamanda keyfiliğin kapısını aralayan bir mekanizmadır. Hele ki iktidarda AK PARTİ gibi bir parti varsa bu keyfiliğin karşısında ne hukuk ne de kanunlar durabilir. Bu iktidar öyle bir iktidardır ki Anayasa Mahkemesini tanımamaktadır, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını uygulamamaktadır. Öyle bir keyfi dünya yarattınız ki bir kaymakam, utanmadan, kamuya açık sosyal medyada bir milletvekiline “Kes lan!” diyebiliyor. Öyle bir keyfi Türkiye yarattınız ki “nas” “nas ekonomisi” dediniz; sonra da o ekonomi, nas ekonomisinden iflas ekonomisine döndü, sanayici perişan durumda. Öyle bir keyfilik yarattınız ki icra takibine konu kredi kartlarının miktarı yüzde 88 artmış arkadaşlar. Bu ne demek biliyor musunuz? Toplu iflas demek. Her alanda keyfilik yaşıyorsunuz bu ülkeye. On yıl içinde yaklaşık 1,5 milyon vatandaşımıza Schengen vizesinden ret gelmiş. Daha da komiğini söyleyeyim size: Bu retler verilirken para yatırıyorunuz vize başvurusu için. İade edilmeyen paranın miktarı ne kadar biliyor musunuz? 511 milyon avro yani o Suriyeli göçmenlerle ilgili yaptığımız anlaşmada Türkiye’nin aldığı parayı âdeta neredeyse geri verdiniz. Öyle bir keyfilik yarattınız ki Avrupa Birliğine üye ülkeler ortak roaming uygulaması yapıyor; Türkiye’yi de dâhil etmek istiyorlar, biz reddediyoruz. Niye? Vatandaşımız kazanmasın, birkaç kişinin cebine daha fazla para girsin diye.

Her şeyiniz keyfiydi, en sonunda mülk konusunda da keyfiliğin kapılarını araladınız. “Mülk” dedik; tabii, mülkiyet hakkı bir hak olarak en kritik meselelerden biri. Bir ülkenin hangi sistemi benimsediğini oradaki mülkiyet rejimine bakarak rahatlıkla anlayabilirsiniz. Bakın, Çin’deki mülkiyet hakkı bizim üzerimizde. Sadece Tele1’le ilgili yaşananlara bakın, Merdan Yanardağ’ın durumuna bakın. El koyuyor TMSF, şimdi de satışa çıkardılar. İşte, Türkiye’nin mülkiyet hakkı bu durumda, sonra da böyle bir ülkeye yatırımcı gelsin diye bekliyorsunuz.

Hastanelerin, illerin merkezindeki hastanelerin; işte özelleştirildi özelleştirilmedi, satıldı satılmadı; AK PARTİ milletvekili geldi burada “Hastaneleri özelleştirmedik.” diye bizleri ikna etmeye kalktı. Siz önce kendi milletvekillerinizi ikna edin, Elâzığ Milletvekilinize anlatın özelleştirilip özelleştirilmediğini. Artık çıkarttığınız, getirdiğiniz yasalara, kanunlara kendi milletvekilleriniz isyan edecek hâle geldi.

TOKİ konusuna değinildi, dünya böyle bir komedi görmemiştir. 1 milyon 73 bin kişiye numara veriliyor, 50 bin ila 100 bin arasındaki numaralara binlerce ev çıkıyor, 300-350 bine binlerce ev çıkıyor, 1 milyon ile 1 milyon 73 bin arasında numarası olanlara kurda ev çıkmıyor. Sonra da çıkıp diyorsunuz ki: “Bu normal, noter huzurunda yapıldı bu çekiliş.” Ya, böyle bir komedi olabilir mi? Azıcık matematik bilgisi, azıcık ilme saygısı, azıcık istatistikten anlıyorsanız bunun imkânsız olduğunu görebilmeniz lazım. Bunlar AK PARTİ Hükümetinin yarattığı keyfiliğin somut örnekleri.

Acele kamulaştırma yetkisini de genişleten bir kanun teklifidir bu. Acele kamulaştırma aslında istisnai bir araçtır ama bunu istisnai bir araç olmaktan çıkarttınız. Acil ve zorunlu durumlarda başvurulması gerekirken bu istisnayı genişlettiniz. Bu ne demek? Vatandaşın mülkiyet hakkının daha hızlı, daha az denetimle ve daha tartışmalı biçimde sınırlandırılması demek. Maalesef Türkiye AK PARTİ iktidarı sayesinde olağanüstü hâl rejimini normalleştirdi, mülkiyet meselesi bile tartışmayı beraberinde getirdi.

Bakın, geçtiğimiz hafta ben Akbelen'deydim, 80 yaşında bir teyzemizle orada sohbet ettik. Kadıncağıza hiçbir şekilde... Bakın, nasıl uyguluyorsunuz bu acele kamulaştırmayı? Bire bir somut örneğini anlatıyorum size. Teyzemiz “Hiçbir şekilde bana haber verilmedi. Zeytinliğime girdiler ve kayıt tuttular.” diyor ve bu kayıt tutulurken de kontrol edecek hiç kimse yok, kendisinin de haberi yok. Evlerinin bulunduğu alanı kontrol ediyorlar, insanların mülklerini kontrol ediyorlar ve bunu yaparken de hiçbir şekilde müsaade istemeden yapıyor bu kontrol. Teyzemiz durumu fark edince “Ya, müsaadeniz varsa bir bakalım, evinize de girelim.” diyorlar, o zaman nezaket gösteriyorlar ama ne zaman? Kadıncağızın bu durumdan haberi olduktan sonra. Zaten bakmışsın bakacağın kadar, bir de evine girmediğin kalmış. Muhtarla hiçbir şekilde iletişim yok, haber vermek yok; insanların evlerinin böyle kontrol edildiği bir sistem, bir yapı ve burada da bu gelen kanunla bu yetki genişletilmeye çalışılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, lütfen tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (Devamla) - Devlet, vatandaşına bunu yaşatamaz arkadaşlar, devletin bunu yapma yetkisi yok, burası olağanüstü hâl rejimi değil. Olağanüstülüğü yaratan bu iktidar olağanüstülüğü normalleştirmiş ve bütün olağanüstü uygulamaları da sıradanlaştırmıştır.

Bu teklifte bir diğer önemli başlık da yerel yönetimler. Teklifte belediyelerin şirket kurma veya ortak olma yetkilerinin Cumhurbaşkanı iznine bağlandığını görüyoruz. Ya, hiç uğraşmayalım; bak, ne yapalım biliyor musunuz? Getirin Kuzey Kore modelini, hiç bunlarla uğraştırmayın bizi ya, hiç uğraştırmayın; Kuzey Kore modelini getirin, uygulayın. Böyle bir saçmalık olabilir mi? Vatandaş perişan, aç; bizim uğraştığımız şeylere bak, yetki verilen yere bak! Her gün burada, bu Türkiye Büyük Millet Meclisinde Meclisi baypas eden, Meclisin itibarını yerle bir eden bir anlayışla ülkeyi perişan ediyorsunuz diyorum, teşekkür ediyorum, saygılar sunarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Giresun Milletvekili Ertuğrul Gazi Konal'a aittir.

Sayın Konal, buyurun.

MHP GRUBU ADINA ERTUĞRUL GAZİ KONAL (Giresun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 250 sıra sayılı Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bu kanun teklifi vatandaşlarımızın günlük hayatında karşılaştığı somut sorunlara çözüm üretmek amacıyla getirilmiştir. Mülkiyet hakkından yapı güvenliğine, çevre korunmasından deprem sonrası iyileştirmeye, belediye denetimlerinden sosyal konut üretimine kadar geniş bir yelpazede ele alınan bu düzenlemeler devletin vatandaşına karşı sorumluluğunu yerine getirme noktasında önemli adımlar içermektedir. Öncelikle kanun teklifiyle, lisanslı kuruluşlarca hazırlanan değerlendirme raporlarının Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne elektronik ortamda gönderilmesi zorunlu hâle getirilmiştir. Gerçeğe aykırı değerlendirme raporları hem vatandaşımızın zarara uğramasına hem de vergi kayıplarına neden olmaktadır. Elektronik ortamda merkezî bir sistem üzerinden bu raporların takip edilmesi, taşınmaz değerlerin haritalarının güncellenmesi ve güncel tutulması şeffaflığı arttıracak ve tahmin üzerine yapılan belirsiz işlemlerin önüne geçecektir. Devletin gözü kulağı taşınmaz piyasasının üzerinde olmalıdır. Bu, vatandaşımızın korunması için zorunluluktur. Teklif, TOKİ'nin 31 Aralık 2027 tarihine kadar yapacağı sosyal konut projelerine ilişkin ihale kararlarını ve sözleşmelerini damga vergisinden de istisna tutmaktadır. Barınma hakkı temel bir insanlık hakkıdır. Devlet vatandaşına uygun koşullarda barınma

imkânı sağlamakla yükümlüdür. Ülkemizde konut sektörünün regüle edilmesi, aşırı fiyat artışlarının önüne geçilmesi, sürdürülebilir konut finansmanı politikalarının geliştirilmesi, dar ve orta gelirli vatandaşlarımızın konuta ulaşılabilirliğinin kolaylaştırılması amacıyla “Ev Sahibi Türkiye” temasıyla konut seferberliği başlamıştır. Projeyle 2 milyon vatandaşımızın güvenli ve dayanıklı ev sahibi yapılması hedeflenmiştir. Bu hedefle Milliyetçi Hareket Partisi olarak emeklilere, engellilere, gençlerimize, şehit ailelerimize ve gazilerimize yüksek oranda kota verilmesini çok değerli bulduğumuzu ifade etmek istiyorum. Bu düzenlemeyle her kuruluş tasarrufun ev sahibi olmayı bekleyen her ailenin umuduna katkı sağlayacağı göz ardı edilmemelidir. Teklifte yapılan değişikliklerle ülkemizde çoğu vatandaşımızı doğrudan etkileyen site yönetimleri sorunlarına da çözüm aranmıştır. Bu mesele yalnızca soyut bir hukuki düzenleme değildir. Bu, her gün site yöneticisinin keyfi aidat artışıyla karşılaşan, yönetim planı değişikliklerinde çoğunluk sağlamadığı için yıllarca sorunlarla boğuşan vatandaşımızın bir sorunudur. Yapılan düzenlemeyle site yöneticilerinin avans toplama yetkisi sınırlandırılmış, aidat belirleme yetkisi kat malikleri kuruluna verilmiştir. Ayrıca, toplu yapılarda yönetim planı değişikliği için aranan beşte 4 çoğunluk üçte 2’ye düşürülmüştür; bu, karar alma sürecinin hızlanması demektir. Birçok sitede yüzlerce hatta binlerce malik bulunmaktadır. Beşte 4 çoğunluğun sağlanması fiilen imkânsız hâle gelmiş, en basit değişiklikler bile yıllarca bekletilmiştir.

Bir diğer önemli düzenleme ise yapı kooperatiflerindeki tüm inşaatlar bitmeden ve kesin maliyet hesabı çıkarılmadan bağımsız bölüm tescili yapılmasının yasaklanmasıdır. Ülkemizde yıllardır kooperatif dolandırıcılığı haberleri önümüze çıkmaktadır. İnşaat tamamlanmadan tapu devri yapılması, ortakların hak kaybına uğraması mülkiyet ihtilaflarına ve hukuki kargaşaya yol açmıştır. Mağdurların çığlığına bir cevap niteliğinde olan bu düzenlemeyle ortakların hakları korunmakta, mülkiyet güvencesi sağlanmaktadır.

Aynı zamanda, bu kanun teklifiyle Çevre Kanunu’nda kapsamlı değişiklikler yapıldığını da görmekteyiz. “Çevre danışmanlık firması” ve “yetkilendirilmiş kişi” tanımları kanun düzeyine taşınmakta, hizmet sunum şartları netleştirilmekte, çevre mevzuatına aykırı fiillerin Bakanlığa bildirilmesi yükümlülüğü açıkça düzenlenmektedir. Bildirim yükümlülüğünü ihlal eden firmalara idari para cezası ve puan cezası öngörülmüştür. Çevre danışmanlık firmalarının asgari hizmet bedelinin de Bakanlıkça belirlenmesi önemli bir adımdır. Haksız rekabet hizmet kalitesini düşürmekte, çevre denetimleri formaliteye dönüşmektedir. Asgari bedel belirlenmesiyle kalite standartları korunacak, çevre denetimleri gerçek amacına ulaşacaktır. Çevre koruma meselemiz bizim için sadece yasal zorunluluk değil gelecek nesillere karşı ahlaki bir sorumluluğumuzdur. Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz vatanımızın her karış toprağını, her damlasını, her nefesini kutsal biliyoruz. Bu topraklar bize atalarımızdan emanettir, gelecek kuşaklara tertemiz bırakmak da boynumuzun borcu olduğu miraslarımızdır. Ekolojik dengenin sürdürülebilirliğine saygı duyuyoruz. Parti programımızda da temiz ve sağlıklı bir çevrede yaşama hakkını her insanın temel haklarından biri olarak gördüğümüzü ifade etmiştik. Bize göre “çevre” demek aynı zamanda “vatan” demektir, milliyetçilik anlayışımızın ana eksenlerinden biri de çevreciliktir. Çevreye hürmet huzurlu ve mutlu bir hayatın ilk şartıdır. Çevre politikamızın esasını gelecek nesillere temiz, yaşanabilir, doğal ve kültürel değerleri korunmuş bir çevrenin intikali oluşturmaktadır. Çevreyi koruma, doğal kaynakları kullanma, afete karşı duyarlı olma, yaşanabilir bir konuta sahip bulunma gibi hususlar kentleşme, konut, afet, çevreye ilişkin politikaların oluşturulmasında önemli bir yere sahiptir.

Değerli milletvekilleri, Toplu Konut Kanunu’nda yapılan değişiklikleri içeren bir diğer düzenleme ise TOKİ’nin taşınmaz satışlarına ilişkin başvuru evrakı ve sözleşmelerinin elektronik ortamda düzenlenebilmesini sağlamıştır. Ayrıca, hak sahibinin vefatıyla yaşanan tahsilat ve devir süreçlerindeki aksaklıklar giderilmekte, TOKİ’ye doğrudan mirasçılık belgesi talep yetkisi verilmektedir. Burada özellikle dikkat etmek istediğimiz ve dikkat çekmek istediğimiz bir husus vardır: TOKİ’nin sosyal amaçlı toplu konut üretim faaliyetlerinin hızlandırılması amacıyla yeni yerleşim alanlarında Çevre ve Şehircilik Bakanlığına devir ve acele kamulaştırma kararı alma yetkisi verilmiştir. Bu yetki hassas bir dengeyi gerektirmektedir. Bir yanda, evet, vatandaşımızın konut ihtiyacı, diğer yanda mülkiyet hakkı vardır ancak kamu yararı gerektiğinde devletin bu adımları atabilmesi ve vatandaşına uygun

konut sağlayabilmesi zorunluluktur. Tabii ki bu yetkinin kullanımında hukuki güvencelerin titizlikle uygulanması, vatandaşın hak kaybına uğramaması bizim için ön şarttır.

Ülkemizde yangın güvenliği konusunda da eksikliklerden dolayı defalarca can kayıplarına yol açılmıştır. Kullanıma yönelik belgeye sahip yapılarda periyodik yangın denetimi zorunluluğu getirilmesi bir lüks değil, bir zarurettir. Bu açıdan, kanun teklifi, yapıların yangın güvenliğine ilişkin son derece kritik düzenlemeler de içermektedir. Bu düzenlemeyle, belediyeler ve yetkilendirilmiş yangın güvenlik uzmanları tarafından periyodik denetimlerin yapılması zorunlu kılınmakta, yeni tespit edilen eksikliklerin altı ay içinde giderilmesi için süre verilmektedir. Bu, can güvenliği meselesidir ve hiçbir gerekçeyle ihmal edilmemelidir.

Öte yandan, ruhsatsız ve izinsiz yapılara hazır beton sağlayan kişilere de idari para cezası öngörülmüştür. Ruhsatsız bir yapıya beton satan kişi denetimsiz bir yapının temelini oluşturmakta, o da bu yapıda yaşayacak insanların hayatını tehlikeye atmaktadır. Bu düzenlemeyle, bu ortaklığın bedeli açıkça ortaya konmuş, kaçak yapılaşmaya destek verenlere hesap vermek zorunluluğu getirilmiştir. Beş yıllık iptal süresi caydırıcılığı artıracak ve sahte belge ticaretini de engelleyecek önemli bir yaptırımdır.

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifini bir bütün olarak değerlendirdiğimizde, vatandaşın korunması, yapı güvenliği, kamu kaynaklarının verimli kullanımı, hukuki belirliliğin sağlanması, bürokrasinin azaltılması ve dijitalleşme gibi temel ilkelerin öne çıktığını görmekteyiz. Bizim temel ölçümüz her zaman devletin bekası, milletin birliği, vatandaşın yararına hizmet olmuştur. Bu kanun teklifinin de bu üç ölçüden geçtiğini görmekteyiz; bu teklifin mevcut sorunlara somut çözümler üreten, vatandaş odaklı, kamu yararını gözetten bir çalışma olduğunu görmekteyiz.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz, vatandaşımızın sorunlarına çözüm üreten, devletimizi güçlendiren, milletimizin birliğine ve refahına katkı sağlayan her düzenlemeyi desteklemeye hazırız. Bu teklif Cumhurbaşkanlığı'nın millet odaklı siyaset anlayışının bir yansımasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

ERTUĞRUL GAZİ KONAL (Devamla) - Sorunları tespit etmek, çözüm üretmek ve bu çözümleri hayata geçirmek siyasetin asıl amacıdır; biz bu amaca hizmet etmeye, milletimizin sesi olmaya devam edeceğiz.

Giresun Milletvekili olarak özellikle belirtmek isterim ki bu kanun teklifinde yer alan düzenlemeler, geçici maddelerdeki süre uzatımları, çevre denetimlerinin güçlendirilmesi gibi hükümler Giresun dâhil tüm illerimizde karşılık bulacak düzenlemelerdir. Giresun başta olmak üzere Karadeniz Bölgemizde de mülkiyet sorunları, yapı güvenliği endişeleri, çevre koruma ihtiyaçları, 2/B arazi mağduriyetleri gündemimizin üst sıralarında yer almaktaydı; bu kanun teklifiyle bu ihtiyaçların cevaplanacağını ve cevap bulacağını umut ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmamı bitirirken kanun teklifimizin hazırlanmasında emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Gazi Meclisimizi ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'a aittir.

Lütfen buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, Sayın Genel Kurul; hepinizi saygıyla selamlıyorum, halkımızı selamlıyorum.

Son günlerde, son haftalarda iki yoğun ve önemli gündemimiz var. Devlet mekanizması nasıl yürür? Devlet nasıl işletilir? Buna biraz bakmak lazım. Şimdi, devletin illerdeki en üst mercisi validir, ilçelerde de devleti kaymakam temsil eder. Bu iki olguya ayrıntılı bir şekilde bakmamız lazım. Bizim Halfeti ilçemizde Kaymakam zamanında kayyum olmuş, ondan sonra zor gücüyle Belediye Başkanı olmuş, 2024'te de seçimi kaybetmiş. 50 kişi gözaltına alınmış, dün 29 kişi tutuklanmış. Adamı adliyeye getiriyorlar, adam ne dese iyidir? "Beni örgüt liderinin memleketinde tutukluyorsunuz. İmamoğlu'na kelepçe takıyor musunuz? Takmadınız, bana takıyorsunuz." diyor. Şimdi, bu insan Halfeti'de devleti

temsil etti, en üst düzeyde devleti temsil etti. Sonra ne yaptı? Milyonlarca lira çaldı o dönemin parasıyla. 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022 ve 2023'te AK PARTİ Hükûmetinin Belediye Başkanıydı. Şimdi, devlet halkı soyarsa ya da devlet adına halkı soyarlarsa, hırsızlık yaparlarsa, yolsuzluk yaparlarsa, devlet suç işlerse devleti kim yargılayacak? Ya da devlet adına, devlet temsilcisi olarak o ilçede bulunan kişi her türlü kirliliğe, yolsuzluğa bulaşmışsa kim yargılayacak? Sayın Başkanım, bir de bunu yurtseverlik üzerinden, bayrak üzerinden, vatan üzerinden, millet üzerinden işletiyor; “Ben yurtsever biriyim, ülkesini seven, bayrağını seven biriyim.” diyor. Tüm kirliliğini devlet adına, devlet temsili olan bayrakla örtüp tertemiz yapıyor. Bunları Halfeti halkı biliyordu ama söylendi, eleştirildi, kulaklar kapatıldı. Bu şahıs deprem döneminde Adıyaman'da AK PARTİ'nin görevlendirmesiyle temsili Belediye Başkanıydı. Milyonlar döndü Sayın Başkan, buna dönük iki çift laf söylemeniz gerekiyor.

Dersim Valisi -daha yeni okudum- ne diyor? “Çok başarılıyım. Terörle mücadele ettim; terörle iltisaklı kesimler bir kız çocuğu üzerinden devletimize, şahsıma, dostlarıma, aileme itibar suikastı yaptı.” Devletin tüm mahremine, devletin tüm imkânlarını Dersim'de bu bahsettiğimiz Tuncay Sonel temsil ediyordu altı yıldır. Dün ben baktım, Grup Başkan Vekili Sayın Abdulhamit Gül buraya çıktı. Bence biraz öz eleştiri lazım yani ihtiyaç var buna çünkü Hükûmetin, çünkü devletin temsilcisi en azından “Biz de buralarda yanlış yaptık; ‘yurtseverlik’ adı altında, ‘devletseverlik’ adı altında birçok suistimal oldu...” Van vekilimiz burada. Kaç yıl önce 2 yurttaş helikopterden atıldı, devlet adına atıldı; biri yaşamını yitirdi, biri hafızasını kaybetti, sağlığını kaybetti. Şimdi, Hükûmet devlet adına birilerini görevlendirince dikkat etmesi gerekmiyor mu? Kendi partisi adına görevlendirme yapabilir kendi partisinin il başkanı, ilçe başkanı, belediye başkanı olarak ama bu iş iç içe geçtiği için, artık yarı bir devlet partisi olduğu için problemler yaşanıyor. Daha liyakatli, daha vicdanlı, daha insani kadroları orada görevlendirmelidir.

Bakınız, bir yılın hikâyesidir, Dersim'de düşen Gülistan Doku değildir; hepimiz düşmüşüz Dersim'de, bu Meclis düşmüştür Dersim'de. Kemikleri yok, yakıldı mı, yıkıldı mı? Önce başka bir yere gömüyorlar, tespit edileceğinden endişe edip oradan çıkarıp başka bir yere götürüyor. Devlet şu an tüm gücüyle günlerdir arıyor, Gülistan Doku'nun kemiklerini bulamıyor. Bakınız, devleti teslim ettiğiniz insanlar! Bunu ne niçin söylüyorum? Birileri vatan, bayrak, devlet meselesini kullanıyor. Bunlar norm dışıdır, bazen norm devletle de içe geçmiştir, bunu görmemiz lazım; bunu görmezsek skandallar, şoklar, vicdansızlıklar yaşamaya devam edeceğiz. Bakınız, birçok noktada ödüller verildi, kıymet atfedildi Valiye; ondan dolayı, Hükûmetin bu kürsüye, halkın kürsüsüne çıkınca Gülistan Doku meselesinde ya da yolsuzluklar meselesinde, Halfeti meselesinde biraz öz eleştiri, biraz mahcubiyet, hafiften de olsa ya, insanın biraz mahcubiyet duyması lazım.

İşte, biz ondan dolayı diyoruz, bu çözüm süreci ne pahasına olursa olsun hedefine ulaşmalıdır. Bu mesele üzerinden binlerce istismar, binlerce suistimal yaşanmıştır, çok yönlü yaşanmıştır, devlette de yaşanmıştır, birçok kesimde de yaşanmıştır; siviller de ölmüştür, asker de yaşamını yitirmiştir, polis de yaşamını yitirmiştir, birçok problem yaşanmıştır. İşte, ondan dolayı hızlanması gerekiyor, bu sürecin yürütmesi gerekiyor. Bir laf vardır “...”² “Su gölde çok fazla kalırsa bozulur.” derler; ondan dolayı, bu meseleye biraz ivme kazandırmak lazım, ivme kazandırmak için de adım atmak gerekiyor. O gün Cumhurbaşkanı Yardımcısı, Parti Sözcüsü konuşuyor; “DEM PARTİ bizim önümüze, devletin önüne ödev koymamalı; bizim önümüze görev, sorumluluk koymamalıdır.” diyor. Doğrudur, belki bazı yönleriyle haklı olabilir ama şu yönüyle haksızdır: Kendisi devlet değildir, kendisi efendi değildir, DEM PARTİ köle değildir; bu bir.

İki: Devlet adım atmayacak da Hükûmet yasal düzenlemeler noktasında inisiyatif almayacak da ya da bu sürece ivme kazandırmayacak da kim kazandıracak arkadaşlar? CHP'ye mi söyleyelim? CHP şu an Parlamentoda ana muhalefet konumundadır, AK PARTİ iktidar konumundadır; elbette ki eleştirilerimiz, önerilerimiz AK PARTİ'ye dönük olacaktır. AK PARTİ Hükûmeti de devleti temsil ediyor, devlet mekanizmasını temsil ediyor. Bu sürece ivme kazandırmak lazım. Bu sürece ivme kazandırılırsa, yasal düzenlemeler olursa bu ülkenin önü açılır, model ülke hâline gelir. Yasal düzenlemeler yapmak lazım.

² Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Bakınız, çağrı yapıldı, örgütün lideri çağrı yaptı; örgüt kararını verdi, kongresini topladı; sembolik de olsa silahlar yakıldı, “Silahlı mücadele bitmiştir.” denildi. Daha ne olacak yani? Yasal düzenleme yapacaksın; örgütün üyeleri, yöneticileri nereye gidecek? Yasal düzenlemeyi yapacaksın ki, o mekanizmayı işleteceksin ki artık tümünden silahlar bir tarafa bırakılacak hem resmî hem fiilî. Mesele şuna, “Ben hırsızı bıraktım, hırsız beni bırakmıyor.” meselesine döndü. PKK diyor: “Ben silah bıraktım.” Lideri diyor: “Ben silah bıraktım, ben kongremi yaptım, fesih yaptım.” Bunlar basit şeyler değildir, bunlar ciddi şeylerdir. Elbette ki devlet de ciddidir, devlet de ciddi davranmak durumundadır, Hükûmet de ciddi davranmak durumundadır; bu çok önemli bir meseledir. Bugün, Sayın Cumhurbaşkanının açıklamaları önemlidir, yetkililerin yaptığı açıklamalar önemlidir, pozitiftir, sürece katkı sunması lazım ama artık her şey söylendi, her söz kuruldu, birçok öneri yapıldı; Parlamentoda Komisyon kuruldu, Komisyon raporunu yazdı, eleştiriler olsa dahi Parlamentonun büyük çoğunluğu buna katkı sundu. Bu noktada adım atması gereken, yol yürümesi gereken Hükûmettir. Yozlaştı, her şey yozlaştı değerli milletvekilleri; toplum da yozlaştı, siyaset de yozlaştı, Hükûmet de yozlaştı, muhalefet de yozlaştı, devletin kurumları da yozlaştı. Bir valinin devletin başına getirdiklerine bakın; kırk yıl düşünsen inanmazsın, inanamazsınız. Bir kaymakamın devletin başına getirdiğine bakın, hem kayyum hem belediye başkanı hem kaymakam. Buna bir “Dur!” demek lazım. Bu süreçte, kırk yıllık süreçte sadece can kayıpları yaşanmadı; en büyük acı o zaten, en büyük yüzleşilmesi ve tedavi edilmesi gereken alan olur ama ekonomik alanda problemler yaşandı, sosyal alanda problemler yaşandı, uluslararası alanda problemler yaşandı. Eğer bu problem demokratik yol, yöntemlerle çözülsün, AK PARTİ Hükûmeti artık ikircikli ya da geri duran tavrından geri dönerse bu ülke bu bölgenin vizyonu hâline gelir ve herkes onurlu bir şekilde, eşit bir şekilde demokrasi şemsiyesi altında yaşar.

Ben tekrardan tüm halkımızı en derin duygularıyla selamlıyorum.

Meclise de başarılar. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar’a ait.

Lütfen buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CEM AVŞAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun teklifiyle 15 farklı kanunda değişikliğe gidilmekte, “torba kanun” adı altında denetimin ve yetkinin merkeze toplanmasına hizmet edecek kanun maddeleri içermektedir. Mülkiyet hakkına saldırıyı ve gücü merkeze toplamak için olan ısrarı bazı maddelerde ne yazık ki yine görüyoruz. Nedir onlar, birinci bölüm için neyi oylayacağız ufak ufak değinelim. Çünkü hayati öneme sahip deprem konusunda daha bilinçli bir şekilde tartışmak şart, kanunun da ilk gerekçesi depreme hazırlık. Dediğim gibi, söz konusu kanun teklifinin gerekçesinde ülkemizin deprem kuşağında bulunduğu ve yapı güvenliğinin artırılması gerektiği yazıyor. Bir iktidarın çeyrek asır kadar gecikse de böyle tespitler yapılabilmesi elbette değerli. Hatta deniyor ki: “Kaçak yapılaşmanın önüne geçmek için yaptırımlar öngörüyoruz.” Aynı iktidarın çıkardığı 8 imar affının ardından bunu söyleyebilmesi de âdeta bir kara komedi. Bu torba kanunda acele kamulaştırma var, belediyelerin malına göz dikmek var fakat riskli alanların tespiti ve dönüşümüyle ilgili dişe dokunur bir şey yok; hangi deprem? Bu, geçen sene iktidara gelmişsiniz gibi yaptığınız durum tespitlerinin arkasına sakladığınız tek bir gerçek var, o da bütün sermayenin bitmesi ve açığa verilen vaatlerin karşılanması.

6’ncı maddeden başlayalım: Kooperatif ortaklarının taşınmazları üzerindeki tasarruf yetkisinin kısıtlanması öngörülüyor. Tüm hak sahiplerine anahtarları teslim edilmeden, dairesini önceden alan ya da hissesini üçüncü kişilere önden devretmek isteyen hak sahibinin bu tasarrufu engelleniyor yani ortakların kooperatifle hukuki ve fiilî bağının devamını zorunlu kılıyor. Arkadaşlar, bu madde, bir kamu yararı bulunmadığı gibi Anayasa’nın 35’inci maddesiyle de çeliştiğinden kaldırılmak zorundadır. Birçok muhalefet şerhi verildi bununla alakalı hatta İYİ Parti Grubu yüzde 50’ye indirilmesiyle alakalı, yüzde 100 tamamlanması değil de tapu devrinde yüzde 50 şartı getirilmesini istedi ama maalesef görmezden gelindi.

11’inci madde kritik. Çevre, Şehircilik Bakanlığı tarafından yapılacak toplu konutlar için bölgedeki kamu mülkleri ve özel mülkler hakkında Bakanlığın devir veya acele kamulaştırma kararı almasını

konuşuyor. Neden? İnşaatların hızlanması için. Bu madde de aynı diğeri gibi düpedüz mülkiyet hakkına saldırıdır. Acele kamulaştırma olağanüstü durumlarda kullanılması gereken istisnai bir yetkidir. Böyle geniş bir yetkiyi “Bakanlıkla ilgiliyse” gibi muğlak açıklamalarda kullanmak devlet geleneğimizde olmayan, vatandaşın malına çöken kamulaştırma uygulamasını keşfeden, siyasi propaganda için vaat veren, sıkışınca “Kamulaştıracamız.” diyen bir anlayışın ürünüdür. Maddenin yazılan gerekçesi deprem; maddenin sebebi muslukların kesik olması, paranın bitmiş olması. Kamu arazileri, kamu mülkleri satılıyor, yetmiyor; şimdi de vatandaşın tarlasına, tapusuna, belediyenin malına göz dikeyor. Ekrem İmamoğlu demişti ya “Otuz yıl önce alınmış diplomayı iptal eden akıl yarın sizin tapunuzu da elinizden alır, tarlanıza çöker.” diye, işte, bu kanun teklifi, bu madde onun da yolunu açar. Hedeflerinize kendi çabanızla ulaşamayınca, “500 bin konutu nasıl bitireceğiz?” diye konuşunca acele kamulaştırmaya sığınarak asrın başarısıyla bir kez daha övüneceğinizi zannediyorsunuz. Asrın kurnazlığını millet yemez! Onlarca soru önergesi verdik “İlk Evim, İlk İş Yerim Projesi’nin akıbeti” “100 Bin Sosyal Konut Projesi’nin akıbeti” “Cumhuriyet tarihinde en büyük sosyal konut projeleri.” diye açıklanan projelerin akıbeti” diye; hepsi cevapsız. Önce proje açıkla, sonra sanki anahtar teslim etmiş gibi davran, yapmak için de “Vatandaşın elindeki malını kamulaştıracam.” de. Yok öyle!

Diğer maddeler, 12 ve 13’üncü maddede de karışımıza, her zamanki gibi, felaket yaşandıktan sonra aklın başına gelmesi çıkıyor. Yangın güvenliğine yönelik periyodik kontrol ve gerekli önlemleri almak üzere yazılmış. Deniliyor ki: “Yangın güvenliği kontrolleri Bakanlık ve yetkilendirdiği kuruluşlar tarafından gerçekleştirilecektir.” Burası çok güzel. Ama diyor ki: “Bu kontroller belediyelerin itfaiye teşkilatı veya itfaiyenin gerekli gördüğü durumlarda yapılacak.” Yani periyodik kontrolü yapacak olan başkanlarını tutukladığınız belediyeler, denetimde bir sıkıntı ortaya çıkarsa da intikal edecek Bakanlık. 78 canımızı kaybettik Kartalkaya faciasında, 36’sı çocuk; ders aldık da mı bu maddeyi yaptık? Belediyeler Birliğiyle oturduk da kaynaklarına, verilere baktık da mı bu maddeyi yaptık? İster CHP’li ister AK PARTİ’li ister İYİ Partili ister DEM PARTİ’li, hangi parti olursa olsun; “Diğer belediyelerin elindeki insan kaynağı buna yetiyor mu?” bunları gördük de mi bu maddeyi yaptık yoksa “Biz üstümüzden sorumluluğu atalım da ne olursa olsun.” diye mi yaptık?

Bir diğer ve en önemli maddesi bence bu kanun teklifinin ilk bölümünde 17’nci madde, açık ve aleni şekilde bir yetki gasbı. Madde diyor ki: “Belediyelerin, bağlı kuruluşların ve kontrolündeki şirketlerin yeni şirket veya kooperatif kurmalarını, ortak olmalarını, sermaye koymalarını ya da hibe dâhil her türlü yolla hisse edinmelerini Cumhurbaşkanlığı iznine bağlayacağız.” Belediyelere iki senedir dur durak bilmeksizin kendi siyasi ve ekonomik çıkarları için yapılan saldırılar var iktidar tarafından, bu saldırıları meşru kılmak adına yeni bir düzenleme bu; özeti bu. Normalde bu kadar geniş bir yetki için sıkı şartlar gerekiyken burada, evirip çevirip uydurabileceğiniz kavramlar karşımıza çıkıyor; yok “atıl olma”, yok “daha etkin, verimli kullanma” gibi. Biz muğlak kavramları çekip çevirip halkın tamamıyla zararına olacak şekilde nasıl kullanıldığını yirmi yıllık tecrübeyle biliyoruz, vatandaş da çok iyi biliyor. Bu madde son senelerde yerel yönetimlerin yetkilerini gasbetme amaçlı planlanan girişimlerden bir diğeri. Sistemi tek tipleştirmeye, milletin verdiği yetkiyi gasbetmeye çakılan bir çivi daha.

Bir de maddeyi gerekçelendirirken deniyor ki: “Belediyelerin uygulamaları denetimsiz kalıyor.” Sayıştay diye bir kurum var. Duydunuz mu? Duymuşsunuzdur. Sayıştay idarenin denetleme yetkisini kullanarak belediyeleri denetleyen kurumdur, İçişleri Bakanlığı belediyeleri denetleyen kurumdur; bu husustaki denetleme yetkisi Sayıştayda ve İçişleri Bakanlığındadır. Eğer denetimsizlik varsa, yürütme bundan çok rahatsızsa iktidar olarak gidip idarenin işleyişini düzene koymaları lazım, Sayıştayın işleyişini düzene koymaları lazım. Yoksa bu memlekette belediye seçimlerini yapmayalım, Sayıştay denetimini de kaldıralım her şeyi Cumhurbaşkanlığına bağlayacaksak. 1’inci sınıf hukuk öğrencileri bile yerel yönetimlerin idari ve mali denetiminin özerkliğe sahip olduğunu, Sayıştayın belediyeleri denetlemekle yükümlü olduğunu bilir. Bu maddeyi buraya koyanlar veya koyulması talimatı verenler de bunu bal gibi biliyor ama vatandaşın oyuyla kazanılamayan belediyeler bu şekilde işgal edilmeye çalışılıyor. Bu madde için komisyonda da “Zaten daha önce de Cumhurbaşkanlığı yetkisine bağlıydı.” diye muğlak ifadeler kullanılmıştı, madem daha önce de bağlıydı diğer kooperatif aracılığıyla kurma

yolunu da o zaman niye kapatıyorsunuz şimdi? Bütün yolları kapatma hevesinin nedenini herkes çok iyi biliyor.

Değerli milletvekilleri, yalnızca son iki yılda belediye bünyesinde kültür varlıklarına el konuldu. Cumhuriyet Halk Partili belediyelerin bir türlü şansının yaver gitmediği İller Bankası, bir büyükşehir belediye başkanı “Ben CHP’yi bırakıyorum, yaşasın AKP!” dediğinde belediyeye 860 milyon TL’lik finansman verdi. Devlet Denetleme Kurulu denetçilerine memurları ve diğer kamu görevlilerini doğrudan görevden uzaklaştırma yetkisi verildi. Devletin içinde güçler ayrılığının işlemediği bir infaz aygıtı oluşturuldu, silkeleyin talimatı verildi, daha bir sürü baskı, yıldırma ve bezdirme politikaları... Bakın, bu millet sizi nasıl iktidar yaptıysa belediyeleri de bu millet kendi seçti ama hazımsızlık son sürat devam ediyor. Şimdi, işin oluru ve olması gereken tablo nedir, bu kanunla düzenlenmeyen şey ne, onu açıkça ortaya koyalım.

Bakın, depreme hazırlık diyoruz; basit bir proje için iki unsur var: Birincisi finansman, ikincisi insan kaynağı. Finansman noktasında 2,7 trilyon faize harcandığı gibi, Türkiye’nin kıymetli şehir plancıları, kıymetli bürokratları da insan kaynağı bağlamında cezaevlerinde tutuluyor, tutuklu tutuyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

CEM AVŞAR (Devamla) - Tamamlıyorum Başkanım.

Örneğin, İstanbul Planlanma Ajansının Başkanı Buğra Gökçe burada tutuklu. “Deprem siyasetüstüdür.” diyorsunuz, şimdi de depreme karşı alınan önlemlerde merkezî iktidarın, çözüm olması gereken belediyelerin kaynaklarına çöküyorsunuz, idari yetkilerini kısıtlandırıyorunuz, bir de yetmezmiş gibi siyasi operasyonlar çekiyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, bu, samimi değil. Tam bu karmaşanın diğer ucunda hizmet almayan, mağdur olan vatandaş. Daha milletçe Kartalkaya’nın, Kahramanmaraş’ın yasını tutarken sorumluluktan kaçan ve enkazın tamamını vatandaşın üstüne bırakan maddelerle dolu bir kanun teklifi olmuş.

Hayırlı olsun demek isterdik fakat öyle bir amacı ne yazık ki burada göremiyoruz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.03

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.40

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Nurtan YONTAR (Tekirdağ), Adil BİÇER (Kütahya)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 88'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

250 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi YENİ YOL Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'a söz veriyorum.

Sayın Özdağ, buyurun. (CHP, DEM PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; adı "Tapu Kanunu" olan ama sadece 1 maddesi tapuyu ilgilendiren bir torba yasayla karşı karşıyayız. Genellikle buraya nedense bu torba yasaları getiriyorlar, herhâlde muhalefeti daha az konuşturalım istiyorlar ve aynı zamanda da ilgili komisyonlara da havale etmiyorlar. Mesela, bu kanun teklifi Çevre Komisyonunu ilgilendiriyor, Çevre Komisyonuna gitmiyor; oradan Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonuna gitmiyor; Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda görüşülüyor ama bir bakıyoruz, buraya Çevre Bakan Yardımcısı geliyor, onlar bu konuyla ilgileniyorlar. Komisyona bakıyoruz, üyeler, bunlar geliyorlar.

Değerli arkadaşlar, bir küçük kıssayla başlayayım; AK PARTİ'li arkadaşlar da darılmasınlar, alınmasınlar orada, bir benzetme yapacağım.

Şimdi, adamın biri hacca gidiyor; yaşlı, köylü; gittikten sonra dönüp geliyor -biliyorsunuz, eskiden uzun yıllar, aylar sürüyor- sonra diyorlar ki: "Hacı emmi, yediğin içtiğin senin olsun da şu gördüklerini anlat." "Ezan Türkçeydi, ezan Türkçe okunuyordu, Kuran-ı Kerim Türkçe okunuyordu, aynı zamanda namaz da Türkçe kılınıyordu fakat bu Araplar konuşmaya gelince -sizleri tenzih ediyorum- hemen sapıtıveriyorlar." diyor.

Şimdi, burada biz zaman zaman İç Tüzük gereği karar yeter sayısı ve aynı zamanda toplantı yeter sayısı yani yoklama istiyoruz; hemen buradan bir serzeniş başlıyor: "Niye böyle yapıyorsunuz? Siz Parlamentoyu çalıştırmak istemiyor musunuz?" Sayın Cumhurbaşkanı bile burada bugün sizleri uyardı, sizlere dedi ki: "Gelin, milletvekilliği vazifenizi yapın ve İç Tüzük'ün istemiş olduğu sayıyla Parlamentoda partimizi temsil edin." Ama siz, genellikle, nedense, biz yoklama istediğimiz zaman... Her şey güzel oluyor; kanunu getirirken, torba yasalarla getirirken, sonra adına "temel yasa" diyerek buraya sunarken çok iyi oluyor her şey ama ardından bir bakıyoruz, biz size "Yoklama isteyelim." deyince hemen "Ne oluyor?" falan demeye başlıyorsunuz hatta şunu da yapmak istiyorsunuz, diyorsunuz ki: "Biz bu İç Tüzük'ü değiştirelim." Ve duyularımıza göre İç Tüzük'le ilgili de çalışmalarınız var. Şöyle diyorsunuz: "Gelmeyenler veya Mecliste olanlar da... Burada, yoklamada 30 kişi yapalım, toplantı yeter sayısını 30 kişiyle istesinler ve aynı zamanda da şöyle yapalım: Biz bunlara para cezası getirelim, aynı zamanda toplantılara katılmama cezası getirelim." falan diyorsunuz. Yani 21'inci yüzyılda herkes demokrasiye doğru koşarken birilerinin yani Trump'ın otoriterliğe koştuğu gibi siz de nedense Trump'ı kendinize örnek alıyorsunuz ve bu otoriterlik iklimini oluşturmak istiyorsunuz değerli arkadaşlar.

Şimdi, bu yasama faaliyetinin özüne aykırı torba yasa kararı ısrarınız, iktidar partisinin alışkanlık hâline getirdiği ve yasama kalitesini düşüren torba kanun tekniği bu teklifte de en uç örneğiyle karşımıza çıkıyor.

Teknik düzenlemeler içeren teklifin muhalefet milletvekillerine Komisyon görüşmelerinden kısa bir süre önce tebliğ edilerek bu kısa sürede değerlendirilmesinin istenmesi ve ivedi şekilde Komisyon süreci tamamlanarak Genel Kurula getirilme çabası Meclisin, yasananın etkisini azaltmaktadır. Bu durum, incelenme süresine, gerekli hazırlıkların yapılmasına, teklifin muhakeme edilmesine ve yapıcı

muhalefet katkısına kapıların kapatılması demektir. Bu tutum “Ben yaptım, oldu.” anlayışının tezahürü olup Meclisin müzakereci işlevini askıya almakta ve yasama organını noterlik makamına indirmektedir. Yasama faaliyetinin meşruiyeti sadece çoğunluk iradesinden değil, aynı zamanda usule uygunluk ve şeffaflıktan kaynaklanır. Bu teklifin hazırlanış sürecine baktığımızda, katılımcılıktan uzak, ilgili paydaşların görüşlerinin alınmadığı, etki analizlerinin yapılmadığı ve Komisyon aşamasının âdeti formaliteye dönüştürüldüğü bir torba yasayla karşı karşıyayız. Bu yaklaşım, yasama organını asli işlevinden uzaklaştırmakta ve Türkiye Büyük Millet Meclisini bir onay makamına çevirmektedir.

Teklifin içeriğine baktığımızda ise daha da ciddi sorunlarla karşılaşyoruz. Düzenlemeler açık ve öngörülebilir olmaktan uzaktır. Oysa hukuk devletinin en temel ilkelerinden biri belirlilik ve öngörülebilirliktir.

Teklifin ismini veren Tapu Kanunu’nda düzenlemiş olduğunuz tek madde olan 1’inci maddede, asıl amaç olan tapu harcı ve emlak vergisinde gizli matrah artırımı gizlenerek özel sektörle ilgili düzenleme getirilmekte ve maliklerin özel verileri, özel hayatın gizliliği ihlal edilerek yasalastırılmaya çalışılmaktadır.

TOKİ’yle ilgili düzenlemelerden 2’nci maddede damga vergisi muafiyeti tanınırken vergi eşitliği neden dikkate alınmıyor? Damga vergisi birçok yerde ödenmeye devam edilirken dev müteahhitlere neden muafiyet tanınmaktadır ve burada neden iki yıllık bir süre konulmaktadır?

TOKİ’ye 11’inci maddeyle acele kamulaştırma yetkisi verilmekte olup mülkiyet hakkına ağır şekilde darbe vurularak istisnai yöntem olan acele kamulaştırma TOKİ için rutine çevrilmektedir. Teklifi Anayasa Mahkemesi kararlarının etkisizleştirilmesi ve hukuki belirlilik ilkesine aykırılık açısından değerlendirdiğimizde ise teklifin 7, 8 ve 29’uncu maddeleri daha önce Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen düzenlemelerin iptal gerekçeleri karşılanmadan sadece kelime oyunları ile revize edilerek yeniden yasalastırılması çabasıdır. AYM’nin belirlilik, kanunilik ve ölçülülük ilkelerine aykırı bularak iptal ettiği hükümler idareye yine sınırsız ve denetimsiz takdir yetkisi tanıyan ifadelerle tekrar önümüze getirilmiştir. Yüksek mahkeme kararlarının arkasından dolanarak Anayasa’ya aykırılığı tescillenmiş metinlerin Meclis çoğunluğu kullanılarak yasalastırmaya çalışılması hukukun üstünlüğü ilkesine açık bir meydan okumadır; zaten Anayasa Mahkemesi sözde açıktır arkadaşlar. Anayasa Mahkemesi buradan bazen Sayın Cumhurbaşkanının kararnamelerle getirmiş olduğu herhangi bir maddeye, herhangi bir konuya “Yasayla yap bunu.” diyor, siz yasayla yapıyorsunuz; ardından bir bakıyoruz, burada itirazlar oluyor getirdiğiniz yasalarla ilgili. Anayasa Mahkemesi üyelerinin 15’ini de siz atadınız, hepsini siz atadınız ve dünya tarihinde böyle bir şey yoktur. Bu -beni bağışlasın AK PARTİ’li arkadaşlar- Kuzey Kore’de bile yoktur, bu herhangi bir diktatör ülkede bile yoktur; ha, burası diktatördür demiyorum ama bu davranış otoriterliğin totaliterliğe çevrilmesidir. Nerede Anayasa Mahkemesi üyelerinin tamamını iktidar partisi ve Cumhurbaşkanı seçer? 2017’de yapmış olduğunuz referandumda böyle miydi? 2010’da böyle değildi ki niye değiştirdiniz? Ve Avrupa Birliği size niye uyarılarda bulundu? Doğru işler yapmadığınız için. Buna rağmen bu Anayasa Mahkemesi üyeleri doğru kararlar veriyorlar genellikle. Bu kararlar buraya geldiği zaman da -çok sık söylediğimiz gibi- siz Anayasa Mahkemesi kararlarını da uygulamıyorsunuz, uyguluyor gibi yapıyorsunuz değerli arkadaşlar.

Sektörel ve denetim yerine, piyasa düzenine ilişkin olarak kanun teklifinde düzenlemeler yapılmaktadır. Teklif, afet ve deprem güvenliği gibi hayati konuları bir piyasa düzenleme aracına dönüştürmekte, özellikle yapı denetim ve zemin etüt alanında getirilen düzenlemeler denetimi bağımsızlaştırmak ve güçlendirmek yerine, bu hizmeti üreten mühendisleri ve firmaları ağır mali yükler ve kota uygulamalarıyla sistem dışına itmeyi hedeflemektedir. Modern öşür vergisi niteliğindeki kesintilerle Bakanlık sektörün ortağı hâline getirilmekte, “zemin ve temel etüt kuruluşu” adı altında getirilen kotalarla binlerce mühendisin işsiz kalmasının önü açılmaktadır.

Kanun teklifinin 7, 8 ve 9’uncu maddeleriyle, Çevre Kanunu’yla ilgili olan çevre denetiminde ise denetçi ile kirleticisi arasındaki ticari bağ koparılmadığı için denetim sistemi müşteri memnuniyeti eksenine hapsedilmektedir. Bir çevre danışmanlık firmasından, hizmet verdiği işletmeyi şikâyet etmesi beklenmektedir. Bu, hayatın olağan akışına aykırıdır. Bakanlık onaylı bağımsız atamalarla gerekli usuli işlemlerin yapılması ve kontrol edilmesi gerekliliği unutulmamalıdır.

Teklifin, Yapı Denetimi Hakkında Kanun'da yapmış olduğu düzenlemeler dikkate alındığında; yasama faaliyetinin ciddiyeti, kanun metinlerinde kullanılan kavramların bilimsel gerçeklerle ve mesleki terminolojiyle örtüşmesini zorunlu kılar ancak teklifte yer alan “zemin ve temel etüdü” ibaresi mühendislik literatürü ve FEM kurallarıyla bağdaşmayan teknik olarak hatalı bir tanımdır. Bu denli teknik bir konuda “temel tahkiki” veya “temel analizi” gibi doğru tabirler yerine uydurma bir kavramın kanun metnine girmesi, teklifin hazırlık aşamasında uzman görüşüne başvurulmadığını göstermektedir.

Ayrıca, teklifte yerel yönetimlerin yetkileri açıkça budanmakta, belediyeler idari vesayet altına alınmaktadır. Belediye şirketlerinin en basit sermaye işlemlerinin dahi yürütmenin iznine bağlanması, yerel demokrasiye açık bir müdahaledir. Seçilmiş yerel yöneticileri atanmış bürokrasiye bağımlı hâle getiren bu anlayış, Anayasa'nın öngördüğü yerinden yönetim ilkesini zedelemektedir.

Sektör temsilcilerinin, meslek odalarının, üniversitelerin ve sendikaların görüşleri alınmadan, katılımcılıktan uzak, yangından mal kaçırırçasına hazırlanan bu teklif, Anayasa'nın hukuk devleti, eşitlik ve mülkiyet hakkı ilkelerine aykırıdır.

Bu teklif, yasama tekniğine aykırı yapısı, şeffaflıktan uzak hazırlık süreci ve etki analizi eksikliği nedeniyle yapısal sorunlar barındırmaktadır.

İdari takdir yetkisinin belirsiz sınırlarla genişletilmesi, hukuk güvenliğini ve mülkiyet hakkını tehlikeye atmaktadır.

Teklifin bir diğer kritik boyutu ise mülkiyet hakkı ve kişisel verilerin korunmasına ilişkindir. Kamu yararı, kısa vadeli idari pratiklerle değil uzun vadeli ve dengeli politikalarla sağlanır. Unutulmamalıdır ki hukuk devleti sadece norm koymakla değil o normların adil, açık ve uygulanabilir olmasıyla var olur.

BAŞKAN - Sayın Özdağ, lütfen tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Bu Meclis, millet adına tartışan, denetleyen ve şekillendiren asli organdır ancak görüyoruz ki bu teklif “Ben yaptım, oldu.” anlayışının somut bir tezahürüdür.

Bizler bu kürsüde sadece bugünü değil yarını da düşünmek zorundayız. O nedenle, bu kanun teklifinde beğendiğimiz, takdir ettiğimiz bölümler, maddeler, cümleler olmasına rağmen itiraz ettiğimiz, eksik bulduğumuz maddeler de vardır ve onlarla ilgili de değişiklik önergelerimizi sunduk ve onlar zamanı geldiğinde değerlendirilirse memnun oluruz.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, teşekkür ediyorum.

Şahsi adına ilk söz İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu'na ait.

Sayın Yanıkömeroğlu, lütfen buyurun. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

AYŞE SİBEL YANIKÖMEROĞLU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; karşımızda yine oldubitti anlayışıyla yapılan, birbiriyle ilgisiz maddelerden oluşan tipik bir torba kanun teklifi bulunuyor. Öncelikle, bu yapboz yasama anlayışına karşı olduğumuzu belirtmek isterim. Üstelik bu teklif sadece usul yönünden sorunlu değil içeriği itibarıyla da Anayasa'ya açıkça aykırıdır. Ne yazık ki Komisyon'da da bu konudaki itirazlarımız dikkate alınmadı, “Biz yaptık, oldu.” mantığıyla hareket edildi. Oysa bu düzenlemeyle mülkiyet hakkı zarar görüyor, hukuk devleti ilkesi zedeleniyor, yerinden yönetim ve idari özerklik ağır darbe alıyor.

Değerli milletvekilleri, bu teklifin içinde öyle maddeler var ki niyetin hizmet değil kuşatma olduğu çok açık. Özellikle 17'nci maddeye dikkatinizi çekmek istiyorum. Ne diyor bu madde? “Yerel yönetimler şirket kuracaksa, kooperatife ortak olacaksa Cumhurbaşkanından izin alacak.” Soruyorum size: Bu ne demektir? Bu, açık bir siyasi vesayet demektir, halkın iradesini yok saymak demektir. Seçilmiş belediye başkanlarımızın hizmet için atacağı her adımı tek bir makama bağlamak istiyorsunuz. Kooperatif gibi katılımcı modelleri bile izne bağlamak belediyelerin hizmetlerini engellemek demektir. Belediyeyi engellerseniz vatandaş da cezalandırılmış olursunuz.

Değerli milletvekilleri, teklifin geneline baktığımızda da pek çok yanlış görüyoruz. Örneğin, 6'ncı madde, kooperatif ortaklarının hakları kısıtlanıyor. İnşaat bitene kadar, anahtar teslim edilene kadar vatandaş evini devredemiyor, hissesini satamıyor. Bu, mülkiyet hakkına açık bir müdahaledir. Diğer yandan, teklifin 7, 8 ve 9'uncu maddeleriyle çevre yönetimi hizmetleri âdeta ticarileştiriliyor. Oysaki çevre yönetimi hizmeti ve çevrenin korunması anayasal bir kamu görevidir ama siz ne yapıyorsunuz?

Denetimi özelleştiriyorsunuz, uzmanlığı yok sayıyorsunuz, çevre mühendislerinin alanına giren faaliyetleri “Herkes yapar.” noktasına indiriyorsunuz, hizmetin niteliğini düşürüyorsunuz; bununla birlikte, danışmanlık firmasının hizmet verdiği ve para aldığı işletmeyi aynı zamanda ihbar etmesini bekliyorsunuz. Yani, denetim sadece kâğıt üzerinde kalacak demek oluyor bu.

Değerli milletvekilleri, 11’inci maddeyle Bakanlığa acele kamulaştırma yetkisi veriliyor, mülkiyet hakkı korumasız bırakılıyor; bu yetki hukukta ülke savunması gibi olağanüstü haller için istisnai bir durumdur. Soruyorum size: Sosyal konut yapmak ne zamandan beri millî savunma meselesi oldu? “Sosyal konut müjdesi” diye pazarladığınız projelerin altından vatandaşın tapulu malına el koymak çıkıyor; bu, kabul edilemez.

Değerli milletvekilleri, bir de 28’inci maddeye bakalım. Deprem bölgesindeki projelerin bütçesi Kentsel Dönüşüm Başkanlığına devrediliyor; bu kurum yakın zamanda iç borçlanma yetkisi de almıştı, şimdi de Mera Kanunu’nda yapılan değişiklikle köy yerleşik alanı dışındaki arazileri inşaat rantına açma yetkisi alıyor. Yani, ne oluyor? “Afet sonrası sosyal sorumluluk” kılıfı altında ihtiyaçtan fazla konut ve iş yeri üreten ve satış yapan bir yapıya dönüşüyor.

Değerli milletvekilleri, rakamlar ortada. Adalet ve Kalkınma Partisi iktidara geldiğinden bu yana Tapu Kanunu 12 kez, İmar Kanunu 34 kez, Kooperatifler Kanunu 19 kez, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ise 100’den fazla kez değiştirilmiştir. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Bu ne demek biliyor musunuz? Kanunlar toplumun ihtiyaçlarına göre değil gününbirlik siyasi hesaplara göre değiştiriliyor demek.

Sonuç olarak bu teklif, demokratik katılım ilkelerine aykırıdır, Anayasa’nın temel ilkeleriyle çelişmektedir. Biz “Önce yap, sonra kural gelir.” anlayışına karşıyız. Hukukun üstünlüğünü ve Meclisin itibarını savunmaya devam edeceğiz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Şahsi adına ikinci söz İstanbul Milletvekili Hulusi Şentürk’e ait.

Sayın Şentürk, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HULUSİ ŞENTÜRK (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifinin birinci bölümü üzerine söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin birinci bölümünde önemli düzenlemeler var. Bunu madde madde zaten konuşacağız ama Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün veri havuzu oluşturmamasından TOKİ’nin elektronik ortamda satış sözleşmesi imzalanmasına kadar; yine, sosyal konut alanı ilan edilen bölgelerde kamu ve özel mülkiyetle ilgili devir ve acele kamulaştırmaya varıncaya kadar düzenlemeler var. Bunun yanı sıra, günlük hayatımızda çok sık sorun hâline gelen ve adına “aidat terörü” diyebileceğimiz fahiş aidat belirlemesine dönük düzenlemeler ve yine bu kapsamda özellikle yarım bırakılan kooperatifler problemi var. Şöyle: Etap etap kooperatif binaları yapılırken ilk etapta tapusunu alanlar daha sonraki etaptaki harcamalara katılmak istemiyor ve dolayısıyla diğer kooperatif mensuplarının ciddi anlamda mağduriyetine sebep oluyordu. Bunu önlemeyle ilgili düzenlemeler var.

Değerli arkadaşlar, bütün bu düzenlemelerin temelinde yatan, insanımızın daha sağlıklı yapılara ulaşabilmesi, dar gelirli ailelerin konut ihtiyaçlarının karşılanabilmesi ve içinde yaşadığımız binaların da güvenliğinin temin edilmesidir. Bununla ilgili birçok düzenleme bugüne kadar yapıldı, bundan sonra da yapılacaktır; bugüne kadar birçok proje hayata geçirildi, bundan sonra da hayata geçirilecektir. Ancak ben, bir iki hususa müsaadenizle değinmek istiyorum. Dün de bugün de burada konuşan bazı arkadaşlar “Efendim, depremden önce İlk Evim, İlk İş Yerim Projeniz vardı; yarım kaldı, tamamlanmadı.” diye eleştiri getirirler. Bu arkadaşlara küçük bir hukuk kaidesini hatırlatmak istiyorum: Arkadaşlar, elzem lazıma tercih edilir, ehem mühime tercih edilir yani çok önemli olan bir olay ile önemli bir olay arasında tercih yapmak zorunda kaldığınızda çok önemli olanı tercih edersiniz. 6 Şubat’ta Bulgaristan büyüklüğündeki bir coğrafya yerle bir olmuş; milyonlarca insanımız evsiz kalmış, karda, kışta, tipide açıkta kalmış, konteynerlerde, çadırlarda yaşamaya mahkûmken biz devletin imkânlarını elbette bu projelerden çekip buraya kaydırdık ve dedik ki: “Bu binalar yapıldıktan sonra projeler...” Ve hayata da geçirdik işte; 100 bindi, 500 bin olarak hayata geçirdik ve inşallah, yeni bir felaket yaşamazsak

da 500 bin ailemiz üç yıl içerisinde konutlarına ulaşacaktır. Tabii, bu çalışmalar yapılırken değerli arkadaşlar, bazı gerçekleri de göz önünde bulunduramamız gerekiyor. Bu afet yaşandığında -ki Allah bir daha böyle bir afeti bu millete yaşatmasın- Sayın Cumhurbaşkanımız, evi yıkılan ya da ağır hasar görenlere dedi ki: “Devlet olarak arkanızdayız, en kısa zamanda konutlarınızı yapıp teslim edeceğiz.” Allah, birileri televizyonlarda ahkâm kesti “Efendim, hafriyatı bile beş yılda zor kaldırırsınız.” diye, hatırlıyor musunuz? “Orada binaların yapılması onlarca yıl sürer.” denildi, ne oldu? Üç yılda 455 bin konutu yaptık, teslim ettik; yetmedi, 124 bin bağımsız bölüm sahibi Yarısı Bizden Kampanyası çerçevesinde kendi binasını kendi dönüştürdü. Bu arada, hastaneleri, okulları, sağlık ocaklarını, kültür merkezlerini, yolları, parkları, bahçeleri; hülasa, altyapı ve üst yapıyla Bulgaristan büyüklüğünde bir bölgeyi üç yılda ayağa kaldırdık. Burada Sayın Cumhurbaşkanımıza, onun duruşuna ve Sayın Murat Kurum Bakanımızın başkanlığında tüm emeği geçenlere teşekkür borcumuz olduğunu düşünüyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ancak ne hikmetse “Bunu yapamazsınız, bu mümkün değil; teknik olarak mümkün değil, ekonomik olarak mümkün değil.” diyenler bu üç yılda tamamlanınca “Ama kapı kolları arızalı ama henüz bahçe düzenlemeleri tamamlanmamış.” gibi sebeplerle eleştirmeye çalışıyorlar. Varsınlar eleştirsinler, milletimiz her şeyi görüyor. Bunu yaparken aynı zamanda, bakın, İstanbul’da da Yarısı Bizden Kampanyası’ndan şu ana kadar 83 bin bağımsız bölüm sahibi yararlandı, on binlerce konut dönüştü, on binlercesi de dönüşmeye devam ediyor ama tabii, bu arada, İBB deprem bütçesini yüzde 5,1’den 2,5’e düşürüyor; o ayrı mesele. Bu, vizyon farkıdır. Bizim iktidar olarak bütün amacımız, milletimizi bir an önce sağlıklı konutlara kavuşturabilmek, dar gelirliyle bir an önce yarım milyon konutu yaparak...

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Hatay’da konutlar bitmedi daha Sayın Vekil.

HULUSİ ŞENTÜRK (Devamla) - Dinlemeyi öğrenin öncelikle.

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Hatay’da daha konutlar bitmedi; temel atıldı, kura çektiniz, teslim edemediniz. İş yerleri teslim edilemedi.

HULUSİ ŞENTÜRK (Devamla) - Biz bunu yaparken, efendim, bazı sıkıntılar, bazı eksikler olmuş. Bir büyüğün güzel bir sözü var, “Karşımda müthiş bir yangın duruyor, alevleri göklere yükseliyor, içinde evladım yanıyor. Ben bu yangını söndürmeye, evladımı kurtarmaya koştururken bu hercümerç içerisinde ayağım birkaç kişinin ayağına takılmış, ne ehemmiyeti var?” diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım ancak önergeler üzerinde birer dakika ilave süreleri vermeyeceğimi buradan öncelikle ifade etmek isterim. Süreler İç Tüzük’te belirtildiği gibidir.

Şimdi, 1’inci madde üzerinde 4 ayrı önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım ve ilk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 250 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ferit Şenyaşar

Kamuran Tanhan

George Aslan

Şanlıurfa

Mardin

Mardin

Mehmet Zeki İrmez

Ömer Öcalan

Serhat Eren

Şırnak

Şanlıurfa

Diyarbakır

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekeceyi açıklamak üzere Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren’e söz veriyorum. Sayın Eren...

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Biz konuşalım mı efendim?

BAŞKAN - Efendim, önerge aynı mahiyette olmadığı için şu anda gerekçeyi okutabiliriz, aynı mahiyette değil; imzacılar da okunduğu için ilave yapamıyoruz.

İzninizle gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bu maddeyle taşınmazlara ilişkin değerlendirme raporlarının merkezî bir sistemde toplanması zorunlu hâle getirilmekte ve bu yolla taşınmaz değerlerinin fiilen merkezden belirlenmesinin önü açılmaktadır. Taşınmaz değeri, bulunduğu yerin ekonomik yapısı, fiilî kullanım durumu ve yerel piyasa koşullarıyla doğrudan bağlantılı olup merkezî veri setleri üzerinden yapılacak değer tespitleri yerel gerçeklikleri dışlayarak mülkiyet hakkı üzerinde ölçsüz sonuçlar doğurabilecektir. Düzenleme, aynı zamanda belediyelerin planlama ve yerel değer tespitine ilişkin yetkilerini işlevsiz hâle getirmekte; emlak vergisi, harçlar ve kamulaştırma bedelleri yoluyla yurttaşlar üzerinde haksız mali yükler yaratma riski taşımaktadır. Yerel idarelerin sürece dâhil edilmediği bu yapı hukuki belirlilik ve yerinden yönetim ilkeleriyle bağdaşmadığından teklifin 1'inci maddesinin metinden çıkarılması gerekli görülmüştür.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3466) esas numaralı Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 1- 22/12/1934 tarihli ve 2644 sayılı Tapu Kanunu'na aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 4- Sermaye Piyasası Kurulu ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından yetkilendirilen değerlendirme kuruluşlarınca, konut finansmanı ve sermaye piyasası mevzuatı gereğince düzenlenen değerlendirme raporlarındaki değerlemeye esas taşınmazın tapu bilgileri, konumu, metrekaresi, yaşı ve takdir edilen değeri, düzenlettirilen kamu kurum ve kuruluşları, bankalar ve diğer finans kuruluşları tarafından raporun düzenlendiği tarihte Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'ne elektronik ortamda ve bedelsiz olarak gönderilmesi zorunludur. Verilerin elektronik ortamda gönderilmesine ilişkin usul ve esaslar, ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınmak suretiyle Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından belirlenir.”

Bülent Kaya

Selçuk Özdağ

Şerafettin Kılıç

İstanbul

Muğla

Antalya

Mustafa Bilici

Mustafa Kaya

Mehmet Karaman

İzmir

İstanbul

Samsun

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'ye söz veriyorum.

Buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MUSTAFA BİLİCİ (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ilk maddesi üzerine YENİ YOL Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, kanun teklifinin 1'inci maddesi ilk bakışta bizlere teknik bir düzenleme gibi sunulsa da içerdiği hükümler itibarıyla mülkiyet hakkından kişisel verilerin korunmasına, hukuki güvenlik dengeyi vergi adaletine kadar birçok temel ilkeyi ilgilendirmektedir. Düzenlemeyle lisanslı kuruluşlar tarafından hazırlanan gayrimenkul değerlendirme raporlarının Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne bedelsiz şekilde gönderilmesi zorunlu hâle getirilmektedir. Amaç olarak da taşınmaz değer haritalarının

oluşturulması ve bu verilerin güncel biçimde takip edilmesi gösterilmektedir. Taşınmazların gerçek piyasa değerine yakın şekilde kayıt altına alınması ve kayıt dışılıkla mücadele edilmesi elbette ki önemli bir husustur ancak hedefe ulaşmak için seçilen yöntem hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşmayan ciddi sakıncalar barındırmaktadır. Bu sakıncalardan bir tanesi, kanun maddesinin lafzındaki “Gönderilmesi zorunludur.” ifadesidir. Bu hükümle özel sektör kuruluşlarına taşınmaz bir yükümlülük getirilmektedir. Üstelik bu kuruluşların ciddi maliyet ve emekle ürettiği raporların bedelsiz şekilde kamuya aktarılması da öngörülmektedir. Bu durum, açıkça emeğin karşılıksız kullanımı anlamına gelmektedir.

Bunun yanında, ilgili kanun maddesi veri paylaşımının kapsamını ve sınırlarını açıkça belirlememektedir, tüm yetki Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün takdirine bırakılmaktadır. Oysa böylesine geniş bir veri akışının çerçevesinin kanunlarla net bir şekilde çizilmesi gerekmektedir; aksi hâlde, ortaya çıkacak belirsizlik keyfi uygulamaların da önünü açacaktır.

Değerli arkadaşlar, değerlendirme raporlarının içeriğine baktığımızda meselenin ne kadar hassas olduğu daha iyi anlaşılmaktadır. Bu raporlar yalnızca bir taşınmazın değerini değil o taşınmazın iç mekânına ilişkin görüntüleri, malikin ekonomik durumu, finansal ilişkileri ve yaşam biçimine dair birçok detayı içermektedir. Yani bu raporlar sıradan teknik belgeler değil yüksek hassasiyet içeren kişisel veriler barındırmaktadır. Şimdi sormak istiyoruz: Bu veriler vatandaşın açık rızası olmaksızın nasıl paylaşılacaktır? Bu verilerin güvenliği nasıl sağlanacaktır? Hangi veriler alınacak, hangileri alınmayacaktır? Bu soruların hiçbirine kanun metninde açıkça doğrusu bir cevap verilememektedir. Bu hâliyle düzenleme, Anayasa’nın özel hayatın gizliliğini güvence altına alan hükümleriyle ve Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nun temel ilkeleriyle açıkça çelişmektedir.

Ayrıca şunu da ifade etmek gerekir ki farklı amaçlarla hazırlanan değerlendirme raporlarının tek bir veri havuzunda toplanması metodolojik olarak da sorunludur. Bankacılık işlemleri açısından yapılan bir değerlendirme ile kamulaştırma ya da vergilendirme amacıyla yapılacak değerlendirme şüphesiz ki aynı değildir. Bu farklılıklar dikkate alınmadan oluşturulacak bir sistem sağlıklı sonuçlar üretmekten uzak olacaktır. Bu verilerin doğruluğuna karşı vatandaşın hangi yollarla itiraz edeceği, hatalı verilerin nasıl düzeltileceği ve hangi hukuki güvencelerin sağlanacağı da düzenlemede yer almamaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu düzenlemenin özünde tapu harçları üzerinden hazineye ek gelir sağlama amacı bulunduğu açıktır. Her ne kadar farklı hukuki ve teknik gerekçeler ileri sürülse de meselenin esasının ekonomik ihtiyaçlar doğrultusunda yeni kaynaklar yaratma arayışı olduğu da görülmektedir. Ancak dikkat çekilmesi gereken diğer bir husus da şu ki vergi, harç ve idari para cezalarını artırmaya dönük kolaycı yaklaşımlar giderek sistematik bir tercih hâline gelmektedir. Buna karşılık, üretimi nasıl artıracığımız, istihdamı nasıl güçlendireceğimiz ve ekonomiyi nasıl daha sürdürülebilir bir yapıya kavuşturacağımız soruları geri planda tutulmaktadır. Oysa kalıcı çözüm, yükü artırmak değil üretim ekonomisini büyütmek, finansal baskıları azaltmak ve kaynak dağılımını daha adil ve verimli hâle getirmektir; aksi hâlde, yapılan her düzenleme kısa vadeli gelir ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olsa da uzun vadede ekonomik dengeleri daha da kırılgan hâle getirecektir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bilici, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 250 sıra sayılı Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesiyle 2644 sayılı Tapu Kanunu’na eklenen ek 4’üncü maddeye aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“Bu madde uyarınca Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü’ne elektronik ortamda gönderilen değerlendirme raporları; 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında kişisel veri niteliği taşıyan bilgiler ayıklandıktan sonra kamuoyunun erişimine açılır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınmak suretiyle Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından belirlenir.”

Aykut Kaya	Gülcan Kış	Sururi Çorabatır
Antalya	Mersin	Antalya
Adnan Beker	Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu	Hüseyin Yıldız
Ankara	İstanbul	Aydın
Mehmet Tahtasız	Ömer Fethi Gürer	
Çorum	Niğde	

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere Ankara Milletvekili Adnan Beker'e söz veriyorum.

Sayın Beker, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ADNAN BEKER (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tapu Kanunu'nun 1'inci maddesiyle ilgili görüşlerimi açıklamak üzere söz almış bulunmaktayım.

Verilerin açılması gerekmektedir, verilerin gizli tutulmaması gerekir. Tapu Kadastroya gelen verilerin açılması gerekir.

Kıymetli milletvekilleri, son günlerde gündemimizde hobi bahçeleri var. Bu hobi bahçeleriyle ilgili ben 2002 yılında Büyükşehir Belediyesi Grup Başkanı iken konuştum. 2020'de bu Meclisin aldığı bir kanun var. "Hobi bahçelerine müsaade etmeyin, yıkın." diyorlar fakat Ankara'da 19 tane AK PARTİ belediyesi vardı, bu belediyeler müsaade etti, kaymakamlar müsaade etti, resmî kurumlar müsaade etti, 200 binden fazla hobi bahçesi yapıldı. Geldiğimiz neticede Ankara milletvekili dedi ki: "Bunları yıkarsak biz oy kaybederiz." Bakan "Yıkalım. Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş yıksın." dedi. Arkadaş, izni veren siz, müsaade eden siz, bunlardan 300 milyardan fazla rant sağlattıran siz. (CHP sıralarından alkışlar) Asıl önemli olan bu rantı kim kazandı? Bakın, vergi ödemediler. Bu kulübeler yapılırken neredeydiler? Bunların içinde belediye meclis üyeleri var, eski milletvekilleri var ve şu an mağdur edilen gariban. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, şimdi size bir şey göstereceğim. Şu "hobi bahçesi" denilen bu hobi bahçemiz, Ankara'da bundan 200 bine yakın var. Bu garibanın, fakirin fukaranın 300 bin lira vererek... Bu, Çankırılı Ahmet Osmanoğlu diye bir ağabeyimizin. Adam pazar günü, cumartesi günü çocuğunu alıyor -bakın, çapasını kendisi yapmış- domatesini, biberini ekiyor, ayağını toprağa dokunuyor; her şeyi bıraktık, "Bu adamın bununu yıkalım." diyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Tamam, arkadaş, yıkacaksanız -önce buradan Tarım Bakanına sesleniyorum- bunun bedelini ödeyeceksiniz, bunu istimlak edeceksiniz. Nasıl yaptılar bunları? Rantçılar ne yaptı? Bu tarlayı aldılar, Devlet Su İşlerine müracaat ettiler, kuyu ruhsatı aldılar, elektrik çektiler, ondan sonra da bunu 50'ye böldüler, vatandaşa 300'e, 400'e sattılar. Vergi verdiler mi? Yok. Satan nerede? Yok. Bu garibin evini başına yıkacaklar. "Yıkacaklar." dediler, sonra Cumhurbaşkanımıza gönderdiler, bekliyor. Buradan çivi söktürmez bu vatandaş size, bunu yıkamazsınız çünkü burası tarla vasfından çıktı; burada 100 ortak oldu, 100 hissedar oldu, tarım alanı bitti.

Şimdi, bunu konuşurken burada... Tabii, ben Ankara Milletvekiliyim, Ankara'nın evladıyım, çok yakinen biliyorum bu işi, çok iyi araştırdım. Bakın, bu da bir hobi bahçesi. Bunu kim yapmış? Eğer Ankara'ya faydalı bir şey düşünüyorsa AK PARTİ Grubunun, Ankara Milletvekillerinin aslında bunu araştırması lazım. Bunu kim yapmış? Bunu eski milletvekilleri yapmış, burada çok insan bunu yapmış ve bunların şu an bedeli 10 milyon lira. (CHP sıralarından alkışlar) Bakın, havuzlu olanı da var, 2 bin metreden aşağı arsa yok. Bunların doğal gazı bağlanmış, asfaltı yapılmış, elektriği bağlanmış, suyu da çekilmiş. Biz "su" deyince şimdi Büyüğeşhre yüklenecekler hemen; bir dakika, orada yüklenmeyin. Bunun müsaadesini de Tarım Bakanlığı vermiş. 2020'den önce bir yazıyı fırsata çevirmişler, oradan da bununla yürümüşler.

Kıymetli milletvekilleri, tabii ki vatandaşımızın biz yanındayız, yazık günah. Ankara'yı biliyorsunuz, Ankara'da bu pandemi döneminde insanlar ayağını toprağa koymak için bileziğini

bozdurdu, altınını bozdurdu; kimi babasını oraya götürüyor, getiriyor, kimi torununu götürüyor, getiriyor, kimi hafta sonları orada bir nefes alıyor, orada domatesini, biberini ekiyor, konu komşusuna götürüyor. Buraların bir an önce çözüme kavuşması lazım. Ne yapacaksınız bir an önce yapın. Çünkü niye? Akşam vatandaş ağlayarak bizi arıyor, dün benim odamda 50 kişi vardı. Bunun sonucu neyse bir an önce vatandaşa bildirin çünkü belediyeler ceza yazıyor, belediyeler yıkım kararı gönderiyor. En kötü, şu, demin gösterdiğim ağabeyimiz belediyeye 25 bin lira ceza ödemiş, Meclise geliyor. Ya, yazık günahıdır. Allah için, bakın, Allah için diyorum, bunları çözün, 300 bin insanı ilgilendiriyor. (CHP sıralarından alkışlar) Bu, oy meselesi değil bu, bu insanların yuvası. Çoğunuza göre belki küçük gelebilir ama bu, bunların geleceği; burada mutlu oluyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADNAN BEKER (Devamla) - Bunu bir an önce, Cumhurbaşkanımız mı, grubunuz mu, Grup Başkan Vekilleriniz mi, Abdullah Güler mi, bir oturup çözün.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Beker, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesiyle 2644 sayılı Kanun'a eklenmesi öngörülen ek maddede yer alan "Verilerin elektronik ortamda" ibaresinden sonra gelmek üzere "anonimleştirilerek" ibaresinin maddeye eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Turhan Çömez

Hüsmen Kırkpınar

Hasan Toktaş

Balıkesir

İzmir

Bursa

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Selcan Taşcı

Bursa

Tekirdağ

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar'a söz veriyorum.

Sayın Kırkpınar, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin 1'inci maddesi üzerine İYİ Parti Grubumuz adına söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

1'inci maddedeki düzenlemeyle, Sermaye Piyasası Kurulu ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından yetkilendirilen kuruluşların hazırladığı taşınmaz değerlendirme raporlarının Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü sistemine bedelsiz olarak kaydedilmesi zorunlu hâle getiriliyor. Bu raporlar hassas veriler içeriyor; taşınmazın sahibinden adresine, değerinden üzerindeki hukuki yüklerle kadar her şey burada kayıtlıdır; dolayısıyla bu durum ciddi bir kişisel veri riski doğuruyor. Peki, düzenleme nasıl olmalıydı? Raporlar Tapu ve Kadastroya iletilmeden önce kişisel veriler mutlaka ayıklanmalı ve anonimleştirilerek paylaşılmalıdır, geriye kalan piyasa verisi son derece değerlidir; o bölgedeki fiyat hareketleri ve rekabet ortamı ancak bu şekilde analiz edilebilir. Bu yöntem hem kişisel verileri korur hem de piyasada şeffaflık sağlar, İYİ Parti olarak bizim önerimiz budur.

Değerli milletvekilleri, peki, şeffaflık bir veri sistemi neden bu kadar kritik? Çünkü Türkiye'de konut fiyatları son birkaç yılda akıl almaz seviyelere ulaştı. Hangi bölgelerde fiyatların ne kadar şişirildiğini, spekülasyon hareketlerinin nerede yoğunlaştığını takip edecek şeffaflık mekanizması mevcut değil. Rakamlarla konuşalım: Merkez Bankasının Mart 2026 verilerine göre İzmir'de Konut Fiyat Endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 24,3 artış göstermiştir. Yeni Kiracı Kira Endeksi ise yüzde 35 artmıştır. 2020 yılında Türkiye genelinde metrekare kira bedeli 15,44 TL iken 2025 yılı sonunda bu rakam 224,75

TL'ye ulaşmıştır. Son beş yıldaki bu kontrolsüz değişim tam 14,5 kat artmıştır. Tapu Kadastro Genel Müdürlüğünün 2023 faaliyet raporuna bakın, orada bile spekülatif fiyat artışlarının önlenmesi için değer bilgi merkezi kurulması çalışmalarının devam ettiği yazıyor. Bu değer bilgi merkezi meselesi de aslında ayrı bir hikâye; “2024'te kuruyoruz.” dediler, sonra “2026 yılının ilk çeyreğine kadar İstanbul'da pilot uygulama devreye alınacak.” dediler, şimdi ise “2027 yılında yapılacak.” diyorlar. Yıllardır aynı vaadin peşindeyiz, bu iktidar konut yükünü artırırken çözümü sürekli erteliyor.

Değerli milletvekilleri, teklifin bir de yerel yönetimleri felç eden bir boyutu var. Özellikle 17'nci maddede belediyelerin elini kolunu bağlamaya kalkıyorsunuz. Bir belediyenin yerel bir sorunu çözmek için şirket kurmasını veya kooperatifleşme modeli geliştirmesini bir siyasi parti Genel Başkanı olan Sayın Cumhurbaşkanının iznine bağlıyorsunuz. Sayıştay var, iç denetim var, belediye meclisleri var; bunlar yetmiyor mu? Bu, yerel demokrasinin ruhuna vurulmuş bir darbedir, açık bir idari vesayet girişimidir. Kendi partisinden olmayan belediyeleri, özellikle İzmir gibi vizyoner şehirlerimizi Ankara'nın bürokratik koridorlarında cezalandırmak, halka hizmetin engellenmesi hangi kamu düzenine sığar? Bu yaklaşım devlet yönetmek değil devleti yalnızca siyasi ikbal için bir araca dönüştürmektir.

Sonuç olarak, değerli milletvekilleri, biz İYİ Parti olarak bu kanun teklifinin her maddesine karşı değiliz, milletin hayrına olacak düzenlemelerin elbette yanındayız ancak sakıncalı maddelere “evet” dememiz mümkün değildir. Biz rantın değil halkın, vesayetin değil demokrasinin, liyakatli ve adil bir sistemin yanındayız. Bu sakıncalı maddeler bu hâliyle kaldığı sürece teklifi kabul etmeyeceğimizi ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kırkpınar.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci madde üzerinde 4 önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alıyorum ve okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 250 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Selçuk Özdağ	Bülent Kaya	Mehmet Karaman
Muğla	İstanbul	Samsun
Şerafettin Kılıç	Mustafa Kaya	Biröl Aydın
Antalya	İstanbul	İstanbul
Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:		
Ferit Şenyaşar	Kamuran Tanhan	George Aslan
Şanlıurfa	Mardin	Mardin
Ömer Öcalan	Mehmet Zeki İrmez	Semra Çağlar Gökalt
Şanlıurfa	Şırnak	Bitlis

BAŞKAN - Komisyon önergelere katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergeler üzerinde ilk söz İstanbul Milletvekili Biröl Aydın'a aittir.

Sayın Aydın, buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BİROL AYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Görüşüğümüz bu kanun teklifi iyi midir, kötü müdür; ne getiriyor, ne götürüyor? 2'nci maddede ne diyor? Özetle şöyle: TOKİ projelerine damga vergisi istisnası ve Cumhurbaşkanına da bu süreyi üç

yıla kadar uzatma yetkisi. Şimdi, bu iyi mi, kötü mü? Daha doğrusu kimler için iyi? Bu düzenlemeden kimler fayda sağlayacak?

Değerli arkadaşlar, bugün ülkemizde, Ankara’da ortalama 100 metre karelik bir evin maliyeti 2,5 milyon liradır. Peki, bunca istisnaya, bedava arsaya, kamu gücüne rağmen TOKİ’nin sosyal konut projelerinde evler kaç liradan vatandaşa veriliyor? En az 2 katına değil mi? Peki, arada götürönl kimler? Davet usulü, adrese teslim ihalelerden sonra bir taşeronla taşere ediliyor, o taşeron başka birisine taşere ediyor, o taşeron da başka birisine taşere ediyor. Arkadaşlar, bir çivi bile çıkmadan milyonları götürönl bu rant zümresini vatandaşımızın sırtından atmak zorundayız. Şimdi, diyeceksiniz ki: “Vatandaş gayet memnun. Bak, binlerce insan TOKİ’den sosyal konut almak için sıraya giriyor.” İyi de siz insanımıza başka bir imkân, başka bir seçenek mi bıraktınız? Bir düzen kurdunuz ve herkesi günbegün bu düzene mahkûm ettiniz, bu bağımlılığı da oya tahvil ediyorsunuz.

Bakın, şimdi ülkenin ne hâle geldiğini ben size anlatayım. Cumhurbaşkanının maaşı ne kadar? 312 bin lira. Peki, normal şartlarda Anayasa’mıza göre Cumhurbaşkanının görev süresi ne kadar? Beş yıl. Peki, bir soru daha: Şu anda bir ailenin oturacağı beş on yıllık bir binadaki bir dairenin Ankara’da ilanlardaki fiyatı ne kadar? 10 milyon lira. Şimdi size -Ziraat Bankasının uygulaması sizin de bir çoğunuzun telefonunda vardır- şunu gösteriyorum: Beş yıl vadeli 10 milyonluk ev kredisinin aylık taksiti 376 bin lira. Ülkemizi mahkûm ettiğiniz bu tabloda Cumhurbaşkanı kredi çekip ev almak istese beş yıllık görev süresi boyunca toplam maaşı ortalama bir evi almaya yetmiyor, vatandaş ne yapsın? Siz hangi başarıdan, hangi yüzyılın projelerinden bahsediyorsunuz değerli arkadaşlar?

Şimdi size bir başka görsel göstereceğim. Her gün yanından geçip geliyorum ben ve gördüğüm kahroluyorum; Merkez Ankara, tam da Ankara’nın merkezi. İşte, siz busunuz arkadaşlar; sizin kimliğiniz, sizin iktidar anlayışınız bu, bunu üretti, bu eseri. İstanbul bitti, İstanbul mahvedildi, şimdi sıra Ankara’ya geldi. Şehirlerimizi iğfal ettiniz, iğfal. Sadece bu da değil, Etlik’te Adres Ankara var, Aydınlikevler’de TÜRK-İŞ arazisi var, Keçiören var, Mamak var, her taraf... Ankara gibi Türkiye’nin en büyük coğrafyasına sahip illerden birine 20 kat, 30 kat, 40 kat imar veriyorsunuz; insanımızı tabuttan binalara mahkûm ediyorsunuz. Bu, hangi anlayışın, hangi inancın, hangi ahlakın ürünüdür diye sormak istiyorum. Bu ucubelik, bu nobranlık, bu keyfilik, bu kültürsüzlük, bu sonradan görmelik nedir Allah aşkına ya? Siz kahrolmuyor musunuz, görmüyor musunuz ya? İnsanımızı topraktan uzaklaştırıyorsunuz, tabutlara yığıyorsunuz. Yüksek katlı binalar bütün dünyada estetik açısından yerin dibine batırılmış bir şeydir. Siz Ankara gibi bir yeri şu binalara mahkûm ediyorsunuz, hem de Ankara’nın göbeğine bunu topluyorsunuz; yazıktır, bu olsa olsa şunun anlayışıdır arkadaşlar: Bir gözü euro, bir gözü dolar gören bir güruh var. (YENİ YOL, CHP, İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bu güruhu sırtımızdan, milletin sırtından hep beraber atmamız lazım değerli arkadaşlar ancak o zaman belki doğru işler, doğru şehircilik yaparız. Şehirlerimizi ve çevremizi Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığından kurtarmamız gerekiyor. Bunu ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Aydın, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp’a ait.

Sayın Çağlar Gökalp, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP (Bitlis) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmama son dönemde toplumsal vicdanda en çok yer tutmuş 3 isimle başlamak istiyorum: Gülistan Doku, Rojin Kabaiş, Narin Güran. Bu 3 isim yalnızca 3 acı hikâyenin değil bir ülkenin derinleşen çürümesinin, hakikatin karartılmasının ve adaletin sistematik biçimde askıya alınmasının adıdır, bu yüzden unutulamazlar. Bu olayların ortak noktası tesadüf değildir; devletin farklı kademelerinde ya doğrudan dâhiliyet ya da açık ihmal vardır. Bir gerçeği teslim edelim: Yoksulluk ve savaş, özellikle kirli yürütönl savaşlar sadece toplumları değil devletleri de çürütür. Yüzyıllık cumhuriyetin ötekileştirme ve düşmanlaştırma üzerine kurulu politikaları bugün karşımıza tam da bu tabloyu çıkarmıştır. Bu düzen bazılarına rant ve iktidar üretirken özellikle Kürtler, diğer etnik ve dinî kimlikler ve kadınlar için sürekli bir tehdit ve güvencesizlik üretmiştir. Gülistan, Rojin ve Narin örnekleri de bugünün fotoğrafını net olarak karşımıza çıkarmaktadır. Hakikat açığa çıkmıyor, failler korunabiliyor, adalet tesis edilemiyor ve bu nedenle bu olayların bir istisna olmaktan çıkıp sistematik

bir çürümenin sonucu olduğunu kabul etmeniz gerekiyor. Bir ölçü koyalım: Kadın özgür değilse toplum da özgür değildir. Kadınların yaşam hakkının güvence altında olmadığı bir yerde demokrasi de hukuk da barış da yoktur. Bugün Türkiye’de yalnızca kadınlar erkek şiddetiyle değil işlemeyen bir adalet sistemiyle karşı karşıyadır, bu yüzdendir ki her kadın cinayeti politiktir.

Gelin, somut dosyalara bakalım. Gülistan Doku, altı yıldır süren bir belirsizlik, kayıtsızlık ve karartma. Ailenin feryadı devletin derin koridorlarında altı yıl boyunca duyulmadı. Ortaya çıkan kan dondurucu gerçekler devlet imkânlarının bir cinayeti örtbas etmek için nasıl kullanılabildiğini gösterdi ve daha vahimi, bu tablo artık kimseyi şaşırtmıyor çünkü geçmişte cezasız bırakılan her suç bugünün suçlularına cesaret veriyor. O kadar çok karanlık biriktirildi ki artık o karanlık yalnızca toplumu değil devleti de içten içe çürüttü.

Rojin Kabaiş, eğer ailesinin ve özellikle babası Nizamettin Kabaiş’in mücadelesi olmasaydı, kadınların ısrarla direnişi olmasaydı bu dosya çoktan “İntihar.” denilerek kapatılmıştı. Bu ülkede insanlar evlatlarını kaybettikten sonra yas tutamıyor, adalet aramak için sokak sokak dolaşıyor. Hakikat ortaya çıkana kadar sormaya devam edeceğiz: Rojin’e ne oldu?

Narin Güran; 8 yaşında bir çocuk, yirmi dört saat gözetim altında olan Diyarbakır’ın Tavşantepe köyünde öldürüldü. Aradan geçen zamana rağmen sayısız soru işareti var ve artık toplumun adalete olan güveni öyle zedelenmiş durumda ki çıkacak hiçbir sonucun tam bir ikna yaratması kolay değil.

Peki, ortak payda nedir? Etkin soruşturma yok, deliller karartılıyor, kamuoyu tatmin edilmiyor, cezasızlık derinleşiyor ama daha temelde devletin kendi yurttaşıyla kurduğu çatışmalı ilişki kendi hukukunu ve kurumlarını çürütmüş vaziyettedir. Peki, bu çürüme nasıl giderilecek? Bakın, yüz yıllık inkâr ve elli yıllık kesintisiz çatışmalı süreçten sonra Kürtler bu cumhuriyetle barışmak istiyor ama demokratik cumhuriyetle. Barış ve demokratik toplum sürecinin en kritik başlığı “demokratikleşme” ve “hukuk devleti”dir çünkü kalıcı bir barış sadece silahların susmasıyla değil çürümeye sebep olan düzenin değişmesi, güçlü bir demokratik sistemin kurulması ve adaletin işlemesiyle mümkündür.

Değerli milletvekilleri, 27 Şubat 2026 tarihinde Sayın Öcalan “Şimdi negatif aşamadan...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - “Bebek katili!” diyorum, anlamıyor musunuz?

SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP (Devamla) - ...pozitif inşa aşamasına geçmeliyiz. Yeni bir siyaset dönemine, stratejisine kapı açılıyor. Şiddete dayalı siyaset dönemini kapatıp demokratik toplum ve hukuk temelli bir süreci açmayı hedefliyor ve her kesimi bu yönde imkân yaratmaya ve sorumluluk almaya davet ediyoruz.” diyerek barış ve demokratik toplum çağrısını yineledi. Ramazan Bayramı’nı geride bıraktık, önümüzde Kurban Bayramı var; toplumun beklentisi açıktır: Bu Meclis vakit kaybetmeden barış yasalarını çıkarmalı, adaletin ve barışın kurucu iradesi olarak tarihteki onurlu yerini almalıdır; aksi hâlde, çürümenin süreklileştiği bir düzenin sorumlusu olarak tarihe geçecektir. Gelin, bu gidişata daha fazla gecikmeden hep birlikte “Dur!” diyelim, bu bayramı artık sözlerin ve iyi niyet beyanlarının ötesine geçirelim; adaletin ve barışın somut yasal güvencelere kavuştuğu, milyonların hayalini kurduğu demokratik cumhuriyetin başlangıcına dönüştürelim diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önergeler kabul edilmemiştir.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.37

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 20.44****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), Adil BİÇER (Kütahya)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 88'inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

250 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

2'nci madde üzerindeki diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 250 sıra sayılı Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesiyle 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'na eklenen geçici 5'inci maddede geçen "işin yüklenenler" ibaresinin "işin yüklenicileri" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Sururi Çorabatır

Gülcan Kış

Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu

Antalya

Mersin

İstanbul

Hüseyin Yıldız

Adnan Beker

Aykut Kaya

Aydın

Ankara

Antalya

Tahsin Becan

Mehmet Tahtasız

Ömer Fethi Gürer

Yalova

Çorum

Niğde

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçesini açıklamak üzere Yalova Milletvekili Tahsin Becan'a söz veriyorum.

Sayın Becan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

TAHSİN BECAN (Yalova) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 250 sıra sayılı Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teklifin 1'inci maddesine de 2'nci maddesine de temelde bir itirazımız yok. Şöyle ki: İlk maddenin idarenin elindeki dağınık verilerin tek bir merkezde toplanması yönüyle taşınmaz piyasasına ilişkin kamusal bilgi altyapısının geliştirilmesinde hizmet eden bir yönü bulunmaktadır. İkinci madde ise Toplu Konut İdaresinin orta ve alt gelir grubuna yönelik konut üretim maliyetlerinin düşürülmesi amacıyla 2028'e kadar damga vergisi istisnası sağlayarak daha uygun şekilde, şartlarda konut inşa etmesine olanak sağlamaktadır. Ancak 1'inci maddedeki çekincemiz, milyonların kimlik belgilerini, devlet kurumlarının temel verilerini, vatandaşların aşı karnelerini, aile kimlik ve plaka numaralarını, tapu bilgilerini dahi çaldıran, hatta parayla satışa sunulmasına sessiz kalan iktidarın ne yapacağıdır. 2'nci maddeye ilişkin itirazımız ise yaklaşık yirmi dört yılı aşkın bir süredir iktidarda bulunmasına karşın ülkede konut problemleri çözülemediği, Adalet ve Kalkınma Partisi, Türkiye'de bugün barınma hakkını finansallaştırmış ve piyasa temelli konut edindirme mücadelesi yaratmıştır. Üstelik Türkiye'nin en büyük konut geliştiricisi ve müteahhidi olan TOKİ'nin bir kamu kuruluşu olması da bu durumu engelleyememiştir. Konut sorunu; geçmişte uygulamaya konulan ve devam ettirilen yanlış politikalar sonucunda ortaya çıkan dengesizlikler, imar afları, şehirleşme, çevre, iklim krizi, arsa tedariki, girdi fiyatlarındaki aşırı artışlar, kent rantlarının vergilendirilmesi, konut üretim ve satışının

finansmanı, deprem, kentsel dönüşüm, vergi sistemi, yabancılara ev satışı gibi konular bir bütün hâlinde ele alınmadan palyatif ve günübirlik sonuçlar doğuracak tedbirlerle çözümlenemez. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, şu gerçeği kabul etmek gerekir: Bakanlıklar ile yerel yönetimlerin arasında sıkışmış kentlerimiz planlama, tapu değerleri ve imar uygulamalarıyla ilgili büyük bir keşmekeşin içinde yer almaktadır. Veriler, barınma sorununun Türkiye’de artık yapısal bir krize ve kirada oturmaın âdeta lüks tüketime dönüştüğünü göstermektedir. 2025 yılında kiralar OECD ortalamasında yüzde 7, Türkiye’de ise yüzde 77 artmıştır. Resmî olarak Türkiye İstatistik Kurumunun ocak ayı verilerini açıklamasıyla kira ve iş yerlerinde uygulanacak zam oranı yüzde 34 olarak hesaplanmıştır, bu durum sürdürülebilir değildir. Oysa pratik çözümlerle bu sorun ortadan kaldırılabilir. Basit çözümler varken neden uygulanmaz, hâlâ anlaşılır gibi değil.

Emlak vergileriyle ilgili olarak... Eğer bir konut veya iş yeri alacaksanız belediye beyan değeri ile reel değeri arasında, hepinizin bildiği gibi, ciddi farklar vardır ama belediyeler mülklerin ekspertiz değerini resmî firmalarla yaptığı zaman zaten normal değerine yakın bir rakam çıkmaktadır. Ekspertiz değerinin üzerinden vatandaş vergisini ve harcını ödeyebilir ama ekspertiz değeri reel değere yakınsa da Hükümetin bu harçları biraz daha düşürmesi gerekmektedir. Bunu sağladığımızda tapu dairelerine elden bavullarla para taşıma dönemi bitip banka yoluyla reel hareket sağlanır, aynı zamanda da vergi kaçığını engellemiş olursunuz. Bunun yanı sıra, yıllarca süren kiracı ve mal sahibi mahkemelerine de bir son vermiş olursunuz. Şöyle ki: Kira bedelleri belirlenirken insanların mal sahibini bulmalarına gerek kalmaz, belediyeye giderler; ekspertiz değerinin yüzde 5’i yıllık kira bedelidir, bu şekilde bu sorunlara da bir çözüm olmuş olur. Ayrıyeten, vergilendirme kısmında da zaten bir dairesi olandan vergi alınmamaktadır fakat ikinci, üçüncü dairesi veya mülkü olana da kademeli artış oranıyla vergi uygulanırsa çok kazananan çok, az kazananan da az vergi alınmış olur. Bu önerimin tümünü Sayın Maliye Bakanına da bizzat ilettim, inşallah bir gün bunları konuşmuyor oluruz.

Sayın vekillerim, 21’inci yüzyıla rekabet hâlinde başladığımız birçok ülkeyle aramızdaki mesafeyi kapatmamız gerekirken hatalı siyasal tercihler ve sanayinin güvencesi olan hukuk, yolsuzlukla mücadele, hesap verebilirlik, düzenleyici kurumların etkinliği, saydamlık ve şeffaflık alanlarında dünyada çizdiğimiz görüntü ve gerçekleştirilemeyen yapısal dönüşümler önemli fırsatları da kaçırmamıza yol açmıştır. Seçim bölgem Yalova’da da tablo maalesef farklı değildir. Yatırım ve istihdam fırsatları eksik planlama, tapu ve kentsel dönüşümdeki belirsizlikler nedeniyle değerlendirilemiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Becan, teşekkür ediyorum.

TAHSİN BECAN (Devamla) - Sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “eklenmiştir” ibaresinin “ilave edilmiştir” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Turhan Çömez

Hüsmen Kırkpınar

Hasan Toktaş

Balıkesir

İzmir

Bursa

Selcan Taşcı

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Mehmet Akalın

Tekirdağ

Bursa

Edirne

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere Edirne Milletvekili Mehmet Akalın’a söz veriyorum.

Sayın Akalın, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MEHMET AKALIN (Edirne) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tapu Kanunu'nu konuştuğumuz bu düzenlemeyle ilgili, ben ülkemizde konut sahibi olmanın büyük kesimler için nasıl imkânsız hâle geldiğini birkaç veriyle anlatmak istiyorum.

Bakın, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası verilerine göre Konut Fiyat Endeksi 2025 yılı Aralık ayında yıllık yüzde 29 oranında artmıştır. Reel olarak sınırlı bir gerileme görülsün bile bu, vatandaşın konuta erişebildiği anlamına gelmemektedir çünkü mesele, gelir artışının bunun çok gerisinde kalmasıdır ve finansmana erişimin fiilen daralmasıdır. Bakın, 2020 yılında net asgari ücret 2.324 liraydı, aynı yıl Türkiye genelinde ortalama bir konutun metrekaresi satış fiyatı yaklaşık 3 bin lira seviyesindeydi yani 100 metrekaresel bir dairenin bedeli ortalama 300 bin lira civarındaydı. Asgari ücretle çalışan bir vatandaşın toplam maaşı on yılda böyle bir konut satın alabiliyordu. Bugün ise, 2026 yılı itibarıyla net asgari ücret 28.075 liraya yükselmiş olmasına rağmen, büyük şehirlerde ortalama metrekaresi fiyatı 60 bin lirayı aşmış, 100 metrekaresel mütevazı bir dairenin bedeli 6 milyon liraya yaklaşmıştır yani gelir 9,5 kat artarken konut fiyatları 15-16 kat artmıştır. Vatandaş artık bırakınız peşinat biriktirmeyi, mevcut geliriyle kirayı ödeyebilmek için dahi ciddi mücadele vermektedir. Bugün gençlerimiz maalesef “Hayat boyunca kiracı mı kalacağım?” diye soru sorar hâle gelmişlerdir. Finansmana erişim ise daha da vahimdir. Bankalar konut kredisi veriyori görünmektedir ancak faiz oranları ve ekspertiz sınırlamaları vatandaşın önüne görünmez bir duvar örmektedir. Bugün 1 milyon liralık bir konut kredisi için 120 ay vadede aylık taksit yaklaşık 30 bin lira seviyesine yaklaşmaktadır. Bu rakam milyonlarca çalışanın maaşına yaklaşmaktadır. Yani sistem vatandaşla açıkça şunu söylüyor: 1 milyon lira kredi kullanırsan maaşının tamamını vereceksin. Bu, sürdürülebilir değildir. BDDK'nin kredi değeri oranı düzenlemeleri de yüksek fiyatlı konutlarda kredi kullanımını daha da zorlaştırmaktadır. Konut değeri arttıkça kredi oranı düşmekte, vatandaş daha yüksek peşinat bulmak zorunda kalmaktadır. Özellikle büyük şehirlerde orta gelirli vatandaşın peşinat biriktirmesi artık neredeyse imkânsızdır.

Sayın milletvekilleri, bugün mesele konuttan öte sosyal adalettir. Bir ülkede öğretmen ev alamıyorsa, mühendis kirada boğuluyorsa, genç çiftler yuva kurmayı ertelemek zorunda kalıyorsa orada toplumsal bir kriz vardır. Konut, artık barınma ihtiyacından çıkmış, çok küçük bir üst gelir kesimi için yatırım ve spekülasyon aracına dönüşmüştür; barınma hakkı ise ikinci plana itilmiştir. İYİ Parti olarak bizim yaklaşımımız nettir: Konut, spekülasyonun değil insan onuruna yakışır bir yaşamın konusu olmalıdır. Dar ve orta gelirli vatandaş için düşük faizli, uzun vadeli ve erişilebilir finansman modelleri oluşturulmalıdır. İlk konutunu alacak gençlere ve yeni evlenecek çiftlere, özel destek mekanizmaları kurulmalıdır. Sosyal konut üretimi artırılmalı, arsa politikası kamu yararı temelinde yeniden düzenlenmelidir. Bugün burada tapu düzenlemesi yaparken vatandaşın tapuya ulaşamadığı gerçeği yeniden zihinlerde belirlenmelidir. Bugün bu kürsüden soruyorum: Ev sahibi olmayı belli gurupların ayrıcalığı hâline mi getireceğiz yoksa bu hakkı toplumun tamamı için erişilebilir mi kılacağız? İYİ Parti olarak bizim tercihimiz çok nettir ve tüm Türk milletinin refahından, barınma hakkından ve sosyal adaletten yana olacağız diyor, yüce Meclisi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akalın, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü madde üzerinde 4 önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım, oylarınıza sunacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “değiştirilmiştir” ibaresinin “yeniden düzenlenmiştir” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Turhan Çömez

Selcan Taşçı

Hüsmen Kırkpınar

Balıkesir

Tekirdağ

İzmir

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Hasan Toktaş

Bursa

Bursa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'na söz veriyorum.

Sayın Türkoğlu, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; görüşülmekte olan bu kanun teklifi, adı ne kadar teknik ve kapsamlı olursa olsun özünde klasik bir torba yasa yaklaşımının tüm sakıncalarını üzerinde taşıyor. Defaten ifade ettik, birbiriyle ilgisiz birçok düzenlemenin tek bir metne sıkıştırılması doğru değil. Mülkiyet hakkından yerel yönetimlere, çevre denetiminden idari yaptırımlara kadar geniş bir alanın yeterli müzakere zemini oluşturulmadan komisyon önüne getirilmesi kabul edilemez. Ekonomik, sosyal ve idari sonuçlar değerlendirilmeden, alternatifler tartışmadan, hak ve özgürlükler üzerindeki etkiler ölçülmeden bir düzenleme yapılır mı? Teklifin genel mantığı idarenin takdir alanını genişleten, buna karşılık hukuki belirliliği daraltan bir yapı kurmaktadır. Bu durum Anayasa'nın hukuk devleti ilkesine açık biçimde gölge düşürmektedir. Özellikle bu görüştüğümüz 3'üncü madde düzenlemesi teklifin sistematikliğini en baştan etkileyen bir nitelik taşımaktadır. Ne hukuki sınırlar belirlenmiş ne de uygulama sonuçları netleşmiş değildir. Özellikle belediye yetkilerinin izin mekanizmalarına bağlanması idari özerklik açısından ciddi ve büyük bir sorundur. Aynı şekilde, acele kamulaştırma gibi istisnai bir yetkinin kapsamının genişletilmesi mülkiyet hakkı bakımından ciddi riskler doğurmaktadır. Sonuç olarak burada sistematik bir bütünlük yoktur ve Meclis iradesi de geri plana itilmiştir. Bu nedenle ilgili düzenlemeyi kabul etmiyoruz.

Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; şimdi gelelim bu kürsüde hep defaten dile getirdiğim, emeğin sürekli değersizleştirildiği, emekçilerin de sıkça kapının önüne konulduğu vicdansız bir yerel yönetim anlayışına. Diyarbakır Büyükşehir Belediyesinde işçi kıyımı yine tüm acımasızlığıyla devam ediyor. Bir günde tek bir mesajla 37 emekçi daha geçen hafta içerisinde kapı önüne konuldu. Ne gerekçe var ne de bir açıklama, sadece kuru bir SMS. Diyor ki: "İş akdiniz feshedilmiştir." Bu mudur sosyal belediyecilik? Bu mudur emekçinin hakkını savunmak? Bakın, bu artık münferit bir olay değil; Diyarbakır'da son iki yılda Büyükşehir Belediyesi ve diğer merkez belediyelerinden 2 bin işçi ve emekçi işinden hiçbir gerekçe gösterilmeden atıldı. Altı yüz yetmiş gündür işçiler orada eylemde, HİZMET-İŞ Sendikası orada bir direniş yapıyor. Bu kürsüden dile getirdim, Allah aşkına, geriye doğru haklarında bir tutanak var mı? Yok. Tespit var mı? Yok. Disiplin soruşturması var mı? Yok. Yerine insan alınmış mı? Hem de fazlasıyla alınmış. Demek ki bir fazlalık da yok. Mahkemeye gitmişler, mahkemeleri kazanmışlar, bir üst mahkemeye itiraz edilmiş, oradan da işe iade kararı çıkmış; uygulayan var mı? Uygulayan yok. Adamlar hak arama eylemlerine orada, çadırda, belediyenin önünde; hem Diyarbakır'da hem de Van'da devam ediyor, bir eylem var. Ekmek meselesi bu yahu! Hâl böyleyken, işe iade kararları uygulanmazken, insanlar analarının ak sütü gibi helal olan tazminat ve tüm sosyal hakları ellerinden alınmışken orada öylece adaleti bekliyorlar. Efendim, Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı Serra Bucak açıklama yapıyor -buradan bir daha dedim, Allah aşkına, duymayan kulaklara bir kez daha söyleyeyim- "Bizim bu arkadaşlarla paradigmamız uymuyor." diyor. Park bahçelerde çalışan bir işçiyle neyin paradigmasını arıyorsun? Allah'tan kork! Bu kadar ucuz mu bu işler? (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Buradan Adalet Bakanına sesleniyorum, buradan İçişleri Bakanına sesleniyorum: Mahkeme kararlarını tanımayan, belediye kanunlarını tanımayan, işçinin hakkını tanımayan bir Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi var ya! Böyle bir keyfilik...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Diyarbakır kadar taş düşün başına senin ya!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Tamamlayayım efendim.

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu, teşekkür ediyorum.

Efendim, bir dakikalara vermeyeceğimizi...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Ne zaman?

BAŞKAN - ...baştan açıkladık.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Ama söylemediniz bunu.

BAŞKAN - Söyledim burada Başkan, söyledim!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Efendim, ezcümle; orada bir emek gasbı var, alın teri gasbı var, hırsızlık var, hukuk tanımazlık var. Neyi bekliyorsunuz bilemiyorum. Orada direnen işçilere buradan selam ediyorum.

Efendim, hayırlı akşamlar. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alacağım.

Okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 250 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinde yer alan "değiştirilmiştir" ifadesinin "düzenlenmiştir" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Selçuk Özdağ	Bülent Kaya	Şerafettin Kılıç
Muğla	İstanbul	Antalya
Mehmet Karaman	Elif Esen	Mustafa Kaya
Samsun	İstanbul	İstanbul
Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:		
Ferit Şenyaşar	Kamuran Tanhan	George Aslan
Şanlıurfa	Mardin	Mardin
Ömer Faruk Gergerlioğlu	Mehmet Zeki İrmez	Ömer Öcalan
Kocaeli	Şırnak	Şanlıurfa

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - İlk söz İstanbul Milletvekili Elif Esen'e ait.

Sayın Esen, buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Önümüzdeki madde, Türkiye'nin en kalabalık şehirlerinde milyonlarca vatandaşın her ay kapısına düşen somut bir yükü ele alıyor: Site ve apartman aidatları. Yalnızca İstanbul'da 3 milyonu aşkın insan, yönetimin tek taraflı kararıyla belirlenen aidat yüküyle geçimini sürdürmek zorunda. Son yıllarda özellikle İstanbul gibi büyük şehirlerde bu aidatların nasıl artırıldığını hepimiz yakından biliyoruz, seçmenlerimizden de duyuyoruz, dinliyoruz. Yönetim kurulu toplanıyor, gerekçe gösterilmiyor, rakam ikiye katlanıyor. İtiraz etmek isteyen kat maliki uzun, masraflı, yorucu bir hukuki yola girmek zorunda. Bu tablo gerçek ve ağır bir soruna işaret ediyor. Hükümet şimdi, çözüm bulduğunu söylüyor, kamuoyu da onu öyle bekliyor. Basında şöyle yazıyor: "Fahiş aidatlara son." Peki öyle mi? Ama sayın milletvekilleri, bu düzenlemenin metni dikkatli okunduğunda gerçek çok daha farklı bir şeye işaret ediyor: Bu maddeyle getirilen yeniden değerlendirme oranı tavanı kalıcı aidat artışını düzenlemiyor, sadece genel kurul toplanana kadar geçerli olacak geçici avansı kapsıyor. Genel kurul toplandığında, kat malikleri işletme projesini onayladığında bu tavanın üzerinde aidat belirlenmesi hukuken mümkün olmaya devam ediyor yani bu düzenleme sorunun asıl kaynağına dokunmuyor. Yönetim kurulunun keyfî avans toplamasına frenleme

getiriliyor, tamam, bunu olumlu buluyoruz, buna da tamam ve destekliyoruz ancak gerçeği buradan ifade etmek gerekiyor: Yıllık bütçeye, kalıcı aidat artışına hiçbir somut güvence getirilmiyor bu maddeyle. Vatandaş buradan ne anlıyor? “Artık aidatım keyfi artırılamaz.” Oysa gerçekte ne oluyor? “Genel kurul toplanana kadar artırılmaz.” Bu iki cümle arasındaki mesafe vatandaşın beklentisi ile bu kanunun karşılayabileceği arasındaki mesafe oluyor ve bu mesafeyi kapatmadan “Fahiş aidatlara son!” demek vatandaşı kandırmaktır, haksızlıktır sayın milletvekilleri. Daha kapsamlı bir çözüm mümkün müydü? Elbette mümkün, çalışılabilir. Nasıl mümkün olabilir? Kalıcı aidat artışına da tavan getirilmesiyle, denetim mekanizmasının güçlendirilmesiyle, yönetim şirketlerinin kayıt altına alınmasıyla, şeffaflık yükümlülüklerinin artırılmasıyla, kat malikinin bilgiye erişiminin kolaylaştırılmasıyla bu mümkün olabilir.

Bir de aynı kanunun benzer ve ilgili 5’inci maddesine bakmak gerekiyor doğruyu görebilmek için; o maddede de toplu yapılarda yönetim planı değişikliği için gereken karar nisabını beşte 4’ten üçte 2’ye indiriyorsunuz. Yönetim planı ne peki? Aidatların nasıl belirleneceğini, ortak alanların nasıl kullanılacağını, kat malikinin gündelik yaşamını düzenleyen temel bir belgedir bu; bu belgeyi daha düşük bir çoğunlukla değiştirilebilir hâle getiriyorsunuz. Bu iki maddeyi birlikte okuyunca şu tablo çıkıyor karşımıza: Bir elinizle geçici avansa frenleme getiriyorsunuz, öteki elinizle yönetim planını daha kolay değiştirmenin önünü açıyorsunuz. Yarın bir yönetim kurulu üçte 2 çoğunlukla yönetim planını değiştirip yeni aidat kalemleri getirebilir mesela, yani az önce verdiğiniz güvence 5’inci maddeyle kendi içinden aşındırılıyor. Kim bu tablodan etkileniyor? Bu kısım da çok önemli. Kim bu tablodan etkileniyor ve zarar görüyor? Toplantılara, yönetim kurulu toplantılarına katılamayan, kirası zaten ağır, bir de üstüne aidat yükü bindirilen kiracılar ve yaşlı kat malikleri, dar gelirli. Sonuç: Vatandaşımıza özet olarak konuyla ilgili şunu söyleyebiliriz: Geçici avans düzenlemesinin kısmi bir iyileştirme yaklaşımıyla ilkesel olarak bir bağlantısı olabilir ancak bu kanunun vatandaşa vadettiği ile gerçekte getirdiği arasındaki derin uçurumları kayıtlara geçirmek zorundayız. “Mış” gibi uygulamalardan vazgeçilmeli.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Esen, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu’na ait.

Sayın Gergerlioğlu, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sayın vekiller, değerli halkımız; bugün polemik yaratacak bir siyasi konuşma yapmayacağım; iktidarıyla, muhalefetiyle hepimizi hatadan dönmeye davet edeceğim. Sözüm tüm topluma: Bakın, bu kızı herkes tanıyor değil mi? Çok tatlı ve sevimli bir kız, Narin Güran. Narin Güran konusunda... Sadece onu mezara gömmediler, aileyi de mezara gömdüler. Bu konuda araştırmadan önce itiraf edeyim ki ben de ailenin katil olabileceğini düşündüm ancak araştırdıktan tamamen fikrimi değiştirdim sevgili arkadaşlar, bugün size bunu biraz anlatmak istiyorum. Çok araştırdım, defalarca köye gittim, karış karış köyde tespitler, keşifler yaptım. Yine, mahkeme tutanaklarını, duruşma tutanaklarını, kararları sayfalarca, yüzlerce sayfa okudum, gazetecilerle, hukukçularla konuştum ve köye gittim. Narin Güran’ın mezarı başında ailesi adalet nöbeti tutuyordu ve köyde ayrıntılı bir araştırma yaptım. Burayı görüyor musunuz? Eğertutmaz Deresi, Narin’in gömüldüğü yer burası, bakın. Orada, gittim, etrafı tetkik ettim. Şimdi, oradan Dara-2 askerî üs bölgesine baktım. Bakın, şu ikisine bakın, Narin’in gömüldüğü yerden Dara-2 askerî üs kamerası çok net görünüyordu yani kamera Nevzat’ın Narin’in cenazesini taşıdığı anda çok net görüyordu, daha ilk gün görüyordu. Fakat bunu araştıran bir jandarma var mıydı arkadaşlar? Yoktu yehut da kötü niyet vardı, bunu orada çok net gördüm. İlk gün bu cinayet çözülebilirdi. Bakın, ne olmuş biliyor musunuz? Ben gittim, cezaevinde de Yüksel Güran, Enes Güran, Salim Güran... Erzincan ve Erzurum Cezaevlerini dolaştım, saatlerce bu insanları dinledim. Salim Güran bana ne anlattı biliyor musunuz? Jandarma demiş ki: “Bir üfürükçü bulduk Salim, beraber arayalım.” Böyle çubukla arıyorlar ve bir adamın evine gidiyorlar, işte çubuklar, işaret burayı gösteriyor. Jandarma kapıyı kırıp giriyor içeri, adamın üstüne yürüyorlar, adam “Her tarafı arayın, üfürükçünün lafıyla mı hareket ediyorsun ey jandarma!” diyor, bakıyorlar, bir şey yok, geri dönüyorlar. Böyle bir rezaletle ilerliyor arkadaşlar. Bir sürü şehir efsanesi var, işte,

halılar yıkandı, cinayet izleri yok edildi. Hayır, öyle bir yıkama yok, bunu tespit ettim. Yok, güya Salim Güran taksidi Narin'in cenazesini götürmüştü. Hayır, Diyarbakır'dan geliyorlar. Pazar günü düğüne hazırlanan bir aile, petrol istasyonunda 200 lira, adam, benzin alıyor; depoyu bile dolduramıyor, zengin birileri de değil.

Ve ardından Erzincan Cezaevinde Yüksel Güran'ı ziyaret ettim. Bakın, ben -Allah korusun- onun cezaevinde intihar etmesinden korktuğum için onu ziyaret ettim ve hakikaten çok kötü bir hâldeydi. Benimle saatlerce konuştu ve konuştuğu tüm saatler boyunca ağladı, durmaksızın bir anne ağladı. Ve arkadaşlar, ona jandarma karakolunda ne yapmışlar biliyor musunuz? Oğlu Enes'e işkence, dişini çekme, hakaret, küfür ve Yüksel Güran'a "Gel, burayı izle, aklın başına gelsin, konuş." demişler. Yüksel Güran'a dayak, Enes'e izlettirmişler ve sonunda kendisine "Katil!" "Canı!" "Fahişe kadın!" gibi laflar söylemiş kadın jandarmalar.

Kendisi bana dedi ki: "Ömer Bey, vallahi, bir bebek doğduğunda ne kadar masumsa o kadar masumum. Bilin ki yavrumun üzüntüsüyle kahroluyorum burada. Benim tek dileğim var, Narin'in mezarına gidebilmek, evladımın mezarına gidebilmek." Sadece bunu söylüyordu. Salim Güran'la da görüştüm. Bana ne dedi biliyor musunuz: "Vallahi, bizim ailemizin başına gelen bir dağın başına gelseydi, o dağ çökerdi. Ya, bizi nasıl katlettiler Ömer Bey? Nevzat'ın değişen ifadelerine kimse bakmıyor, dakika başı ifade değiştiriyor ama bizim üstümüze geliyorlar. Biz pazar günü düğüne hazırlanan bir aileydik."

Ben o patikadan da çıktım arkadaşlar, "Elli bir saniyede Narin çıktı." denilen patikadan bir büyük insan olarak ancak iki buçuk dakikada hızlıca çıkabildim. Yani bakın, her şeyi yeni baştan ele almak lazım; yargı, istinaf, Yargıtay farklı karar verdi, Adalet Bakanı diyor ki: "Yeni deliller çıkarsa yeniden yargılama yapılabilir." Buyurun -ben hâkim değilim, ben milletvekiliyim ancak- yeni deliller çıkmışsa bu mezara gömülen aileyi kurtaralım arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Ben diyorum ki bakın, yeniden bir yargılama yapılmalı, a'dan z'ye; yereli, istinafı, Yargıtayı, hepsi ayrı ayrı kararlar veriyor ve ortada en sonunda Nevzat'a dört yıldan on sekiz yıla ceza çıkarılıyor. Tam bir karmaşa var. Yeni deliller var ve yeniden bir yargılama yapılması gerekiyor. Elimizi vicdanımıza koyalım, şu çocuğun hatırı için arkadaşlar; bakın, Narin Güran'ın hatırı için lütfen herkes elini vicdanına koysun ve yeniden yargılama isteyelim.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Gergerlioğlu, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Sayın Temelli, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

41.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, yapılan tartışmalarda söz konusu olan madencilik şirketinin bağlı olduğu holdinge ve Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun 250 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Başkan.

İki konuda bir düzeltmeye ihtiyaç var.

Bir tanesi: Biliyorsunuz, Doruk Madencilikle ilgili yapılan tartışmalarda söz konusu olan holding Yıldızlar SSS Holdingdir. Bazen dil sürçmesiyle bazı arkadaşlarımız "Yıldız Holding" diye de meseleyi ele alıyorlar. Bu meselenin Yıldız Holdingle bir alakası yoktur, Yıldızlar SSS Holding başka bir kuruluştur. Bunun düzeltilmesinde yarar var.

İkinci konu da burada bugün de dile getirdik; bu ülkede bir kayyum rezaleti var. Uzun yıllardır kayyum icraatlarından kaynaklı çok ciddi meseleler var ve biz bu konuda bir araştırma komisyonunun hayata geçmesini istiyoruz ve gereken incelemelerin yapılmasını istiyoruz. Dolayısıyla kayyum icraatlarından kaynaklanan bazı meselelerin olduğunu herkes çok iyi biliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - İçindeki Kürt nefretini, Kürt hezeyanını burada gelip sanki emekçi dostuymuş gibi anlatan arkadaşlara tavsiyemiz, bizim Diyarbakır Büyükşehir Belediyemizi de Van Büyükşehir Belediyemizi de gidip ziyaret etmeleri. Tabii, Van'a gidemezler, hâlâ kayyum var ama Diyarbakır Büyükşehir Belediyesine gidip bütün raporları, oradaki bütün belgeleri inceleyebilirler, her şey şeffaftır çünkü.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Başkanım, özür dilerim, bir şey söylemem lazım.

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sanki eksik bilgi veriyordum gibi söylendi, müsaade ederseniz yerimden söyleyebilir miyim efendim?

BAŞKAN - Buyurun.

42.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum.

Efendim, defaten söyledim, bir daha... Çalışma Bakanlığına sorabilirsiniz, hemen, HAK-İŞ'e bağlı HİZMET-İŞ Sendikası... Hem Van'da -Van'da da devam ediyor bu arada- hem de Diyarbakır'da devam eden eylem, protestolar ve hukuki süreçler altı yüz yetmiş gün oldu. Ben net olarak söylüyorum; apaçık burada kamuoyunu yanıltıyor Sayın Grup Başkan Vekili, doğruyu söylemiyor. 2 bine yakın insan işinden edildi, yerine kimlerin alındığı incelenсин.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Peki.

Sayın Temelli, buyurun.

43.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Kamuoyunu yanıltmıyoruz, doğruyu söylüyoruz. Kendisi kamuoyunu yanıltıyor çünkü burada kayyum dönemindeki bir icraattan kaynaklı bir mesele var, kendilerine de defaatle izah ettik meseleyi. Bunlar bankamatik çalışanları ve kanunun belirttiği sınırların ötesinde bir istihdam söz konusu olmuş ve kanuni haklarını da kullanabiliyorlar. Dolayısıyla gelip burada sürekli olarak partimizi hedef alan, Kürt halkını hedef alan bu nefret söylemiyle, saldırgan üslubuyla kürsüyü kullananın bu ithamlarını kabul etmiyoruz. Diyarbakır orada, gitsin, incelesin; dediklerinde haklılık payı varsa o zaman gelsin konuşsun.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ediyorum.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Başkanım... Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ama "nefret dili" dedi, müsaade buyurun, bir dakika...

BAŞKAN - Meram anlaşıldı, buyurun.

Lütfen, yeni bir tartışmaya mahal vermeyelim.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Tamam, yerimden, bir dakika...

BAŞKAN - Evet, buyurun.

44.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Efendim, öncelikle, ben Diyarbakır'a 2 defa, Van'a toplamda 7 defa gittim; her ikisinde de Van İpekyolu Belediyesinin önünde, Diyarbakır'da da Büyükşehir Belediyesinin önündeki eylemlere katıldım, açıklamaları yaptım.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - "Bankamatik memuru" sizin için neyi ifade ediyor?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Hele hele şunu kabul etmemiz mümkün değil: Yani "nefret dili" ve "Kürt halkı..." Alakası yok.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sen Kürt düşmanısın!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bilakis oradaki Kürt kardeşlerimizin, Kürt emekçilerinin haklarını korumak için gittim.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sen Kürt düşmanısın! Kürt düşmanısın sen! Van'da ne yaptığını çok iyi biliyoruz!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ve ben korudum. Göreceksiniz belgeleri.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Göreceksin!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Peki, değerli milletvekilleri...

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Her gün gelip Kürtlere burada nefret dili kusuyorsun!

TURAN YALDIR (Aksaray) - Tahammül edin, bir şey yoksa yok.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Kürt emekçilerinin hakları için...

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - O işçilerin çalışma saatine bakar mısın!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Belgelerinize mi bakacağız?

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Bakmazsın sen! Ancak Kürt nefretini söylersin burada!

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Utanmadan gülüyor ya! Soyтары!

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Senin oraya gitmeye yüreğin yetmez de...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Giderim.

TURAN YALDIR (Aksaray) - 7 defa gitti; 7, 7...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Hiç sorun yok, yine giderim.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Hadi git bakalım!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Hiç sorun yok, yine giderim.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Hadi yarın gel, ben yarın gidiyorum, gel Diyarbakır'a gidelim beraber!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Niye gidemeyeceğim? Ne demek istiyorsun?

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Gel, gir bakalım! Sen Diyarbakır'da yürüyebilecek misin bu tarzda?

TURAN YALDIR (Aksaray) - Tehdit mi ediyorsun? Niye gidemeyelim?

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Bu düşmanlıkla sen bir köye gidemezsin!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Niye gitmeyeceğim ya!

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Sen gidemezsin!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkanım, sataşmalara bir müdahale edin!

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Bu kadar Kürt'e düşmanlık eden, bu kadar nefret dilini kullanan Diyarbakır'a giremez!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Giderim!

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Git de göreyim! Hadi git göreyim!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Giderim!

VI.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Hatay Milletvekili Adem Yeşildal ve Ardahan Milletvekili Kaan Koç ile 72 Milletvekilinin Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3466) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 250) (Devam)

BAŞKAN - Şimdi diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 250 sıra sayılı Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 3'üncü maddesinde geçen "şeklinde" ibaresinin "olarak" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Sururi Çorabatır	Gülcan Kış	Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu
Antalya	Mersin	İstanbul
Hüseyin Yıldız	Adnan Beker	Aykut Kaya
Aydın	Ankara	Antalya
Mehmet Tahtasız	İlhami Özcan Aygun	Ömer Fethi Gürer
Çorum	Tekirdağ	Niğde

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Evet, önergenin gerekçesini açıklamak üzere Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'a söz veriyorum.

Sayın Aygun, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

250 sıra sayılı -Tapu Kanunu hakkında- Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi için söz aldım.

Bu teklifte hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmayan düzenlemelerden biri, çoğunluk marifetiyle yeterince tartışılmadan, muhalefeti dikkate almadan yapılan düzenlemelerle, aynı hızla defalarca değiştiriliyor, vatandaşın kafası karıştırılıyor. Yasalara artık güven kalmadı, daha doğrusu Parlamente'ye güven bırakmadık çünkü yapboz tahtası olduk. Her gün maalesef iktidar partisi milletvekilleri dışarıda geziyorlar, biz yoklama istiyoruz, yoklama isteyen muhalefeti de "Neden sizler yoklama istiyorsunuz?" diye, İç Tüzük'ten doğan hakkımıza karşılık bizi eleştiriyorlar. Ben buradan, iktidar partisinin getirmiş olduğu kanun teklifinin sonuna kadar arkasında olmasını teklif ediyorum, bekliyorum da.

Evet, Anayasa yine ihlal edilmekte, yasa yapma sürecinin dışına çıkılıyor; konuyla ilgili komisyonlarda maalesef görüşülüyor, diğer alt komisyonlara gönderilmiyor. Kısacası, yangından mal kaçırır gibi kanun maddeleri torba kanun hâlinde bir torbaya doldurulup buraya getiriliyor.

Ve geldiğimiz durumda, ülkemizde hızla gelişen konut siteleri, bazıları büyüklükleriyle beldeyle yarışacak duruma gelmiş ancak Kat Mülkiyeti Kanunu buna cevaz vermemektedir. Site yöneticileri tıpkı ülkemiz gibi astığı astık, kestiği kestik şeklinde kendilerini yüksek maaşlara bağlamışlar, topladıkları aidatlarla da yaşamlarını sürdürüyorlar, oradaki mal sahipleri veya kiracılar ise asgari ücretle sıkıntı çekerken site yöneticileri ise padişahlar gibi yaşıyorlar. Site yönetimini değiştirmek deveye hendek atlatmak kadar zor hâle gelmiş çünkü o kadar güzel koltuğa yapışmışlar ki koltuğu bırakmıyorlar yöneticiler ve öncelikle site seçimlerinde en önemli konulardan bir tanesi de vekâlet sistemi. Vekâletle yazıyorlar, topluyorlar, ondan sonra istedikleri şekilde oradaki kongrede isteklerini çıkarıyorlar yani kısacası, yapışmış oldukları koltuklardan yöneticiler kalkmıyorlar. Bunun için bu vekâlet sistemine bir düzenleme getirilmesi gerekiyor. Bana göre en önemli konulardan bir tanesi vekâlet sisteminin kontrol edilmesi gerekiyor. Oysaki site yönetimi seçimleri devlet gözetiminde, kontrolünde olursa o zaman o vekâletlerle ilgili kontrol yapılmış olur, gayrimeşru yollarla elde edilmiş olan vekâletlerin de otokontrolü yapılmış olacaktır.

Yine, site yönetiminin bütçesinin devletçe denetlenmesini sağlayacak bir mekanizma maalesef kurulmamış; pek çok yolsuzluk olduğunu hatta büyük ve lüks sitelerde ise yönetimlere mafyaların çoktüğünü görüyoruz ve bu, çok kez haberlere konu oluyor ama maalesef, sitelerdeki yöneticilerle ilgili hiçbir hukuki çalışma yapamıyoruz. Sitelerde bütçe denk midir, hangi harcama nereye yapılmıştır; belli değil. Denetim kurulları genelde yönetimin tekelindeki isimlere bırakılmakta, bunların da denetim, muhasebe bilgisi olmamasından dolayı burada da bazı sıkıntılar yaşanıyor. Site yönetimleri kafalarına göre harcama yapabilmekte, kendi maaşlarını kendileri belirlemekte, rahatça at oynatmaktadırlar. Maalesef, bu çarpık yapıyı düzenleyecek bir düzenleme burada yine olmamıştır.

3'üncü madde olumlu gözüküyor ama site yönetiminin istediği avansı toplama yetkisi ortadan kaldırılmaktadır ancak muğlak ifadeyle, ucu açık avans sistemiyle toplanmasının önü açılıyor. Esasında

bu teklif önemli bir hüküm getiriyor; teklife göre, kat malikleri genel kurulun onayı olmadan işletme bütçesi artık uygulayamayacaklar ancak teklife göre gerçek işletme bütçesi onaylanana kadar yönetim geçici avans toplayacak ve avansın miktarı nedir, o muallak. O hâlde, yönetici yine kafasına göre avans toplayıp istediği gibi at koşturmaya devam edecek. Muğlak bir ifade, bunun düzenlenmesi gerekiyor. Daha da açıklık getirirsek ana gayrimenkulün genel yönetim işleri, bakım, onarım, temizlik gibi işler, asansör, kalorifer, sıcak ve soğuk hava işletmesi, sigorta için yönetim planında gösterilen zamanda, eğer böyle bir zaman gösterilmemişse her takvim yılının ilk ayı içinde kat maliklerinden işletme projesi onaylanıncaya kadar avans toplamaya devam edecekler. Mevcuttan olumlu tek farkı, avansın bitmesi hâlinde kat maliklerinden yeniden avans toplanmasının önüne geçilmektedir. Ancak geçici avans için sınırlama konulmaması yine keyfilikleri doğuracaktır. “Peki, sonra yönetim planlarına bu hükümler nasıl eklenecek?” dersek yönetim planları değişiklikleri tek tek ilgili tapu dairelerine gönderilerek onaydan geçirilecek. Bu kısım yine muallak kalmış. Mevcut yönetim planları tapu onaylıdır, tapularda kayıtlıdır. Yasada bir değişiklik yapıldığında ilgili kurum yönetmelikte buna uygun değişiklik yapma yetkisine sahiptir. Buradan da baktığımız zaman, yine iktidar her yerde kendine benzeyen yapıların, yönetimlerin oluşmasına sebep olmakta. “Tencere dibin kara, seninki benden kara” hikâyesiyle karşı karşıyayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) - Tencere kapak uyumu var. AK PARTİ şeffaf olmadığı için şeffaf yönetimlerin oluşması maalesef mümkün değildir diyorum. Yani kadıyı kime teslim edeceğiz, kime gideceğiz; soruyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Aygun, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3’üncü madde kabul edilmiştir.

4’üncü madde üzerinde 4 önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağız.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 250 sıra sayılı Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin çerçeve 4’üncü maddesiyle 634 sayılı Kanun’un 37’nci maddesinin birinci fıkrasında değişiklik öngören düzenlemenin ikinci cümlesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini, maddeye eklenmesi öngörülen fıkranın sonuna aşağıdaki cümlelerin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“Kat malikleri kurulunca daha önce kabul edilmiş bir işletme projesi yoksa; yönetici, kat malikleri kurulunun en geç üç ay içinde onaylayacağı işletme projesine kadar, geçici bir işletme projesini en geç on beş gün içinde hazırlar ve kurulun onayına sunar.”

“Bu fıkra da belirtilen yeniden değerlendirme oranı sınırına göre hazırlanacak geçici işletme projesinin kat malikleri kurulunun en az üçte ikisi tarafından düşük bulunması ve artırılmasının talep edilmesi halinde, yönetici tarafından bu fıkra da belirtilen yeniden değerlendirme oranının en çok iki katına kadar tutardaki yeni bir geçici işletme projesi en geç on beş gün içinde hazırlanır ve aynı usullerle kat malikleri kuruluna sunulur.”

Sururi Çorabatır	Gülcan Kış	Ömer Fethi Gürer
Antalya	Mersin	Niğde
Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu	Adnan Beker	Gürsel Erol
İstanbul	Ankara	Elâzığ
Hüseyin Yıldız	Aykut Kaya	Mehmet Tahtasız
Aydın	Antalya	Çorum
BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?		

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol'a söz veriyorum.

Sayın Erol, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

GÜRSEL EROL (Elâzığ) - Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Dün bu kürsüden, ilimizin milletvekili, MHP Milletvekili Semih Işıksver Bey çok güzel bir konuşma yaptı; Elâzığ'ın sorunlarını tespit ederek, doğru ifade ederek taleplerini, beklentilerini bu kürsüden gündeme getirdi. Ben buradan kendisine teşekkür ederim Elâzığ'ın sorunlarını tekrar Meclis kürsüsüne getirdiği için.

İlimizde yaşanan güncel olarak iki tane sorun var. Bursa Milletvekilimiz Kayıhan Pala Bey gündeme getirdi; Özelleştirme İdaresi marifetiyle, Sayın Cumhurbaşkanımızın imzaladığı ve Resmî Gazete'de yayımlanan kararname gereği Türkiye'de sağlık tesislerinin özelleştirmeyle satılarak gelirinin Özelleştirme İdaresine aktarılması. Elâzığ'da da bununla ilgili, 3 tane, özelleştirme kapsamına giren, satış kapsamına giren yerimiz var. Bunlardan birincisi, hâlâ hizmet veren İl Sağlık Müdürlüğümüz -eski askerî hastanemizdir- ve İl Sağlık Müdürlüğü olarak da şu anda aktif olarak bina kullanılmakta. İkincisi, Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi ve o bölgenin en eski hastanelerinden biridir, şu anda aktif olarak kullanılmakta olan bir yerdir. Bunu biz gündeme getirdiğimizde Elâzığ AK PARTİ milletvekillerimiz de bizimle aynı duyarlılığı, aynı tepkiyi vererek bu konuyu Sayın Cumhurbaşkanımızla görüşeceklerini ifade ettiler ve bugün görüştüler, kamuoyuna bir açıklama yaptılar. Sayın Cumhurbaşkanımızla yapılan görüşme neticesinde, Elâzığ'da böyle bir sorunun yaşanmayacağını, bu arsa satışlarıyla ilgili bir kaygının, endişenin olmaması gerektiğini ifade ettiler. Bu son derece memnuniyet verici bir gelişmedir. Ben buradan arkadaşlarımı da bu girişimlerinden dolayı Elâzığ adına da önemsiyorum ve önemli buluyorum ama bir de işin hukuki boyutu var. Hepsinin bildiği gibi biz milletvekiliyiz, burada bir kanun çıkarıyoruz ama bizim çıkardığımız kanunlar Resmî Gazete'de yayımlanmadan yürürlüğe girmez. Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanımızın imzaladığı kararname Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren bir kararname ve uygulama, doğal olarak kısa vadede bundan vazgeçilmiş olsa da ama uzun vadede bu işten vazgeçildiği anlamına da gelmez. Eğer bundan vazgeçilmişse yeni bir kararnamenin yayımlanarak Resmî Gazete'de yayımlanmış olması lazım, bunun da biz takipçisi olacağız çünkü bu arsaların hiçbir şekilde satılmaması lazım.

Bu kürsüden bir kaygımı, endişemi de iletmek isterim. Tabii, bu hastanelerin olduğu araziler çok büyük; biri 97 dönüm, biri 78 dönüm yani şu anda Elâzığ İl Sağlık Müdürlüğünün tesislerinin olduğu arazi ile Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesinin olduğu arazinin biri 97 dönüm, biri 78 dönüm. Şimdi, burada bir imar revizyonuna gidilip, hastaneler ayrılıp arsalar arsa olarak kalıp satılacaksa bu da sorun. Yani kesinlikle ve kesinlikle hiçbir arsanın; belirtilen adadaki, paftadaki arsaların hiçbir şekilde satılmaması ve Sayın Cumhurbaşkanının yeni çıkaracağı kararnameyle satışların iptal edilmesi gerektiği şeklindeki Elâzığ'ın talebini, beklentisini buradan ifade etmek isterim.

Diğer bir konumuz, bu sene bölge inanılmaz yağış aldı yani belki diyebilirim ki son yetmiş yılın en fazla yağışını aldık. Hâlâ Munzur Dağları'nda 3 metre kar var ama geçen sene bir don olayı yaşadık ve gerçekten çiftçi inanılmaz mağdur oldu; bu sene de bir dolu afeti yaşadık. Geçtiğimiz günlerde bir dolu afeti yaşadık, başta Koruk Köy olmak üzere birçok köyümüz etkilendi. Geçen yıl donun vurduğunu, bu sene de dolu vurdu. Bununla ilgili de bizim beklentimiz ve isteğimiz; yine, Tarım Bakanlığımız bu bölgedeki tarımın desteklenmesi, üreticinin desteklenmesi, çiftçinin desteklenmesiyle ilgili çiftçinin geçmiş yıllardaki borçlarını yapılandırılmalı ve vadelerini uzatmalı, bu yılki hasıllattan kaynaklı zarar ve ziyanların da tespitlerini yaparak çiftçinin mağduriyetini gidermeli. Elâzığ bir tarım kentidir. Yani bizim üç tarafımız sularla çevrili, yarımada konumundayız, ovalarımız var; tarımın desteklenmesi lazım.

Yine, en büyük sorunlardan biri şeker pancarı kotası. Yani ovalarda çiftçi kotadan dolayı şeker pancarı ekemez duruma gelmiş. Ya, kaldırın bu kotayı; çiftçi eksin biçsin, ekonomiye gelir kaydetsin, istihdam alanı yaratsın, ülkeye katma değer yaratsın. Bu kota uygulamasının da acilen kaldırılması lazım. Ben bu sürecin takipçisi olacağım. Özellikle Sayın Cumhurbaşkanımızın kararnamesiyle yazılan,

uygulamaya geçen bu arsaların satışıyla ilgili gerçekten bir kararname çıkar iptal edilirse bu kürsüden hem Sayın Cumhurbaşkanımıza hem de bu işe emek veren ilimizin milletvekillerine teşekkür ederim ama uzun vadede bu arsalar eğer tekrar bir zamanla satışa sunulacaksa da bunun en sert muhalefetini yapacağımı buradan bildirir, hepinize sevgi ve saygılarımı sunarım.

Hepinize iyi akşamlar dilerim. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Erol, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 250 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinde yer alan "kaydıyla" ifadesinin "üzere" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Selçuk Özdağ

Bülent Kaya

Mehmet Karaman

Muğla

İstanbul

Samsun

Ertuğrul Kaya

Mustafa Kaya

Şerafettin Kılıç

Gaziantep

İstanbul

Antalya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Evet, gerekçeyi açıklamak üzere Gaziantep Milletvekili Ertuğrul Kaya'ya söz veriyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Sayın Kaya, buyurun.

ERTUĞRUL KAYA (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bugün burada tüm dünyanın gözü önünde yapılan bir soykırıma değinmek istiyorum. Çin Halk Cumhuriyeti'nin Uygur Türklerine, akrabalarımıza karşı yürüttüğü soykırım gözlerden uzak bir şekilde maalesef devam ediyor değerli arkadaşlar. Çin Hükûmeti sinsî bir şekilde asimilasyon ve kültürel soykırımına devam ediyor.

Değerli arkadaşlar, Çin'le ticaret yapmak, ucuza mal temin etmek 25 milyon Uygur Türküne yapılan soykırıma sessiz kalmanın asla bir nedeni olmaması gerekiyor. Materyalizmin esir aldığı insanlığın bir kısmının bu zulme sessiz kalması tam bir utanç kaynağıdır.

Değerli arkadaşlar, Çin Hükûmeti devasa propaganda aygıtıyla, her türlü algoritmasıyla, etki ajanlarıyla hatta Türkiye içerisinde yürüttüğü faaliyetlerle bu zulmün üstünü örtmeye çalışmaktadır. Bu zulüm karşısında ise gönüllü sivil toplum kuruluşları, akademisyenler çok kısıtlı maddi imkânlarla bu zulme karşı tüm dünyada Uygur Türklerinin sesi olmaya devam etmektedirler. Unutmayalım ki gerçeğin önünde hiçbir yalan duramaz. Geriye gerçekler kaldığında da bir söz yankılanacaktır değerli arkadaşlar, Aliya İzzetbegović'in o yüreklere işleyen sözü: "Ve her şey bittiğinde hatırlayacağımız, düşmanlarımızın sözleri değil dostlarımızın sessizliği olacaktır."

Değerli arkadaşlar, biz, dostlarımıza, Uygur Türklerine yapılan zulme sessiz kalmıyoruz ve her fırsatta da her kürsüde de bunları ifade etmeye devam edeceğiz.

Bu kürsüden, tutanaklara geçmesi açısından, Doğu Türkistan'da yaşanan zulümleri tek tek sıralamak istiyorum değerli arkadaşlar. Onların "eğitim kampı" diye adlandırdıkları kamplarda maalesef soykırım uygulanmıştır; bu soykırımlar delilleriyle, tanık beyanlarıyla kayıt altına alınmıştır. Yine Doğu Türkistan'da yaşanan hakikatlerden bir diğeri, insan hakları ihlali raporlarında bu zulümler kayıt altına alınmıştır.

Uygur halkı Müslüman bir halktır değerli arkadaşlar. Uygurlar dinî vecibelerini yerine getirme konusunda baskı altındadırlar. Çin Hükûmeti Uygurları baskılarla Müslümanlıktan uzaklaştırma gayreti içerisinde ve hadsiz bir şekilde dinimizi, dinî değerlerimizi, kutsal kitabımızı âdeta bir hikâye bütünüymiş gibi bir propaganda aygıtı olarak kullanarak, Uygur Türklerine karşı, onları

Müslümanlıktan uzaklaştırmak için çok ciddi, sinsi bir propaganda yürütmektedirler. Çin, Uygur kardeşlerimizi çalışma kamplarında çok insanlık dışı bir şekilde çalıştırmaktadır değerli arkadaşlar, tamamı kayıt altındadır. Bunlar uluslararası örgütlerin, devletlerin... Bakın, ABD ve Avrupa Birliği ülkeleri, bugün, bu çalışma kamplarında insanlık dışı, âdetâ köle gibi çalıştırılan Uygur Türklerinin çalıştığı yerlerde üretilen malları boykot etmektedirler. Avrupa Birliğine bu ürünler girmiyor. Peki, Çin bunun karşılığında ne yapıyor değerli arkadaşlar? Doğu Türkistan'da yarı mamul şekilde ürettikleri ürünleri başka ülkelerde tamamlamak suretiyle ürün menşesi aldatmacası yapıyorlar. Buradan ilgili bakanlıklarımıza sesleniyorum: Acaba Türkiye Cumhuriyeti devletine Çin'den gelen bu ürünlerin menşesi konusunda yani Uygur Türklerine eziyet edilerek, onlara işkence yapılarak üretilen ürünlerle ilgili bir menşe araştırması yapılıyor mu değerli arkadaşlar? Bunların çok sıkı bir şekilde takibi gerektiğini bu kürsüden ifade etmek istiyorum.

Son olarak, değerli arkadaşlar, zulüm ne kadar büyük olursa olsun, zalim ne kadar güçlü olursa olsun tarih önünde kazanan her zaman mazlumlar olacaktır. Asil bir milletin mensupları olarak da her zaman mazlumların yanında durmaya devam edeceğiz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Turhan Çömez

Selcan Taşcı

Mehmet Mustafa Gürban

Balikesir

Tekirdağ

Gaziantep

Yüksel Selçuk Türkoğlu

Hüsmen Kırkpınar

Hasan Toktaş

Bursa

İzmir

Bursa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere Gaziantep Milletvekili Mehmet Mustafa Gürban'a söz veriyorum.

Sayın Gürban, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun teklifinde hâlihazırda SPK ve BDDK tarafından yetkilendirilen, değerlendirme kuruluşlarınca hazırlanan taşınmaz değerlendirme raporlarının Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne bedelsiz olarak gönderilmesi öngörülmüyor. Taşınmaz değerlendirme raporlarının Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü uhdesinde olmasında hiçbir sakınca yok ancak değerlendirme raporları, taşınmaz piyasasında fiyatların nasıl oluştuğunu, bölgesel farklılıkların hangi dinamiklerle şekillendiğini ve arz talep dengesinin hangi noktada kırıldığını ortaya koyan en güvenilir, en teknik ve en nesnel veri kaynaklarıdır; bu yönüyle sadece bir işlem belgesi değil, aynı zamanda ekonomik hayatın röntgenidir. Bu raporlar, yalnızca bireysel alım satım süreçlerinin bir parçası değildir; şehirleşme politikalarının belirlenmesinde, konut krizlerinin analizinde ve yatırım eğilimlerinin yönlendirilmesinde kritik rol oynayan stratejik veri setleridir. Dolayısıyla bu verilerin niteliği kadar erişilebilirliği de çok büyük önem taşımaktadır. Ancak mevcut uygulamada kritik öneme sahip olan bu veriler, kamu kurumları arasında elektronik ortamda paylaşılmasına rağmen kamu denetimine açık, şeffaf ve analiz edilebilir değildir. Bu durumdan dolayı taşınmaz piyasasında oluşan fiyatların arka planı yeterince görülemez, spekülasyon hareketleri zamanında tespit edilemez; en önemlisi, vatandaşın doğru bilgiye erişimini kısıtlar.

Değerli milletvekilleri, şeffaflık, sadece yönetim tercihi değil demokratik hukuk devletinin temel taşıdır. Hesap verilebilirlik ise güçlü ve adil devletin en belirgin göstergesidir. Eğer piyasada kamu kaynağı dolaylı ya da doğrudan etkiliyse o piyasa kamu denetimine açık olmak zorundadır. Kişisel veri niteliği taşıyan unsurlar ayrıştırılmalıdır. Değerleme raporları bilimsel analizlere açık şekilde kamu erişimine sunulmalıdır. Bu yaklaşım sayesinde iki önemli hedef aynı anda gerçekleştirilecektir. Bir yandan bireylerin özel hayatı ve kişisel verileri korunacak, diğer yandan piyasanın sağlıklı işlemesi için gerekli olan veri şeffaflığı sağlanmış olacaktır. Anonimleştirilmiş değerlendirme verileri, konut ve taşınmaz piyasasının bilimsel yöntemlerle analiz edilmesini, bölgelerde fiyat balonları oluşmadan erken aşamada tespit edilmesini, piyasa bozucu işlemlerin önlenmesini, kamu politikalarının daha isabetli ve gerçekçi şekilde oluşturulmasını sağlayacaktır.

Bu düzenleme sadece bugününümüzün değil geleceğimizin de meselesidir çünkü veri artık bir klasik enstrüman değil stratejik bir güçtür, veriyi saklayarak değil doğru yöneterek avantaj sağlayabiliriz. Verileri analiz eden ve şeffaf şekilde kullanan toplumlar ekonomik olarak da kurumsal olarak da daha güçlü olacaktır.

Değerli milletvekilleri, taşınmaz piyasası milyonlarca vatandaşımızın doğrudan hayatına temas eden bir alandır. Bu piyasada oluşacak her türlü yapay fiyat artışı, her türlü manipülatif hareket bir ailenin ev hayallerini ertelemek, bir gencin geleceğini zorlaştırmak, bir yatırımcının emeğini riske atmak anlamına gelir. Bu nedenle, şeffaflık bu alanda bir tercih değil zorunluluktur, denetim seçenek değil kamu sorumluluğudur. Bu durumda hareketle, değerlendirme raporlarının anonimleştirilerek erişime açılması, anayasal şeffaflık ilkesinin, hesap verilebilir yönetim anlayışının ve kamu yararının doğal bir gereğidir. Geliniz, kapalı kapılar ardında oluşturulan belirsizlikleri ortadan kaldıralım, veriyi kamu yararına kullanalım, piyasayı daha adil, daha şeffaf ve daha güvenilir bir hâle getirelim.

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son verirken Gazi Meclisimizi ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Gürban, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 250 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinde yer alan "gelmek üzere" ibaresinin "gelecek şekilde" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ferit Şenyazar

Kamuran Tanhan

George Aslan

Şanlıurfa

Mardin

Mardin

Ömer Öcalan

Mehmet Zeki İrmez

Ayten Kordu

Şanlıurfa

Şırnak

Tunceli

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekeceği açıklamak üzere Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'ya söz veriyorum.

Sayın Kordu, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

AYTEN KORDU (Tunceli) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Değerli Genel Kurul; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bir "Tapu Kanunu" denilerek, "Bazı Kanunlarda Değişiklik" denilerek bir torba yasayla yine karşı karşıyayız. Ne zaman siyasal iktidar bir torba yasayla gelse içinden mutlaka bir merkezileşme çıkıyor, bu torba yasada da gene aynı merkezileşme var. Özellikle 17'nci maddesine göre yerel yönetimlerin şirket kurma ve kooperatiflerin ortaklık kurma yetkilerinin Cumhurbaşkanlığı iznine ve onayına bağlanmak istenmesinin açıkça Anayasa'nın 127'nci maddesi gereğince güvence altına alınan yerel özerkliğe aykırı olduğu hepiniz tarafından bilinmektedir. Kentin, seçilmişlerin aldığı kararları merkezî bir onaya

bağlayan, demokratik yönetim anlayışıyla bağdaşmayan, yerel yönetimlerin ve halkın yönetime katılım hakkını yine ortadan kaldıran bir teklif önümüze gelmektedir.

Öte yandan, güvenlikçi yaklaşımla birlikte yerel yönetimlerin kayyum gibi irade gasbıyla yönetilmesiyle; kamunun tüm olanaklarını keyfi, kendine göre, denetimden uzak hatta olası denetimlerden de koruyan bir zihniyetle ilerlemesiyle birlikte kayyumla yönetilen pek çok belediyede yaşanan yolsuzlukların açığa çıkarılmasını biz bu kürsülerden defalarca ifade ettik. İşte, Gülistan Doku dosyasıyla beraber ortaya çıkan gerçeklik bunlardan bir tanesidir; tüm kamu gücünü kendi elinde bulunduran, merkezileştiren; valiliklerin, tüm mülki amirliklerin tasarrufuyla tüm yerleri dizayn etmeye çalışan bir anlayışla dolu. Vali Tuncay Sonel bir kayyum biliyorsunuz, döneminin kayyumu, çok tipik bir örnektir aslında; bu sistemin nasıl bir sömürü, nasıl bir yağma, nasıl talan, yolsuzluk ve yozlaştırma pratiğiyle hareket ettiğini çok açık göstermektedir. Bakın, kendisinin de kayyum valisi olduğu dönemde, belediyenin yine bir seçimle kayyumdan halkın iradesine geçtiği süreçte, belediyede kurulan bir inceleme komisyonunda açığa çıkan raporlarda 8 tane ayrı yolsuzluk kalemi tespit edildi, Bakanlığa bu iletili. Bu yolsuzlukları soruşturma talebine, dönemin yine İçişleri Bakanı olan Süleyman Soylu'nun imzasıyla 8 ayrı yolsuzluk dosyasına koruma kalkanı oluşturuldu ve soruşturma izni verilmedi. Hatta hakkında ağır suçlamalar bulunan bu kayyum valisiyle ilgili, bizzat kendisi hakkında “kendisiyle ilgili bir ön inceleme gerek yoktur.” görüşü verdi. Ama Danıştay, kendisi hakkında görüş sunmanın objektifliğe aykırı olduğunu düşünerek bunu bozdu. Fakat Soylu'nun “kamu yararı gözetilmiş” cevabı dışında hiçbir soruşturma gerçekleştirilmedi. Dolayısıyla bu hiç yabancı gelmiyor bize çünkü Gülistan Doku'nun akıbetini buralardan sorduğumuzda, cevapsız bırakılan sorular, araştırma önergelerine bu siyasal iktidar tarafından verilen retler yine açık, ortadayken işte, Soylu'nun “Soruşturma yaptık, gerekli soruşturmalar yapıldı, bir şey bulamadık.” diye açıklamasından da çok iyi biliyoruz. Benzer yaklaşımlar, benzer zihniyetler; işte, bu demokratik kültürden uzak, cinsiyetçi, tekçi bir zihniyetin bu ülkede en büyük suçları nasıl işleyebildiğinin ve nasıl korunabildiğinin, nasıl korunduğunun da açık, somut sonuçlarından bir tanesidir.

Dolayısıyla değerli vekiller, altı buçuk yıl boyunca Gülistan Doku'nun kaybettirilmesi ve katledilmesinin arkasında yatan kamu gücünün tüm olanaklarının bu katledilmede kullanılması çok tekil bir durum değildir. Uzun yıllar Kürt illerinde kamusal gücün, kadınlara yönelik şiddet, kadınlara yönelik intihar süsleri verilerek ya da faili meçhul bırakılan dosyaların nasıl aslında kamusal güçle örtüldüğünün de açık bir hâli olduğunu tekrar söylüyoruz ve bu politikaların yerelde, emniyetten üniversiteye, savcılıktan kaymakamlığa, hastanelere kadar, kendi valiliklerini, bulunduğu il müdürlüklerini kendisine göre dizayn ederek sürdürdüğü bu dosyada çok açık bir kere daha ortaya çıkmıştır.

Dolayısıyla biz Dersim'in şu anki kayyum valisi tarafından da yönetilmesini kabul etmiyoruz. Bir an önce bu zihniyet değişikliği yaşanmak zorunda. Demokratik toplum ve barış sürecinde adımlar doğru atılmalı. Toplumsal barış tesis edilmediği sürece de gerçek adalet ve barışın, özgürlüğün sağlanamadığını biliyoruz. Kayyumlar geri çekilmelidir ve buna ilişkin yasalar bir an önce çıkarılmalıdır. Siyasal iktidar demokrasiye ağır vurulan bu darbelerin de bizzat sorumlusudur. Demokratik bir yaşamın inşasında bizler tüm kirli ilişki ağlarının ortaya çıkarılması için takipçisi olacağız. Sadece takipçisi değiliz, bu süreçte örgütlenerek, kendimiz çözüm gücümüzle, kendimiz mücadele gücümüzle bu oluşturulan tüm kirli ilişkilere karşı kamu gücünün yıllardır coğrafyamızda özellikle kendisini nasıl sistemleştirdiğini, özel savaş politikalarıyla kendisini nasıl yürüttüğünü teşhir etmeye, örgütlenmeye de devam edeceğiz diyorum.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kordu, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

5'inci madde üzerinde 4 önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım. İlk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan birlikte işleme alıyorum ve okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 250 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Ferit Şenyaşar	Kamuran Tanhan	George Aslan
Şanlıurfa	Mardin	Mardin
Mehmet Zeki İrmez	Ömer Öcalan	Serhat Eren
Şırnak	Şanlıurfa	Diyarbakır
Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:		
Sururi Çorabatır	Gülcan Kış	Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu
Antalya	Mersin	İstanbul
Ömer Fethi Gürer	Mehmet Tahtasız	Aykut Kaya
Niğde	Çorum	Antalya
Hüseyin Yıldız	Adnan Beker	Talat Dinçer
Aydın	Ankara	Mersin

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergeler üzerinde ilk söz Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'e aittir.

Sayın Eren, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SERHAT EREN (Diyarbakır) - Sayın Başkan, aslında 1'inci maddeyi kaçırdığım için çok üzül müştüm, hemen dışarıdaydım. Sayın Başkan, ben 5'inci maddenin topluma çok faydalı olduğunu düşünmediğim için daha önemli olduğunu düşündüğüm bir konuyla ilgili konuşmak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün aslında tarihî bir kavşaktayız. Bu ülkede ilk kez belki de silahın değil siyasetin konuşabileceği bir eşişe gelmiş durumdayız. Kuşkusuz bu tür eşikler doğru okunmazsa, doğru değerlendirilmezse fırsatlar kaçır; tekrar krizler üremeye başlar, üretilmeye başlar. Dolayısıyla böylesi tarihsel anlarda ülkelerin deneyimlerinden faydalanmak gerçekten iç açıcı, ön açıcı olabilir. Ben bugün burada çatışma-çözüm süreçlerinden 3 örnek vermek istiyorum: Kolombiya, Açe Endonezya ve IRA süreci. Kolombiya'da savaş elli iki yıl sürdü, 450 bini aşkın insan yaşamını yitirdi; Açe Endonezya'da savaş otuz yıl sürdü, 30 bine yakın insan yaşamını yitirdi; her iki örnekte de daha çok siviller zarar gördü, en büyük bedeli de siviller ödedi.

Bakın, Kolombiya'da barış süreci 2012 yılında başladı, 2016 yılında anlaşmayla sona erdi. Yaklaşık 13 bin gerilla BM gözetiminde silah bıraktı. Barış süreci için özel mahkemeler kuruldu, silah bırakma ve toplumsal yaşama dönüş için ayrı ayrı mekanizmalar oluşturuldu, silah bırakanlar için güvenli geçiş alanları oluşturuldu, sivil hayata katılım konusunda hukuki güvenceler sağlandı yani silahlar bırakılmadan önce yasal düzenlemeler yapıldı. Yine, Açe sürecinde Özgür Açe Hareketi ile hükümet arasında öncelikle bir anlaşma sağlandı, anlaşma sonrasında uluslararası gözlemcilerin gözetiminde silahlar bırakıldı, silahların bırakılmasından sonra yasal düzenlemeler yapıldı. Yine, silah bırakanlar sadece toplumsal yaşama dâhil edilmedi, aynı zamanda siyasetin bizatihi aktörü hâline getirildi. Yine, hepimiz biliyoruz, İngiltere'de savaş, İngiltere-IRA savaşı otuz yıl sürdü, 4 bini aşkın insan yaşamını yitirdi. Nihai barış aşaması sonlanmamışken müzakere aşamasında silahların bırakılmasına dair yasa düzenlendi, dolayısıyla böyle bir yasa çıkarıldı. Bakın yani ben özellikle altını çiziyorum, 3 örnekte de şöyle bir şey yaşandı: Önce barış imzalandı, sonra güvence verildi, daha sonra silah bırakıldı.

Şimdi, bizdeki sürece bakalım, bizdeki süreç nasıl işliyor? Bakın, Sayın Öcalan'ın 27 Şubat çağrısından sonra PKK 1 Martta tek taraflı ateşkes ilan etti; hemen akabinde, 5-7 Mayıs tarihleri arasında kongresini topladı, kendisini feshettiğini açıkladı, silahları bıraktığını açıkladı; ardından, Türkiye'den, Türkiye'nin içinden silahlı güçlerini dışarıya çıkardı; ardından, ülke sınırları içinde çatışma riski doğabilecek alanların tamamından çıktı ve yasal düzenlemelerin yapılmasını bekledi ve hâlen bekliyor.

Bakın, bir anlaşma yok; yine, uluslararası mekanizmalar devrede değil; yine, silahların bırakılması konusunda bir mekanizma oluşmuş değil; yine, silah bırakanlarla ilgili bir yasal düzenleme yok. Peki, soruyorum: Bakın, bu kadar kritik bir eşik aşılmışken, bu kadar tarihî kararlar alınmışken, bu kadar önemli adımlar atılmışken, silahlar bırakılmışken yani Allah billah aşkına, biz daha neyi bekliyoruz?

Bakın, uluslararası çatışma çözümü deneyimleri bize şunu gösterdi, Kolombiya'da, Açe'de şunu bize gösterdi: Eğer hukuk kurulmazsa, eğer adalet konuşulmazsa şiddet geri döner; eğer meselelere bütüncül yaklaşırsak barış kalıcı hâle gelir.

Dolayısıyla Sayın Başkan, sonuçta biz barışı istiyorsak barışın yolu, rotası bellidir. Bugün Meclisin önünde çok büyük bir sorumluluk duruyor. Biz diyoruz ki silah bırakanlara ilişkin, toplumsal yaşama dönüşü sağlayanlara ilişkin bir yasal düzenleme yapalım. Yine, ifade özgürlüğünün, örgütlenme özgürlüğünün önündeki engellerin kaldırılması, keza ifade özgürlüğü, örgütlenme özgürlüğü...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Eren, teşekkür ediyorum.

Bir dakikaları vermeyeceğimizi başlangıçta açıkladık.

Teşekkür ediyorum.

SERHAT EREN (Devamla) - Ben en azından bitireyim kayıtlara geçmesi açısından Sayın Başkan, son cümlelerim.

BAŞKAN - Efendim, siz söyleyebilirsiniz ama mikrofonu açmayacağız.

Buyurun.

SERHAT EREN (Devamla) - Son cümlem...

Yani bugün her birimizin kendisine sorması gereken ve her birimizin cevabını araması gereken soru şu: Biz bu ülkede savaş yerine barışı finanse etmiş olsaydık bu ülke olarak nerede olacaktık? Bakın, ben şunu söylüyorum: Kırk yıllık çatışmalı sürecin sonunda siyasi, ekonomik, hukuksal, insani, vicdani çok ağır sonuçlar yaşandı.

BAŞKAN - Sayın Eren...

SERHAT EREN (Devamla) - Bir daha bunun asla yaşanmasını istemiyoruz. Bu Meclisi ve 86 milyon insanı "Bir daha asla!" demeye ve harekete geçmeye çağırıyoruz.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önerge üzerinde diğer söz talebi Mersin Milletvekili Talat Dinçer'e ait.

Sayın Dinçer, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

TALAT DİNÇER (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, tüm milletvekili arkadaşlarımızın söylediği gibi yine bir torba kanunla karşı karşıyayız ama yine de bunda biraz insaf var, biraz birbirine yakın konular var ama öyle bazı torba kanunlar geldi ki hiç birbiriyle alakası olmayan, hiçbir tali komisyonda görüşülmeyen, ihtisas komisyonlarında görüşülmeyen konular bir torba hâlinde geldi, bu Meclisten yasalastı.

Evet, şimdi, 250 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde söz almış bulunuyorum. Genel olarak baktığımızda, maddeye baktığımızda teknik bir düzenleme gibi gözüküyor ama esasına baktığımızda da bir çoğunluk kararının azınlık kararıyla giderildiği bir madde hâline gelmiş. Yani bir site düşünün ki sitede daha önce kararlar yüzde 80 çoğunlukla alınırken şimdi bu oran üçte 2'ye yani yüzde 60'a düşürülmüş. Bir insanın bir ömür boyu çalışıp bir ev sahibi olduğu bir konutla alakalı, yaşam alanlarının planlanmasıyla ilgili, bir plan değişikliğiyle ilgili kararda söz sahibi olmaması bence sıkıntılı; söz sahibi olması en doğal hakkıdır. Tabii, şimdi burada sormak lazım: Memleketin böyle, bu kadar büyük sorunları varken yani bunu kim istedi de buraya getirildi? Hangi somut sorunu ortadan kaldırdı bu madde? Bunlar da tartışma konusu.

Ha, ben isterdim ki bu kanun teklifinin içerisinde vatandaşın yaşadığı belli gerçek sorunlar bu torbanın içerisine girsin. Mesela, Orman Genel Müdürlüğüyle ilgili veya Orman Bakanlığıyla ilgili diyelim, çiftçilerimizin yaşadığı büyük sorun var. Asırlar boyunca ekilmiş tarlaların bir bölümü zaman içerisinde orman sınırları içerisinde kalmış ve şimdi hiç acımadan elli yıllık, altmış yıllık meyve ağaçları, üzerindeki ürünler dururken yargı kararıyla kesiliyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Olacak iş değil!

TALAT DİNÇER (Devamla) - Bunun en yakın olayını Mersin’de yaşadık; Mersin Mezitli’de, Mersin Erdemli’de, Silifke’de ve şimdi Mut ilçemizde. Üzerinde meyveler var, bari hasadı alınsın, öyle kesilsin; hiç dinlemeden ürünlerle beraber şu an kesiliyor ve vatandaş inim inim iniyor orada. (CHP sıralarından alkışlar)

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Günah, günah!

TALAT DİNÇER (Devamla) - Şimdi, şunu şurada sormak lazım: Bir kararla yolları satıyorsunuz, köprüleri satıyorsunuz, hastane yerlerini satıyorsunuz, kamu arazilerini satıyorsunuz, Millî Emlaka dâhil arazileri satıyorsunuz; bunları çok rahat yapılabiliyorsunuz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Pasaportu da sattılar, pasaportu!

TALAT DİNÇER (Devamla) - Peki, burada bir karar alsaydık da bu elli altmış yıllık bahçeler kesilmeseydi, bunları en azından bu çiftçilerimize, üreticilerimize biz bunu ya bir kiralama yoluyla veya satış işlemi gerçekleştirilerek bu emek yoğun çalışan, on iki ay çalışan bu çiftçilerimizi bu duruma sokmasaydık. Bunu alabilirdik, bu torbanın içerisine de koyabilirdik ama maalesef hiçbir şekilde bu dillendirilmedi bile, gündeme bile alınmadı, Bakanlık bu konuda adım atmadı.

Değerli milletvekilleri, şimdi, tabii, bu kanun teklifiyle TOKİ’lere falan bayağı istisnalar getiriliyor. Özellikle acele kamulaştırma devreye sokularak milletin özel mülküne çok rahat el konuluyor. Şimdi, en yakın, yine Mersin’de, Çavak Mahallemizde vatandaşın 187,5 dönüm özel arazisine TOKİ el koydu, “Buraya sosyal konut yapacağım.” dedi. Şimdi oradaki vatandaşlarımız uyuyamıyor, sabahlara kadar uykuları kaçıyor ve şu ana kadar piyasa değerinin altında 1’i oranında, dönümü 6 milyona giderken 1 milyon 180 bin lira bedel biçilerek milletin özel arazileri elinden alındı. Şimdi bunlar yargı yoluna başvuracak, mahkemelere başvuracak. Ya, ne gerek vardı bunlara? Yani bunun piyasa rayiç değeri ne ise bunun üzerinden belirlenip vatandaşların parası ödenseydi daha sağlıklı olmaz mıydı? Diğer taraftan, sadece geliyor, 2’nci maddeyle “TOKİ’ye damga vergisi istisnası getiriyoruz.” diyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TALAT DİNÇER (Devamla) - Ya, damga mı kaldı da vergisi devam ediyor sayın milletvekilleri! Buna, bu konulara acil bir düzenleme gerekiyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Dinçer.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 250 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesinde yer alan “aykırı” ifadesinin “aykırı olan” olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Selçuk Özdağ

Bülent Kaya

Mehmet Karaman

Muğla

İstanbul

Samsun

Şerafettin Kılıç

Mustafa Kaya

Necmettin Çalışkan

Antalya

İstanbul

Hatay

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gereğini açıklamak üzere Hatay Milletvekili Necmettin Sayın Çalışkan'a söz veriyorum.

Sayın Çalışkan, buyurun. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünya 5'ten büyüktür ama TRT 600'den ne hikmetse büyüktür. Şu anda TRT bu Türkiye Büyük Millet Meclisinin görüşmelerini yayınlamıyor. Bunu protesto ediyorum Başkanım, kayıtlara geçsin.

Değerli milletvekilleri, önemli bir kanun görüşüyoruz; her kanun önemli, bu madde ise site yönetimi, kat malikleri, apartman yönetimiyle ilgili bir madde. Burada önce şunu belirtmemiz gerekir ki bu kanun aslında bir vergi kanunu; vergileri nasıl artırırız? Vatandaş dışından tırnağından artırarak daire sahibi oluyordu, üç kuruş daha fazla vergi almak için tapululara belge sunarak bir şekilde vergi artırma kanunu. Bu kanun aynı zamanda ormanları talan kanunu, 2/B yasası çerçevesindeki arazilerin orman vasfından çıkartılmasına ilişkin süre uzatımı. Bu yasa aynı zamanda el koyma, çökme yasası acele kamulaştırmayla. Bugüne kadar sivil arazilerde rezerv alanı yasası çıkarıldı el koymak üzere; Maden Yasası çıkarıldı köylülerin tarlalarına el koymak üzere; Siber Güvenlik Yasası çıkarıldı insanların mahrem alanlarına girip dijital materyallerine el koymak üzere. Çok alıştılar, bunları normal görüyoruz da anlamadığım bir şey var: AK PARTİ, 2029 belediye seçimlerinden de ümidini yitirmiş "İlelebet bu belediyeler bize geçmeyecek." diye belediyelere yönelik tedbirler alınmış. Bu yasa aynı zamanda monarşik düzene geçiş yasası, yetkinin tek elde toplandığı bir yasa. Evet, Cumhurbaşkanlığı makamına yetki verilmesini mazur görüyorduk ama bugün alan biraz daha daraltılıyor, bu devlet Çevre Bakanlığı devleti hâline getiriliyor çünkü bütün ihaleler Çevre Bakanlığından geçiyor, onun için de bütün yetki Çevre Bakanlığına veriliyor. Şimdi apartman yönetimini görüşüyoruz, eminim ki bir yıl sonra tekrar bu kanun bir daha gelecek çünkü bu yasa sadece bir gün komisyonlarda görüşüldü, gerekçelerin okunmasına bile yetmeyecek bir görüşme süresi içerisinde, etki analizinin sonuçları, getirisi götürüsü bilinmeden bir yasa çıkıyor. Yüzde 80 yüzde 66'ya iniyor, güzel ama problem şu: Bu teklif uzmanların getirdiği bir teklif değil. Sosyal medya yargısına şahit olmuştuk, şimdi de sosyal medyadaki talep üzerine site yönetimlerinin oluşması... Gerçekten siz sorun çözmek istiyorsanız bin konutlu, 5 bin konutlu, 1.200 konutlu sitelerin çökmesini halletmeniz gerekir. Yani bir apartman yönetimi, 10 daire, 20 daire olan apartman ile bin dairenin olduğu siteler arasında fark var. Bunu çözmedikten sonra sabaha kadar gelin külahımıza anlatın. Herhangi bir işletme site kuruyor bin dairelik, sonra "On yıl, yirmi beş yıl süreyle ben burayı yöneteceğim." diye organizasyon şeması geliştiriyor, istediği elemanları koyuyor, "Şu kadar aidat aldım." diyor; sen yüzde 80'i yüzde 66'ya... Bütün işleriniz böyle, bütün işler pansuman tedbir. Bugün de işte, yüzde 80'i yüzde 66'ya indirdik, her şey bitti zannediyorsunuz. Bu büyük müteahhitlerin hegemonyası kaldırılmadığı sürece bu yasa teklifinin hiçbir anlamı yok; yapılan iş göstermelik bir düzenleme, gerçek sorunun üstünü örterek palyatif tedbirler, işi halletmeye çalışmak.

Burada Çevre Bakanlığından bahsediyorsak deprem konutlarının maliyetini ortaya koymak zorundasınız; kaçta mal oldu bunlar, bunlarla ilgili bilgi yok. Bu ihaleler hâlen neden davetiye usulü veriliyor, niye rekabet ortamına izin verilmiyor; bunlar gündemde yok. Ne yazık ki havanda su döverek işte, apartman yönetimi, site yönetimi nasıl olur; bütün Meclis toplanmış, bunu çözecek. Hikâye, hikâye, hikâye...

Gerçek sorunlara gerçek tedbirler, çözümler getirin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Böyle tedbirlerle bir iş çözülmez. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çalışkan, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Turhan Çömez

Selcan Taşcı

Hasan Toktaş

Balıkesir

Tekirdağ

Bursa

Yavuz Aydın

Hüsme Kırkpınar

Turan Yaldir

Trabzon

İzmir

Aksaray

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekeceyi açıklamak üzere Aksaray Milletvekili Turan Yaldir'a söz veriyorum.

Sayın Yaldir, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

TURAN YALDIR (Aksaray) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tunceli'de altı yıllık bir arayışın ardından yeniden açılan Gülistan Doku soruşturması yalnızca bir dosya değil devletin adaletle imtihanlarından sadece bir tanesidir. Devletin asli görevi Gülistan'ı yaşatmaktır, faillerin bulunması evladını kaybetmiş bir ailenin acısını elbette dindirmeyecek. Adaletin üzerindeki ölü toprağını dağıtan, dosyayı yeniden açma iradesini gösteren cumhuriyet savcımıza teşekkür ediyorum. Keza, ülkemizde en büyük ihtiyaç, kanundan aldığı yetkiyle vicdanını harekete geçiren cesur yüreklerdir. Şu an kayırmacılığın ve siyasi nüfuzun her şeyin üzerinde tutulduğu bir Türkiye'de yaşıyoruz. Bazı bürokratlar siyasilerden ve makamdan aldığı güç sarhoşluğuyla kamuyu kendi imtiyazlı alanına çevirmektedir. Bürokrasideki çürüme, "bizimkiler ve ötekiler" ayrımı ne yazık ki adaleti topal, vicdanları sağır bırakmıştır. Oysaki bir devleti güçlü yapan gösterişli binaları ya da lüks makam araçları değil partisi, memleketi, mezhebi, ırkı ve cinsiyeti her ne olursa olsun tüm vatandaşlarına eşit ve adil davranmasıdır. Gülistan Doku dosyası bütün kamu görevlilerine ibret olmalıdır. Bugün Tunceli Valisinin başına gelen ortadadır. Kanunu her kim çiğnerse eninde sonunda kanunla yüzleşecektir. Kimse cumhuriyetin imkânlarını kendi yozlaşmış düzenini sürdürmek için kalkan yapmamalı. Eğer birileri "Benim gücüm yeter." diyerek hukuku baypas ediyorsa orada devletin bekasından söz edilemez. Adalet saraylarının kapısı sadece ensesi kalınlar için değil hakkı yenmiş her bir vatandaşımız için ardına kadar açık olmalıdır.

Kıymetli milletvekilleri, vatandaşımız yurt dışındaki bir internet sitesine giriyor, 50 dolara bir ürün alıyor ama buna gümrük vergisi ve müşavirlik bedeli eklenince toplam bedel 500 dolara mal oluyor yani 10 katı tutarında bir ücret cebinden fazladan çıkmış oluyor. Yüksek enflasyon ve fiyatlar sebebiyle yurt dışı internet sayfalarından ihtiyacını arayan vatandaşımız "vergi" adı altında âdeta bir haraç düzeniyle karşı karşıya kalmıştır. Gönül isterdi ki yurt dışından aldığımız ürünleri ülkemizde üretelim ve vatandaşımız dolarla yurt dışından alışveriş arayışında kalmasin. Kıyas yapacak olur isek Türkiye'de bir ürün Avrupa'dan 3 kat, Çin'den ise 10 kat daha pahalıya satın alıyoruz. Çözüm, vatandaş vergiye boğmak değil ülke içindeki üretim kapasitesini artırmak ve yerli üretimi desteklemektir. Aksi takdirde vatandaşın cebinden alınan bu orantısız vergi ne adaletinizle ne de kalkınmanızla açıklanabilir.

Kıymetli milletvekilleri, Türk milliyetçiliğinin çelikleşmiş iradesinin baskı ve zulme karşı şaha kalktığı 3 Mayıs 1944 Türkçülük Günü'nün 82'nci yıl dönümünü idrak ediyoruz. Türk milliyetçiliğini bir suç gibi göstermeye çalışanlara karşı tabutluklarda yakılan o sönmez meşale bugün hâlâ yolumuzu aydınlatmaktadır. Zaman değişmiş, şartlar farklılaşmış olsa da sorumluluğumuz aynıdır. Bizim milliyetçilik anlayışımız sadece bir geçmiş güzellemesi değil Türk asrını kuracak olan yenilmez bir iradedir. Bilge Kağan'dan Atatürk'e kadar tarih her dönemde haykırıştır ki Türk beklenendir. Bizim gönül coğrafyamız Karabağ'dan Doğu Türkistan'a, Kerkük'ten Kıbrıs'a kadar Türk'ün nefes aldığı her yerdir.

Bu duygu ve düşüncelerle, başta mavi gözlü, bozkurt bakışlı Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, merhum Başbuğ'umuz Alparslan Türkeş'i, büyük fikir adamı Hüseyin Nihal Atsız Bey'i ve ömrünü Türklük davasına adanmış nicelerini rahmet, minnet ve saygıyla anıyorum.

Taş kırılır, tunç erir ama Türklük ebedidir! 3 Mayıs Türkçülük Günü'müz kutlu olsun. Ne mutlu Türk'üm diyene!

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP, MHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yaldır, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.17

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 22.18

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Nurten YONTAR (Tekirdağ), Adil BİÇER (Kütahya)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 88'inci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

250 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir konu bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 30 Nisan 2026 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.19

VII.- KOMİSYONLAR BÜLTENİ³

1.- 01/01/2024-30/06/2024 tarihleri arasında komisyonlara gelen, komisyonlardan çıkan ve 30/06/2024 tarihinde komisyonlarda bulunan Cumhurbaşkanlığı teklifleri, kanun hükmünde kararnameler ve milletvekili teklifleri ile tezkereler (III)

³ III'üncü Komisyonlar Bülteni tutanağa eklidir.

VIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, yolsuzlukla mücadeleyle dair çeşitli verilere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/43073)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet YILMAZ** tarafından ayrı ayrı Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük'ün 96'ncı maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Av. Dr. Sezgin Tanrıkulu
Diyarbakır Milletvekili

İktidar partisinin kuruluş sürecinde kamuoyuna ilan ettiği "üç Y" (yolsuzluk, yoksulluk ve yasaklarla mücadele) hedefi, aradan geçen uzun yıllara rağmen özellikle yolsuzlukla mücadele bakımından ciddi tartışmalara konu olmaktadır.

Türkiye'de kamu ihaleleri, özelleştirme uygulamaları, kamu-özel iş birliği projeleri, vergi afları, kamu kaynaklarının kullanımı ve denetim mekanizmalarının etkinliği konusunda şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkelerinin zayıfladığı yönünde yaygın eleştiriler bulunmaktadır.

Ulusal ve uluslararası raporlar, Türkiye'nin yolsuzluk algısı endekslerinde gerilediğini ortaya koyarken; kamu kaynaklarının kullanımına ilişkin denetim süreçlerinin yeterince işletilmediği ve bazı soruşturmaların etkin biçimde sonuçlandırılmadığı iddiaları kamuoyunda güven sorunu yaratmaktadır.

Bu bağlamda, yolsuzlukla mücadele konusunda gelinen noktanın tüm boyutlarıyla açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Bu bağlamda,

1. 2002 yılından bu yana "yolsuzlukla mücadele" kapsamında: Kaç soruşturma açılmıştır?
2. Kaç kamu görevlisi hakkında işlem yapılmıştır?
3. Kaç dava açılmış ve kaç mahkûmiyetle sonuçlanmıştır?
4. Kamu ihaleleri kapsamında:2002'den bugüne kadar yapılan toplam ihale sayısı ve toplam bedeli nedir?
5. Bu ihalelerin yüzde kaç pazarlık usulü (21/b) ile gerçekleştirilmiştir?
6. Pazarlık usulü ihalelerin toplam parasal büyüklüğü nedir?
7. Aynı dönemde: Kaç ihale belirli şirketlerde yoğunlaşmıştır?
8. En fazla kamu ihalesi alan ilk 20 şirket hangileridir ve toplam ihale bedelleri ne kadardır?

9. **Kamu-özel iş birliği (KÖİ) projeleri kapsamında:** Yap-işlet-devret, yap-kirala-devret ve benzeri modellerle gerçekleştirilen projelerin toplam sayısı ve toplam maliyeti nedir?
10. Bu projeler kapsamında verilen garanti ödemeleri (hasta, araç, yolcu vb.) yıllara göre ne kadardır?
11. Sayıştay raporlarında yer alan usulsüzlük ve kamu zararı tespitlerine ilişkin: 2002'den bu yana toplam tespit edilen kamu zararı ne kadardır?
12. Bu zararların ne kadarı tahsil edilmiştir?
13. **17-25 Aralık süreci olarak bilinen 17-25 Aralık Yolsuzluk ve Rüşvet Soruşturmaları kapsamında:** Açılan soruşturmaların akıbeti ne olmuştur? Bu dosyalarla ilgili kaç kişi hakkında işlem yapılmıştır?
14. Türkiye'nin Uluslararası Şeffaflık Örgütü tarafından yayımlanan Yolsuzluk Algi Endeksi sıralamasında son yıllarda gerilemesinin nedenleri nelerdir? Bu konuda Bakanlıklarınızca yapılmış bir değerlendirme var mıdır?
15. Vergi afları ve yeniden yapılandırmalar kapsamında: 2002'den bu yana kaç kez vergi affı çıkarılmıştır?
16. Bu afların toplam mali büyüklüğü nedir? Hangi sektörler bu aflardan en fazla yararlanmıştır?
17. **Kamu bankaları aracılığıyla verilen krediler kapsamında:** Geri dönmeyen kredi miktarı ne kadardır?
18. Bu kredilerin ne kadarı belirli şirketlerde yoğunlaşmaktadır? Özelleştirme uygulamaları kapsamında: 2002'den bu yana gerçekleştirilen özelleştirmelerin toplam bedeli nedir?
19. Bu süreçlerde kamu zararına yol açıldığına ilişkin herhangi bir tespit bulunmakta mıdır?
20. Yolsuzluk iddialarına ilişkin olarak: Kaç kamu görevlisi görevden alınmış veya görev yeri değiştirilmiştir?
21. Üst düzey kamu yöneticileri hakkında yürütülen soruşturmaların sonuçları nelerdir?
22. **Kamu kurumlarında yolsuzluğu önlemeye yönelik:** Hangi yapısal reformlar gerçekleştirilmiştir?
23. Bağımsız denetim mekanizmalarının güçlendirilmesine yönelik bir çalışma bulunmakta mıdır?

24. Siyasi etik yasası çıkarılmasına yönelik bugüne kadar neden somut bir adım atılmamıştır? Bu konuda bir çalışma var mıdır?
25. Kamu ihalelerinde şeffaflığın artırılması ve rekabetin sağlanması amacıyla: Elektronik ihale sistemlerinin kapsamı neden sınırlı kalmaktadır?
26. Tüm ihalelerin açık ve denetlenebilir hale getirilmesi planlanmakta mıdır?
27. **Yolsuzlukla mücadele kapsamında Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler çerçevesinde:** Hangi yükümlülükler yerine getirilmiştir? Hangi alanlarda eksiklikler bulunmaktadır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-378927

Konu : Soru Önergeleri-369

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21.04.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1842000 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Diyarbakır Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin TANRIKULU tarafından verilen 7/43073 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Adalet Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

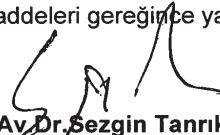
Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

2.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, elektrik ve doğal gazla yapılan zamlara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkan Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/43466)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Cumhurbaşkan Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Av. Dr. Sezgin Tanrıkulu
Diyarbakır Milletvekili

Son dönemde elektrik ve doğal gaz tarifelerine yapılan yaklaşık %25 oranındaki zam, zaten derin bir ekonomik krizle mücadele eden yurttaşlarımızın yaşam koşullarını daha da ağırlaştırmış, dar gelirli kesimlerin temel ihtiyaçlara erişimini ciddi biçimde zorlaştırmıştır.

İktidar tarafından uzun süredir kamuoyuna; Karadeniz'de, Sakarya Gaz Sahası'nda ve farklı bölgelerde önemli miktarda doğal gaz keşifleri yapıldığı, Gabar'da petrol bulunduğu ve Türkiye'nin enerjide dışa bağımlılığının hızla azaltılacağı yönünde açıklamalar yapılmıştır. Ayrıca seçim öncesinde doğal gazın belirli bir süre ücretsiz sağlanacağı ifade edilmiş, bu uygulamanın Hazine tarafından karşılandığı belirtilmiştir. Ancak geline nokta, hem enerji fiyatlarına yapılan yüksek oranlı zamlar hem de Türkiye'nin hâlen İran, Irak, Azerbaycan ve Türkmenistan gibi ülkelere olan enerji bağımlılığının devam etmesi; iktidarın enerji politikalarının gerçekliği, sürdürülebilirliği ve şeffaflığı konusunda ciddi soru işaretleri doğurmaktadır.

Bu bağlamda;

1. **Elektrik ve doğal gaz tarifelerine yapılan %25 oranındaki zammın gerekçeleri nelerdir? Bu artışın maliyet kalemlerine göre detaylı dağılımı nedir?**
2. Son 5 yıl içerisinde konutlara satılan elektrik ve doğal gazın birim maliyeti ile satış fiyatı arasındaki fark ne kadardır? Bu fark hangi kalemler üzerinden oluşmaktadır?
3. Karadeniz'de (özellikle Sakarya Gaz Sahası'nda) çıkarıldığı açıklanan doğal gazın toplam üretim miktarı nedir? Bu gazın Türkiye'nin toplam tüketimi içindeki payı yüzde kaçtır?
4. Kamuoyuna "müjde" olarak açıklanan doğal gaz rezervlerinin ne kadarı fiilen üretime geçirilmiştir? Açıklanan rezervler ile gerçek üretim rakamları arasında fark var mıdır?
5. Gabar'da bulunduğu açıklanan petrolün günlük üretim miktarı nedir? Bu üretimin Türkiye'nin toplam petrol tüketimine etkisi ne düzeydedir?

6. Türkiye'nin doğal gaz ve petrol ithalatında İran, Irak, Azerbaycan ve Türkmenistan'a olan bağımlılığı son 10 yılda nasıl değişmiştir? Bu ülkelerden yapılan ithalatın toplam içindeki payı nedir?
7. Enerji alanında dışa bağımlılığın azaltıldığı yönündeki siyasi söylemlere rağmen, ithalat bağımlılığının devam etmesinin nedeni nedir?
8. Seçim öncesinde konutlara sağlanan ücretsiz doğal gaz uygulamasının toplam maliyeti ne kadardır? Bu maliyet Hazine tarafından nasıl karşılanmıştır?
9. Söz konusu ücretsiz doğal gaz uygulamasının kamu maliyesine etkisi nedir? Bu uygulama nedeniyle oluşan bütçe açığı, sonrasında yapılan zamlarla mı telafi edilmiştir?
10. Elektrik üretiminde kullanılan kaynaklar (hidroelektrik, rüzgar, güneş, doğal gaz, kömür, nükleer vb.) içinde yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının payı nedir? Bu oran artmasına rağmen fiyatların yükselmesinin nedeni nedir?
11. Enerji üretiminde yapılan büyük ölçekli yatırımlara rağmen, yurttaşların enerjiye daha pahalı erişmek zorunda kalmasının sebebi nedir?
12. Enerji fiyatlarının belirlenmesinde kamu yararı mı yoksa özel enerji şirketlerinin maliyet ve kâr beklentileri mi esas alınmaktadır?
13. Elektrik ve doğal gaz fiyat artışlarının enflasyon üzerindeki etkisine ilişkin bir etki analizi yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları nelerdir?
14. **Dar gelirli yurttaşların enerjiye erişimini güvence altına almak için yeni bir sosyal destek programı planlanmakta mıdır?**
15. Enerji alanında yapılan açıklamaların seçim dönemlerinde yoğunlaşması ve sonrasında fiyat artışlarının gelmesi, kamuoyunun yanıltıldığı yönündeki eleştirilere neden olmaktadır. Bu eleştiriler hakkında ne düşünülmektedir?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-379544

Konu : Soru Önergeleri-372

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 24.04.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1843513 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Diyarbakır Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin TANRIKULU tarafından verilen 7/43466 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

3.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, THY yöneticilerinin atanma süreçleriyle ilgili iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/43468)

İ Sayı : 18397

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

43

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet YILMAZ** tarafından ayrı ayrı Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük'ün 96'ncı maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Av. Dr. Sezgin Tanrıkulu
Diyarbakır Milletvekili

Kamu iştirakleri, yalnızca ticari performanslarıyla değil; aynı zamanda şeffaflık, hesap verebilirlik, liyakat ve kurumsal yönetim ilkelerine bağlılıklarıyla da değerlendirilmek zorundadır. Bu kapsamda Türk Hava Yolları gibi stratejik bir kamu şirketinin yönetim yapısı, doğrudan kamu yararı ile ilişkilidir.

Ancak son dönemde kamuoyuna yansıyan bilgiler; THY üst yönetiminde akrabalık ilişkileri, siyasi bağlantılar ve liyakat dışı atamalar olduğu yönünde ciddi iddialar ortaya koymaktadır.

Söz konusu iddialar;

Hasan Murat Mercan'ın THY Yönetim Kurulu üyeliğine atanması ve üst düzey kamu yöneticileriyle akrabalık ilişkileri,

Murat Şeker'in siyasi iktidar çevresiyle akrabalık bağı iddiaları,

Salih Ahzem Topal'ın yurt dışı görevine atanma süreci,

Üst düzey yöneticilere ödenen yüksek tutarlı maaş ve huzur hakları çerçevesinde yoğunlaşmaktadır.

Bu durum; yalnızca etik açıdan değil, aynı zamanda kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanımı, kamu zararı oluşup oluşmadığı, çıkar çatışması ve kurumsal yönetim standartlarının ihlali bakımından da incelenmesi gereken bir tablo ortaya çıkarmaktadır.

Nitekim, OECD tarafından yayımlanan Kurumsal Yönetim İlkeleri, kamu iştiraklerinde yönetim kurullarının bağımsızlığı, şeffaflığı ve hesap verebilirliği açısından açık standartlar belirlemektedir.

Öte yandan, kamu şirketlerinin mali işlemlerinin denetiminden sorumlu olan Sayıştay denetim raporlarında bu tür atama ve ücretlendirme politikalarının ne ölçüde incelendiği de ayrı bir tartışma konusudur.

Bu çerçevede, THY yönetimine ilişkin iddiaların yalnızca idari değil, aynı zamanda hukuki ve mali sorumluluk doğurabilecek nitelikte olduğu değerlendirilmektedir.

Bu bağlamda,

1. Türk Hava Yolları yönetim kurulu üyeleri ve üst düzey yöneticilerinin atanmasında kullanılan kriterler nelerdir? Bu kriterler OECD Kurumsal Yönetim İlkeleri ile uyumlu mudur?
2. THY yönetiminde görev alan kişiler arasında akrabalık ilişkisi, hısımlık veya siyasi yakınlık bulunan kaç kişi vardır? Bu durum çıkar çatışması kapsamında değerlendirilmiş midir?
3. Hasan Murat Mercan'ın atanmasında, kamu yönetimi ve havacılık sektörüne ilişkin hangi somut liyakat kriterleri esas alınmıştır?
4. THY Yönetim Kurulu Başkanı Murat Şeker'in atanmasında herhangi bir bağımsız değerlendirme veya liyakat analizi yapılmış mıdır?

5. THY bünyesinde gerçekleştirilen tüm üst düzey atamalar için etik komisyon, bağımsız denetim veya uygunluk raporu hazırlanmakta mıdır?
6. THY’de görev yapan üst düzey yöneticilerin, göreve başlamadan önce ve görev süresince çıkar çatışması beyanı vermesi zorunlu mudur?
7. **THY üst yönetimine ödenen maaş ve huzur haklarının toplamının aylık 21 milyon TL’yi aştığı iddiası doğru mudur? Bu ödemelerin kalem bazlı dağılımı nedir?**
8. Performans kriterlerine bağlı bir ücretlendirme sistemi mevcut mudur?
9. Bu maaş ve huzur hakkı ödemeleri, şirketin finansal performansı ile karşılaştırıldığında kamu zararı oluşturabilecek nitelikte midir?
10. Son 5 yıl içerisinde THY üst yönetimine yapılan toplam ödeme miktarı nedir? Bu artışın gerekçesi nedir?
11. **Sayıştay tarafından THY’ye ilişkin son 5 yılda hazırlanan denetim raporlarında; Yönetim kurulu atamaları, Ücret politikaları, Olası çıkar çatışmaları konularında herhangi bir tespit veya uyarı yer almakta mıdır?**
12. **Sayıştay raporlarında yer alan bulgular doğrultusunda herhangi bir idari veya hukuki işlem başlatılmış mıdır?**
13. THY’de nepotizm (akraba kayırmacılığı) iddialarına ilişkin bugüne kadar açılmış bir idari soruşturma var mıdır?
14. THY’nin kurumsal yönetim ilkelerine uyumunu ölçen bağımsız bir denetim veya derecelendirme raporu bulunmakta mıdır?
15. THY yönetim yapısının OECD standartlarına uyumlu hale getirilmesi için Bakanlığınızın yürüttüğü bir reform veya düzenleme çalışması var mıdır?
16. Kamu iştiraklerinde yönetim kurulu üyeliklerinin siyasi etkiden arındırılması ve liyakat esaslı hale getirilmesi için Bakanlığınızın bir politika çalışması bulunmakta mıdır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-379547

Konu : Soru Önergeleri-372

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 24.04.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1843513 sayılı yazımız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Diyarbakır Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin TANRIKULU tarafından verilen 7/43468 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

